

© Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Σχολή Επιστημών Αγωγής
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών
και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου
741 00 Ρέθυμνο
Τηλέφωνο: 28310-77605
Fax: 28310-77636
e-mail: ediamme@edc.uoc.gr
www.uoc.gr/diaspora
www.ediamme.edc.uoc.gr

Μαργαρίτα 7

Βιβλίο Μαθητή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ»

Το Πρόγραμμα «Ελληνόγλωσση Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη Διασπορά» χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από Εθνικούς πόρους, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης, και υλοποιήθηκε από το «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» του Πανεπιστημίου Κρήτης. Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα παρακάτω πρόσωπα:

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Άννα Χατζηπαναγιωτίδη

Δημήτρης Αδαμίδης

Μαρία Καρακολτσίδου

Νίνο Λουκασβίλι

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Υβέτ Παπαδοπούλου

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Βαγγέλης Ελευθερίου - Υβέτ Παπαδοπούλου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Ελένη Δεναξά

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΥ

Ασπασία Χατζηδάκη

Μαργαρίτα

Βιβλίο Μαθητή

Επίπεδο Τέταρτο

Δοκιμαστική
εφαρμογή

Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.
Ρέθυμνο 2013

Περιεχόμενα

1

Γονείς και
παιδιά

σελ. 9

2

Τι θα γίνω
όταν
μεγαλώσω

σελ. 28

Φαντασία
και πραγμα-
τικότητα

σελ. 48

3

Οι μαθητές
μιλούν

σελ. 64

4

5

Αθλητισμός
και παιχνίδια

σελ. 86

6

Επικοινωνία
και νέες
τεχνολογίες

σελ. 106

Έλα στη
χώρα μου

σελ. 121

7

Όλοι
διαφορετικοί,
όλοι ίσοι

σελ. 143

8

9

Επαναληπτική
Ενότητα

σελ. 165

Γονείς και παιδιά

α

β

γ

δ

Α ακούω-κατανούώ

1 Ακούστε τα κείμενα και βρείτε ποια μιλάει στο καθένα.

- α. μία καθηγήτρια
- β. μία σχολική ψυχολόγος
- γ. μία εγγονή
- δ. μία μητέρα

- Στο πρώτο κείμενο μιλάει ...
- Στο δεύτερο κείμενο μιλάει ...
- Στο τρίτο κείμενο μιλάει ...
- Στο τέταρτο κείμενο μιλάει ...

2 Βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

- α. Η μητέρα παραπονιέται, γιατί η κόρη της είναι ακατάστατη.
- β. Η κόρη της μιλάει πολλές ώρες στο κινητό της τηλέφωνο και δεν διαβάζει.
- γ. Οι μαθητές της Α' Γυμνασίου νιώθουν άγχος, γιατί αλλάζουν σχολείο. ...
- δ. Οι μαθητές της Α' Γυμνασίου συνηθίζουν γρήγορα στο καινούριο σχολικό περιβάλλον.
- ε. Η γιαγιά ζει μαζί με τον σύζυγο της, τον Ρούμπι.
- στ. Τα χόμπι της γιαγιάς είναι η ορειβασία και το τραγούδι.
- ζ. Η ψυχολόγος στο κείμενο 4 δίνει συμβουλές στα παιδιά που πάνε πρώτη μέρα στο σχολείο.
- η. Την πρώτη μέρα οι μαμάδες πρέπει να πάνε το παιδί τους στο σχολείο νωρίτερα.
- θ. Αν το παιδί δεν κάνει εύκολα φίλους, είναι καλό να καλείτε στο σπίτι σας τους συμμαθητές του με τις μαμάδες τους.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

...
...
...
...
...
...
...
...
...

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ

Η ΚΑΛΟΣΥΝΗ/ Η ΕΥΓΕΝΕΙΑ

- καλός, ή, ό ≠ κακός, ή, ό
καλόψυχος, η, ο ≠ κακόψυχος, η, ο
καλόκαρδος, η, ο
εγκάρδιος, α, ο
- σκληρός, ή, ό = ανάλητος, η, ο
σκληρόκαρδος, η, ο
- χαιρέκακος, η, ο
- φθονερός, ή, ό
- πονηρός, ή, ό
- συναισθηματικός, ή, ό = ευαίσθητος, η, ο
- συμπαθητικός, ή, ό ≠ αντιπαθητικός, ή, ό
συμπαθής, ής, ές ≠ αντιπαθής, ής, ές
- ζεστός, ή, ό (= που δείχνει συναισθήματα
αγάπης, φιλίας, στοργής) ≠ ψυχρός, ή, ό
- ευγενικός, ή, ό = ευγενής, ής, ές
≠ αγενής, ής, ές
- φιλότιμος, η, ο ≠ αφιλότιμος, η, ο
- ζηλιάρης, α, ικο
- εγωιστής, στρια

Η ΠΑΡΕΑ, Η ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

- κοινωνικός, ή, ό
- εξωστρεφής, ής, ές ≠ εσωστρεφής, ής, ές
- μοναχικός, ή, ό
- ντροπαλός, ή, ό
- φιλικός, ή, ό
- φιλόξενος, η, ο
- ευχάριστος, η, ο ≠ δυσάρεστος, η, ο
- χαρούμενος, η, ο = ευδιάθετος, η, ο
= κεφάτος, η, ο
≠ λυπημένος, η, ο = κακοδιάθετος, η, ο
- αστείος, α, ο = κωμικός, ή, ό
≠ σοβαρός, ή, ό
- ομιλητικός, ή, ό ≠ λιγομίλητος, η, ο
φλύαρος, η, ο

Η ΤΙΜΙΟΤΗΤΑ / ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

- τίμιος, α, ο = έντιμος, η, ο
≠ ανέντιμος, η, ο
- συμφεροντολόγος, α
- ιδιοτελής, ής, ές ≠ ανιδιοτελής, ής, ές
- άπληστος, η, ο = πλεονέκτης, κτρα

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ

Η ΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- εργατικός, ή, ό ≠ τεμπέλης, α, ικο
- επιμελής, ής, ές ≠ αμελής, ής, ές
- νωθρός, ή, ό
- δραστήριος, α, ο

Η ΕΞΥΠΝΑΔΑ = Η ΕΥΦΥΪΑ

- έξυπνος, η, ο = ευφυής, ής, ές
= εύστροφος, η, ο
≠ κουτός, ή, ό = βλάκας

Η ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ ≠ Η ΑΝΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ

- ειλικρινής, ής, ές ≠ ανειλικρινής, ής, ές
- αληθινός, ή, ό ≠ ψεύτικος, η, ο
- ντόμπρος, α
≠ ψεύτης, τρα, = υποκριτής, τρια

ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ≠ Η ΔΕΙΛΙΑ

- θαρραλέος, α, ο
- τολμηρός, ή, ό
- άφοβος, η, ο
- γενναίος, α, ο
≠ δειλός, ή, ό = φοβητσιάρης, α, ικο

Η ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ≠ ΑΝΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

- υπεύθυνος, η, ≠ ο ανεύθυνος, η, ο
- ευσυνείδητος, η, ο ≠ ασυνείδητος, η, ο

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ≠ Η ΑΔΙΚΙΑ

- δίκαιος, η, ο ≠ άδικος, η, ο
- αντικειμενικός, ή, ό ≠ υποκειμενικός, ή, ό
- αμερόληπτος, η, ο ≠ μεροληπτικός, ή, ό
- επιεικής, ής, ές ≠ αυστηρός, ή, ό

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ≠ Η ΣΠΑΤΑΛΗ

- γενναϊόδωρος, η, ο
- τσιγκούνης, α, ικο = φιλάργυρος, η, ο
- σπάταλος, η, ο ≠ οικονόμος, α

Η ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ / Η ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ

- υπερήφανος, η, ο
- αλαζόνας = υπερόπτης = φαντασμένος, η, ο
έχω μεγάλη ιδέα για τον εαυτό μου
≠ μετριόφρων, ων, ον = σεμνός, ή, ό
- φιλόδοξος, η, ο
- συμπαθώ ≠ αντιπαθώ κάποιον
- θαυμάζω κάποιον

2 Διαβάστε τι λένε τα παιδιά για τους φίλους και τους συγγενείς τους και πείτε ποιο επίθετο ταιριάζει στον χαρακτήρα τους.

Η Μαρίνα κάνει εύκολα φίλιες με άλλα παιδιά. Της αρέσει να καλεί τους φίλους της στο σπίτι και να παίζουν.

Η Μαρίνα είναι **α.** κοινωνική.
β. τολμηρή.
γ. φλύαρη.

Ο μικρός μου αδελφός βαριέται να διαβάζει. Όλο το απόγευμα ξαπλώνει και ακούει μουσική. Δεν θέλει να στρώνει το κρεβάτι του και να συμμαζεύει τα βιβλία του. Περιμένει να το κάνουν οι άλλοι.

Ο μικρός αδελφός μου είναι **α.** εργατικός.
β. εγωιστής.
γ. τεμπέλης.

Αυτός ο μαθητής δεν έχει καλούς τρόπους. Διακόπτει συχνά τον δάσκαλο και μιλάει άσχημα στους συμμαθητές του.

Ο μαθητής είναι **α.** φλύαρος.
β. κοινωνικός.
γ. αγενής.

Η Αθηνά λέει πάντα αυτό που σκέφτεται ή νιώθει. Είναι η καλύτερη μου φίλη, γιατί ποτέ δεν μου λέει ψέματα.

Η Αθηνά είναι **α.** ευγενική.
β. ειλικρινής.
γ. ανειλικρινής.

Κανείς στην παρέα δεν συμπαθεί τον Θανάση. Σκέφτεται μόνο τον εαυτό του και αδιαφορεί για τους άλλους. Όταν μιλάει, λέει συνέχεια «εγώ, εγώ» Νομίζει ότι είναι το κέντρο του κόσμου.

Ο Θανάσης είναι **α.** εγωιστής.
β. φλύαρος.
γ. φιλόδοξος.

Η θεία μου η Όλγα μιλάει πολύ. Λέει πολλά λόγια και δεν ακούει τους άλλους.

Η θεία Όλγα είναι **α.** κοινωνική.
β. φλύαρη.
γ. ντροπαλή.

Ο Πέτρος θέλει να πετύχει στη ζωή του. Έχει όνειρο να σπουδάσει και να γίνει σπουδαίος γιατρός. Για να πετύχει τον στόχο του, διαβάζει συστηματικά.

Ο Πέτρος είναι **α.** εγωιστής.
β. φιλόδοξος.
γ. ειλικρινής.

Πώς να μην αγαπήσεις την κ. Έφη, τη δασκάλα μου; Έχει χρυσή καρδιά. Αγαπάει όλους τους μαθητές της και είναι πάντα χαρούμενη.

Η κ. Έφη είναι **α.** καλόκαρδη.
β. ευγενική.
γ. φιλόδοξη.

- 1 ► Περιγράψτε στην τάξη **τον εαυτό σας** και τον χαρακτήρα του καλύτερού σας φίλου/ της καλύτερης σας φίλης. Χρησιμοποιήστε επίθετα από το λεξιλόγιο.
- 2 ► Δείτε τις φράσεις με τη λέξη «καρδιά» και βρείτε ποια ταιριάζει σε κάθε πρόταση, όπως στο παράδειγμα.

α Έχει χρυσή καρδιά ή έχει καρδιά μάλαμα.

β Έχει καρδιά σαν πέτρα.

γ Είναι έξω καρδιά.

δ Το λέει η καρδιά του.

ε Έχω κάποιον στην καρδιά μου.

στ Ματώνει η καρδιά μου.

ζ Τρέμει η καρδιά μου.

Η Μένη είναι **καλόκαρδη**. Βοηθά τους συμμαθητές της και πάντα έχει μια καλή κουβέντα για όλους.

α
...

Ο Γιώργος είναι **θαρραλέος**. Είναι μόλις 13 χρονών και **δεν φοβάται**. Παίρνει τη βάρκα και πηγαίνει για ψάρεμα μονάχος μες τη νύχτα.

...

Λυπάμαι πολύ, όταν βλέπω ένα αδέσποτο σκυλάκι να γυρνά πεινασμένο στους δρόμους.

...

Όταν ο γιος μου βγαίνει το Σάββατο το βράδυ και αργεί να γυρίσει στο σπίτι, **φοβάμαι** μήπως πάθει κάτι κακό.

...

Είναι πάντα **αισιόδοξος** και **χαρούμενος**. Δεν στεναχωριέται, αν δεν γράψει καλά σε ένα διαγώνισμα.

...

Ο διευθυντής **είναι πολύ σκληρός**. Όταν η καθηγήτριά μας του ζήτησε άδεια, για να πάει να δει τη μητέρα της στο νοσοκομείο, εκείνος δεν της έδωσε.

...

Ο Φρίξος είναι το πιο συμπαθητικό σκυλάκι του κόσμου! Τον **αγαπώ πολύ!**

...

- 3 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν τα επίθετα της πρώτης στήλης και αντιστοιχίστε τα με τα συνώνυμά τους της δεύτερης στήλης. Στη συνέχεια αντικαταστήστε τις λέξεις που είναι γραμμένες σε **γκρι** με το κατάλληλο επίθετο από την πρώτη στήλη.

ΕΥ	<ul style="list-style-type: none">εύθυμος/ ευδιάθετος •εύσωμος •εύστροφος/ ευφυής •εύπιστος •έντιμος •ευαίσθητος •ευγενής •	<ul style="list-style-type: none">ευγενικόςευκολόπιστοςτίμιοςχοντρόςέξυπνοςσυναισθηματικόςχαρούμενος, κεφάτος
-----------	---	---

- α.** Σπάνια είναι άκεφος. Είναι πάντα χαμογελαστός και **χαρούμενος**, όταν είναι με τους φίλους του. ...
- β.** Ο ταμίας της τάξης μας δεν ήταν **τίμιος**. Έκλεψε 10 Ευρώ από τα χρήματα της εκδρομής. ...
- γ.** Η φίλη μου τρώει όλη την μέρα. Είναι πολύ **χοντρή**. ...
- δ.** Μην είσαι τόσο **ευκολόπιστος** και πιστεύεις όλα όσα σου λένε. ...
- ε.** Σε μερικές χώρες της Ευρώπης, αν ένα παιδί είναι πολύ **έξυπνο**, πηγαίνει σε ειδικό σχολείο. ...
- στ.** Ο Μάρκος είναι πολύ **ευγενικός**. Πάντα προσφέρει τη θέση του στο λεωφορείο σε ηλικιωμένους. ...
- ζ.** Η μητέρα μου είναι πολύ **συναισθηματική**. Κλαίει όταν βλέπει δραματικές ταινίες. ...

1 Διαβάστε το κείμενο.

Η γιαγιά μου

Την γιαγιά μου δεν την αγαπώ μόνο, αλλά και την θαυμάζω. Είναι εξήντα πέντε χρονών όμως δεν της φαίνεται καθόλου. Παρά την ηλικία της δουλεύει ακόμα. Είναι αρχιτέκτονας και έχει ένα **τεράστιο** γραφείο.

Είναι πάντα **κομψή** και **περιποιημένη**. Πηγαίνει **τακτικά** στο κομμωτήριο και φοράει ωραία ρούχα, ακόμα και στο σπίτι.

Είναι πολύ **επιτυχημένη**. Την καλούν σε διάφορες χώρες, σε συνέδρια και εκθέσεις αρχιτεκτονικής, γιατί είναι η καλύτερη στη δουλεία της. Ταξιδεύει παντού: στην Ευρώπη, στην Αμερική, ακόμη και στην μακρινή Αυστραλία! Ο μπαμπάς μου λέει ότι τα αεροδρόμια και τα αεροπλάνα είναι το δεύτερο σπίτι της. Όταν επιστρέφει από τα ταξίδια, πάντα μου φέρνει πολύ όμορφα και **ξεχωριστά** δώρα: ρούχα, παπούτσια, τρελά αξεσουάρ. Έχει φοβερό γούστο!

Η γιαγιά μου είναι πολύ κοινωνική και **δραστήρια**. Έχει πολλούς γνωστούς και φίλους. Όταν κάνουμε βόλτα στην πόλη μας, όλοι την χαιρετάνε και της χαμογελούν. Τα σαββατοκύριακα έρχονται στο σπίτι μας οι φίλες της. Πίνουν καφέ, κουβεντιάζουν, κάνουν πλάκες μεταξύ τους και γελάνε σαν μικρά κορίτσια. Δύο φορές την εβδομάδα πηγαίνουν στο γυμναστήριο όλες μαζί.

Με την γιαγιά μου είμαστε πολύ καλές φίλες. Μπορώ να της πω όλα μου τα μυστικά και να συζητήσουμε για διάφορα θέματα. Όταν έχουμε χρόνο, επισκεπτόμαστε μαζί τα μουσεία, βλέπουμε θεατρικές παραστάσεις ή κάνουμε βόλτα με τα ποδήλατά μας.

Η γιαγιά μου είναι η καλύτερη γιαγιά του κόσμου!

Το ημερολόγιο της Μαρίνας

1 Διαβάστε και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι παρακάτω προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- α. Η Μαρίνα δεν αγαπάει τη γιαγιά της αλλά τη θαυμάζει μόνο.
- β. Η γιαγιά δεν δείχνει την ηλικία της.
- γ. Η γιαγιά πηγαίνει πολύ συχνά στο κομμωτήριο.
- δ. Η γιαγιά ταξιδεύει για διακοπές σε όλο τον κόσμο.
- ε. Το γούστο της γιαγιάς δεν αρέσει στη Μαρίνα.
- στ. Η γιαγιά γνωρίζει πολύ κόσμο και έχει πολλές παρέες.
- ζ. Η γιαγιά πηγαίνει στο γυμναστήριο με τη Μαρίνα.
- η. Η Μαρίνα περνάει πολύ καλά με τη γιαγιά της.

2 ➤ Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων, που είναι με έντονα γράμματα στο κείμενο.

τεράστιος

- α.** πολύ μεγάλος
- β.** πολύ μικρός
- γ.** μεγάλος

ξεχωριστός, ή, ό

- α.** αυτός που δεν είναι συνηθισμένος
- β.** αυτός που χωράει παντού
- γ.** αυτός που δεν είναι αγαπητός

τακτικά

- α.** σπάνια
- β.** συχνά
- γ.** μερικές φορές

περιποιημένος, η, ο

- α.** αυτός που προσέχει την εμφάνισή του
- β.** αυτός που περπατάει πολύ
- γ.** αυτός που φοράει ακριβά ρούχα

επιτυχημένος, η, ο

- α.** αυτός που δεν κάνει καλά τη δουλειά του
- β.** αυτός που κάνει τη δουλειά του με επιτυχία
- γ.** αυτός που έχει καλή τύχη

κομψός, ή, ό

- α.** αυτός που είναι όμορφος
- β.** αυτός που δεν ντύνεται ωραία
- γ.** αυτός που έχει καλή εμφάνιση

δραστήριος, α, ο

- α.** αυτός που πηγαίνει σε πολλά μέρη
- β.** αυτός που κάνει πολλά πράγματα
- γ.** αυτός που κάθεται όλη τη μέρα

3 ➤ Δείτε τις εικόνες και περιγράψτε τις. Ποια από τις γιαγιάδες μοιάζει με τη γιαγιά σας;

2 Διαβάστε τι λένε τα παιδιά.

Τα παράπονα των παιδιών για τους γονείς τους

Χαρά

Δεν φαντάζεστε πόσο με **πληγώνει** η σύγκριση με τα μεγαλύτερα αδέρφια μου ή τους φίλους μου. Μακάρι να μου έλεγαν τι λάθος κάνω, όταν θα είμαι μόνη μαζί τους. **Γίνομαι ρεζίλι** μπροστά σε άλλους!

Γιάννα

Οι γονείς μου είναι συνέχεια πάνω από το κεφάλι μου. Είναι τόσο πιεστικοί κι υπερπροστατευτικοί, που δεν με αφήνουν να αναπνεύσω!

Γιώργος

Οι γονείς μου δεν έχουν ελεύθερο χρόνο για μένα. Συνέχεια τρέχουν για τις δουλειές τους, με αφήνουν μόνο και ίσως μαζί με τη μεγάλη μου γιαγιά ή τον κουφό μου παππού. Θέλω να βγω βόλτα με τους φίλους μου, αλλά συχνά πρέπει να λέω ψέματα ή να **παραπλανώ** τους μεγαλύτερους μου, ώστε να νιώσω ελεύθερος.

Μελίνα

Γιατί αισθάνομαι πως οι γονείς μου με **απορρίπτουν**; Γιατί **καταρρακώνουν** συνεχώς την αξιοπρέπεια μου; Θα ήθελα να μ' αγαπούν και να νιώθουν περήφανοι για μένα. Ένα βλέμμα στοργής μιλά περισσότερο από μια παρατήρηση!

Δημήτρης

Δεν υπάρχει μέρα που ο πατέρας μου δεν θα μου κάνει παρατήρηση. Δεν βρίσκω ηρεμία ούτε στο δωμάτιό μου. Και βέβαια, κάνω αυτό που με ησυχάζει: ανοίγω δυνατά τη μουσική, για να μην ακούω τι λένε.

1 > Ταιριάξτε τις παρακάτω προτάσεις με κάθε παιδί.

- Χαρά •
 - Τον/ την μαλώνει ο μπαμπάς του/της συνεχώς.
 - Οι γονείς του/της δεν του αφιερώνουν πολύ χρόνο.
- Γιάννα •
 - Οι γονείς του/ της συνέχεια τον/την ελέγχουν.
 - Δεν θέλει να τον/την ντροπιάζουν μπροστά στον κόσμο.
- Γιώργος •
 - Δεν θέλει να ακούει τους γονείς του/της και κλείνεται στο δωμάτιο του/της.
 - Δεν του/της αρέσει που τον/ την συγκρίνουν με τα αδελφιά του/της.
- Μελίνα •
 - Θέλει οι γονείς του/ της να τον/την αγαπούν και να είναι περήφανοι για αυτόν/αυτήν.
 - Τον/ την πιέζει η υπερβολική φροντίδα των γονιών του/της.
- Δημήτρης •
 - Λέει ψέματα στους γονείς του/της.
 - Δεν θέλει οι γονείς του/ της να μην τον/την αποδέχονται.

2 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν τα ρήματα του κειμένου που είναι στην πρώτη στήλη και στη συνέχεια συμπληρώστε με αυτά τις παρακάτω προτάσεις, βάζοντας τα στον σωστό τύπο.

πληγώνω κάποιον •
κάνω κάποιον ρεζίλι •
παραπλανώ κάποιον •
απορρίπτω κάποιον •
καταρρακώνω κάποιον •

• ντροπιάζω κάποιον μπροστά σε άλλους
• δεν δέχομαι κάποιον, αδιαφορώ, περιφρονώ κάποιον
• κάνω κάποιον να νιώθει άσχημα ψυχικά, κουρελιάζω κάποιον
• προκαλώ λύπη, στεναχώρια σε κάποιον
• ξεγελώ κάποιον, εξαπατώ κάποιον

- α. Πολλές φορές η κόρη μου με ... με διάφορα ψέματα. Μου λέει ότι θα συμμαζέψει το δωμάτιο της αλλά δεν το κάνει ποτέ.
- β. Η μαμά μου με ..., κάθε φορά που λέει ότι είμαι τεμπέλης.
- γ. Η διπλή ήττα της ομάδας μου ... το ηθικό των παικτών.
- δ. Ό, τι και να κάνω οι γονείς μου δεν είναι ποτέ ευχαριστημένοι. Με ... για αυτά που κάνω ή λέω. Δεν μπορώ να καταλάβω. Με αγαπούν ή θα ήθελαν μια άλλη κόρη;
- ε. Η αδελφή μου με ..., όταν βγαίνουμε έξω. Ντύνεται σαν καρναβάλι και όλοι μας κοιτάνε!

3 ➤ Εσείς έχετε παράπονα από τους γονείς σας; Τι θέλετε ή τι δεν θέλετε να κάνουν οι γονείς σας; Συζητήστε στην τάξη.

Θέλω οι γονείς μου να με ακούνε

Θέλω ...

Δεν θέλω οι γονείς μου να με μαλώνουν

Δεν θέλω ...

2 Δείτε τις παρακάτω εικόνες και περιγράψτε τις.

1 ► Διαβάστε τα παρακάτω παράπονα που έχουν οι γονείς από τα παιδιά τους και αντιστοιχίστε τα με τις παρακάτω προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Μην φωνάζεις!
Γιατί φωνάζεις;

Δεν είστε οι μόνοι γονείς που φωνάζετε! Ρίξτε μια ματιά στα 12 συχνότερα παράπονα των γονιών για τα παιδιά τους, που προκαλούν εκνευρισμό μέσα στο σπίτι. Σας θυμίζουν τίποτα;

- α.** Μα, γιατί δεν πάει ποτέ για ύπνο όταν πρέπει;
- β.** Μόνο η κόρη μου κάνει... δέκα ώρες να ντυθεί!
- γ.** Αυτό το πλύσιμο των δοντιών τους μου έχει βγάλει την πίστη.

- δ. Φάε όλο το φαγητό σου αλλιώς δεν έχει να πας πουθενά!
- ε. Δεν έχει, παιδάκι μου, παγωτό εδώ που είμαστε. Τι να κάνουμε τώρα;
- στ. Κατέβα κάτω, θα χτυπήσεις και ποιος θα σε τρέχει μετά;
- ζ. Δεν είπαμε ότι δεν πηγαίνουμε στα βαθιά χωρίς τον μπαμπά;
- η. Είπαμε φεύγουμε! Πόσες φορές πρέπει να στο πω για να το καταλάβεις;
- θ. Δεν θα πεις ευχαριστώ στη γιαγιά και στον παππού, που σου έφεραν όλα αυτά τα δώρα;
- ι. Κλείστε επιτέλους αυτή την τηλεόραση! Δεν κουράζετε όλη μέρα μπροστά στην οθόνη;
- κ. Μα, ούτε με γερανό δεν μπορώ να τα σηκώσω το πρωί από το κρεβάτι!
- λ. Αμάν πια αυτό το παιδί! Μια φορά να του πω κάτι και να το κάνει!

Οι γονείς **παραπονιούνται, γιατί ...:**

...τα παιδιά τους δεν κοιμούνται στην ώρα τους.	α (παράδειγμα)
...τα παιδιά τους δεν τρώνε όλο το φαγητό τους.	...
...τα παιδιά τους δεν θέλουν να φύγουν από ένα μέρος.	...
...τα παιδιά τους δεν κάνουν αμέσως ό,τι τους λένε.	...
...τα παιδιά τους κολυμπάνε στα βαθιά μόνα τους.	...
...τα παιδιά τους βλέπουν τηλεόραση πολλές ώρες.	...
...τα παιδιά τους ζητάνε κάτι, που δεν μπορούν να τους το πάρουν.	...
...τα παιδιά τους δεν ξυπνούν εύκολα.	...
...τα παιδιά τους δεν λένε ευχαριστώ.	...
...τα παιδιά τους αργούν να ντυθούν.	...
...τα παιδιά τους είναι ζωηρά και κινδυνεύουν να χτυπήσουν.	...
...τα παιδιά τους δεν θέλουν να πλένουν τα δόντια τους.	...

2 ➤ Διαβάστε τη συνέχεια του κειμένου και επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Οι γονείς συνήθως **φωνάζουν**, όταν δεν μπορούν να κάνουν τα παιδιά τους να **υπακούνε**. Πράγματι, όλοι ξέρουμε πως οι φωνές δεν είναι ο κατάλληλος τρόπος να πείθουμε τα παιδιά μας, κι όμως το κά-
νουμε. Αυτό δημιουργεί περισσότερα προβλήματα.

Μην ξεχνάτε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις, απέναντι σ' ένα γονιό που φωνάζει βρίσκεται κι ένα
παιδί που φωνάζει **εξίσου**- αν όχι και περισσότερο.

Μάθετε λοιπόν να ελέγχετε αυτές τις αντιδράσεις. Πώς;

Εφαρμόστε τους παρακάτω 5 κανόνες:

1ος Κανόνας

Των φρονίμων οι γονείς πριν φωνάξουν ... τα μαγειρεύουν

Βρείτε μια ήρεμη στιγμή της ημέρας και συζητήστε με τα παιδιά το πρόγραμμά τους. Πείτε στο παιδί
σας: «Το πρωί μόλις ξυπνήσεις θέλω να έρχεσαι στην κουζίνα για το πρωινό σου. Αν χάνεις το χρόνο

σου **χουζουρεύοντας**, να ξέρεις πως θα αργήσεις πολύ στο σχολείο, όσο γρήγορα κι αν τρέχουμε στο δρόμο!» Μην περιμένετε να κάνει κάτι πρώτα και μετά να προσπαθήσετε να το διορθώσετε.

2ος Κανόνας

Ξεκαθαρίστε στα παιδιά με ήρεμο τρόπο ποιες είναι οι συνέπειες της ανυπακοής τους

«Ξέρεις ότι δεν πρέπει να **βρίζεις**, όπως έκανες χθες που περπατούσαμε στο δρόμο. Αν το ξανακάνεις δεν θα σε ξαναπάρω μαζί μου την επόμενη φορά που θα πάμε για ψώνια». Πολλές φορές βοηθάει να συμπληρώσετε τη φράση: «Σοβαρολογώ σ' αυτό που σου λέω». Όποτε το λέτε θα πρέπει το παιδί σας να γνωρίζει ότι έχετε πραγματικά θυμώσει.

3ος Κανόνας

Μην τα δωροδοκείτε σε καμιά περίπτωση

Αν λέτε για παράδειγμα «αν πλύνεις τώρα τα χέρια σου χωρίς καμιά άλλη **αντίρρηση**, θα σου αγοράσω την μπάλα που μου ζήτησες», τα παιδιά σας θα μάθουν να υπακούουν μόνο όταν τους δίνετε **ανταλλάγματα**.

4ος Κανόνας

Όταν εσείς φωνάξετε, ζητήστε συγνώμη

Μην ξεχνάτε πως τα παιδιά μαθαίνουν με το παράδειγμά σας καλύτερα απ' ό,τι με τα λόγια σας.

5ος Κανόνας

Μάθετε να ακούτε τα παιδιά σας

Μη λέτε «δεν ακούω τίποτα, είσαι κακό παιδί!». Θυμηθείτε τη δική σας παιδική ηλικία και πόσο σας ενοχλούσε, όταν οι μεγάλοι σας έβαζαν τις φωνές πριν καλά-καλά σας ακούσουν. Ο σωστός και ήρεμος διάλογος είναι καλύτερος από τις **τσιρίδες** και μπορεί να δώσει **μακροπρόθεσμες** λύσεις.

<http://nip-terpn.ser.sch.gr/globalsch-autosch/iware/?D=8206f3c3c866955893c5b51a077c6da2>

Το κείμενο απευθύνεται

- α.** στους γονείς
- β.** στα παιδιά
- γ.** στους δασκάλους

Οι γονείς φωνάζουν στα παιδιά τους,

- α.** γιατί πιστεύουν ότι είναι ο πιο σωστός τρόπος να υπακούσουν
- β.** αν και ξέρουν ότι δεν είναι καλό
- γ.** επειδή λύνει τα προβλήματα τους

Οι γονείς πρέπει

- α.** να συζητάνε, αφού πρώτα το παιδί τους κάνει ένα λάθος
- β.** να συζητάνε πριν το παιδί τους κάνει ένα λάθος
- γ.** να συζητάνε με το παιδί τους κάθε πρωί πριν πάει στο σχολείο

Ο γονιός λέει στο παιδί του ότι
δεν θα το ξαναπάρει μαζί του,

- α.** αν βρίσει
- β.** αν θυμώσει
- γ.** αν δεν περπατάει στον δρόμο

Τα παιδιά πρέπει να μάθουν
να κάνουν κάτι,

- α.** επειδή περιμένουν ένα δώρο από τους γονείς
- β.** επειδή οι γονείς τους τους έκαναν ένα δώρο
- γ.** χωρίς να περιμένουν κάποιο δώρο από τους γονείς τους

Οι γονείς

- α.** πρέπει να ακούνε το παιδί τους
- β.** δεν πρέπει να ακούνε το παιδί τους, όταν είναι κακό παιδί
- γ.** δεν πρέπει να ενοχλούν το παιδί τους

3 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι λέξεις του κειμένου που είναι με έντονα γράμματα.

φωνάζω

- α.** μιλώ με δυνατή φωνή, για να με ακούσουν
- β.** μιλώ με δυνατή φωνή, γιατί νιώθω θυμό
- γ.** μιλώ δυνατά, γιατί είμαι χαρούμενος

**υπακούω
κάποιον**

- α.** ακούω κάποιον και κάνω ό,τι μου λέει
- β.** δεν ακούω καλά
- γ.** ακούω κάποιον και δεν κάνω ό,τι μου λέει

εξίσου

- α.** περισσότερο από τους άλλους
- β.** το ίδιο με τους άλλους
- γ.** λιγότερο από τους άλλους

χουζουρεύω

- α.** κοιμάμαι ως αργά
- β.** ξεκουράζομαι ξαπλωμένος στο κρεβάτι
- γ.** ξαπλώνω για μεσημεριανό ύπνο

**ξεκαθαρίζω
κάτι**

- α.** καθαρίζω κάτι πολύ καλά
- β.** λέω κάτι απλό σε κάποιον
- γ.** εξηγώ κάτι που είναι μπερδεμένο

βρίζω

- α.** λέω λέξεις άσχημες που προσβάλλουν κάποιον
- β.** λέω λέξεις δύσκολες που δεν καταλαβαίνει κάποιος
- γ.** μιλάω δυνατά, φωνάζω

δωροδοκώ

- α. δίνω δώρο σε κάποιον που γιορτάζει
- β. δίνω δώρο σε κάποιον, γιατί τον αγαπάω
- γ. δίνω δώρο σε κάποιον, για να τον πείσω να κάνει κάτι

η αντίρρηση

- α. η αντίθετη γνώμη
- β. η καινούρια γνώμη
- γ. η ίδια γνώμη

το αντάλλαγμα

- α. αυτό που αλλάζει κάποιος με κάτι καλύτερο
- β. αυτό που δίνει κάποιος, επειδή πήρε κάτι άλλο
- γ. αυτό που δίνει κάποιος σαν δώρο

η τσιρίδα

- α. η δυνατή φωνή
- β. η χαμηλή φωνή
- γ. η μελωδική φωνή

μακροπρόθεσμος, η, ο

- α. αυτός που έχει μεγάλη ένταση
- β. αυτός που έχει μεγάλη χρονική διάρκεια
- γ. αυτός που έχει μεγάλη θέληση

4 ► Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με ένα από τα παρακάτω ρήματα στο σωστό τύπο:

- υπακούω
- ξεκαθαρίζω
- χουζουρεύω
- δωροδοκώ
- βρίζω

- α. Πρέπει τα παιδιά να ... τους γονείς τους.
- β. Τις Κυριακές ξυπνάει νωρίς, αλλά ... ως αργά.
- γ. Ο πρόεδρος της ομάδας ... τον διαιτητή, για να κερδίσει η ομάδα τους.
- δ. Πρέπει να ... τους λογαριασμούς μας.
- ε. Ήταν πολύ θυμωμένος και άρχισε να φωνάζει και να

βλέπω-μαθαίνω

Τα επίθετα

Τα επίθετα σε **-ος, -η, -ο**

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομ.	ο καλός	η καλή	το καλό	οι καλοί	οι καλές	τα καλά
Γεν.	του καλού	της καλής	του καλού	των καλών	των καλών	των καλών
Αιτ.	τον καλό	την καλή	το καλό	τους καλούς	τις καλές	τα καλά
Κλητ.	καλέ	καλή	καλό	- καλοί	- καλές	- καλά

Τα επίθετα σε **-ος, -α, -α**

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομ.	ο ωραίος	η ωραία	το ωραίο	οι ωραίοι	οι ωραίες	τα ωραία
Γεν.	του ωραίου	της ωραίας	του ωραίου	των ωραίων	των ωραίων	των ωραίων
Αιτ.	τον ωραίο	την ωραία	το ωραίο	τους ωραίους	τις ωραίες	τα ωραία
Κλητ.	ωραίε	ωραία	ωραίο	ωραίοι	ωραίες	ωραία

Τα επίθετα σε **-ης, -α, -ικο**

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομ.	ο ζηλιάρης	η ζηλιάρα	το ζηλιάρικο	οι ζηλιάρηδες	οι ζηλιάρες	τα ζηλιάρικα
Γεν.	του ζηλιάρη	της ζηλιάρας	του ζηλιάρικου	των ζηλιάρηδων	των ζηλιάρικων	των ζηλιάρικων
Αιτ.	τον ζηλιάρη	την ζηλιάρα	το ζηλιάρικο	τους ζηλιάρηδες	τις ζηλιάρες	τα ζηλιάρικα
Κλητ.	ζηλιάρη	ζηλιάρα	ζηλιάρικο	ζηλιάρηδες	ζηλιάρες	ζηλιάρικα

4 Τα επίθετα σε **-ής, -ής, -ές** προσοχή!

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομ.	ο/η	ειλικρινής	το ειλικρινές	οι	ειλικρινείς	τα ειλικρινή
Γεν.	του/της	ειλικρινούς	του ειλικρινούς	των	ειλικρινών	των ειλικρινών
Αιτ.	τον/την	ειλικρινή	το ειλικρινές	τους/τις	ειλικρινείς	τα ειλικρινή
Κλητ.		ειλικρινή	ειλικρινές		ειλικρινείς	ειλικρινή

Κατηγορία 1

- Ο παππούς μου είναι **δραστήριος**. Καλλιεργεί τον κήπο του και φροντίζει αδέσποτα σκυλιά.

Κατηγορία 2

- Θα σου πω μια **αστεία** ιστορία, να γελάσουμε.
- Θαυμάζω τις γυναίκες που πολέμησαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ήταν πολύ **γενναίες**.

Κατηγορία 3

- Ο φίλος της είναι **ζηλιάρης**. Τη ζηλεύει και δεν θέλει να μιλάει με άλλα αγόρια.
- Η μικρή μου αδελφή είναι **φοβητσιάρα**.
- Αυτό το σκυλί είναι πολύ **τεμπέλικο**. Όλη την ώρα κοιμάται!
- Δεν αντέχω τους **τσιγκούνηδες**, που μετράνε και τη δεκάρα.
- Οι γάτες είναι **ζηλιάρες**. Δεν μου αρέσουν.

Κατηγορία 4

- Η φίλη μου είναι **ειλικρινής**. Πάντα μου λέει την αλήθεια.
- Τα τετράδια του **επιμελούς** μαθητή είναι καλογραμμένα και καθαρά.
- Οι δύο καινούριες συμμαθήτριες μου είναι πολύ **συμπαθείς**.
- Ο δείκτης νοημοσύνης των **ευφυών** ανθρώπων είναι πολύ υψηλός.

Παραγωγή ουσιαστικών

Παραγωγή έχουμε, όταν από μια λέξη σχηματίζουμε μια άλλη με τη βοήθεια μιας κατάληξης (παραγωγική κατάληξη)

Αφηρημένα ουσιαστικά από επίθετα

1 Θηλυκά ουσιαστικά σε **-οσύνη** από επίθετα σε **-ος**

καλός	▶	καλο οσύνη
δίκαιος	▶	δικαιο οσύνη
αγράμματος	▶	αγραμματο οσύνη
ντροπαλός	▶	ντροπαλο οσύνη

έμπιστος	▶	εμπιστο οσύνη
άσχετος	▶	ασχετο οσύνη
άξιος	▶	αξιο οσύνη
μετριόφρων	▶	μετριοφρο οσύνη

2 Θηλυκά ουσιαστικά σε **-ότητα** από επίθετα σε **-ος**

αθώς	▶	αθω ότητα
γενναίος	▶	γενναι ότητα
τίμιος	▶	τιμι ότητα
απλός	▶	απλο ότητα
εργατικός	▶	εργατι κότητα
υπεύθυνος	▶	υπευθυ νότητα
νέος	▶	νε ότητα
ώριμος	▶	ωρι μότητα
ηλίθιος	▶	ηλιθι ότητα
κοινωνικός	▶	κοινωνι κότητα
έντιμος	▶	εντι μότητα
δημιουργικός	▶	δημιουργι κότητα
παιδικός	▶	παιδι κότητα
αυστηρός	▶	αυστηρ ότητα

βέβαιος	▶	βεβαι ότητα
σπουδαίος	▶	σπουδαι ότητα
αδέξιος	▶	αδεξι ότητα
επιπόλαιος	▶	επιπολαι ότητα
επιθετικός	▶	επιθετι κότητα
τρυφερός	▶	τρυφερ ότητα
μάταιος	▶	μαται ότητα
ικανός	▶	ικαν ότητα
οικείος	▶	οικει ότητα
αναβλητικός	▶	αναβλητι κότητα
αποφασιστικός	▶	αποφασιστι κότητα
όμοιος	▶	ομοι ότητα
εθνικός	▶	εθνικ ότητα
ψυχρός	▶	ψυχρ ότητα

3 Θηλυκά ουσιαστικά σε **-ία** και **-ιά** (παροξύτονα και οξύτονα) από ρήματα σε **-ώ** / **-είς**

αδικώ
 ανησυχώ
 ομιλώ

▶ αδικία
 ▶ ανησυχία
 ▶ ομιλία

κατοικώ
 βαθμολογώ
 παρηγορώ

▶ κατοικία
 ▶ βαθμολογία
 ▶ παρηγοριά

4 Θηλυκά ουσιαστικά σε **-εια** (προπαροξύτονα) από ρήματα σε **-ω** / **-είς**

προσπαθώ
 συμπαθώ
 αντιπαθώ
 καλλιεργώ

▶ προσπάθεια
 ▶ συμπάθεια
 ▶ αντιπάθεια
 ▶ καλλιέργεια

βοηθώ
 αμελώ
 ωφελώ

▶ βοήθεια
 ▶ αμέλεια
 ▶ ωφέλεια

5 Θηλυκά ουσιαστικά σε **-εία** και **-εία** (παροξύτονα και οξύτονα) από ρήματα σε **-εύω**

αλητεύω
 λατρεύω
 θεραπεύω
 παιδεύω
 ερμηνεύω
 συνοδεύω

▶ αλητεία
 ▶ λατρεία
 ▶ θεραπεία
 ▶ παιδεία
 ▶ ερμηνεία
 ▶ συνοδεία

ληστεύω
 κολακεύω
 γιατρεύω
 δουλεύω
 παντρεύω
 νοσηλεύω

▶ ληστεία
 ▶ κολακεία
 ▶ γιατρεία
 ▶ δουλεία
 ▶ παντρεία
 ▶ νοσηλεία

6 Θηλυκά ουσιαστικά σε **-εια** (προπαροξύτονα) από επίθετα σε **-ής**, **-ής**, **-ές**

ευγενής
 αγενής
 αναιδής
 εξωστρεφής
 αφελής

▶ ευγένεια
 ▶ αγένεια
 ▶ αναιδεια
 ▶ εξωστρέφεια
 ▶ αφέλεια

γλωσσομαθής
 ωραιοπαθής
 εγωπαθής
 επιμελής
 συνεπής

▶ γλωσσομάθεια
 ▶ ωραιοπάθεια
 ▶ εγωπάθεια
 ▶ επιμέλεια
 ▶ συνέπεια

Τι θα γίνω όταν μεγαλώσω

Α ακούω-κατανοώ

1 Ακούστε τέσσερις ανθρώπους που μιλούν και βρείτε τι δουλειά κάνουν. Δύο επαγγέλματα θα περισσέψουν.

- Στο **πρώτο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο **δεύτερο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο **τρίτο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο **τέταρτο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...

α

β

γ

δ

ε

στ

Τι θα γίνω όταν μεγαλώσω

2 Ακούστε ξανά τα κείμενα και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- α.** Ο ψαράς ψαρεύει χειμώνα καλοκαίρι.
- β.** Ο ψαράς το καλοκαίρι πουλάει περισσότερα ψάρια.
- γ.** Η σερβιτόρα δεν μπορεί να είναι ευγενική με τους δύσκολους πελάτες. ...
- δ.** Όλοι οι πελάτες αφήνουν ένα μικρό ή μεγάλο πουρμπουάρ.
- ε.** Η επαγγελματίας του 3ου κειμένου σπούδασε αρχαιολογία.
- στ.** Η επαγγελματίας του 3ου κειμένου κάνει ξεναγήσεις μόνο στην πόλη της Αθήνας.
- ζ.** Ο οδηγός ταξί μεταφέρει αρκετούς τουρίστες από το αεροδρόμιο στο λιμάνι.
- η.** Ο οδηγός ταξί, όταν έχει ρεπό, δεν θέλει να πηγαίνει πουθενά με το αυτοκίνητο.

...
...
...
...
...
...
...
...
...

Β μιλάω

1 Δείτε το λεξιλόγιο.

Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΔΟΥΛΕΙΑ = Η ΕΡΓΑΣΙΑ

- χειρωνακτική εργασία / πνευματική εργασία
- το ωράριο εργασίας
- η άδεια εργασίας / η αργία

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

- ο εργαζόμενος / η εργαζόμενη
- ο υπάλληλος / η υπάλληλος
- ο/η δημόσιος ≠ ιδιωτικός υπάλληλος
ο διευθυντής/ η διευθύντρια = το αφεντικό

ΔΟΥΛΕΥΩ = ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ

- **τι** δουλειά κάνεις = **πού** δουλεύεις;
= **πού** εργάζεσαι; = **με τι** ασχολείσαι;
- ψάχνω δουλειά = αναζητώ εργασία
- βρίσκω δουλειά / πιάνω δουλειά
- παίρνω κάποιον στη δουλειά μου
= προσλαμβάνω κάποιον / προσλαμβάνομαι
- διώχνω κάποιον από τη δουλειά
= απολύω κάποιον / απολύομαι
- η πρόσληψη ≠ η απόλυση

λεξιλόγιο
λεξιλόγιο

1 ➤ Διαβάστε τι λένε τα παιδιά και βρείτε τι θέλουν να γίνουν, όταν μεγαλώσουν. Επιλέξτε για κάθε παιδί ένα από τα επαγγέλματα του παρακάτω πίνακα. Θα περισσέψουν δύο επαγγέλματα. Απαντήστε, όπως στο παράδειγμα.

- ακροβάτης/ ακροβάτισσα • μαθηματικός • αρχιτέκτονας/ αρχιτεκτόνισσα
- μάγισσας/ μαγείρισσα • κτηνίατρος • ζαχαροπλάστης/ ζαχαροπλάστισσα • οικοδόμος
- ψαράς • σκιτσογράφος • δημοσιογράφος • βιβλιοπώλης/ βιβλιοπώλισσα

Μου αρέσει να διαβάζω βιβλία. Θέλω να πουλάω βιβλία σε μικρούς και μεγάλους.

Μου αρέσει να ζωγραφίζω και να κάνω σκίτσα. Όταν διαβάζω ένα βιβλίο, πάντα προσέχω τις εικόνες του, τα σχέδια και τα χρώματα.

Μου αρέσει να λύνω ασκήσεις. Όσο πιο δύσκολες τόσο το καλύτερο. Τρελαίνομαι για τα μαθηματικά. Είναι το αγαπημένο μου μάθημα.

Μου αρέσει να βλέπω τη μαμά μου και τη γιαγιά μου να μαγειρεύουν. Θέλω να φτιάχνω γλυκά, πολλά γλυκά. Γλυκά με σοκολάτα και κρέμα, γλυκά με φρούτα. Α, και παγωτά!

Μου αρέσει να κάνω σχέδια. Θέλω να μάθω να σχεδιάζω σπίτια, μεγάλα κτίρια και γέφυρες. Μου αρέσουν τα μεγάλα μοντέρνα κτίρια, που τα βλέπουν και τα θαυμάζουν όλοι οι άνθρωποι.

Αγαπάω πολύ τα ζώα. Θέλω να τα ταΐζω και να τα φροντίζω.

Μου αρέσει η γυμναστική και ο χορός. Όταν βλέπω τσίρκο, θαυμάζω αυτούς που κάνουν επικίνδυνες ασκήσεις πάνω στο σκοινί.

Ο παππούς μου μού έμαθε τα μυστικά της θάλασσας. Όταν μεγαλώσω, θέλω να αγοράσω ένα καΐκι και να ψαρεύω στο νησί μου.

Το πρώτο παιδί θέλει να γίνει **βιβλιοπώλης**.

Το δεύτερο παιδί θέλει να γίνει ... κ.λπ.

- 2 ➤ Πείτε κι εσείς τι θέλετε να γίνετε, όταν μεγαλώσετε. Πείτε και 2-3 λόγους, για τους οποίους σας αρέσει αυτό το επάγγελμα.

Όταν μεγαλώσω, θέλω να γίνω **μεταφραστής/ μεταφράστρια**.

Γιατί: **Μου αρέσει να μαθαίνω ξένες γλώσσες.**

Μου αρέσει να διαβάζω και να μεταφράζω.

- 3 ➤ **Ποιος είναι ποιος;**

Στην ελληνική γλώσσα σε μερικές περιπτώσεις υπάρχουν δύο λέξεις, για να περιγράψουμε έναν επαγγελματία/ εργαζόμενο. Αντιστοιχίστε τις συνώνυμες λέξεις της πρώτης στήλης με αυτές της δεύτερης στήλης.

Επίσημο ύφος	Καθημερινό ύφος
ο αγρότης/ η αγρότισσα •	ο νοσοκόμος / η νοσοκόμα
ο ιχθυοπώλης/ η ιχθυοπώλισσα •	ομπογιατζής
ο νοσηλευτής/η νοσηλεύτρια •	ο ψαράς
ο οικοδόμος •	ο γεωργός
ο αρτοποιός •	ο χασάπης/η χασάπισσα
ο ελαιοχρωματιστής •	ο χτίστης
ο κρεοπώλης/η κρεοπώλισσα •	ο φούρναρης / η φουρνάρισσα

- 4 ➤ Τι δουλειά κάνουν οι γονείς σας; Κάντε έναν κατάλογο με τα επαγγέλματα των γονιών σας και βάλτε τον στον πίνακα της τάξης. Τα επαγγέλματα των γονιών σας έχουν σχέση με την περιοχή που ζείτε; (πόλη, ορεινή περιοχή, νησί, παραθαλάσσια περιοχή, τουριστική περιοχή, κ.α.)

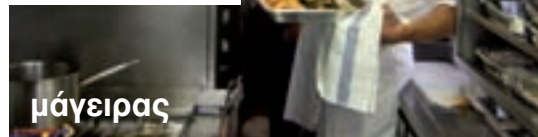
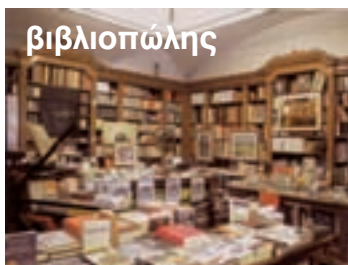
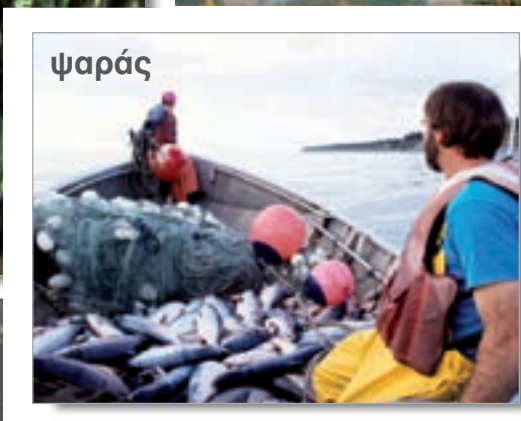
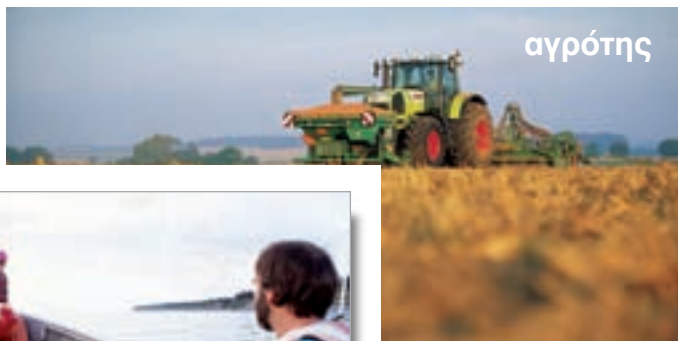
- 5 ➤ Ποια επαγγέλματα έχουν σχέση με τη φύση, ποια με τη βιομηχανία και ποια με υπηρεσίες. Διαβάστε τον παρακάτω κατάλογο με τα επαγγέλματα και πείτε σε ποια κατηγορία ανήκουν. Σκεφτείτε κι άλλα επαγγέλματα για κάθε κατηγορία.

Εσάς τα επαγγέλματα ποιας κατηγορίας σας ενδιαφέρουν περισσότερο; Γιατί;

Κατηγορίες επαγγελματιών

Επάγγελμα που έχει σχέση με

- α. τη φύση (γη, θάλασσα, ζώα)
- β. τη βιομηχανία (εργοστάσια)
- γ. διάφορες υπηρεσίες (π.χ. υγεία, εκπαίδευση, τουρισμός, τέχνες κ.α.)

6 ➤ Διαβάστε τα παρακάτω κείμενα που μιλούν για επαγγέλματα και συμπληρώστε τις λέξεις που λείπουν από τον πίνακα.

Αγρότης, κτηνοτρόφος, ψαράς

Ο αγρότης, ο κτηνοτρόφος, ο ψαράς παράγουν προϊόντα απαραίτητα για τη διατροφή και τη ζωή μας. Ο αγρότης ... τα χωράφια και παράγει δημητριακά, βαμβάκι, καλαμπόκι, φρούτα, κ.ά. Από αυτά θα γίνουν διάφορα προϊόντα, όπως αλεύρι, ζυμαρικά, υφάσματα, ζωοτροφές. Ο κτηνοτρόφος ... ζώα και παράγει γάλα, κρέας, μαλλί, δέρμα κ.ά. Ο ψαράς ... και μας προμηθεύει διάφορα ψάρια. Τα επαγγέλματα αυτά εξαρτώνται από τον καιρό και το φυσικό περιβάλλον. Κάθε επαγγελματίας έχει ανάγκη από τη βοήθεια και τη συνεργασία άλλων επαγγελματιών. Για παράδειγμα ο αγρότης χρειάζεται τις συμβουλές του ..., ο κτηνοτρόφος τις υπηρεσίες του ..., ο ψαράς συνεργάζεται με τον Όλοι τους εργάζονται, για να έχουμε καλής ποιότητας προϊόντα.

ψαρεύει
καλλιεργεί
εκτρέφει

κτηνίατρο
έμπορα
γεωπόνου

Βιομηχανία και εργοστάσια

Στα εργοστάσια με τη χρήση των μηχανημάτων ... πολλά προϊόντα σε λίγο χρόνο. Για παράδειγμα ένας ράφτης ήθελε σχεδόν μία βδομάδα, για ... ένα κοστούμι. Ένα εργοστάσιο ρούχων σήμερα μπορεί ... και δέκα χιλιάδες κοστούμια την ημέρα! Έτσι πολλοί άνθρωποι σε όλον τον κόσμο έχουν στη διάθεσή τους αγαθά που παλιότερα ήταν δύσκολο ή και αδύνατο Σήμερα παράγονται από τα εργοστάσια μικρότεροι και φθηνότεροι υπολογιστές σε πολύ μεγάλο αριθμό και γι' αυτό είναι πολύ εύκολο να τους αποκτήσουμε. Επίσης τα φάρμακα και τα εμβόλια που ... οι άνθρωποι, παράγονται από τις φαρμακοβιομηχανίες. Το εργοστάσιο είναι ένας τόπος, όπου ... πάρα πολύ άνθρωποι, όπως εργάτες, ειδικευμένοι ή όχι, τεχνίτες, οδηγοί, μηχανικοί, ερευνητές και άλλοι.

εργάζονται
παράγονται
χρησιμοποιούν

να παράγει
να φτιάξει
να αποκτήσουν

Επαγγέλματα και υπηρεσίες

Πολλά επαγγέλματα προσφέρουν υπηρεσίες, όπως πληροφορίες, συμβουλές, εκπαίδευση, κ.ά.

Για παράδειγμα, για να ταξιδέψει κανείς με το αεροπλάνο, χρειάζεται απαραίτητα ο Για να καταθέσει χρήματα στην τράπεζα, θα τον εξυπηρετήσει ο Για να φροντίσει τα δόντια του, θα πάει στην Για να αγοράσει ένα βιβλίο, θα τον εξυπηρετήσει ο ... του βιβλιοπωλείου.

οδοντίατρο
ταμίας
υπάλληλος
πιλότος

Περιγραφή επαγγελμάτων

- 7 ➤ Χωριστείτε σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα διαλέγει ένα επάγγελμα από τον παρακάτω πίνακα ή από τους πίνακες στο τέλος της ενότητας (Δ. Βλέπω και Μαθαίνω) ή κάποιο άλλο επάγγελμα και το λέει σε ένα παιδί της άλλης ομάδας. Το παιδί αυτό προσπαθεί να περιγράψει στην ομάδα του τι κάνει ο κάθε επαγγελματίας. Κερδίζει η ομάδα που θα βρει τα περισσότερα επαγγέλματα.

Επαγγέλματα	Λέξεις που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε
γεωργός	καλλιεργεί - παράγει - ποτίζει - μαζεύει - πουλά, κ.ά. χωράφι - παράγει - φρούτα, λαχανικά, δημητριακά, κ.ά.
αρτοποιός	φτιάχνει / παράγει - ψήνει - πουλά ψωμί - αλεύρι - κουλούρια - τυρόπιτα - μαγαζί, κ.ά.
διανομέας/ ταχυμεταφορέας	μεταφέρει - μοιράζει - οδηγεί, κ.ά. πίτσα - έτοιμο φαγητό - σουβλάκια - γράμματα / αλληλογραφία - παραγγελία - πουρμπουάρ, κ.ά.
δάσκαλος οδήγησης	παραδίδει μαθήματα - διδάσκει - εκπαιδεύει - μαθαίνει, κ.ά. οδηγός - Σχολή Οδηγών - οδήγηση - αυτοκίνητο - δίπλωμα οδήγησης- εξετάσεις, κ.ά.
επιπλοποιός/ ξυλουργός	κατασκευάζει - φτιάχνει - σχεδιάζει ξύλο - έπιπλα - καναπές - τραπέζι - σαλόνι - ντουλάπα, μαγαζί, κ.ά.
κουρέας/ κομμωτής/ κομμώτρια	κόβει - χτενίζει - βάφει - ξυρίζει - περιποιείται, κ.α μαλλιά - γένια - χτένισμα - χτένα - ψαλίδι - πιστολάκι-πελάτης, κ.ά.
μηχανικός αυτοκινήτων	επισκευάζει - συντηρεί, κ.ά. αυτοκίνητο - μηχανή - μοτοσυκλέτα - τεχνικός έλεγχος - βλάβη, κ.ά.
προπονητής	γυμνάζει - προετοιμάζει αθλητής - άθλημα - φυσική κατάσταση - ομάδα - αγώνες - πρωταθλήματα, κ.ά.

διαβάζω-κατανοώ

1 Διαβάστε το παρακάτω κείμενο. Ποιος από τους τρεις παρακάτω τίτλους ταιριάζει στο κείμενο. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

α. Το τραγικό τέλος μιας γυναίκας

β. Η πρώτη γυναίκα επιστήμονας

γ. Μία όμορφη γυναίκα στην Αίγυπτο του 4ου αι. μ.Χ.

Η **Υπατία** γεννήθηκε γύρω στο **370 μ.Χ** στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Είναι η πρώτη πιο **διάσημη** γυναίκα επιστήμονας. Ήταν φιλόσοφος, μαθηματικός και αστρονόμος. Ο πατέρας της, ο Θέων, ήταν μαθηματικός και αστρονόμος. Με τις **φροντίδες** του πατέρα της πήρε πολύ καλή εκπαίδευση.

Η Υπατία ήταν πραγματικά μια ξεχωριστή νέα. Ταξίδεψε στην Αθήνα και την Ιταλία. **Εντυπωσίαζε** όσους συναντούσε με την εξυπνάδα και την ομορφιά της. Στην Αθήνα παρακολούθησε μαθήματα φιλοσοφίας στη νεοπλατωνική σχολή του Πλούταρχου του Νεότερου. Όταν επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια το 400 μ.Χ., έγινε δασκάλα των μαθηματικών και της φιλοσοφίας. Η Υπατία δίδασκε σε ανθρώπους κάθε θρησκείας. Το σπίτι της **συγκέντρωνε** πολλούς πνευματικούς ανθρώπους, που συζητούσαν επιστημονικά και φιλοσοφικά ερωτήματα.

Το σημαντικότερο έργο της Υπατίας ήταν στην άλγεβρα. Εκτός από τη φιλοσοφία και τα μαθηματικά, η Υπατία είχε ενδιαφέρον για τη μηχανική και την τεχνολογία. Σχεδίασε αρκετά επιστημονικά όργανα: έναν αστρολάβο, ένα όργανο για τη μέτρηση της στάθμης του νερού, ένα υδρόμετρο και άλλα. Αν και έγραψε πολλά έργα, σήμερα δεν **σώζεται** κανένα.

Όμως η εποχή που έζησε η Υπατία δεν ήταν μια εποχή καλή, για να είναι κανείς επιστήμονας ή φιλόσοφος. Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία γινόταν χριστιανική. Πολλοί χριστιανοί πίστευαν πως οι μαθηματικοί ήταν ειδωλολάτρες και σατανιστές. Έπρεπε να τους **κατασπαράξουν** τα θηρία ή να καούν ζωντανοί.

Η Υπατία **δολοφονήθηκε** στην Αλεξάνδρεια το 415 μ.Χ. Φανατικοί χριστιανοί μοναχοί την **κατηγόρησαν** ως μάγισσα. Η Υπατία έγινε σύμβολο του τέλους της αρχαίας επιστήμης. Μετά την Υπατία ήρθαν τα σκοτεινά χρόνια του Μεσαίωνα και η απαγόρευση της επιστήμης για 1000 περίπου χρόνια.

6 ➤ Διαβάστε ξανά το κείμενο και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- α. Η Υπατία ήταν κόρη μαθηματικού.
- β. Ο πατέρας της της έδωσε πολύ καλή εκπαίδευση.
- γ. Ήταν μια έξυπνη και όμορφη νέα.
- δ. Σπούδασε φιλοσοφία στην Αθήνα.
- ε. Δίδαξε μαθηματικά και φιλοσοφία στην Αθήνα.
- στ. Ασχολήθηκε μόνο με τα μαθηματικά και τη φιλοσοφία.
- ζ. Πολλοί χριστιανοί μισούσαν τους επιστήμονες.
- η. Την σκότωσαν φανατικοί ειδωλολάτρες.

...
...
...
...
...
...
...
...

2 ➤ Διαβάστε τα παρακάτω **συνοδευτικά** κείμενα για την Υπατία και βρείτε ποια φωτογραφία και ποιος τίτλος ταιριάζει με το καθένα.

α.

β.

γ.

α. Τίτλος «Αστρολάβος: ένα όργανο της αστρονομίας»

β. Τίτλος «Μια ιστορική ταινία»

γ. Τίτλος «Χίλια σκοτεινά χρόνια»

Μεσαίωνας ονομάζεται η χρονική **περίοδος** της ανθρώπινης ιστορίας που διαδέχεται την περίοδο της Αρχαιότητας και τελειώνει με την περίοδο της Αναγέννησης. Κράτησε περίπου 1000 χρόνια και βρίσκεται μεταξύ του αρχαίου και του σύγχρονου κόσμου. Ξεκινά από την κατάλυση του Δυτικού Ρωμαϊκού κράτους (476 μ.Χ.) και τελειώνει με την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους (1453 μ.Χ.) και την ανακάλυψη της Αμερικής (1492 μ.Χ.) από τον Κολόμβο. Ο Μεσαίωνας έμεινε γνωστός ως η περίοδος των Σκοτεινών Αιώνων, θρησκευτικού φανατισμού και οπισθοδρόμησης.

Σε αυτό το κείμενο ταιριάζει η φωτογραφία ... και ο τίτλος

Είναι ένα αρχαίο όργανο της αστρονομίας. Το χρησιμοποιούσαν οι αστρονόμοι και οι ναυτικοί. Με αυτόν μετρούν το ύψος των αστεριών και του ήλιου, βρίσκουν την εποχή, τη διάρκεια της ημέρας, την ανατολή και τη δύση ενός αστεριού, κ.α.

Σε αυτό το κείμενο ταιριάζει η φωτογραφία ... και ο τίτλος

Τίτλος: Agora

Σκηνοθεσία: Αλεχάντρο Αμενάμπαρ

Ηθοποιοί: Ρίτσελ Βάις, Μαξ Μινγκέλα, Όσκαρ Άιζακ, Ρούπερτ Έβανς

Υπόθεση: Η ιστορία μάς ταξιδεύει στη ρωμαϊκή Αίγυπτο τον 4ο αιώνα μ.Χ. Πρωταγωνίστρια, η αστρολόγος-φιλόσοφος Υπατία της Αλεξάνδρειας, η οποία μάχεται για να σώσει τη σοφία του αρχαίου κόσμου. Μια γυναίκα που βρέθηκε στο επίκεντρο ενός φονικού, θρησκευτικού εμφυλίου πολέμου και βρήκε τραγικό θάνατο από τους συνανθρώπους της.

Σε αυτό το κείμενο ταιριάζει η φωτογραφία ... και ο τίτλος

3 ➤ Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων, που είναι με έντονα γράμματα στο κείμενο.

διάσημος, η, ο

- α.** που είναι πολύ σπουδαίος
- β.** που είναι πολύ γνωστός
- γ.** που είναι πολύ αγαπητός

η φροντίδα

- α.** η ασχολία με κάποιον από αγάπη και ενδιαφέρον
- β.** η αγάπη για κάποιον
- γ.** η ασχολία με το φαγητό κάποιου

**εντυπωσιάζω
κάποιον**

- α.** θαυμάζω κάποιον
- β.** προκαλώ ενδιαφέρον και συγκίνηση σε κάποιον
- γ.** προκαλώ αρνητικά συναισθήματα σε κάποιον

συγκεντρώνω

- α.** προσκαλώ κάπου πολλά πρόσωπα
- β.** ζω μαζί με άλλα πρόσωπα
- γ.** μαζεύω κάπου πολλά πρόσωπα ή πράγματα

σώζεται

- α.** συνεχίζει να υπάρχει
- β.** συνεχίζει να διαβάζεται
- γ.** συνεχίζει να γράφεται

κατασπαράζω

- α.** κάνω κομμάτια με το μαχαίρι
- β.** κάνω κομμάτια με τα νύχια και με τα δόντια
- γ.** κυνηγάω

δολοφονώ

- α.** δικάζω
- β.** κατηγορώ
- γ.** σκοτώνω

**κατηγορώ
κάποιον**

- α.** κρίνω κάποιον θετικά
- β.** λέω πως κάποιος είναι υπεύθυνος για μια κακή πράξη
- γ.** τιμωρώ κάποιον

4 ➤ Συμπληρώστε τα κενά με τα παραπάνω ρήματα του κειμένου στον σωστό τύπο.

• εντυπωσιάζω • συγκεντρώνω • σώζομαι • κατασπαράζω • κατηγορώ • δολοφονώ

- α.** Ο λύκος ... τα πρόβατα χθες το βράδυ.
- β.** Πολλοί συμμαθητές του τον ... ότι είναι ψεύτης.
- γ.** Ο διευθυντής ... τους μαθητές στο προαύλιο και τους μίλησε.
- δ.** Οι φασίστες του Χίτλερ ... πολλά αθώα θύματα σε όλη την Ευρώπη.
- ε.** Η Μαρία μάς ... όλους με την εξυπνάδα και το χιούμορ της.
- στ.** Δεν ... όλες οι τραγωδίες του Σοφοκλή.

2 Διαβάστε την παρακάτω συνέντευξη και βρείτε τι δουλειά κάνει η γυναίκα που απαντά στις ερωτήσεις του δημοσιογράφου.

Πόσω χρόνων είστε;

41.

Πόσο καιρό κάνετε αυτή τη δουλειά;

Έξι χρόνια.

Πριν;

Δούλευα σαν νοσοκόμα. Όταν έκανα και το τέταρτο παιδί, έκανα τα χαρτιά μου στο ΑΣΕΠ και **προσλήφθηκα** σαν **πολύτεκνη**.

Από πόσω χρονών δουλεύετε;

Από μικρή. Έχω αλλάξει πολλές δουλειές. Γενικά πάντα υπήρχε ανάγκη να δουλεύω, αλλά κι ανάγκη να μην υπήρχε, είμαι της άποψης ότι ο άνθρωπος πρέπει να δουλεύει, γιατί έτσι **εξελισσεται**.

Σχολείο μέχρι πού πήγατε;

Τέλειωσα το νυχτερινό γυμνάσιο. Έπρεπε όμως να δουλεύω, γιατί η μαμά μου τα **έβγαζε δύσκολα πέρα**. Μετά πέτυχα στα ΤΕΙ στη Μαιευτική, αλλά δεν την τελείωσα.

Γιατί παρατήσατε τα ΤΕΙ;

Ήθελα πολύ να σπουδάσω. Αλλά για να σπουδάσω, με το επάγγελμα που είχα διαλέξει έπρεπε να λείπω από το πρωί μέχρι το βράδυ δυο με τρεις μέρες την εβδομάδα και δεν υπήρχε αυτή η δυνατότητα.

Γιατί αποφασίσατε να αφήσετε τη δουλειά της νοσοκόμας και ήρθατε να σκουπίζετε τους δρόμους;

Ήθελα να έχω μια σίγουρη δουλειά, να έχω τα ρεπό μου, τις **αργίες** μου και να μη με **πετάξουν σαν λεμονόκουπα** όταν δεν θα είμαι σε θέση να

δουλεύω, είτε επειδή μεγάλωσα είτε επειδή αρρώστησα. Ήθελα αυτή τη σιγουριά. Είναι ωραία να νιώθεις μια σιγουριά.

Τι ώρα πιάνετε δουλειά;

Επτά το πρωί πρέπει να είμαι στο **πόστο** μου, μέχρι μία και μισή. Η καθαριότητα διαρκεί 6,5 ώρες.

Είστε πάντα στην ίδια περιοχή;

Κατά περιόδους αλλάζουμε περιοχές. Μου δίνουν κάποιους δρόμους τους οποίους πρέπει μέσα σε μια εβδομάδα να τους έχεις καθαρίσει. Έχεις βέβαια την προσοχή σου σε κάποια πλατεία, σε κάποιο νοσοκομείο. Από αυτά τα σημεία πρέπει να περνάς και μια και δυο φορές την ημέρα. Είναι μια δουλειά, όπως όλες οι δουλειές, έχει πολλά καλά και πολλά αρνητικά.

Για πείτε μου μερικά καλά.

Περπατάς πολύ, ακούς ραδιόφωνο, βλέπεις κόσμο, παρατηρείς, ακούς τα πουλιά, τα ζώα. Κάνεις μια μίνι καταγραφή της κοινωνίας. Και βλέπεις άμεσα το έργο σου. Δηλαδή, πάω σε έναν δρόμο που είναι χάλια και ύστερα από λίγο κοιτάω και λέω αυτό το έκανα εγώ.

Και μερικά άσχημα;

Τις μέρες που έχει πάρα πολύ κρύο, **ξυλιάζεις**, δεν νιώθεις ούτε τα χέρια σου ούτε τα πόδια σου. Δεν αρρωσταίνεις πάντως εύκολα, γιατί μέσα στα γραφεία ένας να αρρωστήσει θα τους κολλήσει όλους. Και όταν έχει καύσωνα, ο ήλιος δεν **αντέχεται**. Αφήστε που η έκθεση στον ήλιο, μπορεί να σου δημιουργήσει πανάδες στο δέρμα. Πρέπει συνέχεια να βάζεις αντηλιακή. Δεν έχουμε τον ήλιο που είχαμε πριν από χρόνια.

Είμαστε βρώμικοι οι Έλληνες;

Δεν θέλω να μιλάω αρνητικά, αλλά νομίζω ότι είμαστε πολύ **απρόσεκτοι**. Άλλος αδειάζει το τασάκι του, άλλος πετάει το χαρτομάντιλο, πολλοί πετάνε το άδειο τους πακέτο και δεν το ρίχνουν στο **πεζοδρόμιο**, σημαδεύουν το πάρκο ή την πλατεία, λες και είναι ωραίο να κρυφτεί το πακέτο μέσα στα χόρτα. Βλέπεις όμως και ανθρώπους οι οποίοι κάνουν παράκαμψη για να πετάξουν ένα χαρτάκι στο καλάθι.

Οι νέοι είναι τουλάχιστον πιο προσεκτικοί;

Δεν θα το έλεγα. Υπάρχουν άνθρωποι όλων των ηλικιών που είναι πολύ ευγενικοί και υπάρχουν και κάποιοι οι οποίοι είναι αγενείς και αδιάφοροι για όλα.

Πόσο παίρνετε;

Γύρω στα 1.200 ευρώ. Έχω κι ένα δάνειο και μου κρατούν ένα ποσό, οπότε παίρνω κάτι λιγότερο.

Θα θέλατε κάποια στιγμή να κάνετε δουλειά γραφείου;

Δεν είμαι καθόλου σίγουρη ότι θα με ενδιέφερε

να αφήσω μια δουλειά στην οποία νιώθω **αυτόνομη** και να μπω σε ένα γραφείο. Εκτός κι αν σε μερικά χρόνια νιώσω **καταβεβλημένη**, γιατί, όσο να 'ναι, είναι μια σκληρή **χειρωνακτική** δουλειά.

Ντρεπόσαταν όταν αρχίσατε αυτή τη δουλειά;

Ποτέ δεν ντράπηκα. Το μόνο που με στεναχωρεί είναι ότι πολλοί με κοιτάνε με **απαξίωση**. Και δεν έχω καταλάβει το γιατί. Ενώ το επάγγελμα του γιατρού ή της νοσοκόμας είναι πιο βρώμικο, γιατί έρχονται σε επαφή με πολύ περισσότερα μικρόβια, όλοι τους αντιμετωπίζουν με σεβασμό. Ακόμη κι αν μου πει κάποιος «εσύ καημένη, κουράζεσαι», αυτό που τονίζει είναι το «αχ, καημένη», δηλαδή «δεν σου άξιζε κάτι τέτοιο». Για μένα πάντως είναι η καλύτερη δουλειά που έχω κάνει ποτέ.

Μίλησέ μου λίγο για την οικογένειά σου.

Τα δύο μεγάλα αγόρια είναι 18 χρόνων, δίδυμα. Ο άλλος είναι 12 και ο μικρός 8.

Τα παιδιά τι θέλουν να κάνουν;

Οι μεγάλοι έδωσαν Πανελλαδικές, δεν πέρασαν και φέτος κάνουν φροντιστήριο.

1 ► Τι δουλειά κάνει;

Είναι:

α. νοσοκόμα

β. οδοκαθαρίστρια

γ. γραμματέας

2 ➤ Βρείτε ποια από τις τρεις επιλογές είναι η σωστή, σύμφωνα με τη συνέντευξη.

Η γυναίκα της συνέντευξης
είναι μητέρα:

α. πέντε παιδιών.

β. δύο παιδιών.

γ. τεσσάρων παιδιών.

α. Της αρέσει η δουλειά της.

β. Δεν της αρέσει η δουλειά της.

γ. Θέλει να αλλάξει τη δουλειά της.

3 ➤ Διαβάστε ξανά το κείμενο και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- α. Η γυναίκα δούλεψε ως νοσοκόμα για έξι χρόνια.
- β. Έκανε τα χαρτιά της για οδοκαθαρίστρια και την προσέλαβαν, γιατί είχε τέσσερα παιδιά.
- γ. Πήγαινε νυχτερινό σχολείο, γιατί δούλεψε παράλληλα.
- δ. Τελείωσε τις σπουδές της στο Πανεπιστήμιο.
- ε. Προτίμησε να γίνει οδοκαθαρίστρια, γιατί ήθελε μία σταθερή δουλειά. ...
- στ. Καθαρίζει μονάχα πλατείες και νοσοκομεία.
- ζ. Της αρέσει η δουλειά της, γιατί δουλεύοντας έξω στους δρόμους μπορεί να παρατηρεί τον κόσμο.
- η. Δεν την πειράζει το κρύο τον χειμώνα και ο δυνατός ήλιος το καλοκαίρι. ...
- θ. Πιστεύει ότι όλοι οι Έλληνες πετούν όπου να' ναι τα σκουπίδια τους.
- ι. Ο μισθός της είναι λιγότερο από 1.200 ευρώ.
- κ. Ανησυχεί μήπως μετά από χρόνια δεν θα μπορεί να δουλεύει με τα χέρια της.
- λ. Οι δύο μεγάλοι γιοι της έδωσαν εξετάσεις και μπήκαν στο πανεπιστήμιο. ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

4 ➤ Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων, που είναι με έντονα γράμματα στο κείμενο.

προσλαμβάνομαι

- α. με διώχνουν από μία δουλειά
- β. με παίρνουν σε μία δουλειά
- γ. κάνω μία δική μου δουλειά

πολύτεκνος, η, ο

- α. αυτός που έχει από τέσσερα παιδιά και πάνω
- β. αυτός που έχει από τρία αδέρφια και πάνω
- γ. αυτός που έχει τρία παιδιά

εξελίσσομαι

- α. γίνομαι καλύτερος
- β. γίνομαι χειρότερος
- γ. δεν αλλάζω

τα βγάζω δύσκολα πέρα

- α. δυσκολεύομαι να δουλέψω
- β. δυσκολεύομαι να βρω δουλειά
- γ. δυσκολεύομαι να ζήσω, γιατί τα οικονομικά μου δεν φτάνουν

παρατάω

- α.** αφήνω **β.** συνεχίζω **γ.** τελειώνω

η αργία

- α.** η μέρα που σχολάμε πιο νωρίς από τη δουλειά μας
β. η μέρα που δεν εργαζόμαστε
γ. η μέρα που παίρνουμε άδεια από τη δουλειά μας

πετάω κάποιον σαν (στημένη) λεμονόκουπα

- α.** διώχνω κάποιον, γιατί δεν είναι καλός στη δουλειά του
β. αφήνω κάποιον, όταν πια δεν τον έχω ανάγκη και αφού πήρα από αυτόν ό,τι χρειαζόμουν
γ. διώχνω κάποιον, για να πάρει σύνταξη

το πόστο

- α.** η θέση ενός διευθυντή
β. η είσοδος ενός γραφείου
γ. η θέση, όπου εργάζεται κάποιος

ξυλιάζω

- α.** κρυώνω πολύ
β. φτιάχνω κάτι με ξύλο
γ. ανάβω φωτιά με ξύλα

αντέχω κάτι

- α.** αγαπάω κάτι
β. αντιμετωπίζω κάτι
γ. χρησιμοποιώ κάτι

απρόσεκτος, η, ο

- α.** αυτός που δε δείχνει προσοχή
β. αυτός που δε δείχνει αγάπη
γ. αυτός που δείχνει ενδιαφέρον

αυτόνομος, η, ο

- α.** αυτός που δεν ακολουθεί νόμους
β. αυτός που είναι ανεξάρτητος και ελεύθερος
γ. αυτός που δεν είναι ελεύθερος

καταβεβλημένος, η, ο

- α.** ξεκούραστος
β. γερασμένος πολύ
γ. κουρασμένος σωματικά και ψυχικά

χειρωνακτικός, ή, ό

- α.** αυτός που γίνεται με τα χέρια
β. αυτός που γίνεται με τα χέρια και το μυαλό
γ. αυτός που γίνεται με το μυαλό

η απαξίωση

- α.** το να θεωρώ ότι κάποιος δεν αξίζει
β. το να θεωρώ ότι κάποιος αξίζει
γ. το να θεωρώ ότι κάποιος δεν δουλεύει καλά

η ευφράδεια

- α.** το να μιλάει κάποιος με ευκολία και άνεση
β. το να γράφει κάποιος με ευκολία
γ. το να μιλάει κάποιος γρήγορα

5 ➤ Βρείτε ποια από τις παρακάτω σημασίες του ρήματος «**βγάζω**» έχουν οι προτάσεις, που ακολουθούν.

παράγω •	• Έβγαλε τα ρούχα και έβαλε τις πιζάμες του.
τελειώνω •	• Έβγαλε το δημοτικό σχολείο με άριστα.
κερδίζω •	• Η τραγουδίστρια έβγαλε το καινούριο της σιντί πριν από μία εβδομάδα.
αφαιρώ από το σώμα μου ρούχα •	• Η δασκάλα τον έβγαλε από την τάξη, γιατί έκανε φασαρία.
διώχνω, απομακρύνω •	• Βγάζει πολλά χρήματα από τη δουλειά του.
κυκλοφορώ στο εμπόριο •	• Η Κρήτη βγάζει το πιο ποιοτικό ελαιόλαδο.

6 ➤ Δείτε τι σημαίνουν οι εκφράσεις με το ρήμα «**βγάζω**» και συμπληρώστε με αυτές τις παρακάτω προτάσεις, βάζοντας τις στον σωστό τύπο.

Βγάζω κάτι από το μυαλό (το κεφάλι, το νου) μου = επινοώ με τη φαντασία μου.

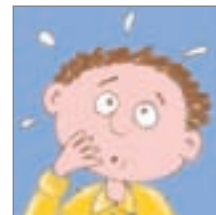
Βγάζω το ψωμί μου = κερδίζω με τη δουλειά μου τα απαραίτητα, για να ζήσω.

Βγάζω κάποιον (έξω) από τα ρούχα του = θυμώνω κάποιον πολύ, τον εξοργίζω.

Βγάζω το φίδι από την τρύπα = κάνω το πιο δύσκολο και επικίνδυνο μέρος ενός έργου, δίνω λύση σε ένα δύσκολο ζήτημα.

Βγάζω γλώσσα = μιλάω με άσχημο τρόπο σε κάποιον που θα έπρεπε να σέβομαι

- α. Κανένας μαθητής δεν πρέπει να ... στους δασκάλους του, αλλά πρέπει να τους σέβεται.
- β. Το διάβασα αυτό που σας λέω και δεν το
- γ. Ο θείος μου ... κάνοντας δύο δουλειές. Κάθε μέρα δουλεύει ρεσεψιονίστ σε ένα ξενοδοχείο και τα Σαββατοκύριακα είναι διαιτητής στο μπάσκετ.
- δ. Τελικά εγώ ... ! Κανείς δεν ήθελε να μείνει στο σπίτι με το μωρό. Όλοι πήγαν βόλτα κι εγώ έμεινα στο σπίτι, να το φροντίζω.
- ε. Ο γιος μου κάθε μέρα με ... μου ! Του λέω να διαβάσει αλλά αυτός παίζει παιχνίδια στον υπολογιστή του.

βλέπω-μαθαίνω

Επαγγελματικά ουσιαστικά

1 Το φυσικό γένος

το φυσικό γένος (άνδρας- γυναίκα) μπορεί να διακρίνεται:

με **παραγωγική κατάληξη**

με **το αντίστοιχο άρθρο**

με **διαφορετική λέξη**

περιφραστικά

π.χ. γυμναστής-γυμνάστρια
ο/η γλωσσολόγος
κουρέας-κομμώτρια
οι γυναίκες πολιτικοί

Αρσενικά σε -της	Θηλυκά σε -τρια
εργάτης	εργάτρια
ταξιθέτης	ταξιθέτρια
καθηγητής	καθηγήτρια
ποιητής	ποιήτρια
πωλητής	πωλήτρια
διακοσμητής	διακοσμήτρια
προπονητής	προπονήτρια
συντάκτης	συντάκτρια
διευθυντής	διευθύντρια
εκδότης	εκδότρια
γλύπτης	γλύπτρια
σχεδιαστής	σχεδιάστρια
ζαχαροπλάστης	ζαχαροπλάστρια / ζαχαροπλάστισσα
γυμναστής	γυμνάστρια
μεταφραστής	μεταφράστρια
λογιστής	λογίστρια
τραγουδιστής	τραγουδίστρια
διαφημιστής	διαφημίστρια
καθαριστής	καθαρίστρια
ναυαγοσώστης	ναυαγοσώστρια
λογοθεραπευτής	λογοθεραπεύτρια
ψυχοθεραπευτής	ψυχοθεραπεύτρια
χορευτής	χορεύτρια, κ.α.

Αρσενικά σε -ης	Θηλυκά σε -ισσα
μανάβης	μανάβισσα
μπακάλης	μπακάλισσα
ανθοπώλης	ανθοπώλισσα
κρεοπώλης	κρεοπώλισσα
παντοπώλης	παντοπώλισσα
βιβλιοπώλης	βιβλιοπώλισσα
βιοτέχνης	βιοτέχνισσα
φούρναρης	φουρνάρισσα
ακροβάτης	ακροβάτισσα
αγρότης	αγρότισσα
μάγειρας	μαγείρισσα

Έχουν ένα μόνο τύπο- τον αρσενικό- και για τα δύο φύλα:

Αρσενικά και Θηλυκά σε -ος

- ος** ο/η δικηγόρος, έμπορος, ξεναγός, αεροπόρος, νηπιαγωγός, πολιτικός, πρόεδρος, δήμαρχος, (& δημαρχίνα)
- λόγος (-λογος) & -γράφος** ο/η φιλόλογος, αρχαιολόγος, βιολόγος, καρδιολόγος, γυναικολόγος, ακτινολόγος, δερματολόγος, διαιτολόγος, ψυχολόγος, μηχανολόγος, οικονομολόγος, κοινωνιολόγος, ανθρωπολόγος, γεωλόγος, γλωσσολόγος, θεατρολόγος, κ.α.
ο/η δημοσιογράφος, ζωγράφος, σκιτσογράφος, σκηνογράφος, πεζογράφος, γελοιογράφος, σεναριογράφος, μυθιστοριογράφος, χορογράφος, κ.α.
- ικός** ο/η χημικός, φυσικός, μαθηματικός, ορθοπεδικός, εκπαιδευτικός, δικαστικός, υδραυλικός, αστυνομικός (και αστυνομικίνα), τραπεζικός, κ.α.
- ουργός & -ποιός** ο/η χειρουργός, υπουργός, πρωθυπουργός (γυναίκα πρωθυπουργός)
- τρόφος -ίατρος & -νόμος** ο/η κτηνοτρόφος, ιχθυοτρόφος, μελισσοτρόφος κ.α
ο/η γιατρός/ ιατρός, (και γιατρίνα), κτηνίατρος, παιδίατρος, αθλίατρος, ψυχίατρος, οδοντίατρος
ο/η αστυνόμος, τροχονόμος, αστρονόμος, κ.α.
- αρχος** δήμαρχος, πλοίαρχος, κ.α.

Αρσενικά και Θηλυκά σε -ας

- έας** ο/η γραμματέας, συγγραφέας, διερμηνέας, εισαγγελέας, κουρέας (θηλ κομμώτρια)
- ίας** ο/η ταμίας, επιχειρηματίας, κτηματίας, εισοδηματίας, λοχίας.
- ίστας/ίστρια (ή ίστα)** ο στιλίστας/ η στιλίστρια, ο γραφίστας/ η γραφίστρια
αθλητικά επαγγέλματα
ο τενίστας/ η τενίστρια
ο πολίστας/η πολίστρια
ο μπασκετμπολίστας/η μπασκετμπλίστρια
- ονας -ορας -τήρας** ο/η αρχιτέκτονας (και η αρχιτεκτόνισσα), ο/η επιστήμονας (και η επιστημόνισσα)
ο/η εισπράκτορας (και η εισπρακτόρισσα)
ο/η κλητήρας

ο άνδρας και η γυναίκα που παίζουν ένα μουσικό όργανο
ο σολίστας/ σολίστρια
ο πιανίστας η πιανίστρια
ο βιολονίστας/η βιολονίστρια
ο κιθαρίστας/ η κιθαρίστρια

Φαντασία και πραγματικότητα

Α ακούω-κατανοώ

1 Ακούστε ένα μύθο του Αισώπου και βάλτε τις εικόνες στη σειρά, σύμφωνα με την ιστορία.

- Η εικόνα ... είναι η πρώτη στη σειρά
- Η εικόνα ... είναι η δεύτερη στη σειρά
- Η εικόνα ... είναι η τρίτη στη σειρά
- Η εικόνα ... είναι η τέταρτη στη σειρά

Φαντασία και πραγματικότητα

2 Ακούστε ξανά την ιστορία και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

α. Το σκυλί ήταν φύλακας του σπιτιού.	...
β. Όταν το σκυλί γέρασε, μπορούσε να πηγαίνει τα πρόβατα για βοσκή. ...	...
γ. Ο χωρικός δεν έδινε φαγητό στο σκυλί του, γιατί ήταν πολύ σκληρός. ...	...
δ. Ο χωρικός πίστευε ότι το σκυλί του τώρα που γέρασε δεν το χρειαζόταν.	...
ε. Το σκυλί δεν το τάζε κανένας.	...
στ. Όταν ήρθαν ληστές στο σπίτι του χωρικού, το σκυλί δεν τους κατάλαβε.	...
ζ. Το σκυλί γάβγισε και δεν άφησε τους ληστές να κλέψουν τον χωρικό. ...	...
η. Το σκυλί δεν γάβγισε, γιατί δεν ήθελε να βοηθήσει τον κακό και αχάριστο χωρικό.	...
θ. Ο χωρικός πέθανε, όταν κατάλαβε ότι τον είχαν κλέψει.	...

B μιλάω

1 Δείτε το λεξιλόγιο.

ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ

- έχω φαντασία
φαντάζομαι

φανταστικός, ή, ό ≠ πραγματικός, ή, ό
= αληθινός, ή, ό

η φανταστική ιστορία/οι φανταστικές ιστορίες

φαντασιόπληκτος, η, ο
(= αυτός που σκέφτεται,
που ζει με βάση τη φαντασία,
χωρίς επαφή με την πραγματικότητα.)

το φάντασμα

λεξιλόγιο

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

- ο παραμυθάς
λέω/ διαβάζω παραμύθια
- ο δράκος
- η νεράιδα
- ο μάγος/ η μάγισσα
τα μάγια/ κάνω μάγια
μαγικός, ή, ό
το μαγικό χαλί
ο μαγικός καθρέφτης
- ο βασιλιάς / η βασίλισσα
το βασιλόπουλο/ η βασιλοπούλα
- το παλάτι
- ο μύθος
- οι μύθοι του Αισώπου
η μυθολογία
μυθομανής, ής, ές

ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ /

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ

- ο πλανήτης / οι πλανήτες
το πλανητάριο
- ο αστέρας = το αστέρι = το άστρο
η αστρονομία - η αστρολογία
ο αστροναύτης/ η αστροναύτισσα
- ο ήλιος - το ηλιακό σύστημα
- το φεγγάρι = η σελήνη
- ο γαλαξίας
- ο δορυφόρος
- ο μετεωρίτης
- το διάστημα
το διαστημόπλοιο
ο διαστημικός σταθμός
- ο πύραυλος
- το σύμπαν
- ο εξωγήινος
- το ταξίδι στον χρόνο
- το ρομπότ
- υπερφυσικός, ή, ό
υπερφυσικές δυνάμεις
υπερφυσικά όντα

1 ➤ Διαβάστε τις παρακάτω προτάσεις και βρείτε ποια από τις τρεις είναι η σωστή σημασία της λέξης «παραμύθι» στην κάθε πρόταση.

- φανταστική ιστορία
- ψέμα, ψευτιά
- κατάσταση ιδανική, ονειρική

α. Μας είπε ένα σωρό **παραμύθια**. Δεν νομίζω να τα πίστεψες.

β. Είμαι πολύ ευτυχισμένη! Αυτό που ζω μου φαίνεται (σαν) **παραμύθι**.

γ. Τα **παραμύθια** αρχίζουν με την τυπική φράση «μια φορά κι έναν καιρό».

2 ➤ Συμπληρώστε τις προτάσεις με τις παρακάτω λέξεις στον σωστό τύπο.

- η φαντασία
- το φάντασμα
- φανταστικός, ή, ό
- φαντάζομαι (αόρ. φαντάστηκα)

α. Τρελαίνομαι για ταινίες επιστημονικής ...

β. Στα παλιά σπίτια και στους πύργους λένε ότι τριγουρίζουν

γ. Δεν μπορώ ... τον κόσμο ύστερα από πενήντα χρόνια.

δ. Το βιβλίο αυτό μιλάει για ένα ... ταξίδι στον Άρη.

3 ➤ Πείτε στην τάξη ποιο είναι το αγαπημένο σας παραμύθι. Μεταφράστε τον τίτλο του παραμυθιού από τη γλώσσα σας στα ελληνικά.

4 ➤ Πείτε μια ευχή.

Βρήκατε το λυχνάρι του Αλαντίν.

Το τρίβετε και βγαίνει από μέσα το τζίνι.

Το τζίνι μπορεί να πραγματοποιήσει τρεις επιθυμίες σας.

Κάντε τρεις ευχές και γράψτε τις σε ένα χαρτί.

Οι ευχές σας θα διαβαστούν στην τάξη.

προσοχή!

Εκφράζω/κάνω μια ευχή

Μακάρι να			
Θα ήθελα να	+	υποτακτική	ευχή που μπορεί να γίνει στο παρόν και στο μέλλον
Αχ και να			
Τι καλά να			
Ας	+	παρατατικός	ευχή που δύσκολα μπορεί να γίνει (ή δεν μπορεί να γίνει) στο παρόν και στο μέλλον
Καλύτερα να			

Θα ήθελα να γράψω καλά στις εξετάσεις.

Θα ήθελα να μην υπάρχουν φτωχοί και πεινασμένοι.

Θα ήθελα να φάω ένα τεράστιο παγωτό!

Μακάρι να γίνω πλούσιος.

Μακάρι να μην με μαλώσει ο μπαμπάς μου.

Θα ήθελα να ταξίδεψω σε όλον τον κόσμο.

Μακάρι να ήξερα κινέζικα.

Αχ και να μ' αγαπούσε!

Ας μπορούσα να πετάξω!

5 ➤ Γνωρίζετε κάποιους μύθους της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας; Αν ναι, ποιους; Μπορείτε να μπείτε στην ιστοσελίδα **Φτερωτά Σανδάλια (Winged Sandals)** (<http://www.abc.net.au/arts/wingedsandals/>) για τη **διδασκαλία της Ελληνικής Μυθολογίας** του ABC (Australian Broadcasting Corporation) και του τμήματος Αρχαιολογίας του πανεπιστημίου της Μελβούρνης.

Με την καταπληκτική αυτή δουλειά μπορείτε να διαβάσετε μυθολογικές ιστορίες στα αγγλικά, να παίξετε με τους θεούς του Ολύμπου και πολλά άλλα.

6 ➤ Διαβάστε τον μύθο της Αρετής και της Κακίας και απαντήστε στις ερωτήσεις.

Ο μύθος της Αρετής και της Κακίας

Ο ημίθεος Ηρακλής βρέθηκε σε ένα σταυροδρόμι και έπρεπε να επιλέξει ανάμεσα σε δύο δρόμους: τον δρόμο της Αρετής ή τον δρόμο της Κακίας. Παρουσιάστηκαν τότε μπροστά του δύο πανέμορφες κοπέλες. Η πρώτη, η Κακία, του έδειξε ένα φαρδύ, ίσιο και εύκολο δρόμο. **Αν τον ακολουθούσε, θα έκανε** πολλές κακές πράξεις αλλά **θα διασκέδαζε** τη ζωή. Οι άνθρωποι βέβαια **θα τον καταδίκάζαν** για τις κακές του πράξεις. Ο δρόμος της Κακίας ήταν γεμάτος εύκολα πλούτη, εξουσία χωρίς κόπο, χωρίς να κουραστεί ή να ιδρώσει και πολλές ευχάριστες στιγμές και πολυτέλεια. Όμως ο δρόμος της Κακίας είχε άγνωστη τελική κατάληξη. Η δεύτερη κοπέλα, η Αρετή, του έδειξε το δύσκολο, στενό, δύσβατο δρόμο, γεμάτο εμπόδια και δυσκολίες, αγώνες, συνεχή εργασία αλλά πλούσιο σε εμπειρίες. Στο τέλος αυτού του δρόμου μετά από δοκιμασίες και πόνους **θα κέρδιζε** την εκτίμηση και την αναγνώριση των συνανθρώπων του.

7 ➤ Ξέρετε ποιον δρόμο επέλεξε ο Ηρακλής; Αν ήσασταν εσείς στη θέση του Ηρακλή, ποιον δρόμο θα επιλέγατε; Γιατί;

προσοχή!

Κάνω μια απλή σκέψη για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον

Υπόθεση	Απόδοση
Αν + παρατατικός	Θα + παρατατικός
	θα + παρατατικός ή υπερσυντέλικος

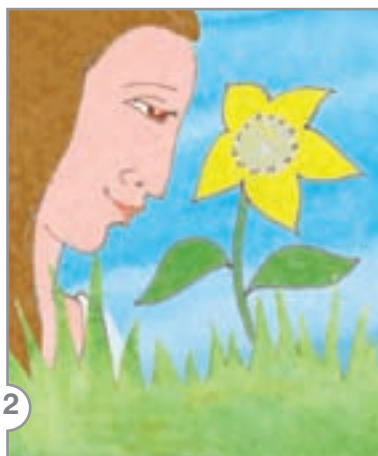
- Αν **ήμουν** ο Ηρακλής, **θα έπαιρνα** τον δρόμο της Αρετής.
- Αν **ήμουν** στη θέση του Ηρακλή, **θα επέλεγα** τον δρόμο της Κακίας.
- **Δεν θα μπορούσα** να διαλέξω ποιον δρόμο να πάρω.

- Αν **ήμουν** πλούσιος, **θα βοηθούσα** φτωχούς μαθητές να σπουδάσουν.
- Αν **ήμουν** στην Ελλάδα, **θα είχα πάει** στην **Ακρόπολη**.

1 Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και βάλτε τις εικόνες στη σωστή σειρά. Κάθε εικόνα αντιστοιχεί σε μία παράγραφο.

- α.** Ο θεός του Άδη, ο Πλούτωνας, αγάπησε την κόρη της θεάς Δήμητρας, Περσεφόνη. Μια μέρα η Περσεφόνη είδε στο **λιβάδι** έναν ανθισμένο καταπράσινο νάρκισσο. Όταν πήγε να τον μυρίσει, άνοιξε η γη και ο Πλούτωνας την **άρπαξε** και έφυγε για τον Άδη.
- β.** Η μητέρα της άκουσε τις **σπαραχτικές** της φωνές, αλλά δεν τη βρήκε πουθενά. Εννιά μερόνυχτα την έψαχνε η Δήμητρα κλαίγοντας, ώσπου ο ήλιος τη λυπήθηκε και της φανέρωσε την αλήθεια.
- γ.** Η Δήμητρα ζήτησε από το Δία να φέρει την Περσεφόνη πίσω, αλλά αυτός δε δέχθηκε. Η Δήμητρα θυμωμένη έφυγε από το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας τον Όλυμπο και άρχισε να τριγυρνάει κλαίγοντας στη γη. Από τα δάκρυά της **ξεραίνονταν** τα δέντρα, τα φυτά, τα λουλούδια. Άνθρωποι και ζώα πέθαιναν από την πείνα.
- δ.** Όταν ο Δίας είδε τη **συμφορά**, έστειλε τον **αγγελιοφόρο** των θεών, τον Ερμή, να φέρει πίσω την Περσεφόνη από τον Άδη.
- ε.** Ο Πλούτωνας όμως, πριν φύγει η Περσεφόνη, της έδωσε να φάει μερικά σπυριά από ένα ρόδι για να μην τον ξεχάσει.
- στ.** Έφερε ο Ερμής την Περσεφόνη στη μητέρα της, και αμέσως **άνθισαν** όλα τα λουλούδια, πρασίνισαν τα δέντρα και τα φυτά. Από τότε, 8 μήνες το χρόνο η Περσεφόνη ζούσε με τη μάνα της, και η γη ζωντανεύει και έτσι έχουμε την άνοιξη το καλοκαίρι και στο τέλος του φθινοπώρου η Περσεφόνη γύριζε στον Πλούτωνα και άρχιζε ο χειμώνας. (Ομηρικός ύμνος στη Δήμητρα (διασκευή) Ιστορία, Γ' Δημοτικού)

ΠΗΓΗ: <http://utopia.duth.gr/~echarala/Dimitra.htm>

Στην παράγραφο **α.** αντιστοιχεί η εικόνα
 Στην παράγραφο **β.** αντιστοιχεί η εικόνα
 Στην παράγραφο **γ.** αντιστοιχεί η εικόνα

Στην παράγραφο **δ.** αντιστοιχεί η εικόνα
 Στην παράγραφο **ε.** αντιστοιχεί η εικόνα
 Στην παράγραφο **στ.** αντιστοιχεί η εικόνα

1 ► Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων, που είναι με έντονα γράμματα στο κείμενο.

το λιβάδι

- α.** ένα κομμάτι γης με πολλά δέντρα
- β.** ένα κομμάτι γης με χόρτα και φυτά
- γ.** ένα κομμάτι γης με λόφους

αρπάζω κάποιον ή κάτι

- α.** παίρνω κπ / κτ με τη βία
- β.** παίρνω κπ/ κτ με τη θέληση του
- γ.** προσκαλώ κπ στο σπίτι μου

σπαραχτικός, ή, ό

- α.** αυτός που εκφράζει χαρά με έντονο τρόπο
- β.** αυτός που εκφράζει πόνο και λύπη με έντονο τρόπο
- γ.** αυτός που εκφράζει θυμό με έντονο τρόπο

ξεραίνω/ ομαι

- α.** κάνω κάτι να ψηλώσει
- β.** κάνω κάτι να ανθίσει
- γ.** κάνω κάτι ξερό, του παίρνω το νερό, την υγρασία

η συμφορά

- α.** ένα γεγονός που φέρνει στον άνθρωπο μεγάλη δυστυχία
- β.** ένα γεγονός που φέρνει στον άνθρωπο μεγάλη χαρά
- γ.** ένα γεγονός που φέρνει στον άνθρωπο μεγάλο τρόπο

ο αγγελιοφόρος

- α.** αυτός που φέρνει δώρα
- β.** αυτός που φέρνει ειδήσεις και μηνύματα
- γ.** αυτός που κάνει παρέα με αγγέλους

ανθίζω

- α.** βγάζω λουλούδια
- β.** βγάζω καρπούς
- γ.** βγάζω φύλλα

2 Διαβάστε το παρακάτω ποίημα του Μανόλη Αναγνωστάκη.

Στο παιδί μου...

Στο παιδί μου δεν άρεσαν ποτέ τα παραμύθια
Και του μιλούσανε για Δράκους και για το πιστό σκυλί
Για τα ταξίδια της Πεντάμορφης και για τον άγριο λύκο
Μα στο παιδί δεν άρεσαν ποτέ τα παραμύθια
Τώρα, τα βράδια, κάθομαι και του μιλώ
Λέω το σκύλο σκύλο, το λύκο λύκο, το σκοτάδι σκοτάδι,
Του δείχνω με το χέρι τους κακούς, του μαθαίνω
Ονόματα σαν προσευχές, του τραγουδώ τους νεκρούς μας.
Α, φτάνει πια! Πρέπει να λέμε την αλήθεια στα παιδιά.
Από τη συλλογή **Ο στόχος** (1970) του **Μανόλη Αναγνωστάκη**

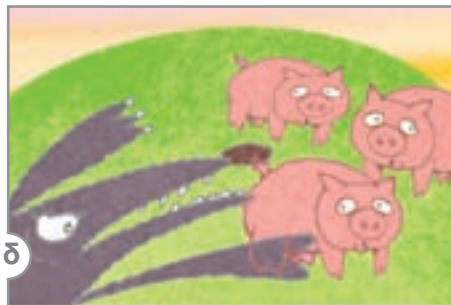
- 1 ➤ Μεταφράστε το ποίημα του Μ. Αναγνωστάκη στη γλώσσα σας.
- 2 ➤ Ξέρετε παραμύθια, όπου πρωταγωνιστεί ο «**κακός λύκος**». Κοιτάξτε τις εικόνες και ταιριάξτε τους τίτλους των παραμυθιών με τις εικόνες

Τα τρία γουρουνάκια
Η κοκκινισκουφίτσα
Τα εφτά κατσικάκια
Ο Πέτρος και ο λύκος

Η εικόνα **α.** ταιριάζει με τον τίτλο

Η εικόνα **β.** ταιριάζει με τον τίτλο

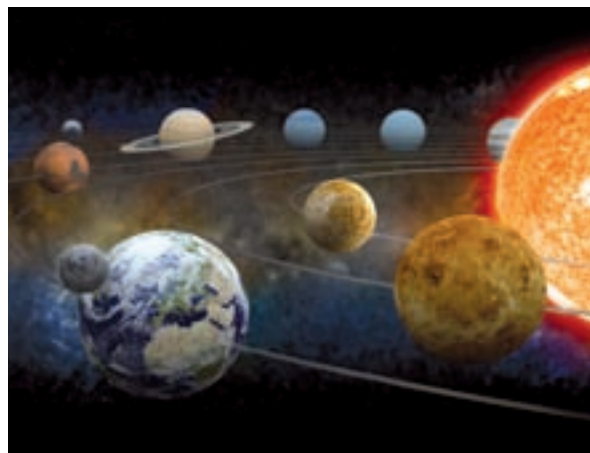

Η εικόνα **γ.** ταιριάζει με τον τίτλο

Η εικόνα **δ.** ταιριάζει με τον τίτλο

- 3 ➤ Χωριστείτε σε ομάδες και γράψτε ένα σύντομο παραμύθι για έναν «καλό λύκο».
- 4 ➤ Ο ποιητής πιστεύει ότι πρέπει να λέμε στα παιδιά την αλήθεια, ακόμη κι αν είναι σκληρή. Εσείς πιστεύετε ότι πρέπει να λέμε την αλήθεια στα παιδιά ή να την κρύβουμε; Συζητήστε σε ζευγάρια στην τάξη.

3 Δείτε την εικόνα του ηλιακού μας συστήματος και τον παρακάτω πίνακα. Διαβάστε το κείμενο και ονομάστε τον κάθε πλανήτη.

Συγκριτικά στοιχεία πλανητών

Όνομα Πλανήτη	Διάμετρος(km)	Μέση Θερμοκρασία (ΓC)	Μέση απόσταση από τον Ήλιο (km)	Αριθμός Δορυφόρων
Ερμής	4.878 χμ.	167	57.910.000	0
Αφροδίτη	12.100	464	108.210.000	0
Γη	12.756	15	149.600.000	1
Άρης	6.380	-65	227.920.000	2
Δίας	142.800	-110	778.570.000	16
Κρόνος	120.660	-140	1.433.530.000	33
Ουρανός	51.024	-195	2.872.460.000	15
Ποσειδώνας	50.950	-200	4.495.060.000	8

Το ηλιακό σύστημα

Τα οκτώ ουράνια σώματα που κινούνται γύρω από τον ήλιο, λέγονται πλανήτες. Οι οκτώ αυτοί πλανήτες, με βάση την απόστασή τους από τον ήλιο είναι: ο Ερμής, η Αφροδίτη, η Γη, ο Άρης, ο Δίας, ο Κρόνος, ο Ουρανός και ο Ποσειδώνας. Ο Ήλιος είναι **αυτόφωτο** σώμα, έχει δηλαδή δικό του φως και θερμότητα και λέγεται **αστέρας**. Οι πλανήτες δεν έχουν δικό τους φως. Δέχονται φως και θερμότητα από τον Ήλιο, είναι δηλαδή **ετερόφωτα** σώματα.

Γύρω από ορισμένους πλανήτες περιφέρονται άλλα ουράνια σώματα, οι δορυφόροι. Ο μοναδικός δορυφόρος της Γης είναι η **Σελήνη**.

Ο Ήλιος, οι οκτώ πλανήτες και οι δορυφόροι τους αποτελούν το **ηλιακό** μας **σύστημα**.

Μία από τις μεγάλες στιγμές της ανθρωπότητας ήταν εκείνη που οι αστροναύτες Άρμστρονγκ και Όλτρνιν περπάτησαν στο έδαφος της Σελήνης στις 21 Ιουλίου 1969. Στο σημείο που πάτησαν για πρώτη φορά έβαλαν μια πινακίδα που έγραφε: «ΕΡΧΟΜΑΣΤΕ ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ».

1 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι παρακάτω λέξεις του κειμένου.

το ουράνιο σώμα που περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο •
το ουράνιο σώμα που δεν έχει δικό του φως •
το ουράνιο σώμα που έχει δικό του φως •
το ουράνιο σώμα που εκπέμπει φως και θερμότητα •
ο Ήλιος με τους πλανήτες και τους δορυφόρους τους •
το ουράνιο σώμα που περιστρέφεται γύρω από έναν πλανήτη •

- πλανήτης
- αστέρας
- αυτόφωτο σώμα
- δορυφόρος
- ετερόφωτο σώμα
- ηλιακό σύστημα

2 ➤ Διαβάστε τη συνέντευξη και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις της άσκησης.

Συνέντευξη του Πίτερ Διαμαντής

Του Σταύρου Θεοδωράκη

Ο... επίμονος αστροναύτης μεταφέρει **αισιόδοξα** μηνύματα για το μέλλον και συμβουλεύει την Ελλάδα να αφήσει το παρελθόν και να αρχίσει να ασχολείται με το παρόν.

Να αρχίσουμε από τα εύκολα. Υπάρχει Θεός;

Απ' τα εύκολα! Ουάου! Δεν ξέρω. Μεγάλωσα σε μία πολύ **θρησκευόμενη** οικογένεια και ήμουν και παπαδάκι στην εκκλησία. Αλλά όσο περνούν τα χρόνια γίνομαι και πιο **αγνωστικιστής**.

Εξωγήινοι πάντως υπάρχουν...

Αυτό είναι σίγουρο, δεν είμαστε μόνοι μας. Ο Άρης έχει ζωή. Μικρούς μονοκύτταρους και πολυκύτταρους οργανισμούς. Ζωή θα βρούμε και σε κάποιο από τα φεγγάρια του Δία. Είναι πολύ **αλαζονικό** να πιστεύουμε ότι είμαστε μόνοι μας στο σύμπαν.

Ζωή με νοημοσύνη, όπως την καταλαβαίνουμε εμείς οι άνθρωποι, υπάρχει;

Από τη στιγμή που το Σύμπαν είναι 15 δισεκατομ-

μυρίων ετών και η Γη μόνο 5 θα σοκαριζόμουν, αν δεν υπήρχε ζωή, και μάλιστα πολύ πιο **εξελιγμένη** από εμάς. Κοίτα λίγο την Ακρόπολη. Φτιάχτηκε πριν από 2-3 χιλιάδες χρόνια. Και σκέψου σήμερα τη ζωή μας. Έχεις το Ιντερνέτ, στέλνεις ρομπότ στον Άρη και φτιάχνεις τηλεσκόπια που μπορούν να κοιτάξουν δισεκατομμύρια χρόνια πίσω στον χρόνο. Αν όλα αυτά έγιναν μέσα σε 2-3 χιλιάδες χρόνια, φαντάσου έναν πολιτισμό που έχει ιστορία δισεκατομμυρίων ετών.

Από παιδί σου είχε κολλήσει η ιδέα να ταξιδέψεις στο Διάστημα;

Ένας Ρώσος, από τους πρώτους οραματιστές του Διαστήματος, είχε πει ότι η Γη είναι η **κούνια** της ανθρωπότητας. Αλλά το μωρό δεν μένει για πάντα στην κούνια. Οι άνθρωποι ήταν πάντοτε

εξερευνητές. Ξεκινήσαμε από την Κεντρική Αφρική και πήγαμε στη Μικρά Ασία και την Ευρώπη. Γιατί; Επειδή αυτό πρέπει να κάνουμε. Αν σταματήσουμε ποτέ να εξερευνούμε θα είναι και το τέλος του πολιτισμού μας.

Το θεωρείς πιθανό κάποια στιγμή «το μωρό να εγκαταλείψει εντελώς την κούνια» και να ζει σε άλλους πλανήτες;

Ναι, σε κάποιες χιλιάδες χρόνια η ανθρωπότητα θα κοιτάζει πίσω και θα θυμάται την εποχή που οι άνθρωποι έφυγαν από τη Γη και πήγαν στα αστέρια. Αυτό έχει γίνει άλλη μία φορά στο παρελθόν. Όταν η ζωή έφυγε από τις θάλασσες και πήγε στη στεριά.

Τι αξία έχει να πάμε στον Άρη; Ποιος είναι ο στόχος μας; Οι πρώτες ύλες, οι θησαυροί που κρύβουν αυτοί οι πλανήτες;

Οι **πόροι ωθούσαν** πάντα τον άνθρωπο στην εξερεύνηση. Οι Κινέζοι έψαχναν για τον δρόμο του με-

ταξιού και οι πρώτοι Αμερικανοί έψαχναν για χρυσό και πετρέλαιο. Πιστεύω ότι αλλάζουμε γνώμη για το τι είναι σπάνιο και τι σε αφθονία. Σήμερα οι άνθρωποι αγωνιούν για το νερό, τα πολύτιμα μέταλλα, την ενέργεια. Και έχουν σε αφθονία την πληροφορία, την υγεία, την παιδεία. Πράγματα που κάποτε ήταν σπάνια. (...)

Δεν φοβάστε ή μάλλον δεν τρομάζετε από την απληστία των ανθρώπων, των εταιρειών, των κρατών;

Όχι, γιατί στο σύμπαν τα **μεγέθη** είναι εκατομμύρια και δισεκατομμύρια φορές μεγαλύτερα. Αν δεις τη Γη από το Διάστημα είναι σαν ένα **ψίχουλο** ψωμί σε ένα σουπερμάρκετ γεμάτο από **πόρους**. Σήμερα ο χρυσός ή η πλατίνα είναι τόσο ακριβά επειδή είναι σπάνια. Όσο περισσότερες εταιρείες λοιπόν παράγουν αυτά τα υλικά τόσο οι τιμές θα πέφτουν. Και θα είναι **διαθέσιμα** σε πολύ περισσότερους ανθρώπους. Και σιγά σιγά σε όλους τους ανθρώπους.

<http://www.iana.gr/ellada/article/?aid=4755696>

- α.** Η οικογένεια του Π. Διαμαντή πίστευε στον Θεό.
- β.** Ο Π. Διαμαντής πιστεύει ότι υπάρχει ζωή και σε άλλους πλανήτες του σύμπαντος.
- γ.** Ο Π. Διαμαντής πιστεύει ότι μέσα στην ιστορία του σύμπαντος υπάρχει ζωή κατώτερη από τη δική μας.
- δ.** Από την εποχή που ο άνθρωπος έχτισε την Ακρόπολη ως σήμερα που ανακάλυψε το διαδίκτυο πέρασαν 2-3 χιλιάδες χρόνια.
- ε.** Οι άνθρωποι ξεκίνησαν από την Ευρώπη και μετά πέρασαν στη Μικρά Ασία και την Αφρική.
- στ.** Ο Π. Διαμαντής πιστεύει ότι οι άνθρωποι μετά από πολλά χρόνια δεν θα ζούνε σε άλλους πλανήτες.
- ε.** Ο Π. Διαμαντής πιστεύει ότι οι άνθρωποι μετά από πολλά χρόνια θα έχουν ξεχάσει ότι κάποτε ζούσαν στη Γη.
- ζ.** Ο Π. Διαμαντής πιστεύει ότι οι άνθρωποι θα ταξιδέψουν στον Άρη, για να βρουν χρυσάφι και πετρέλαιο.
- η.** Ο Διαμαντής συγκρίνει το Διάστημα με ένα σουπερ μάρκετ και τη Γη με ένα ψίχουλο ψωμί.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

...
...
...
...
...
...
...
...
...

3 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι λέξεις που είναι με έντονα γράμματα στο κείμενο.

αισιόδοξος, η, ο

- α. εκείνος που βλέπει τα γεγονότα από την άσχημη πλευρά τους
- β. εκείνος που βλέπει τα γεγονότα από την ευχάριστη πλευρά τους
- γ. εκείνος που βλέπει τα γεγονότα από την επιστημονική πλευρά τους

θρησκευόμενος, η, ο

- α. εκείνος που πιστεύει σε μια θρησκεία και κάνει όσα λέει η θρησκεία αυτή
- β. εκείνος που πιστεύει σε μια θρησκεία αλλά δεν κάνει όσα λέει η θρησκεία αυτή
- γ. εκείνος που δεν πιστεύει σε καμιά θρησκεία

αγνωστικιστής

- α. εκείνος που πιστεύει ότι δεν υπάρχει Θεός
- β. εκείνος που πιστεύει ότι μπορούμε να μάθουμε αν υπάρχει Θεός
- γ. εκείνος που πιστεύει ότι δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν υπάρχει Θεός

ο εξωγήινος

- α. εκείνος που προέρχεται από άλλον πλανήτη
- β. εκείνος που προέρχεται από άλλη χώρα
- γ. εκείνος που προέρχεται από τη Σελήνη

αλαζονικός, ή, ό

- α. αυτός που παρουσιάζει τον εαυτό του σπουδαίο και ανώτερο από τους άλλους, ενώ δεν είναι
- β. αυτός που είναι σπουδαίος και ανώτερος από τους άλλους
- γ. αυτός που λέει ψέματα για τους άλλους

η νοημοσύνη

- α. η φαντασία του ανθρώπου
- β. η ικανότητα του ανθρώπου να σκέφτεται και να καταλαβαίνει
- γ. η ικανότητα του ανθρώπου να ονειρεύεται

εξελιγμένος, η, ο

- α. κάποιος που είναι ίδιος με εμάς
- β. κάποιος που είναι ανώτερος, καλύτερος από εμάς
- γ. κάποιος που είναι ξένος και διαφορετικός από εμάς

η κούνια

- α. το καρότσι για μωρά
- β. το μικρό κρεβάτι για μωρά
- γ. το μικρό αυτοκίνητο

ο εξερευνητής

- α. αυτός που ψάχνει χρυσάφι και κρυμμένους θησαυρούς
- β. αυτός που ψάχνει μια περιοχή της γης, για να την γνωρίσει
- γ. αυτός που ψάχνει τους χαμένους του συγγενείς

(ο πόρος)/οι πόροι

- α. α οικονομικά αγαθά
- β. οι δρόμοι
- γ. τα ακριβά πράγματα

ωθώ/ είς/ εί

- α.** κάνω κάποιον να πέσει
- β.** κάνω κάποιον να φύγει από τη γη του
- γ.** παρακινώ κάποιον να κάνει κάτι

η απληστία

- α.** το να τρώει κάποιος πολύ φαγητό
- β.** το να θέλει κάποιος συνεχώς περισσότερα
- γ.** το να έχει κάποιος περισσότερα από τους άλλους

το μέγεθος

- α.** οι διαστάσεις ενός πράγματος
- β.** το ύψος ενός πράγματος
- γ.** το βάρος ενός πράγματος

το ψίχουλο

- α.** ένα πολύ μικρό κομμάτι ψωμί
- β.** μία φέτα ψωμί
- γ.** ένα ξερό κομμάτι ψωμί

διαθέσιμος, ή, ο

- α.** αυτός που έχει καλή διάθεση
- β.** αυτός που μπορούμε να τον χρησιμοποιήσουμε
- γ.** αυτός που διαθέτει/έχει πολλά αγαθά

3 ➤ Ο ομιλητής στην αρχή της συνέντευξης εκφράζει έκπληξη με το **επιφώνημα «Ουάου!»**. Δείτε πώς εκφράζουν τα **συναίσθημά** τους οι Έλληνες και πείτε ποια **επιφωνήματα** χρησιμοποιείτε εσείς στη γλώσσα σας.

Ωχ! Πονάει το δόντι μου.

A! Είναι φανταστικό το καπέλο σου. Σου πάει πολύ.

Πουφ! Βρωμάει απαίσια.

A μπα! Δεν θα 'ρθω στο πάρτι. Έχω πολύ διάβασμα.

Μπράβο! Τα κατάφερες.

E! Λες να υπάρχει ζωή σε άλλον πλανήτη;

΄Αιντε! Κάντε γρήγορα. Θα αργήσουμε.

Αλίμονο!

Χμ! Δεν νομίζω να υπάρχει ζωή σε άλλους πλανήτες.

Μακάρι να ταξίδευα στο μέλλον!

Συναίσθημα	Επιφωνήματα
πόνος	αχ! ωχ! όχου! άου!
θαυμασμός	α! ποπό! ω!
αηδία	ου! ουφ! πουφ!
άρνηση	α μπα! α παπά!
έπαινος	μπράβο!
απορία	ε! α! ο! μπα!
παρακίνηση	σουτ! στοπ! άιντε! αλτ!
λύπη	αλίμονο!
αβεβαιότητα	χμ!
ευχή	μακάρι!

βλέπω-μαθαίνω

Εκφράζω γνώση

Ρήματα	Γνωρίζω Ξέρω	⇒	κάτι / κάποιον	<ul style="list-style-type: none"> • Το ξέρω. Η σελήνη είναι ο μοναδικός δορυφόρος της γης. • Δεν τον γνωρίζω. Πρώτη φορά τον βλέπω.
	Γνωρίζω Ξέρω	⇒	ότι / πως	<ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζω ότι η γη είναι ένας από τους οχτώ πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος. • Ξέρω ότι ο Αίσωπος έγραψε μύθους με ζώα.
	Γνωρίζω Ξέρω	⇒	ποιος / πού / πότε/ πώς / τι / γιατί / πόσος	<ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζω ποιος είναι ο Θεός της μουσικής. Είναι ο Απόλλωνας. • Ξέρω πόσους πλανήτες έχει το ηλιακό μας σύστημα.

Εκφράζω άγνοια

Ρήματα	Δεν γνωρίζω Δεν ξέρω	⇒	κάτι / κάποιον	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν ξέρω τον μύθο της Περσεφόνης. • Δεν γνωρίζω τον Υπουργό Πολιτισμού.
	Δεν γνωρίζω Δεν ξέρω	⇒	ότι / πως	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν γνώριζα ότι οι αρχαίοι Έλληνες είχαν τόσους πολλούς μύθους για Θεούς και ημίθεους. • Δεν ήξερα πως ο Δημήτρης σπουδάζει Αστρονομία.
	Δεν γνωρίζω Δεν ξέρω	⇒	αν / εάν ποιος / πού / πότε / πώς / τι / γιατί	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν γνωρίζω αν υπάρχει Θεός. • Δεν γνωρίζω ποιος είναι ο δορυφόρος του Δία. • Δεν ξέρω πότε ο άνθρωπος πάτησε το πόδι του στη Σελήνη. • Δεν ξέρω πώς λέγεται ο Άρης στα αγγλικά. Mars ή Jupiter;

3 Ζητώ την άποψη κάποιου

Ερωτηματικές προτάσεις

Τι νομίζεις;
 Ποια είναι η γνώμη σου για...
 Ποια γνώμη έχεις για... ;
 Πιστεύεις ότι... ;

- Πιστεύεις ότι υπάρχει Θεός;
- Ποια είναι η γνώμη σου για τις ταινίες επιστημονικής φαντασίας;
- Τι νομίζεις; Θα κατοικήσουν οι άνθρωποι άλλους πλανήτες στο μέλλον;

4 Εκφράζω γνώμη/άποψη

Ρήματα

Έχω τη γνώμη/
 την άποψη
 Η άποψη μου είναι...
 Νομίζω
 ⇒ **ότι / πως**

- Έχω την άποψη **ότι** οι άνθρωποι δεν θα κατοικήσουν σε άλλους πλανήτες.
- Η άποψη μου είναι **πως** πρέπει να διαβάζεις περισσότερο.
- Νομίζω **ότι** οι αρχαίοι Έλληνες είχαν μεγάλη φαντασία.

5 Εκφράζω βεβαιότητα/πίστη

Ρήματα

Πιστεύω (απόλυτα)
 Είμαι σίγουρος / βέβαιος
 Έχω την πίστη / την πεποίθηση
 ⇒ **ότι / πως**

- Είμαι βέβαιος ότι οι άνθρωποι θα ζουν και σε άλλους πλανήτες μετά από πολλά χρόνια.
- Έχω την πίστη ότι κάποτε ο άνθρωπος θα καταλάβει τι κακό έκανε στον πλανήτη του.

6 Εκφράζω αβεβαιότητα/αμφιβολία

Ρήματα

Ίσως
 Μπορεί
 Δεν αποκλείεται
 ⇒ **να**

- Ίσως **να** υπάρχουν εξωγήινοι. Ίσως όχι.
- Μπορεί **να** υπάρχει ζωή και σε άλλους πλανήτες. Εσύ το πιστεύεις;

Δεν πιστεύω
 Δεν νομίζω
 ⇒ **κάτι / κάποιον**

- Δεν τον πιστεύω. Είναι μυθομανής.
- Δεν το νομίζω.

Δεν πιστεύω
 Δεν νομίζω
 ⇒ **ότι / πως**

- Δεν νομίζω **ότι** μπορώ να μάθω όλους τους μύθους της ελληνικής μυθολογίας.

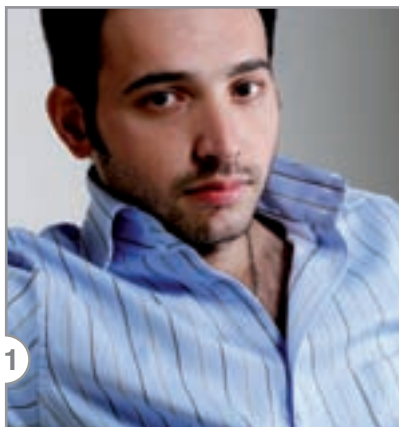
Οι μαθητές μιλούν

Α ακούω-κατανοώ

1 Ακούστε τα κείμενα και βρείτε ποιος μιλάει στο καθένα.

- α. Ένας πρόσφυγας - μαθητής Γυμνασίου
- β. Ένας πατέρας
- γ. Ένας μαθητής δημοτικού σχολείου
- δ. Μια δασκάλα
- ε. Ένας πρώην μαθητής

- Στο πρώτο κείμενο μιλάει ...
- Στο δεύτερο κείμενο μιλάει ...
- Στο τρίτο κείμενο μιλάει ...
- Στο τέταρτο κείμενο μιλάει ...
- Στο πέμπτο κείμενο μιλάει ...

1

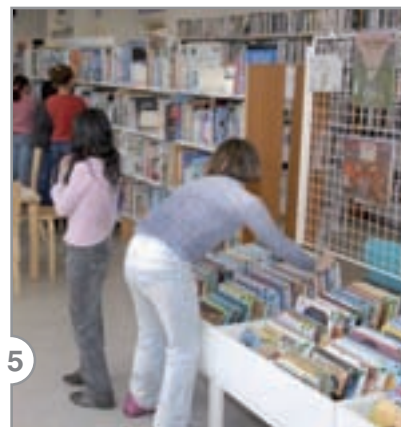
2

3

4

5

Οι μαθητές μιλούν

1 ➤ Ακούστε ξανά τα κείμενα και αντιστοιχίστε τον ομιλητή κάθε κειμένου με το θέμα, για το οποίο μιλά.

- Ο πατέρας μιλάει για •
- Ο μαθητής δημοτικού σχολείου μιλάει για •
- Ο μαθητής - πρόσφυγας μιλάει για •
- Ο πρώην μαθητής μιλάει για •
- Η δασκάλα μιλάει για •

- μια σχολική εκδρομή
- ξένες γλώσσες
- τη σχολική παρέλαση
- ένα ταξίδι στην Ελλάδα
- τη σχολική βιβλιοθήκη

2 ➤ Ακούστε άλλη μια φορά τα κείμενα και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- α.** Ο πατέρας δεν ξέρει αν ο γιος του πρέπει να μάθει γαλλικά ή γερμανικά. (κείμενο 1) ●●●
- β.** Ο πατέρας ξέρει γαλλικά. (κείμενο 1) ●●●
- γ.** Ο πατέρας πιστεύει ότι τα γαλλικά είναι πιο χρήσιμα από τα γερμανικά. (κείμενο 1) ●●●
- δ.** Ο μαθητής πήγε μαζί με τους συμμαθητές του και χωρίς τον δάσκαλο στη σχολική βιβλιοθήκη. (κείμενο 2) ●●●
- ε.** Ο μαθητής πήρε από τη βιβλιοθήκη ένα βιβλίο με τον τίτλο «Τιτανικός». (κείμενο 2) ●●●
- στ.** Ο πρόσφυγας μαθητής είναι από το Ιράν. (κείμενο 3) ●●●
- ζ.** Ο πρόσφυγας μαθητής ήρθε στην Ελλάδα από την Τουρκία με βάρκα. (κείμενο 3) ●●●
- η.** Ο πρόσφυγας μαθητής πηγαίνει σε ένα ελληνικό Γυμνάσιο. (κείμενο 3) ●●●
- θ.** Ο νέος στο κείμενο 4 δεν πήγε εκδρομή στην Γ' Γυμνασίου. ●●●
- ι.** Ο νέος στο κείμενο 4 δεν πήγε στην εκδρομή, γιατί έκανε αθλητισμό. ●●●
- κ.** Η μαθήτριά στο κείμενο 5 θα κρατήσει τη σημαία στην σχολική παρέλαση. ... ●●●
- λ.** Η δασκάλα στο κείμενο 5 λέει ότι η Εστερίνα είναι και καλή μαθήτριά και καλός χαρακτήρας. ●●●

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ - Η ΔΑΣΚΑΛΑ

διδάσκει στο δημοτικό σχολείο
παραδίδει το μάθημα

- ο καθηγητής / η καθηγήτρια
διδάσκει στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο
- αυστηρός, ή ≠ επιεικής, ής
καθηγητής, τρια / ο εκπαιδευτικός
- τα εποπτικά μέσα: ο υπολογιστής, τα σλάιτς,
ο χάρτης, το βίντεο κ.λπ.
- ο διευθυντής / η διευθύντρια
ο υποδιευθυντής / η υποδιευθύντρια
- βάζω βαθμό = βαθμολογώ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Δημόσιο σχολείο - ιδιωτικό σχολείο
Δωρεάν παιδεία - (πληρώνω) δίδακτρα
- **Πηγαίνω** στο σχολείο = φοιτώ σε...
Το σχολείο αρχίζει στις ... και τελειώνει
στις ...η ώρα
- **Τελειώνω** το σχολείο
Σχολώ (άω) = τελειώνω τα μαθήματα και
φεύγω από το σχολείο

ΣΧΟΛΙΚΟΣ-Η-Ο

- σχολική βιβλιοθήκη σχολική εκδρομή
σχολική γιορτή σχολικό έτος
σχολικό βιβλίο σχολικό λεωφορείο
σχολικό κτίριο
- η αίθουσα = η τάξη (αίθουσα διδασκαλίας /
πληροφορικής / μουσικής, κ.λπ.)
το θρανίο / η έδρα / ο πίνακας
- το εργαστήριο χημείας, φυσικής, κ.λπ.
η βιβλιοθήκη το κυλικείο
το γυμναστήριο τα αποδυτήρια
η αυλή = το προαύλιο
- το διάλειμμα - κάνω διάλειμμα
χτυπάει το κουδούνι για διάλειμμα

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Το μάθημα της ιστορίας / των μαθηματικών κ.λπ.

Το αγαπημένο μου μάθημα

Υποχρεωτικό μάθημα - μάθημα επιλογής

Κάνω τα μαθήματα μου

Διαβάζω το μάθημα/ τα μαθήματα μου / **μελετώ**

Ετοιμάζω τα μαθήματα μου

Κάνω **ιδιαίτερα** μαθήματα

Έχω διάβασμα = έχω να διαβάσω

Λείπω / απουσιάζω από το μάθημα

Κάνω **απουσία**, ες

Δικαιολογημένη / αδικαιολόγητη απουσία

Δίνω ένα μάθημα / έχω εξετάσεις

Περνάω/ώ ένα μάθημα ≠ **κόβομαι** σε ένα μάθημα

Περνάω/ώ την τάξη ≠ μένω στην ίδια τάξη

Προβιβάζομαι ≠ μένω στάσιμος

το πτυχίο, το απολυτήριο

ο βαθμός - οι βαθμοί = η επίδοση

καλοί = υψηλοί / χαμηλοί / άριστοι βαθμοί

παίρνω καλό βαθμό

Παίρνω (κάτω από) τη βάση - παίρνω άριστα

η διαγωγή του μαθητή = η συμπεριφορά του
καλή/κακή διαγωγή

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ - Η ΜΑΘΗΤΡΙΑ

μαθητής/μαθήτρια του δημοτικού σχολείου

του Γυμνασίου / του Λυκείου

Ο πρώτος, η μαθητής/μαθήτρια

μέτριος, α μαθητής/μαθήτρια

άριστος, η μαθητής/μαθήτρια

άτακτος, η μαθητής/μαθήτρια ≠ προσεχτικός, ή
υπάκουος, η

επιμελής μαθητής / μαθήτρια

Ο συμμαθητής / η συμμαθήτρια

Μαθαίνω + ουσιαστικό Μαθαίνω γράμματα

Μαθαίνω + να... μαθαίνω να διαβάζω

μαθαίνω κάτι απ' έξω = αποστηθίζω κάτι =

απομνημονεύω = παπαγαλίζω

1 ► Συμπληρώστε τα κενά με λέξεις από το παραπάνω λεξιλόγιο.

- α. Η Κατερίνα είναι πολύ ... μαθήτρια. Δείχνει ιδιαίτερη προσοχή στο μάθημα και κάνει όλες της εργασίες της.
- β. Όταν χτυπάει το κουδούνι για διάλειμμα, όλοι τρέχουν στο ..., για να αγοράσουν κάτι να φάνε.
- γ. Σήμερα τα παιδιά μου ... πιο νωρίς από το μάθημα, γιατί όλο το σχολείο πήγε περίπατο.
- δ. Στο διάλειμμα οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να βγαίνουν στο ... του σχολείου.
- ε. Δεν μπορώ να μάθω ... το μάθημα της ιστορίας. Πρέπει να το καταλάβω πρώτα και στη συνέχεια να το πω με τα δικά μου λόγια.
- στ. Η Ελευθερία φέτος έκανε πολλές απουσίες και δυστυχώς ... στην ίδια τάξη.
- ζ. Ο Παύλος τα πήγε πολύ καλά στις εξετάσεις. ... όλα τα μαθήματα του και μάλιστα με πολύ καλό βαθμό!
- η. Οι μαθητές της ΣΤ' τάξης έχουν χαμηλούς ... στα μαθηματικά. Στο διαγώνισμα όλοι έγραψαν από 5 ως 7.
- θ. Σε πολλές χώρες τα Θρησκευτικά δεν είναι υποχρεωτικό μάθημα, αλλά είναι μάθημα
- ι. Ο τίτλος σπουδών που παίρνεις , όταν τελειώσεις το Γυμνάσιο και το Λύκειο λέγεται ..., και ο τίτλος σπουδών που παίρνεις μετά το Πανεπιστήμιο λέγεται
- κ. Ο γιος μου δυσκολεύεται στη Φυσική και τη Χημεία, γι' αυτό και κάνει στο σπίτι ... μαθήματα με έναν πολύ καλό καθηγητή Φυσικής.

2 ► Διαβάστε τις φράσεις του και βρείτε τα λάθη.

- α. Η καθηγήτρια των Μαθηματικών είναι πολύ **αυστηρή**. Μου έβαλε **άριστα** στο μάθημα, αν και δεν έγραψα καλά στο Τεστ.
- β. Πηγαίνω σε **δημόσιο σχολείο** και πληρώνω **δίδακτρα**.
- γ. Στο **μάθημα της ιστορίας** μάθαμε μπάσκετ.
- δ. Πήγα στο **κυλικείο** και πήρα ένα βιβλίο για να το διαβάσω.
- ε. Στην **αίθουσα πληροφορικής** μαθαίνουμε **γεωγραφία**.
- στ. Αν θέλω πηγαίνω, αν θέλω δεν πηγαίνω στο μάθημα της Φυσικής. Είναι **υποχρεωτικό** μάθημα.
- ζ. Κάθε μέρα **σχολάω** στις 09.00 η ώρα το πρωί.
- η. Εγώ είμαι πολύ **άτακτος** μαθητής. Δεν κάνω καθόλου φασαρία στην τάξη κι ακούω πάντα τη δασκάλα μου.
- θ. **Πέρασα το μάθημα** της Γλώσσας. Πήρα **κάτω από τη βάση**.
- ι. **Πέρασα όλα τα μαθήματα μου** και **έμεινα στην ίδια τάξη**.

Γιατί είναι λάθος;

Ο αυστηρός καθηγητής δεν βάζει εύκολα ψηλούς/ καλούς βαθμούς.

Στο δημόσιο σχολείο δεν πληρώνουμε δίδακτρα.

...

...

...

...

...

...

...

...

2 Η ζωή μου στο σχολείο – δίνω πληροφορίες για την σχολική μου ζωή.

- 1 ► Ένας συνομήλικος / μία συνομήλική σας από την Ελλάδα θέλει να πάρει πληροφορίες για το σχολείο σας και να μάθει τι κάνετε κάθε μέρα στο σχολείο. Θα έχετε **τηλεπικοινωνία** μαζί του/ της μέσω του υπολογιστή. Χωριστείτε σε ομάδες και κάθε ομάδα θα απαντήσει σε ένα σύνολο ερωτήσεων. Διαβάστε τις ερωτήσεις του/ της, κρατήστε σημειώσεις και παρουσιάστε τις στην τάξη.

Οι ερωτήσεις του Έλληνα μαθητή

Γενικά για το σχολείο

- Σε ποιο σχολείο πηγαίνεις; (ονομασία, είδος σχολείου)
- Πού βρίσκεται το σχολείο σου; (πόλη, χωριό, περιοχή)
- Πώς πηγαίνεις στο σχολείο σου; (με τα πόδια, με λεωφορείο, με ποδήλατο κ.α.)
- Πόσοι μαθητές και πόσες μαθήτριες πηγαίνουν / φοιτούν στο σχολείο σου;
- Περίγραψε το σχολείο σου εξωτερικά. (το κτίριο, την αυλή)
- Περίγραψε τους εσωτερικούς χώρους του σχολείου σου. Τι έχει εκτός από τις αίθουσες; (π.χ. κυλικείο / εστιατόριο, βιβλιοθήκη, εργαστήρια, αθλητικούς χώρους, θέατρο κ.α.)

Η λειτουργία του σχολείου

- Τι ώρα αρχίζουν το μαθήματα και τι ώρα τελειώνουν;
- Πόσες ώρες την ημέρα κάνεις μάθημα;
- Πόσα διαλείμματα κάνετε;
- Τι κάνεις συνήθως στο διάλειμμα;
- Κάνετε ένα μεγάλο διάλειμμα για φαγητό; Πού τρώτε;

Η τάξη μου - το μάθημα

- Σε ποια τάξη πηγαίνεις;
- Πόσοι μαθητές και πόσες μαθήτριες είστε στην τάξη σου;
- Πώς είναι τα θρανία στην τάξη σου; (σε σχήμα κύκλου, το ένα πίσω από το άλλο, σε ομάδες, κ.λπ.)
- Τι έχει η αίθουσα διδασκαλίας εκτός από τα θρανία; (π.χ. πίνακα, υπολογιστές, βιβλιοθήκη, κ.α.)
- Πόση ώρα κρατά το μάθημα/ μία διδακτική ώρα;
- Πώς γίνεται το μάθημα; (ο δάσκαλος παραδίδει κι εσείς ακούτε, σας κάνει ερωτήσεις κι εσείς απαντάτε, κάνετε εργασίες σε ομάδες και τις παρουσιάζετε στην τάξη κ.α.)

Οι σημειώσεις μας

Ομάδα Α

...
...
...
...
...
...

Ομάδα Β

...
...
...
...
...

Ομάδα Γ

...
...
...
...
...

Το πρόγραμμα μου

- Πόσα και ποια μαθήματα κάνετε στην τάξη σου;
- Έχετε μαθήματα επιλογής; Αν ναι, ποια είναι αυτά;
- Μαθαίνετε ξένες γλώσσες; Ποιες είναι αυτές;
- Ποια μαθήματα κάνετε σε εργαστήριο; (π.χ. εργαστήριο χημείας, τεχνολογίας, μαγειρικής κ.α.)
- Κάνετε εκπαιδευτικές εκδρομές ή επισκέψεις σε κάποια μαθήματα; Σε ποια και πού πηγαίνετε;
- Κάνετε σχολικές γιορτές; Ποιες είναι αυτές;

Ομάδα Β

...
...
...
...
...
...

Η αξιολόγηση - οι βαθμοί

- Σας εξετάζει ο δάσκαλος κάθε μέρα;
- Οι δάσκαλοι / οι καθηγητές σας βάζουν διαγωνίσματα και τεστ; Αν ναι, πόσα κάθε τρίμηνο;
- Ποια είναι η βαθμολογία στο εκπαιδευτικό σας σύστημα; Ποιος είναι ο άριστος και ποιος ο χειρότερος βαθμός;
- Για να περάσεις ένα μάθημα τι βαθμό πρέπει να έχεις;
- Όταν γυρίζετε στο σπίτι, έχετε να διαβάσετε και να κάνετε εργασίες ή τις κάνετε στο σχολείο;
- Ποιο μάθημα / ποια μαθήματα θέλουν περισσότερο διάβασμα;
- Κάνει κανείς στην ομάδα σας ιδιαίτερα μαθήματα στο σπίτι ή πηγαίνει σε φροντιστήριο; Αν ναι, σε ποια μαθήματα;

Ομάδα Β

...
...
...
...
...
...
...

4 ► Διαβάστε τις παρακάτω ερωτήσεις. Βρείτε ποιες ερωτήσεις κάνει ένας μαθητής / μία μαθήτρια στον δάσκαλο / στη δασκάλα του και ποιες ερωτήσεις κάνει ένας δάσκαλος / μία δασκάλα στον μαθητή / στη μαθήτρια του;

Τι σημαίνει αυτή η λέξη, παιδιά;

...

Ποιος δεν το κατάλαβε;

...

Ποιος/ποια θέλει να μας διαβάσει το κείμενο του/της;

...

Ποιος/ποια θέλει να σηκωθεί στον πίνακα;

...

Ποιος δεν κατάλαβε το μάθημα;

...

Δεν το κατάλαβα. Μπορείτε να μας το ξαναπείτε;

...

Πότε θα γράψουμε διαγώνισμα / τεστ;

...

Τι πρέπει να διαβάσουμε;

...

Ποιος/ποια θα λύσει την άσκηση στον πίνακα;

...

Τι πρέπει να γράψουμε;

...

Ποια άσκηση / ποιες ασκήσεις έχουμε για το σπίτι;

...

Τι ακριβώς δεν κατάλαβες;

...

Εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας

Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο
(22 ετών - ...)

Μεταπτυχιακές Σπουδές

1 Δείτε προσεχτικά το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας στον παραπάνω πίνακα. Μοιάζει με το εκπαιδευτικό σύστημα της δικής σας χώρας;

- Πόσα χρόνια είναι η **υποχρεωτική/η βασική εκπαίδευση** στην χώρα σας;
- Πόσα **είδη Γυμνασίου** και Λυκείου έχετε;
- Σε ποια ηλικία ένας μαθητής τελειώνει το Λύκειο στην χώρα σου;
- Τι μπορεί να κάνει κάποιος μετά το Λύκειο;
- Μίλησε για το αγαπημένο σου μάθημα.

2 Διαβάστε το γράμμα ενός μαθητή της Α' Γυμνασίου και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι παρακάτω προτάσεις.

Γράμμα ενός μαθητή

Είμαι μαθητής της Α' Γυμνασίου. Σ' αυτή την τάξη τα μαθήματα είναι περισσότερα και δυσκολότερα απ' ό,τι στο Δημοτικό σχολείο. Ο χρόνος για τη μελέτη **πολλαπλασιάστηκε**, οι ελεύθερες ώρες **μειώθηκαν**. Ώρες για παιχνίδι σχεδόν δεν υπάρχουν στο ημερήσιο πρόγραμμά μου.

Στο τέλος της σχολικής ημέρας, ύστερα από **ενταπική** παρακολούθηση και συμμετοχή στα μαθήματα, αρχίζει το μεγάλο μου **βάσανο**. Αφού **γευματίσω**, θα ξεκουραστώ λίγο και αμέσως μετά θα αρχίσω το διάβασμα. Τι να πρωτοδιαβάσω όμως; Μαθηματικά, Αρχαία, Ιστορία, Θρησκευτικά; Μεγάλος **μπελάς!** Για την Ιστορία έχω να διαβάσω πολλές σελίδες, στα Μαθηματικά να λύσω αρκετές ασκήσεις, στα Αρχαία να γράψω εργασία. Από τη μια πλευρά οι εξισώσεις, από την άλλη ο Οδυσσέας και η Ναυσικά, όλα μαζί πραγματικά με έχουν τρελάνει.

Τι να κάνω όμως; Βλέπετε, σήμερα έχουν αυξηθεί οι απαιτήσεις της κοινωνίας, γι' αυτό πρέπει επίσης να μάθω τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες, σε ηλικία που δεν έχω μάθει ακόμη καλά καλά τα ελληνικά. Έτσι, εκτός από τα μαθήματα του σχολείου μου, έχω καθημερινά να διαβάζω αγγλικά και γερμανικά, που είναι επίσης πολύ δύσκολα.

Έπειτα, λοιπόν, από απασχόληση πολλών ωρών και στις ξένες γλώσσες, με **το κεφάλι "καζάνι"**, γυρίζω σπίτι να συνεχίσω τη μελέτη των υπόλοιπων μαθημάτων. Ζαλισμένος διαβάζω όσο ακόμη κρατούν οι δυνάμεις μου.

Η ώρα τώρα είναι 9.00 το βράδυ. Είναι ώρα για φαγητό. Μα επιτέλους, βαρέθηκα πια! Τα μαθήματά μου παρουσιάζουν βέβαια ενδιαφέρον, αλλά έλα που πρέπει να έχω και ελεύθερες ώρες για παιχνίδι και ξεκούραση! Όσο κι αν προσπαθώ όμως **να εξοικονομήσω** αυτές τις ελεύθερες ώρες, δεν τα καταφέρνω. Ούτε παιχνίδι, ούτε ξεκούραση λοιπόν.

Τι κατάσταση είναι αυτή; Τι θα γίνει, επιτέλους;

Γ. Κατσιφης, μαθητής Α' Γυμνασίου

Η φωνή του Πειραματικού Σχολείου, φυλλάδιο του Βαρβάκειου Πειραματικού Σχολείου τεύχ. 51

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- α.** Τα μαθήματα του Γυμνασίου είναι πιο πολλά και πιο δύσκολα από τα μαθήματα του Δημοτικού σχολείου.
- β.** Ο μαθητής έχει πολύ ελεύθερο χρόνο για παιχνίδι.
- γ.** Όταν γυρίζει από το σχολείο στο σπίτι, δεν ξεκουράζεται καθόλου.
- δ.** Στο σπίτι έχει να διαβάσει πολλά μαθήματα.
- ε.** Ο μαθητής μαθαίνει αγγλικά και γερμανικά στο σχολείο.
- στ.** Ξέρει πολύ καλά ελληνικά και θέλει να μάθει κι άλλες γλώσσες.
- ζ.** Όταν γυρίζει από τα μαθήματα των ξένων γλωσσών, δεν διαβάζει, γιατί δεν έχει δυνάμεις.
- η.** Ο μαθητής θέλει να έχει περισσότερο ελεύθερο χρόνο αλλά δεν μπορεί. ...
- θ.** Ο μαθητής εκφράζει το παράπονό του για το πολύ βαρύ καθημερινό του πρόγραμμα.

...
...
...
...
...
...
...
...
...

1 ► Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων.

πολλαπλασιάζω

- α. μειώνω την ποσότητα
- β. αυξάνω την ποσότητα
- γ. αλλάζω την ποσότητα

εντατικός, ή, ό

- α. όταν κάνω κάτι πολύ γρήγορα
- β. όταν κάνω κάτι με λίγη ενέργεια και προσπάθεια
- γ. όταν κάνω κάτι με πολλή ενέργεια και προσπάθεια

γευματίζω

- α. τρώω πρωινό
- β. τρώω μεσημεριανό φαγητό
- γ. τρώω κάτι πρόχειρο

(μου έκανε) το κεφάλι «καζάνι»

- α. με χτύπησε στο κεφάλι
- β. μου γέμισε το κεφάλι με καινούριες γνώσεις
- γ. με κούρασε, με ζάλισε

μειώνω

- α. κάνω κάτι πιο λίγο
- β. κάνω κάτι πιο δύσκολο
- γ. κάνω κάτι πιο πολύ

το βάσανο

- α. κάτι δυσάρεστο, που όμως μου αρέσει
- β. κάτι δυσάρεστο, που με κουράζει και με στεναχωρεί
- γ. κάτι δυσάρεστο, που δεν με κουράζει

ο μπελάς

- α. μια δύσκολη κατάσταση
- β. μια εύκολη κατάσταση
- γ. μια ευχάριστη κατάσταση

εξοικονομώ

- α. καταφέρνω να έχω κάτι
- β. καταφέρνω να έχω χρήματα
- γ. ξοδεύω

2 ► Ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ο μαθητής στο γράμμα του λέει: «Βαρέθηκα πια!». Τι βαρέθηκε;
- Εσείς τι βαριέστε περισσότερο στο σχολείο σας; Γράψτε πέντε προτάσεις και παρουσιάστε τες στην τάξη!

Βαριέμαι: αισθάνομαι τεμπελιά, βαρεμάρα, δεν έχω όρεξη, διάθεση να κάνω κάτι

Βαριέμαι
ή
Βαρέθηκα

+ τον, την, το/ τους, τις, τα
+ να.....

Βαρέθηκα το πρωινό ξύπνημα!
Βαριέμαι να πηγαίνω κάθε μέρα σχολείο!
Βαρέθηκα να διαβάζω ιστορία.
Βαρέθηκα να λύνω ασκήσεις.

Δείτε κι άλλες εκφράσεις που δηλώνουν βαρεμάρα, πλήξη και κούραση.

- Βαρέθηκα πια!
- Τι κούραση!
- Ουφ! Δεν αντέχω άλλο!
- Αμάν πια, βαρέθηκα!
- Τι μπελάς!
- Κουράστηκα!
- Τι βάσανο!

3 Διαβάστε το παρακάτω ποίημα ή ακούστε τη μελοποίησή του.

Ο παπαγάλος

Σαν έμαθε τη λέξη «καλησπέρα»
ο παπαγάλος είπε ξαφνικά:
«Είμαι **σοφός**, γνωρίζω ελληνικά,
τι κάθομαι εδώ πέρα».

Την πράσινη ζακέτα του φορεί
και στο **συνέδριο** των πουλιών πηγαίνει,
την πράσινη ζακέτα του φορεί
για να τους πει μια γνώμη **φωτισμένη**.

Παίρνει μια στάση λίγο σοβαρή
ξεροβήχει, κοιτάζει λίγο πέρα
παίρνει μια στάση
και τους λέει: «καλησπέρα».

Ο λόγος του θαυμάστηκε πολύ
«**τι διαβασμένος**» λένε «ο παπαγάλος
θα 'ναι σοφός αυτός πολύ μεγάλος
αφού μπορεί κι' ανθρώπινα μιλεί.

Απ' τις Ινδίες φερμένος ποιος το ξέρει
πόσα βιβλία μαζί του να 'χει φέρει
με τι σοφούς θα μίλησε και πόσα θα ξέρει
στων **γραμματικών** τη γλώσσα.

Κυρ παπαγάλε θα 'χουμε την τύχη
να ακούσουμε τι λες και παραπέρα»
ο παπαγάλος βήχει ξεροβήχει
μα τι να πει, ξανάπε: «καλησπέρα».

Ζαχαρίας Παπαντωνίου
Φένια Παπαδόδημα «Το μαντήλι της νεράιδας:
τραγουδώντας τα παραμύθια»
Σύνθεση: Μίλτος Πασχαλίδης
Τραγούδι: Μίλτος Πασχαλίδης

1 ➤ Ξαναδιαβάστε το ποίημα και δείτε τι σημαίνουν οι άγνωστες λέξεις του κειμένου.

σοφός, η, ο •	• αυτός που έχει πείρα και γνώση της ζωής
το συνέδριο •	• μια ομάδα ανθρώπων που συζητά διάφορα θέματα, πολιτικά, επιστημονικά κ.ά.
φωτισμένος, η, ο •	• αυτός που κατέχει και μεταδίδει το φως της γνώσης, ο καλλιεργημένος
ξεροβήχω •	• βήχω ψεύτικα από αμηχανία ή για να με προσέξουν
διαβασμένος, η, ο •	• αυτός που έχει μεγάλη μόρφωση, που μελετά πολύ και γνωρίζει πολλά
ο γραμματικός •	• ο φιλόλογος, αυτός που μελετά τη γλώσσα

2 ➤ Συμπληρώστε με τις παρακάτω λέξεις το νόημα του ποιήματος.

• θαύμασαν • μοναδική • έμαθε • χώρες • τον έξυπνο • σοφός • πόσο • έβηξε

Ένας παπαγάλος ... να λέει τη λέξη «καλησπέρα» και πίστεψε ότι έμαθε ελληνικά και έγινε Πήγε λοιπόν στο συνέδριο των πουλιών, για να κάνει ... στα άλλα πουλιά. Όταν είπε τη λέξη «καλησπέρα» με ανθρώπινη φωνή, όλα τα πουλιά τον Είπαν ότι θα ταξίδευσε σε μακρινές, θα διάβασε πολλά βιβλία και θα γνώρισε κι άλλους σοφούς. Του ζήτησαν να τους μιλήσει, για να δουν ... μορφωμένος ήταν. Ο παπαγάλος τότε, άνοιξε το στόμα του και είπε τη ... λέξη που ήξερε: «Καλησπέρα».

3 ➤ Διαβάστε τι σημαίνουν οι λέξεις «παπαγάλος», «παπαγαλίζω» και «παπαγαλία» και συζητήστε στην τάξη τις παρακάτω ερωτήσεις.

ο παπαγάλος
(μεταφορικά)

a. Αυτός που επαναλαμβάνει μηχανικά τα λόγια των άλλων ή αυτός που απομνημονεύει κατά λέξη κείμενα, χωρίς να καταλαβαίνει το περιεχόμενό τους:
Πολλοί μαθητές είναι παπαγάλοι. Αποστηθίζουν μηχανικά το μάθημα της ημέρας.

παπαγαλίζω

a. επαναλαμβάνω μηχανικά λόγια άλλων, μιλώ όπως ο παπαγάλος:
Παπαγαλίζουν τα λόγια του αρχηγού τους.
β. Λέω κατά λέξη ένα κείμενο-που το αποστήθισα- χωρίς να κατανοώ το περιεχόμενό του:

Οι μαθητές συχνά παπαγαλίζουν την ιστορία.

η παπαγαλία

a. η μηχανική αποστήθιση:
Το σχολείο πρέπει να αποτρέπει τους μαθητές από την παπαγαλία.

➤ Όταν διαβάζεις ένα μάθημα, το **μαθαίνεις απ' έξω** ή το λες με δικά σου λόγια;

➤ Σε ποιο μάθημα χρειάζεται να αποστηθίζεις; Στην ιστορία, στην γλώσσα, στα μαθηματικά κ.α.;

➤ Οι δάσκαλοί σας σας ζητάνε να αποστηθίζετε το μάθημα;

4

Δείτε και περιγράψτε τις παρακάτω εικόνες.

Τι βλέπετε; Πού βρίσκονται οι μαθητές και οι μαθήτριες; Τι κάνουν; Πώς νιώθουν;

1 Διαβάστε τις απόψεις μερικών Ελλήνων εφήβων μαθητών για το σχολείο τους. Είναι θετική (αισιόδοξη) ή αρνητική (απαισιόδοξη) η άποψη τους; Συζητήστε στην τάξη.

Ποιο χρώμα θα επέλεγες για να χαρακτηρίσεις το σχολείο σου;

μαύρο	21%
γκρίζο	11%
άσπρο	11%
γαλάζιο	8%
γαλάζιο σε συνδυασμό με άλλα χρώματα	4%
μπλε	7%
ροζ	6%
κόκκινο	6%
κίτρινο	4%
πράσινο	1,5%
ώχρα	1,5%

Πηγή: <http://www.enet.gr>

Πώς σου φαίνεται το προαύλιο του σχολείου σου; Μοιάζει με....

1. φυλακή / κελί / φυλακές του Αλκατράζ / στρατόπεδο συγκέντρωσης / Άουσβιτς / φυλακή του Ναυπλίου / άσυλο	50%
2. γήπεδο ποδοσφαίρου ή μπάσκετ	14%
3. ιδανικό χώρο για παρκάρισμα ή πίστα για αγώνες	8%
4. απρόσωπη πλατεία	2,5%
5. αλάνα	2,5%
6. κανονικό προαύλιο	4%
7. αυλή σπιτιού	2%
8. άλλο	

Τι αισθάνεσαι στο σχολείο;

βαρεμάρα, πλήξη	40%	αίσθηση εγκλωβισμού	6%
κούραση	9%	απογοήτευση	5,5%
άγχος	8,5%	μελαγχολία	4%
πίεση	8%	αδιαφορία	3%
απέχθεια	8%	άλλο	

Τι σε κάνει να αισθάνεσαι όμορφα στο σχολείο;

η επικοινωνία με τους συμμαθητές μου	53%
η καλή συνεργασία με τους καθηγητές	10,5%
ο χαβαλές που επικρατεί στην τάξη	4%
άλλο	...

2 ➤ Απαντήστε στις ίδιες ερωτήσεις κι εσείς.
Συζητήστε στην τάξη τις απαντήσεις σας.

3 ➤ Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις, σύμφωνα με τις απόψεις των μαθητών.

- α. Το 32% των μαθητών πιστεύουν πως το χρώμα που χαρακτηρίζει το σχολείο τους είναι το ... ή το
- β. Οι μισοί μαθητές πιστεύουν πως το προαύλιο του σχολείου τους μοιάζει με
- γ. Το 40% των μαθητών αισθάνονται στο σχολείο
- δ. Οι πιο πολλοί μαθητές νιώθουν όμορφα στο σχολείο, γιατί ... με τους συμμαθητές τους.

4 ➤ Συμπληρώστε τον πίνακα, δείτε τα παραδείγματα και πείτε πώς νιώθετε στο σχολείο.

Αρνητικά συναισθήματα	ουσιαστικό	ρήμα σε -ω	ρήμα σε -ομαι	Μετοχή παρακειμένου
α. η κούραση		κουράζω	κουράζ ...	κουρασμένος, η
β. το άγχος		αγχώνω	αγχών ...	αγχωμένος, η
γ. η πίεση		πιέζω	πιέζ ...	πιεσμένος, η
δ. η απογοήτευση		απογοητεύω	απογοητεύ ...	απογοητευμένος, η
ε. η βαρεμάρα		--	βαριέμαι	-

Θετικά συναισθήματα	ουσιαστικό	ρήμα σε -ω	ρήμα σε -ομαι	Μετοχή παρακειμένου
στ. η χαρά		--	χαίρομαι	χαρούμενος, η
ζ. η ευχαρίστηση		ευχαριστώ	ευχαριστιέμαι	ευχαριστημένος, η

- α. Νιώθω μεγάλη **κούραση** μετά το σχολείο.
Με **κουράζει** η ιστορία.
Κουράζομαι να διαβάζω ιστορία.
Είμαι/ νιώθω **κουρασμένος** μετά από ένα επτάωρο στο σχολείο.
- β. Έχω φοβερό **άγχος**. Αύριο γράφω διαγώνισμα στη Γεωμετρία.
Είμαι πολύ **αγχωμένος**. Δεν διάβασα καλά Βιολογία και αύριο γράφουμε τεστ.
Με **αγχώνουν** οι εξετάσεις.
Αγχώνομαι με τις εξετάσεις.
- στ. Νιώθω μεγάλη **χαρά**, όταν παίρνω καλούς βαθμούς.
Είμαι πολύ **χαρούμενος**, όταν συναντώ τους φίλους μου στο σχολείο.
Χαίρομαι, όταν πηγαίνω στο σχολείο.
- ζ. Με **ευχαριστεί** (=μου αρέσει) η επικοινωνία με τους καθηγητές μου. (επίσημο ύφος)
Ευχαριστιέμαι να βλέπω ιστορικές ταινίες στο μάθημα της ιστορίας. (επίσημο ύφος)

Άλλες εκφράσεις - άλλα ρήματα

Τρελαίνομαι για κάτι

5

Διαβάστε τα παρακάτω πέντε κείμενα που έστειλαν μαθητές στο σχολικό περιοδικό «**Schooligans**». Στη συνέχεια βρείτε ποια εικόνα και ποιο ερώτημα ταιριάζει σε κάθε κείμενο.

Μάθε τα δικαιώματά σου

α «Ένας μαθητής πήγε στο σχολείο του με μαλλιά καρφάκια. Η διευθύντρια οδήγησε τον μαθητή στις τουαλέτες των καθηγητών και τον ανάγκασε να λουστεί! (με σαμπουάν που είχε φέρει η ίδια)»

β «Σήμερα μια καθηγήτρια είδε ένα παιδί να στέλνει μήνυμα την ώρα του μαθήματος. Το παιδί έβαλε το κινητό αμέσως στην τσάντα! Η καθηγήτρια σηκώθηκε, έβαλε το χέρι της μέσα στην τσάντα και πήρε το κινητό... Έχει δικαίωμα να ψάξει την τσάντα ακόμα και αν είχε δει ότι ο μαθητής έκρυβε κινητό;»

γ «Στο ιδιωτικό σχολείο που πάω η γυμνάστρια κάθε φορά μας λέει "πάρτε μια μπάλα και παίξτε" και αυτή κάθεται. Και όχι μόνο αυτό αλλά μας βάζει απουσία, αν δεν ερχόμαστε με φόρμα, ενώ αυτή σκάει μύτη συνέχεια με τζιν και τακούνια! Μπορεί να το κάνει αυτό;»

δ «Γεια σας, πάω Α' Γυμνασίου και έχω μια απορία σχετικά με κάτι που έγινε αυτή τη βδομάδα στο σχολείο μου. Λοιπόν, η Γ' Γυμνασίου πήγε τριήμερη εκδρομή κι έτσι εμείς είχαμε κάποια κενά από τους καθηγητές που τη συνόδευσαν. Αντί όμως να κάνουμε κενά, ή έστω να μας απασχολήσει κάποιος άλλος καθηγητής, ο διευθυντής "γέμισε" όλες τις ώρες με ένα σωρό άσχετα μαθήματα! Με αποτέλεσμα αυτή τη βδομάδα να κάνουμε 3-4 ώρες Ιστορία, Χημεία κλπ, ενώ το ωρολόγιο πρόγραμμα του Υπουργείου ορίζει δύο ώρες τη βδομάδα γι' αυτά τα μαθήματα! Είναι νόμιμο αυτό που έγινε;»

ε «Πάω Ά Λυκείου σε ένα λύκειο της επαρχίας. Λοιπόν, πρώτη φορά στην ιστορία άκουσα να παίρνουν απουσίες έξω από την εκκλησία. Εγώ είμαι άθεη και αυτό δε θέλω να το δηλώσω στο σχολείο, γιατί θεωρώ ότι είναι προσωπικό δεδομένο. Ήρθα σε κόντρα με αρκετούς καθηγητές οι οποίοι μου είπαν: «Ζούμε σε ένα χριστιανικό ορθόδοξο κράτος και είσαι υποχρεωμένη να συμμετέχεις σε όλες τις δραστηριότητες του σχολείου». Πείτε μου, υπάρχει νόμος που να λέει ότι αν κάποιος δεν πάει στην εκκλησία θα παίρνει απουσίες;

1

Κείμενο: ...

2

Κείμενο: ...

3

Κείμενο: ...

4

Κείμενο: ...

5

Κείμενο: ...

➤ Ερωτήματα-Απορίες μαθητών

Μπορώ να μην πηγαίνω στην εκκλησία με το σχολείο;

Κείμενο: ...

Μπορώ να κάνω τα μαλλιά μου όπως θέλω;

Κείμενο: ...

Μπορώ να μην φοράω φόρμα στο μάθημα της γυμναστικής, όπως και η καθηγήτρια μου;

Κείμενο: ...

Πρέπει να κάνω άλλα μαθήματα, όταν λείπει ένας καθηγητής;

Κείμενο: ...

Μπορεί ένας καθηγητής να ψάχνει την τσάντα μου;

Κείμενο: ...

1 ➤ Τώρα βρείτε ποια απάντηση του περιοδικού ταιριάζει σε κάθε ένα από τα παραπάνω πέντε κείμενα.

Όπως ο νόμος **υποχρεώνει** τους μαθητές να φοράτε φόρμα στη Γυμναστική, έτσι υποχρεώνει και την γυμνάστρια. Η γυμνάστρια σας πρέπει όχι μόνο να φοράει φόρμα, αλλά πρέπει (ακριβώς όπως και οι υπόλοιποι καθηγητές) να σας διδάξει συγκεκριμένα πράγματα για τη γυμναστική (π.χ. πώς γίνεται η προθέρμανση, τεχνικές μπάσκετ κ.α.). Δεν πληρώνεται απλά για να σας φέρνει την μπάλα.

Απάντηση στο κείμενο ...

Κανένας δεν έχει δικαίωμα να ψάξει την τσάντα σου. Κανένας δεν έχει δικαίωμα να σου πάρει το κινητό. Ούτε καν να πάρει το τετράδιο που ζωγραφίζεις την ώρα του μαθήματος. Είτε αυτός είναι καθηγητής, είτε διευθυντής, είτε η ίδια η Υπουργός Παιδείας! Αν ένας καθηγητής θεωρεί ότι **ενοχλείς** το μάθημα, ο νόμος του δίνει το δικαίωμα να σου **κάνει παρατήρηση** ή να σε βγάλει έξω. Τελεία.

Απάντηση στο κείμενο ...

Όταν ένας καθηγητής λείπει είτε για μία μέρα είτε για μία εβδομάδα, απαγορεύεται να κάνει άλλος καθηγητής μάθημα στις ώρες του. Δύο πράγματα μπορεί να κάνει ο διευθυντής για αυτά τα κενά:

1. Να βάλει κάποιον άλλον καθηγητή να «απασχολήσει» την τάξη (χωρίς να κάνει μάθημα)
2. Ή να μετακινήσει τις ώρες αυτές στο τέλος της ημέρας, ώστε οι μαθητές να φύγουν νωρίτερα. Σε καμία περίπτωση, πάντως, δεν έχει δικαίωμα ο διευθυντής να **αυξήσει** τις ώρες του εβδομαδιαίου προγράμματος για κάθε μάθημα.

Απάντηση στο κείμενο ...

Κανένας καθηγητής ή διευθυντής δεν μπορεί να σε αναγκάσει με τα προσωπικά του **κριτήρια** να αλλάξεις το χτένισμά σου ή να βγάλεις τα σκουλαρίκια. Η **εμφάνιση** σου είναι προσωπικό σου θέμα. Αν, όμως, η σχολική κοινότητα –μαθητές, καθηγητές, διευθυντής, γονείς– συμφωνούν ότι η εμφάνισή σου είναι «εκκεντρική», τότε πρέπει να το συζητήσουν μαζί σου. Αν δε συμφωνήσετε, η τελική απόφαση ανήκει στο **Σύλλογο** των Καθηγητών. Στη συνεδρίαση του Συλλόγου των καθηγητών έχει δικαίωμα να πει τη γνώμη του το προεδρείο των μαθητών.

Απάντηση στο κείμενο ...

Επειδή ο εκκλησιασμός γίνεται σε σχολικές ώρες, δεν μπορείς να λείπεις χωρίς να πάρεις απουσίες. Μπορείς, όμως, **να απαλλαγείς** από αυτή την **υποχρέωση**.

Χρειάζεται μόνο μια γραπτή δήλωσή σου (ή του **κηδεμόνα** σου αν είσαι κάτω από 18) ότι δεν επιθυμείς να συμμετέχεις στον εκκλησιασμό. Δεν είσαι υποχρεωμένη να γράψεις καμία εξήγηση για τους λόγους που δεν θες να πας εκκλησία, π.χ. ότι είσαι άθεη.

Την ώρα που το σχολείο έχει εκκλησιασμό, εσύ μπορείς να μένεις στο σχολείο με έναν καθηγητή ή να πηγαίνεις στην εκκλησία και να κάθεσαι απ' έξω.

Απάντηση στο κείμενο ...

➤ Βρείτε τι σημαίνουν τα παρακάτω ρήματα του κειμένου.

αναγκάζω = υποχρεώνω •

συνοδεύω •

συμμετέχω •

αυξάνω •

απαλλάσσω •

ενοχλώ •

• πηγαίνω μαζί με κάποιον, για να τον βοηθήσω, για να τον προστατεύσω

• κάνω κάτι μεγαλύτερο ή περισσότερο

• κάνω κάποιον να κάνει κάτι χωρίς να το θέλει

• δημιουργώ πρόβλημα σε κάποιον, όταν κάνει κάτι άλλο ή όταν ησυχάζει

• παίρνω μέρος σε κάποια δραστηριότητα μαζί με άλλους

• βγάζω κάποιον από μία υποχρέωση, μία δουλειά

προσοχή!

Τώρα (Ενεστώτας)

απαλλάσσω
 αυξάνω
 ενοχλώ
 συμμετέχω
 συνοδεύω

Πριν (Αόριστος)

απάλλαξα-απαλλάχτηκα
 αύξησα-αυξήθηκα
 ενόχλησα-ενοχλήθηκα
 συμμετείχα
 συνόδευσα-συνοδεύτηκα

➤ Συμπληρώστε τα κενά με τα παραπάνω ρήματα του κειμένου που μάθατε, βάζοντας τα στον σωστό τύπο.

- α. Ο Ηλίας λατρεύει το θέατρο και πάντα ... στις θεατρικές παραστάσεις του σχολείου.
- β. Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Α΄ τάξης του δημοτικού δεν έρχονται ποτέ μόνοι τους στο σχολείο αλλά τους ... πάντοτε οι γονείς τους.
- γ. Η Όλγα ... από το μάθημα της γυμναστικής για έναν μήνα, γιατί έσπασε το πόδι της.
- δ. Ο καθηγητής την προηγούμενη ώρα μου έδωσε ωριαία αποβολή, γιατί είπε ότι ... τους συμμαθητές μου και δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν το μάθημα.
- ε. Επειδή ... ο αριθμός των μαθητών, έγιναν τέσσερα και όχι τρία τμήματα στην Ε΄ τάξη.

➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι παρακάτω λέξεις του κειμένου.

η απορία •	• Ένας γονέας ή κάποιος άλλος που φροντίζει ένα παιδί
ο σωρός •	• Η κατάσταση κατά την οποία δεν είμαι εκεί που έπρεπε να είμαι
νόμιμος, η, ο •	• Μια ομάδα ανθρώπων που έχει έναν κοινό σκοπό
το δικαίωμα •	• Αυτό που επιτρέπεται να κάνει κανείς (από το νόμο συνήθως)
η απουσία •	• Η δυσκολία να κατανοήσω κάτι. Την δυσκολία αυτή την εκφράζω με μία ερώτηση
άθεος, η, ο •	• Κάθετι με βάση το οποίο κρίνουμε κάτι
η εμφάνιση •	• Αυτός που δεν πιστεύει στον Θεό
το κριτήριο •	• Μεγάλη ποσότητα, πάρα πολλά
ο σύλλογος •	• Τα ρούχα και η εξωτερική εικόνα κάποιου
η υποχρέωση •	• Αυτός που γίνεται σύμφωνα με τον νόμο
ο κηδεμόνας •	• Αυτό που πρέπει να κάνει κανείς, το καθήκον, το χρέος

➤ Συμπληρώστε τα κενά με τις παραπάνω λέξεις του κειμένου

- α. Να έρθεις αύριο με ... σου στο σχολείο, για να τον ενημερώσω για τη διαγωγή σου!
- β. Έχει κάνει πολλές αδικαιολόγητες ... από το σχολείο του και κινδυνεύει να μείνει στην ίδια τάξη.

- γ. Είμαι ο γονιός σου και έχω κάθε ... να σου ζητώ να μου εξηγήσεις γιατί απουσιάζεις από το σχολείο.
- δ. Με ποια ... γίνεται η επιλογή των υποψήφιων φοιτητών στα ελληνικά ΑΕΙ και ΤΕΙ;
- ε. Μετά το διάβασμα του βιβλίου είχα πολλές ... και ερωτηματικά και ήθελα να μου τις λύσει ο δάσκαλος μου.
- στ. Οι γονείς της δεν την βάφτισαν Χριστιανή, γιατί είναι και οι δύο
- ε. Ο ... γονέων και κηδεμόνων του σχολείου μας θα μας ενισχύσει οικονομικά για να πάμε μια εκπαιδευτική εκδρομή στην Αθήνα.
- ζ. Προσέχει πολύ την ... της. Φοράει ακριβά ρούχα και παπούτσια με πολύ γούστο.
- η. Τελικά δεν θα πάω σινεμά, γιατί έχω ένα ... ασκήσεις να λύσω στα μαθηματικά.
- θ. Όλοι οι μαθητές έχουμε ... να ακούμε τους συμμαθητές μας, όταν μιλούν και εκφράζουν τις απόψεις τους, ακόμα κι όταν διαφωνούμε μαζί τους.
- ι. Δεν είναι ... η χρήση των κινητών τηλεφώνων ούτε μέσα στην τάξη ούτε έξω στο διάλειμμα, γιατί την απαγόρευσε με νόμο η Υπουργός Παιδείας.

➤ Αντιστοιχίστε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων και φράσεων.

το δικαίωμα • απαγορεύω • αυξάνω • νόμιμος • συμφωνώ •	• μειώνω • παράνομος • η υποχρέωση • διαφωνώ • επιτρέπω
--	---

➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι παρακάτω φράσεις του κειμένου και συμπληρώστε με αυτές τα κενά των προτάσεων.

Σκάω μύτη •	• Παίρνω θέση αντίθετη προς κάποιον
Έρχομαι σε κόντρα με κάποιον •	• Τα λόγια που λέω σε κάποιον που έκανε ένα λάθος, με σκοπό να τον διορθώσω ή να τον τιμωρήσω
Κάνω παρατήρηση σε κάποιον •	• Εμφανίζομαι

- α. Η καθηγήτρια μάς ... κάθε φορά που αργούμε να μπορούμε στην τάξη.
- β. Ο Μανόλης ... με τους γονείς του πολλές φορές, γιατί θέλει να βλέπει τηλεόραση μέχρι αργά, ενώ εκείνοι του το απαγορεύουν.
- γ. Δεν περιμέναμε τον καθηγητή μας να έρθει, αλλά εκείνος ..., λίγο πριν τελειώσει το πάρτι μας.

5

Δείτε τις παρακάτω εικόνες και περιγράψτε τις. Ποιους βλέπετε; Τι κάνουν;

Ο Ναπολέοντας –για τους φίλους «Ναπ»– ήταν ένα παιδί που έπαιζε μπάσκετ στο γήπεδο της γειτονιάς μου, στο Κανάρζι του Μπρούκλιν. Τον έβλεπα κάθε μέρα, όταν πήγαινα στη στάση του υπόγειου και, αν δεν είχα κιόλας αργήσει για τη δουλειά (δούλευα ως καθηγήτρια σ' ένα σχολείο του Νότιου Μπρονξ) τρώγαμε μαζί ντόνατς. Μιλούσαμε για το ποια ντόνατς μας αρέσουν –με κρέμα, με σοκολάτα, σκέτα, πασπαλισμένα με ζάχαρη, με τρύπα στη μέση, ή χωρίς τρύπα– καθώς και για τις μανάδες, που είναι σπαστικές, τους πατεράδες, που είναι σπαστικοί, τους Γιάνκικς, τους Σικάγο Μπουλς, καθώς και για τον καιρό. Ήταν ένα σοκολατένιο αγόρι σαν όλα τ' άλλα που ήξερε τα πάντα για το εθνικό μπάσκετ (προπονητές, παίκτες και λοιπά) και την τοπική γεωγραφία μιας και ενδιαφερόταν για τα καιρικά φαινόμενα. Στην προτελευταία τάξη, ο Ναπ **παράτησε** το σχολείο: «το σχολείο με παράτησε», μου είπε πιάνοντας με το ένα χέρι τη μπάλα και στέλνοντας τη στο καλάθι.

Τη χρονιά που ο Ναπ παράτησε το σχολείο μπήκε στα δεκάξι. Ζούσε με τη μητέρα του και το μικρό του αδελφάκι σ' εκείνη εκεί την απομακρυσμένη γειτονιά του Μπρούκλιν, σε μια τούβλινη λαϊκή πολυκατοικία. Το μωρό ήταν από άλλο πατέρα κι έμοιαζε μ' αυτά που βάζουν στις διαφημίσεις της UNICEF για τη βοήθεια στον Τρίτο Κόσμο. Καμιά φορά ο Ναπ το 'βγαζε βόλτα καθισμένο καβαλικευτά στους ώμους του. «Το αδελφάκι μου!», έλεγε δείχνοντας το με καμάρι. (...)

Δεν ξέρω τι έφταιγε κι ο Ναπ έμεινε στην ίδια τάξη κι εγκατέλειψε το σχολείο. Πάντως η μάνα του, όπως μου είπε ο ίδιος, τον κυνηγούσε με την παντόφλα στην αυλή της πολυκατοικίας και έγιναν **ρεντίκολο** σε πέντε χιλιάδες άτομα περίπου. Τόσα έμεναν στο οικιστικό συγκρότημα. Η κυρα- Φίνλεϋ το πήρε βαριά που ο Ναπολέων δεν **τα 'βγαλε πέρα** στο σχολείο. «Είσαι loser! Σαν τον πατέρα σου!» του έλεγε κάθε μέρα, λες κι εκείνη **είχε διακριθεί** σε κάτι. Δεν είχε διακριθεί σε τίποτα, ζούσε από την Πρόνοια. Όλες οι μάνες λένε τα ίδια, σκεφτόμουν: «Είσαι σαν τον πατέρα σου!»

➤ Κρατάω σημειώσεις

- α. Το παρατσούκλι του Ναπολέοντα ήταν ...
- β. Το αγαπημένο του άθλημα ήταν ...
- γ. Ο Ναπολέων και η συγγραφέας μιλούσαν για ..., ..., ..., ..., ..., ...
- δ. Άφησε το σχολείο σε ηλικία ... ετών.
- ε. Ζούσε σε μια μεγάλη πολυκατοικία μαζί με ... και ...
- στ. Ένωθε ..., όταν έβγαζε το αδελφάκι του βόλτα.
- ζ. Η μητέρα του ένωθε ..., που ο γιος της δεν τα κατάφερε στο σχολείο.
- η. Η μητέρα του τον κυνηγούσε, τον έλεγε ... και του έλεγε ότι μοιάζει με ... του.

- 1 ➤ Βρείτε τις λέξεις ή τις φράσεις του κειμένου που εξηγούν τις παρακάτω προτάσεις. (όπως το παράδειγμα)

Προτάσεις

- Η συγγραφέας και φίλη του Ναπ είναι ενήλικη.
- Ο Ναπ είναι μαύρος.
- Ο Ναπ και η οικογένεια του ανήκουν σε χαμηλή οικονομική τάξη.
- Ο Ναπ δεν τα πήγαινε καλά στο σχολείο.

Το κατάλαβα από...:

«δούλευα ως καθηγήτρια σ' ένα σχολείο του Νότιου Μπρονξ» (1η παράγραφος)

...

...

...

- 2 ➤ Βρείτε τις λέξεις ή τις φράσεις που είναι συνώνυμες με τις παρακάτω λέξεις ή τις φράσεις του πίνακα.

- εγκαταλείπω • κάνω κάποιον ρεζίλι • αριστεύω • τα καταφέρνω • αφήνω
- ντροπιάζω κάποιον • ξεχωρίζω • ρεζιλεύω κάποιον • διαπρέπω • γελοιοποιώ κάποιον

α. παρατάω/—ώ κάποιον ή κάτι (2 συνώνυμα)	...	...		
β. κάνω κάποιον ρεντίκολο (4 συνώνυμα)	...	...	...	...
γ. τα βγάζω πέρα (1 συνώνυμο)	...			
δ. διακρίνομαι σε κάτι (3 συνώνυμα)	...	...	...	

- 3 ➤ Συμπληρώστε τα κενά με μία λέξη ή φράση από τον παραπάνω πίνακα.

- α. ... με! Αφησέ με ήσυχο, σε παρακαλώ και μη με ενοχλείς.
- β. Η αδελφή του ... το σχολείο στην Γ' Γυμνασίου και άρχισε να δουλεύει μαζί με τη μητέρα της σε ένα εργοστάσιο.
- γ. Ο πατέρας του δεν ... με ένα μισθό, γι' αυτό κάνει και δεύτερη δουλειά, για να σπουδάσει δύο παιδιά.
- δ. Η Ελένη ... στον διαγωνισμό των μαθηματικών και πήρε τη δεύτερη θέση.
- ε. Η ηθοποιός έγινε ..., όταν ξέχασε τα λόγια της πάνω στη σκηνή του θεάτρου.
- στ. Δεν μπορεί να ... μόνος του. Ζητάει τη βοήθεια του αδελφού του, όταν τα παιδιά της γειτονιάς τον κοροϊδεύουν και τον φέρνουν σε δύσκολη θέση
- ζ. Ο Παναγιώτης ... στο μάθημα της έκθεσης, γιατί γράφει με φαντασία και χιούμορ.
- η. Μας ... ο Ηλίας με τις ανοησίες που έλεγε στο πάρτι!

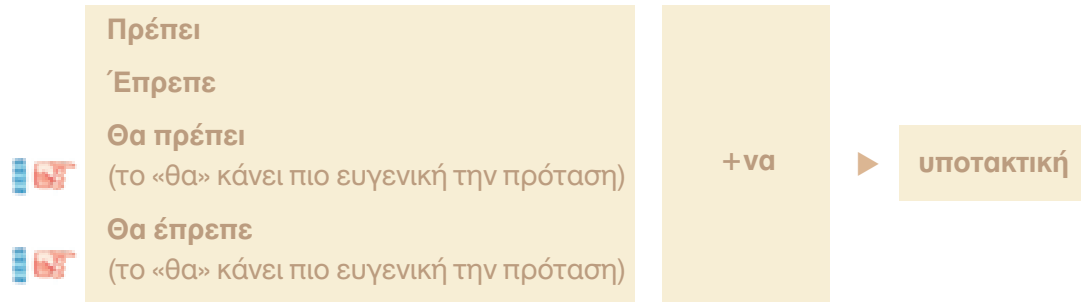
- 4 ➤ Για ποιους λόγους πιστεύετε πως κάποιοι μαθητές παρατούν το σχολείο. Συζητήστε στην τάξη. Ξέρετε κάποιον / κάποια που παράτησε το σχολείο; Γιατί το παράτησε; Π.χ. Είναι από φτωχή οικογένεια / Οι οικογένειες τους έχουν οικονομικά προβλήματα και πρέπει τα παιδιά αυτά να δουλέψουν για να ζήσουν.

βλέπω-μαθαίνω

Εκφράζω υποχρέωση

- **Πρέπει** να λύσω όλες τις ασκήσεις. (παρόν - μέλλον)
- **Πρέπει** όλοι να διαβάσετε αυτό το βιβλίο. (παρόν - μέλλον)
- **Έπρεπε** να μου πεις ότι δεν διάβασες. (παρελθόν)
- **Έπρεπε** να μου το είχες πει. (παρελθόν)
- **Θα πρέπει** να με ακούτε προσεχτικά. (μέλλον - πιο ευγενική έκφραση)
- **Θα έπρεπε** να ξυπνήσεις πιο νωρίς. (παρελθόν - πιο ευγενική έκφραση)
- **Θα έπρεπε** να είχες ξυπνήσει πιο νωρίς. (παρελθόν - πιο ευγενική έκφραση)

Εκφράζω απαγόρευση

- **Μην** ανοίγεις το παράθυρο.
- **Μη** μιλάτε, σας παρακαλώ!
- (Να) **μην** βγαίνετε έξω από το σχολείο χωρίς άδεια.

3 Ζητώ την άδεια

	Κύρια ερώτηση	Απάντηση	
Υποτακτική	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Να πάρουμε μια μπάλα να παίξουμε μπάσκετ; ▶ Να ανοίξω το παράθυρο; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι, βεβαίως. • Παρακαλώ. • Δεν υπάρχει πρόβλημα. 	<p>Δίνω την άδεια</p>
Μπορώ + υποτακτική	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Μπορούμε να πάρουμε μια μπάλα να παίξουμε μπάσκετ; ▶ Μπορώ να χρησιμοποιήσω το λεξικό μου; 	<ul style="list-style-type: none"> • Λυπάμαι/ Δυστυχώς, δεν γίνεται. • Δεν επιτρέπεται. 	<p>Δεν δίνω την άδεια</p>
Επιτρέπεται + υποτακτική	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Επιτρέπεται να χρησιμοποιήσω το λεξικό μου; 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν ξέρω. Ρώτησε τη καθηγήτρια. • Τι να σου πω; • Κάνε ό,τι νομίζεις. 	<p>Δεν παίρνω θέση</p>

4 Ζητώ κάτι ευγενικά

	Κύρια ερώτηση	Απάντηση	
Οριστική	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Μου δίνεις ένα στυλό (σε παρακαλώ); 	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι, βεβαίως. • Ναι. Ορίστε. 	<p>Θετική απάντηση</p>
Μπορείς + υποτακτική	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Μπορείς να μου δανείσεις το λεξικό σου (σε παρακαλώ); 	<ul style="list-style-type: none"> • Όχι, δεν μπορώ. Δυστυχώς, το χρειάζομαι. 	<p>Αρνητική απάντηση</p>
Μπορώ + υποτακτική	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Μπορώ να πάρω το λεξικό σου (σε παρακαλώ); 	<ul style="list-style-type: none"> • Λυπάμαι. Δεν το έχω μαζί μου. 	

Αθλητισμός και Παιχνίδια

Α ακούω-κατανοώ

1 Ακούστε τέσσερα κείμενα που περιγράφουν τέσσερα αθλήματα και βρείτε σε ποιο άθλημα αναφέρεται το καθένα από αυτά. Θα περισσέψουν δύο εικόνες.

- Στο **πρώτο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο **δεύτερο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο **τρίτο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο **τέταρτο** κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...

Αθλητισμός και Παιχνίδια

1 ► Ακούστε ξανά τα κείμενα και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

- α. Στο χάντμπολ οι παίκτες παίζουν και με τα χέρια και με τα πόδια.
- β. Στο χάντμπολ οι παίκτες μπορούν να κρατούν την μπάλα χωρίς να κινούνται μόνο για τρία δευτερόλεπτα.
- γ. Στο μπάσκετ κάθε ομάδα έχει πέντε παίκτες.
- δ. Στο μπάσκετ ο παίκτης τρέχει με τη μπάλα στο χέρι και τη βάζει στο καλάθι του αντιπάλου.
- ε. Στο ποδόσφαιρο κάθε ομάδα αποτελείται από έντεκα παίκτες και έναν τερματοφύλακα.
- στ. Στο ποδόσφαιρο οι παίκτες χρησιμοποιούν τα χέρια τους, μόνο όταν η μπάλα βγει έξω από το γήπεδο.
- ζ. Στο ποδόσφαιρο κάθε ημίχρονο διαρκεί 15 λεπτά.
- η. Στο βόλεϊ κάθε ομάδα παίζει με έξι παίκτες.
- θ. Στο βόλεϊ κερδίζει πόντο η ομάδα που καρφώνει την μπάλα στο γήπεδο του αντιπάλου.
- ι. Στο βόλεϊ το πέμπτο σετ τελειώνει στους 25 πόντους.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

B μιλάω

1 Δείτε το λεξιλόγιο.

ΑΘΛΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΑΘΛΗΜΑ /ΤΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ

- το σπορ = το αγώνισμα
το ομαδικό / το ατομικό άθλημα
- αθλούμαι = ασκώμαι συστηματικά σε
ένα άθλημα / γυμνάζομαι
ο αθλητισμός / ο πρωταθλητισμός
- αθλητικός, ή, ό
αθλητική φανέλα / αθλητική εφημερίδα
αθλητικοί αγώνες / αθλητικά παπούτσια

Ο ΑΓΩΝΑΣ = το ματς

- οι ολυμπιακοί αγώνες
- ο αγώνας κολύμβησης /
μπάσκετ / ποδοσφαίρου.
- κερδίζω έναν αγώνα / ένα μετάλλιο
≠ χάνω έναν αγώνα
- παρακολουθώ έναν αγώνα
η νίκη ≠ η ήττα ενός αγώνα

Λεξιλόγιο

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ο αθλητής / η αθλήτρια
ο παίκτης / η παίκτρια
βασικός / αναπληρωματικός παίκτης

Ο ΣΥΜΠΑΙΚΤΗΣ/ Η ΣΥΜΠΑΙΚΤΡΙΑ

ο αντίπαλος / η αντίπαλος
ο ποδοσφαιριστής (επιθετικός/αμυντικός)/
ο μπασκετμπολίστας, -στρια (ο παίκτης του
μπάσκετ / του βόλεϊ, κλπ)
ο τερματοφύλακας

Ο ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ/ Η ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ

ο/η φίλαθλος = αυτός/ αυτή που
ενδιαφέρεται και παρακολουθεί
συστηματικά τα αθλητικά αγωνίσματα /
ο οπαδός μιας ομάδας

Ο ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ = αυτός που επιβλέπει και
ρυθμίζει έναν αγώνα σύμφωνα με
ορισμένους κανονισμούς
ο διαιτητής δίνει κίτρινη κάρτα/ κόκκινη
κάρτα/ σφυρίζει φάουλ

Ο ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ / Η ΠΡΟΠΟΝΗΤΡΙΑ

προπονώ = προετοιμάζω, γυμνάζω
συστηματικά έναν αθλητή ή μια αθλητική
ομάδα, για να διεκδικήσει τη νίκη ενός
αγώνα/ η προπόνηση

Η ΟΜΑΔΑ = ένας αριθμός παικτών ή αθλητών,
οι οποίοι ασχολούνται με το ίδιο ομαδικό
παιχνίδι ή άθλημα
η ομάδα ποδοσφαίρου / η ομάδα βόλεϊ
επαγγελματική / ερασιτεχνική ομάδα/
Εθνική ομάδα

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

το γήπεδο / η κερκίδα, -ες
το τέρμα = η εστία (τα δοκάρια/ το δίκτυ)

ΔΙΝΩ ΠΑΣΑ σε κάποιον = κάνω πάσα σε κπ
το γκολ/ η γκολάρα
βάζω γκολ / τρώω γκολ ≠ αποκρούω ένα γκολ
το σουτ = το χτύπημα της μπάλας
κάνω σουτ = σουτάρω (για δίποντο/ τρίποντο)

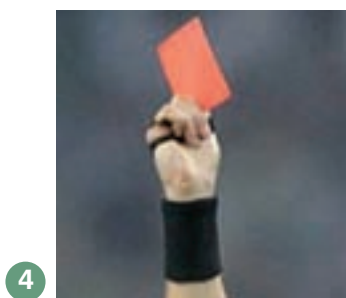
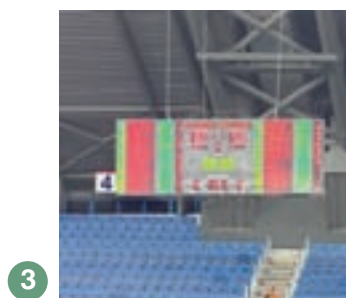
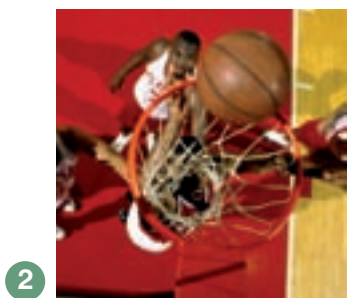
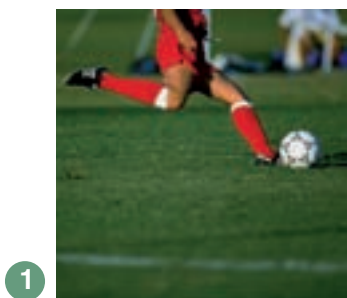
ΤΟ ΚΑΛΑΘΙ (μπάσκετ)/ βάζω καλάθι
το φάουλ/ κάνω φάουλ
το πέναλτι/ ο διαιτητής σφυρίζει πέναλτι/
χτυπάω πέναλτι
το οφσάιτ/ το οφσάιντ
το κόρνερ

ΤΟ ΣΚΟΡ = το αποτέλεσμα, σε βαθμούς
ή σε τέρματα, μιας αθλητικής συνάντησης
σκοράρω
η ισοπαλία = το αποτέλεσμα αγώνα,
κατά το οποίο οι αντίπαλοι είναι ισάξιοι

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

- Παραδοσιακά παιχνίδια: το, κρυφτό, το κυνηγητό, τα αγαλματάκια, η τυφλόμυγα, το σχοινάκι, η μακριά γαϊδούρα
- Επιτραπέζια παιχνίδια: το κυβόλεξο, το στρατέγκο, η ναυμαχία, το παζλ, το φιδάκι, η μονόπολη, η τόμπολα, το σκραμπλ, το ντόμινο
- Ηλεκτρονικά παιχνίδια
- Πνευματικά παιχνίδια: η κρεμάλα, η τρίλιζα, το σκάκι, το σταυρόλεξο
- Παιχνίδια τράπουλας: το πόκερ, το μπριτζ, η πρέφα, η 31, η πασιέντζα

1 ► Δείτε τις παρακάτω εικόνες και περιγράψτε τις με τη βοήθεια του λεξιλογίου.

2 ► Συμπληρώστε τα κενά με λέξεις από το παραπάνω λεξιλόγιο.

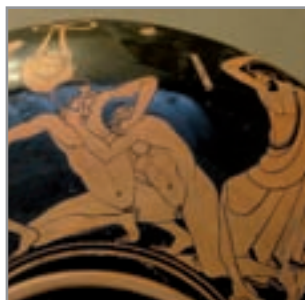
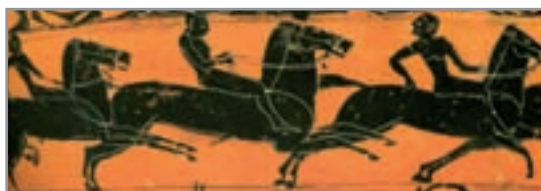
- α. Οι ολυμπιακοί ... του 2004 έγιναν στην Αθήνα.
- β. - Τι ... είσαι; Ολυμπιακός, ΑΕΚ ή ΠΑΟΚ;
- Είμαι παοκτλής.
- γ. Πολλοί ... παρακολούθησαν τον τελικό αγώνα μπάσκετ και εμπύχωσαν τις ομάδες τους.
- δ. Ο ποδοσφαιρικός αγώνας Ρεάλ – Γιουβέντους έληξε με Το σκορ ήταν 2-2.
- ε. Στον τελικό μπάσκετ ο Ολυμπιακός νίκησε τον Παναθηναϊκό 82-76 και στέφθηκε ... το 2012.
- στ. Στο τελευταίο λεπτό του αγώνα ο Μπέκαμ έβαλε ... και η Αγγλία νίκησε τον αγώνα.
- ζ. Ο ... έδωσε κόκκινη κάρτα στον Ισπανό παίκτη και τον απέβαλε από το παιχνίδι.
- η. Η ... περιλαμβάνει ασκήσεις γυμναστικής, βάρη και τρέξιμο.

3 ► Δείτε τις παρακάτω εικόνες και περιγράψτε τις. Τι κάνει το παιδί στην τρίτη εικόνα; Τι λέει; Μεταφράστε την φράση που λέει στην γλώσσα σας. Θα σας βοηθήσουν οι παρακάτω λέξεις και το κείμενο, που ακολουθεί.

- το σώμα
- η σωματική υγεία
- ασκώ (γυμνάζω) το σώμα μου
- το μυαλό= το πνεύμα
- η πνευματική υγεία
- ασκώ το πνεύμα μου

Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα αποτελούσε σημαντικό μέρος της κοινωνικής ζωής και της αγωγής των νέων. Και αυτό διότι οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι η υγεία του σώματος πρέπει να συμβαδίζει με την πνευματική υγεία. «Νους υγιής εν σώματι υγιή», όπως έλεγαν.

4 ➤ Κοιτάξτε τους παρακάτω πίνακες και πείτε με τι ασχολούνται οι νέοι στην Ελλάδα στον ελεύθερό τους χρόνο. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις.

- Ποιοι μαθητές ασχολούνται περισσότερο με τον αθλητισμό; Οι μαθητές του δημοτικού, του γυμνασίου ή του λυκείου;
- Ποιοι μαθητές παίζουν περισσότερο με παιχνίδια; Οι μικροί ή οι μεγάλοι; Γιατί;
- Ποιοι μαθητές βλέπουν περισσότερο τηλεόραση;
- Ασχολούνται με τον αθλητισμό πιο πολύ τα αγόρια ή τα κορίτσια;
- Ασχολούνται με το κομπιούτερ πιο πολύ τα αγόρια ή τα κορίτσια.

Οι δραστηριότητες των μαθητών όταν δεν πηγαίνουν στο σχολείο.

Δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο	Μαθητές του Δημοτικού	Μαθητές του Γυμνασίου	Μαθητές του Λυκείου
Ασχολούμαι με τον αθλητισμό	15%	30%	26%
Βλέπω τηλεόραση, βίντεο, ακούω ραδιόφωνο	23%	24%	21%
Διαβάζω εξωσχολικά βιβλία, ζωγραφίζω	16%	14%	12%
Δεν έχω ελεύθερο χρόνο	8%	12%	18%
Παίζω με παιχνίδια	31%	5%	1%
Πηγαίνω βόλτα ή καφετέρια, ντίσκο	2%	7%	14%
Ασχολούμαι με Η/Υ	4%	6%	3%
Πηγαίνω σινεμά ή θέατρο	1%	2%	3%

Ποσοστό (%) μαθητών, κατά φύλο, σε σχέση με τις εξωσχολικές δραστηριότητες

Εξωσχολικές δραστηριότητες	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο
Ξένη γλώσσα	94,5	96,5	96,5
Αθλητισμός	85,1	65,1	75,1
Χορός – μπαλέτο	10,1	28,2	19,1
Μουσικό όργανο	28,3	26,3	27,3
Η/Υ	31,6	17,6	24,6

- 5 ➤ Κάντε ζευγάρια. Ο ένας κάνει στον άλλον / στην άλλη τις ερωτήσεις του παρακάτω πίνακα. Κάθε ζευγάρι παρουσιάζει τις απαντήσεις του στην τάξη.

Τι κάνεις στον ελεύθερο χρόνο σου;

	ΝΑΙ ή ΟΧΙ		ΝΑΙ ή ΟΧΙ
1. Σου αρέσει ο αθλητισμός; Ποιο άθλημα κάνεις ή παρακολουθείς;	...	4. Σου αρέσουν τα παιχνίδια; Τι παιχνίδια παίζεις; Ομαδικά; Ατομικά;	...
2. Σου αρέσει η μουσική; Τι είδους μουσική ακούς ή παίζεις;	...	5. Σου αρέσει το σινεμά; Τι είδους ταινίες βλέπεις;	...
3. Σου αρέσει το διάβασμα; Τι είδους βιβλία διαβάζεις;	...	6. Σου αρέσουν τα ηλεκτρονικά παιχνίδια; Τι είδους ηλεκτρονικά παιχνίδια παίζεις;	...
		7. Σου αρέσουν τα επιτραπέζια παιχνίδια; Ποια επιτραπέζια παιχνίδια παίζεις;	...

- 6 ➤ Παίξτε όλοι και όλες το παρακάτω παιχνίδι στην τάξη σας.

Ένας μαθητής διαλέγει ένα άθλημα, παιχνίδι ή δραστηριότητα και λέει μια πρόταση. Σε ομάδες προσπαθήστε να μαντέψετε ποια δραστηριότητα είναι. Η ομάδα που μαντεύει σωστά παίρνει ένα βαθμό. Η ομάδα με τους περισσότερους βαθμούς κερδίζει.

Ομάδα Α: Χρησιμοποιώ μπάλα.

Ομάδα Β: Παίζεις μπάσκετ;

Ομάδα Α: Όχι, δεν παίζω μπάσκετ.

Ομάδα Β: Παίζεις με τα πόδια;

Ομάδα Α: Όχι, δεν παίζω με τα πόδια.

Ομάδα Β: Παίζεις με τα χέρια;

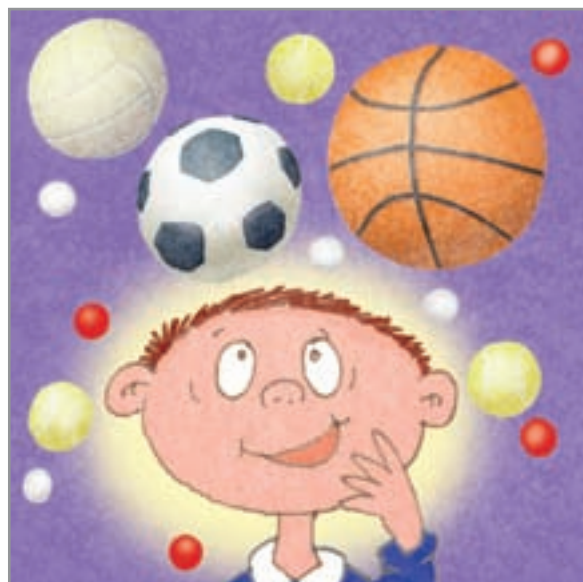
Ομάδα Α: Ναι, παίζω με τα χέρια.

Ομάδα Β: Είναι ομαδικό;

Ομάδα Α: Ναι, είναι ομαδικό.

Ομάδα Β: Είναι το βόλεϊ;

Ομάδα Α: ΝΑΙ, ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΒΟΛΕΪ!!!!

1 Διαβάστε τα παρακάτω κείμενα που περιγράφουν ομαδικά παιχνίδια, που παίζουν τα μικρά παιδιά στις αυλές και στους δρόμους.

Παιχνίδια αγαπημένα

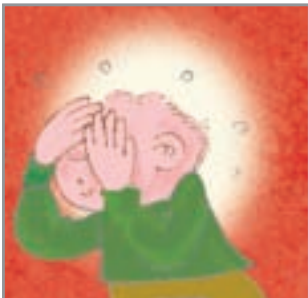
α. Στο κέντρο κάθεται ένα παιδί που παίρνει εκείνη τη στιγμή το όνομα της μικρής Ελένης. Οι υπόλοιποι κάνουν ένα κύκλο και γυρνούν γύρω γύρω τραγουδώντας: «Η μικρή Ελένη κάθεται και κλαίει γιατί δεν την παίζουν οι φιλενάδες της. Σήκω επάνω, κλείσε τα ματάκια σου και πιάσε όποιον θες.» Εκείνη τη στιγμή η Ελένη πιάνει ένα παιδί και πρέπει με κλειστά τα μάτια να βρει ποιος είναι. Ύστερα μπαίνει μέσα στον κύκλο αυτός που έπιασε η μικρή Ελένη.

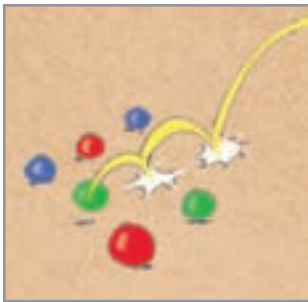
β. Παίζουν όσα παιδιά θέλουν, αλλά όχι πάρα πολλά. Δύο παιδιά βγαίνουν έξω και γυρνάν το σχοινάκι. Τα υπόλοιπα παιδιά πηδούν το σκοινάκι. Όποιο **μπερδευτεί** στο σχοινάκι, χάνει, βγαίνει έξω και γυρνάει το σχοινί. Ο άλλος που γυρνούσε, μπαίνει μαζί με τα άλλα παιδιά και έτσι το παιχνίδι συνεχίζεται.

γ. Το παιχνίδι παίζεται με όσους παίκτες θέλετε. Τα παιδιά κάθονται στη σειρά και ο πρώτος λέει μία λέξη στο αυτί του δεύτερου, ο δεύτερος στον τρίτο, ... έτσι ώστε να φτάσει στον τελευταίο. Αν ο τελευταίος βρει την αρχική λέξη, τότε πηγαίνει μπροστά και λέει τη δική του.

δ. Ένα παιδί γυρίζει το πρόσωπό του στον τοίχο ή σε ένα δέντρο και μετράει μέχρι το 100 ανά 5 (δηλαδή 5, 10, 15, 20...). Τα άλλα παιδιά τρέχουν και κρύβονται. Μόλις τελειώσει το **μέτρημα**, ψάχνει να βρει τα κρυμμένα παιδιά. Αν βρει κάποιο από τα κρυμμένα παιδιά, τρέχει στον τοίχο και τον φτύνει. Αν όμως κάποιο παιδί **προλάβει** και πάει πρώτο στον τοίχο, φωνάζει «φτου ξελευθερία» και τότε ελευθερώνονται όλα τα παιδιά και ξαναφυλάει το ίδιο παιδί.

ε. Η καλή **μπίλια** λέγεται «μάνα». Τα παιδιά βάζουν τις μπίλιες τους μαζί στη σειρά ή όπως αλλιώς θέλουν. Το κάθε παιδί κρατάει την καλή του μπίλια ανάμεσα στον δείκτη και τον αντίχειρα. Με μία κίνηση του αντίχειρα πετάει την μπίλια και προσπαθεί να χτυπήσει τις άλλες μπίλιες και να βγάλει έξω από τη σειρά όσο το δυνατόν περισσότερες μπίλιες. Όποια μπίλια χτυπάει, την παίρνει. Νικητής είναι αυτός που έχει μαζέψει περισσότερες μπίλιες.

στ. Τα παιδιά χωρίζονται σε 3-4 ομάδες και ο οργανωτής του παιχνιδιού φροντίζει να κρύψει κάποιον «**θησαυρό**» σε κάποιο σημείο του σπιτιού. Όλες οι ομάδες παίρνουν ένα χαρτί που δείχνει κάποιο σημείο στο σπίτι με έναν **γρίφο**. Όποιος λύσει σωστά το γρίφο, πηγαίνει στο σωστό σημείο και εκεί βρίσκει ένα άλλο χαρτί με έναν άλλο γρίφο και μετά άλλο γρίφο, μέχρι τελικά να βρεθεί ο θησαυρός.

ζ. Παίρνουν ένα μακρύ σχοινί και ενώνουν τις δυο άκρες. Έστερα τα παιδιά πιάνονται γύρω-γύρω από το σχοινί και με τα δυο χέρια σχηματίζουν κύκλο. Έχουν ορίσει από πριν με **κλήρο** ποιο παιδί θα κάνει την τυφλόμυγα και το βάζουν στη μέση, αφού του δέσουν τα μάτια. Εκείνο γυρίζει μέσα στον κύκλο και προσπαθεί να πιάσει κάποιο από τα παιδιά, που γυρίζουν γύρω-γύρω κρατώντας πάντα το σχοινί.

η. Όλα τα παιδιά βάζουν το δάχτυλό τους σε ένα σημείο κάτω στο πάτωμα ή στο τραπέζι. Ένα παιδί ή μεγάλος είναι η «μάνα». Η «μάνα» ξεκινάει και λέει «πετάει, πετάει... το σπουργίτι!» Αφού πράγματι το σπουργίτι πετάει, θα πρέπει όλοι να σηκώσουν ψηλά το δάχτυλο. Όταν πει, για παράδειγμα, «πετάει, πετάει... ο γάιδαρος!», τότε όποιος σηκώσει κατά λάθος το χέρι του, χάνει! Η «μάνα» συνεχίζει λέγοντας διάφορα ζώα, πουλιά ή ψάρια και προσπαθεί να μπερδέψει τους παίκτες. Παίζεται και με δύο παίκτες.

➤ Στη συνέχεια ταιριάζετε το σωστό όνομα με κάθε κείμενο.

• Οι μπίλιες	ταιριάζει με το κείμενο ...
• Η τυφλόμυγα	ταιριάζει με το κείμενο ...
• Το κυνήγι του χαμένου θησαυρού	ταιριάζει με το κείμενο ...
• Πετάει, πετάει...	ταιριάζει με το κείμενο ...
• Το σπασμένο τηλέφωνο	ταιριάζει με το κείμενο ...
• Η μικρή Ελένη	ταιριάζει με το κείμενο ...
• Το κρυφό	ταιριάζει με το κείμενο ...
• Το σχοινάκι	ταιριάζει με το κείμενο ...

1 ► Διαβάστε ξανά τα κείμενα και βρείτε σε ποιο κείμενο (και παιχνίδι) αντιστοιχεί η κάθε πρόταση.

- Ένα παιδί λέει μια λέξη στο αυτί ενός άλλου.
- Κάποιο παιδί προσπαθεί να βρει πού κρύβονται τα υπόλοιπα παιδιά.
- Ένα παιδί βρίσκεται μέσα στον κύκλο και έχει τα μάτια δεμένα με ένα μαντήλι. Προσπαθεί να πιάσει ένα από τα παιδιά που γυρίζουν γύρω-γύρω.
- Δύο παιδιά κρατάνε ένα σκοινί από τις άκρες και το γυρνάνε ενώ τα υπόλοιπα παιδιά πηδούν.
- Τα παιδιά που θα λύσουν σωστά πολλούς γρίφους θα είναι στο τέλος οι νικητές του παιχνιδιού.
- Τα παιδιά σηκώνουν το χέρι, όταν συμφωνούν ότι πετάει ένα ζώο.
- Τα παιδιά προσπαθούν να χτυπήσουν με τη δική τους μπίλια όσο πιο πολλές μπίλιες μπορούν.
- Έχει τα μάτια της κλειστά, πιάνει ένα παιδί και πρέπει με κλειστά τα μάτια να βρει ποιος είναι.

- Πετάει, πετάει...
- Σπασμένο τηλέφωνο
- Μπίλιες
- Τυφλόμουγα
- Σχοινάκι
- Η μικρή Ελένη
- Το κυνήγι του χαμένου θησαυρού
- Κρυφτό

2 ► Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων.

οι υπόλοιποι

- α. όλοι β. οι πιο λίγοι γ. όλοι οι άλλοι

μπερδεύομαι

- α. σταματάω να περπατώ
β. σκαλώνω κάπου και σταματάει η κίνησή μου
γ. πέφτω κάτω

το μέτρημα

- α. λέω αριθμούς σε ορισμένη σειρά
β. λέω αριθμούς χωρίς ορισμένη σειρά
γ. λέω τα γράμματα της αλφαβήτας

προλαβαίνω

- α. φτάνω κάπου μετά από κάποιον άλλον
β. φτάνω κάπου πριν από κάποιον άλλον, στην ώρα μου
γ. φτάνω κάπου μαζί με κάποιον άλλον

η μπίλια

- α. μικρή σφαίρα β. μικρός κύβος γ. μεγάλη σφαίρα

ο θησαυρός

- α. τα χρήματα που καταθέτουμε σε έναν τραπεζικό λογαριασμό
β. πολύτιμα αντικείμενα ή χρήματα που τα φυλάμε και δύσκολα μπορεί να τα βρει κανείς
γ. το κουτί όπου βάζουν οι γυναίκες τα κοσμήματά και τα χρυσαφικά τους

ο γρίφος

- α. μία φράση με εικόνες, λέξεις ή αριθμούς, που είναι δύσκολο να καταλάβεις το νόημά της
β. μία φράση που την τραγουδάμε
γ. μία ζωγραφιά, που δεν καταλαβαίνουμε τι δείχνει

ο κλήρος

- α. η επιλογή κάποιου που είναι ο πιο μεγάλος από όλους
β. η επιλογή κάποιου που είναι ο πιο ψηλός από όλους
γ. η επιλογή κάποιου τραβώντας ένα χαρτί πάνω στο οποίο είναι γραμμένο ένα όνομα

- 3 ➤ Διαβάστε ξανά το κείμενο και πείτε ποια από αυτά τα παιχνίδια παίζετε κι εσείς στη χώρα σας.
- Ποια είναι τα παραδοσιακά παιχνίδια που παίζετε στη χώρα σας; Περιγράψτε τα στην τάξη.
 - Χωριστείτε σε ομάδες, βγείτε στην αυλή του σχολείου σας και παίξτε ένα από τα παραπάνω παιχνίδια.
 - Ρωτήστε τους γονείς σας για παλιά παραδοσιακά παιχνίδια, καταγράψτε τα και παρουσιάστε τα στην τάξη.

- 4 ➤ Φανταστείτε ότι κάποια παιδιά έπαιξαν χθες το παρακάτω παιχνίδι. Να βάλετε τα υπογραμμισμένα ρήματα του κειμένου στο «πριν» (στον αόριστο)

Οι τρεις φίλοι **βάζουν** το δάχτυλό τους σε ένα σημείο στο τραπέζι. Η Αθηνά **είναι** η «μάννα». Η «μάννα» **ξεκινάει** και **λέει** «πετάει, πετάει... το σπουργίτι!» Αφού πράγματι το σπουργίτι πετάει, όλοι **σηκώνουν** ψηλά το δάχτυλο. Όταν η μάννα **λέει** «πετάει, πετάει... ο γάιδαρος!», τότε ο Πέτρος **σηκώνει** κατά λάθος το χέρι του και **χάνει!** Η «μάννα» **συνεχίζει** λέγοντας διάφορα ζώα, πουλιά ή ψάρια και **προσπαθεί** να μπερδέψει τους παίκτες. Όταν η Αθηνά **ρωτάει** «πετάει, πετάει... ο σκύλος;», ο Παύλος **σηκώνει** το χέρι του. Τα παιδιά τότε **γελούν** δυνατά και του **λένε**: «Ο Παύλος δεν πετάει αλλά τα μυαλά του πετάνε!»

Οι τρεις φίλοι έβαλαν το δάχτυλό τους σε ένα σημείο ...

- 5 ➤ Δείτε την παλάμη και μάθετε πώς λέγονται τα δάκτυλα ενός χεριού.

- 6 ➤ Συμπληρώστε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα.

- το κεφάλι • ο λαιμός • ο αυχένας (πίσω μέρος του σώματος) • ο ώμος/ οι ώμοι
- η πλάτη (πίσω μέρος του σώματος) • το χέρι/ τα χέρια • το στήθος/ ο θώρακας • η κοιλιά
- οι γλουτοί (πίσω μέρος του σώματος) • το πόδι/ τα πόδια

- Όταν κάνουμε ποδήλατο, γυμνάζουμε
- Όταν κολυμπάμε, γυμνάζουμε
- Όταν τρέχουμε, γυμνάζουμε
- Όταν παίζουμε ποδόσφαιρο, γυμνάζουμε
- Όταν παίζουμε τένις, γυμνάζουμε
- Όταν κάνουμε σκι, γυμνάζουμε

τα πόδια μας
τους ώμους και τα χέρια μας.

...
...
...
...

- 8 ➤ Αντιστοιχίστε τις παρακάτω παροιμίες και φράσεις που περιέχουν κάποιο μέρος του σώματος με τις σωστές ερμηνείες. Υπάρχουν στη δική σας γλώσσα ίδιες ή παρόμοιες φράσεις;

Μου ανέβηκε το αίμα στο **κεφάλι**. •
 Χτυπώ το **κεφάλι** μου (στον τοίχο). •
 Το ψάρι βρωμάει απ' το **κεφάλι**. •
 Δεν ιδρώνει τ' **αυτί** του. •
 Κάποιος ή κάτι μου κάθετα στο **λαιμό** (στο στομάχι). •
 Με διαφορά **στήθους**. •
 Φάτε **μάτια** ψάρια και **κοιλιά** περιδρομο. •
 Όποιος δεν έχει **μυαλό**, έχει **πόδια**. •
 Βάζω σε κάποιον τα δυο **πόδια** σ' ένα παπούτσι. •
 Δεν κουνάει ούτε το μικρό του/της **δαχτυλάκι**. •

- δεν μπορώ να το(ν) ανεχθώ, μου είναι αντιπαθής
- μετανιώνω πικρά για κάτι που έκανα ή για κάτι που δεν έκανα
- είναι αναισθητος άφοβος
- τον πιέζω, τον φέρνω σε δύσκολη θέση, του επιβάλλομαι
- θύμωσα πολύ
- για κάποιον που μόνο να βλέπει μπορεί ό,τι επιθυμεί πάρα πολύ
- το κακό, η διαφθορά ξεκινούν από αυτούς που βρίσκονται ψηλά, από τους ηγέτες
- είναι τεμπέλης, α
- με ελάχιστη διαφορά (σε έναν αγώνα)
- όποιος δεν προνοεί, δε σκέφτεται, ταλαιπωρείται, κουράζεται

- 9 ➤ Διαβάστε τα παρακάτω τραγούδια και πείτε αν υπάρχουν και στη δική σας γλώσσα. Με τη βοήθεια του λεξικού μεταφράστε ένα παιδικό τραγούδι από τη γλώσσα σας στα ελληνικά.

Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα κτυπώ

Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα κτυπώ, Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα κτυπώ
 Μια και είμαι εγώ παιδί, ξέρω πάντα να γελώ
 Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα κτυπώ
 Χαρωπά τα δυο μου δάκτυλα κτυπώ, Χαρωπά τα δυο μου δάκτυλα κτυπώ
 Μια και είμαι εγώ παιδί, ξέρω πάντα να γελώ
 Χαρωπά τα δυο μου δάκτυλα κτυπώ
 Χαρωπά τα δυο μου γόνατα χτυπώ, Χαρωπά τα δυο μου γόνατα χτυπώ
 Μια και είμαι εγώ παιδί, ξέρω πάντα να γελώ
 Χαρωπά τα δυο μου γόνατα χτυπώ
 Χαρωπά τα δυο μου πόδια τα κτυπώ, Χαρωπά τα δυο μου πόδια τα κτυπώ
 Μια και είμαι εγώ παιδί, ξέρω πάντα να γελώ
 Χαρωπά τα δυο μου πόδια τα κτυπώ
 Χαρωπά θε να γελάσω δυνατά, χα χα - Χαρωπά θε να γελάσω δυνατά, χα χα
 μια και είμαι εγώ παιδί, ξέρω πάντα να γελώ κι άμα θες απ' την αρχή ξαναρχινώ.

Η μικρή Ελένη

Η μικρή Ελένη κάθεται και κλαίει
Γιατί δεν την παίζουνε οι φιλενάδες της.
Σήκω επάνω, τα μάτια κλείσε,
Τον ουρανό κοίτα και αποχαιρέτησε
-Σε βρήκα, είσαι η Μαρία.

Η μικρή Μαρία κάθεται και κλαίει
Γιατί δεν την παίζουνε οι φιλενάδες της.
Σήκω επάνω, τα μάτια κλείσε,
Τον ουρανό κοίτα και αποχαιρέτησε
-Σε βρήκα, είσαι η Σοφία

Η μικρή Σοφία κάθεται και κλαίει
Γιατί δεν την παίζουνε οι φιλενάδες της.
Σήκω επάνω, τα μάτια κλείσε,
Τον ουρανό κοίτα και αποχαιρέτησε.

2 Διαβάστε το κείμενο και κάντε μια έρευνα στην τάξη: ρωτήστε τους συμμαθητές σας σε ποια από τρεις παρακάτω κατηγορίες ανήκουν.

Πολύωρος Παίκτης

Ολιγόωρος Παίκτης

Μη Παίκτης

Ηλεκτρονικά παιχνίδια και παιδιά

• Ο Πολύωρος Παίκτης

Ο «Πολύωρος Παίκτης» ηλεκτρονικών παιχνιδιών είναι συνήθως αγόρι, αλλά **δεν αποκλείεται να είναι και κορίτσι**. Δεν έχει φίλους με παιχνιδομηχανή, ενώ ο ίδιος έχει παιχνιδομηχανή. Παίζει ηλεκτρονικά παιχνίδια με φίλους, κυρίως όμως παίζει μόνος του. Στις περισσότερες περιπτώσεις, άρχισε να παίζει ηλεκτρονικά παιχνίδια πριν από τρία χρόνια και παίζει καθημερινά, περισσότερο από 2 ώρες την ημέρα. Δεν **δηλώνει** όμως ότι του αρέσουν ιδιαίτερα τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Πιστεύει ότι μάλλον είναι δύσκολο να σταματήσει κανείς να παίζει και συνήθως ξαναρχίζει το παιχνίδι αμέσως μόλις χάσει. Σε αντίθεση όμως με τους ολιγόωρους παίκτες, καταλαβαίνει πώς περνά η ώρα. Οι γονείς του είναι πολύ καλοί **χειριστές** του ηλεκτρονικού υπολογιστή και, αν και οι ίδιοι δεν παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια, **συνοδεύουν** τα παιδιά τους στο παιχνίδι. Δεν αγόρασαν παιχνιδομηχανή στο παιδί τους με ευχαρίστηση και δεν του επιτρέπουν να παίζει όση ώρα θέλει.

• Ο Ολιγόωρος Παίκτης

Ο Ολιγόωρος Παίκτης είναι συνήθως αγόρι που του αρέσουν τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Έχει φίλους με παιχνιδομηχανές, όπως και ο ίδιος, και παίζουν μαζί ηλεκτρονικά παιχνίδια. Δηλώνει ότι του αρέσει πολύ να παίζει ηλεκτρονικά παιχνίδια, ότι δεν μπορεί να σταματήσει να παίζει. Συνή-

θως ξαναδοκιμάζει αμέσως μόλις χάσει και όταν παίζει, δεν καταλαβαίνει πώς περνά η ώρα. Οι γονείς του συνήθως έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή και μέτριες γνώσεις χειρισμού του, παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια και μάλιστα παίζουν μαζί με το παιδί τους. **Δέχτηκαν** ευχαρίστως να του αγοράσουν παιχνιδομηχανή και του **επιτρέπουν** να παίζει όση ώρα θέλει.

• Ο Μη Παίκτης

Τα παιδιά αυτής της κατηγορίας είναι παιδιά που ίσως έχουν κάποια **εμπειρία** ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Τις περισσότερες φορές, είναι παιδιά που έχουν παρακολουθήσει άλλα παιδιά να παίζουν, έχουν κάνει και τα ίδια κάποιες προσπάθειες, σίγουρα όμως δεν ασχολούνται σταθερά με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Συνήθως είναι κορίτσια και είναι αρνητικά απέναντι στα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Τις περισσότερες φορές έχουν φίλους που παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια και συχνά έχουν και τα ίδια κάποια εμπειρία ηλεκτρονικού παιχνιδιού, αν και η συνηθέστερη περίπτωση είναι να έχουν παίξει παιχνίδια στα κινητά τηλέφωνα, όπως π.χ. το «φιδάκι». Ο Μη Παίκτης θεωρεί ότι τα ηλεκτρονικά παιχνίδια δεν του **προσφέρουν** τίποτε σημαντικό στη ζωή του και ότι είναι βαρετά. Θεωρεί τα ηλεκτρονικά παιχνίδια χάσιμο χρόνου και πιστεύει ότι τα παιδιά που παίζουν με αυτά δεν καταλαβαίνουν πώς περνά η ώρα. Συνήθως, οι γονείς ενός τέτοιου κοριτσιού «Μη Παίκτη» δεν έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή ούτε ιδιαίτερες γνώσεις πάνω στο χειρισμό του και **οπωσδήποτε** δεν παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια.

<http://www.healthview.gr>

1 ► Διαβάστε τις παρακάτω προτάσεις και πείτε σε ποια κατηγορία ανήκει ο παίκτης.

	Πολύωρος Παίκτης	Ολιγόωρος Παίκτης	Μη Παίκτης
α. Ο παίκτης αυτός μπορεί να είναι αγόρι ή κορίτσι.
β. Πιστεύει ότι τα ηλεκτρονικά παιχνίδια δεν έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.
γ. Μπορεί να παίζει παιχνίδια πάνω από δύο ώρες την ημέρα.
δ. Ο παίκτης αυτός δεν καταλαβαίνει πώς περνά η ώρα, όταν παίζει.
ε. Ο παίκτης αυτός συνήθως είναι κορίτσι.
στ. Οι φίλοι του έχουν παιχνιδομηχανές.
ε. Του αρέσει να παίζει παιχνίδια μόνος του.
ζ. Οι γονείς αυτού του παίκτη ξέρουν να χρησιμοποιούν καλά ηλεκτρονικό υπολογιστή.
η. Οι γονείς αυτού του παίκτη συνηθίζουν να παίζουν παιχνίδια με το παιδί τους.
θ. Οι γονείς αυτού του παίκτη δεν ξέρουν να χρησιμοποιούν καλά ηλεκτρονικό υπολογιστή.

2 ➤ Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων.

δεν αποκλείεται να

- α.** σίγουρα
- β.** δεν απαγορεύεται να
- γ.** ίσως

δηλώνω

- α.** κάνω κάτι γνωστό σε άλλον, λέω ότι...
- β.** πιστεύω ότι...
- γ.** συζητώ κάτι με κάποιον άλλον

ο χειριστής

- α.** αυτός που χρειάζεται κάτι
- β.** αυτός που ξέρει καλά να χρησιμοποιεί μια μηχανή
- γ.** αυτός που είναι χρήσιμος σε κάτι

η αίσθηση

- α.** αυτό που καταλαβαίνω
- β.** αυτό που ακούω
- γ.** αυτό που νιώθω

συνοδεύω

- α.** στέλνω κάποιον κάπου
- β.** περπατάω μαζί με κάποιον
- γ.** προχωρώ μαζί με κάποιον για να του κάνω παρέα ή να τον βοηθήσω

επιτρέπω

- α.** αφήνω κάποιον να κάνει κάτι
- β.** ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι
- γ.** δεν αφήνω κάποιον να κάνει κάτι

δέχομαι

- α.** λέω «συγνώμη» σε κάποιον
- β.** λέω «ναι» σε κάτι
- γ.** λέω «όχι» σε κάτι

η εμπειρία

- α.** η σχέση
- β.** η γνώση
- γ.** η προσπάθεια

προσφέρω

- α.** παίρνω και δίνω
- β.** παίρνω κάτι ως δώρο
- γ.** δίνω κάτι σε κάποιον

οπωσδήποτε

- α.** πιθανόν
- β.** σίγουρα
- γ.** ίσως

- 3 ➤ Βρείτε τη σημασία των παρακάτω επιρρημάτων και επιρρηματικών φράσεων με τη βοήθεια του λεξικού σας ή του ηλεκτρονικού λεξικού:
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html
και αντικαταστήστε τις υπογραμμισμένες φράσεις με ένα από αυτά.

• κυρίως • συνήθως • σίγουρα • ευχαρίστως • συχνά • οπωσδήποτε

- α. Εκείνο που **πάνω από όλα / πιο πολύ** με ενδιαφέρει είναι να τα πάω καλά στο σχολείο. ...
- β. Στο Λονδίνο το φθινόπωρο **τις περισσότερες φορές** βρέχει. ...
- γ. Θα παρακολουθήσω **όπως και να 'χει / με κάθε τρόπο** τον τελικό μπάσκετ σήμερα το βράδυ. ...
- δ. Θα ήθελα η γιαγιά μου να έρχεται πιο **πολλές φορές** στο σπίτι μας. ...
- ε. Η Μαρίνα **χωρίς καμιά αμφιβολία** έγραψε πολύ καλά στο διαγώνισμα των Μαθηματικών. ...
- στ. Αν θέλεις, **με ευχαρίστηση / με χαρά** να σε φιλοξενήσω στο σπίτι μου το Σαββατοκύριακο. ...

- 4 ➤ Εσείς παίζετε ηλεκτρονικά παιχνίδια; Αν ναι, ποια είναι τα αγαπημένα σας;

- Πόσες ώρες την ημέρα παίζετε ηλεκτρονικά παιχνίδια;
- Παίζετε μόνοι σας ή μαζί με τους φίλους σας;
- Τι λένε οι γονείς σας για το χόμπι σας αυτό;

Έχετε άλλα χόμπι;

3 Διαβάστε το παρακάτω τραγούδι. Μπείτε στο youtube (<http://www.youtube.com/watch?v=n3U-Vj7TTEE>) ακούστε το και τραγουδήστε το.

Αρχίζει το ματς

Αρχίζει το ματς, αδειάσαν οι δρόμοι
Η ώρα ζυγώνει, αρχίζει το ματς
Αρχίζει το ματς, ερήμωσε η πόλη
Τρεχάτε κι αρχίζει το ματς

Πω πω γουστάρω να βλέπω κασκόλ
Να βλέπω σημαίες, να μπαίνουνε γκολ
Πώς μας ενώνει και πώς μας δονεί
Του Διακογιάννη η φωνή

Αρχίζει το ματς, παράτα με τώρα
Πλησίασ' η ώρα, αρχίζει το ματς
Αρχίζει το ματς, κανείς μην κουνιέται,
Σωπάστε κι αρχίζει το ματς

Στίχοι: Λουκιανός Κηλαηδόνης
Μουσική: Λουκιανός Κηλαηδόνης
Πρώτη εκτέλεση: Λουκιανός Κηλαηδόνης

Ο **Γιάννης Διακογιάννης** ήταν ένας κορυφαίος παρουσιαστής αθλητικών εκπομπών. Μετέδιδε για πολλά χρόνια αγώνες στίβου και ποδοσφαίρου στην ελληνική τηλεόραση.

1 ➤ Βρείτε με τη βοήθεια του λεξικού σας ποιες λέξεις του τραγουδιού έχουν παρόμοια σημασία με τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

- ο αγώνας έχει παρόμοια σημασία με τη λέξη ...
- κοντεύει έχει παρόμοια σημασία με τη λέξη ...
- μου αρέσει έχει παρόμοια σημασία με τη λέξη ...

- **μας συνδέει ψυχικά** έχει παρόμοια σημασία με τη λέξη ...
- **συγκινεί** έχει παρόμοια σημασία με τη λέξη ...
- **άφησέ με** έχει παρόμοια σημασία με τη λέξη ...

2 ➤ Πείτε τι αρέσει στον τραγουδιστή, όταν παρακολουθεί έναν ποδοσφαιρικό αγώνα;

- Του αρέσει να ... ➤ Του αρέσει να ... ➤ Του αρέσει να ...

3 ➤ Σας αρέσει να παρακολουθείτε ένα ματς (έναν ποδοσφαιρικό αγώνα) στο γήπεδο ή από την τηλεόραση; Γιατί;

4 ➤ Χωριστείτε σε ζευγάρια και κάντε έναν διάλογο στην τάξη.

Ο ένας μαθητής / η μία μαθήτρια πιστεύει ότι το ποδόσφαιρο είναι το πιο όμορφο και το πιο θεαματικό άθλημα, για να το παρακολουθεί κανείς και ο άλλος μαθητής / η άλλη μαθήτρια πιστεύει ότι το βόλεϊ (το μπάσκετ ή το χάντμπολ ή το πόλο, ή κάποιο άλλο ομαδικό άθλημα) είναι πιο θεαματικό.

Έχετε άλλα αγαπημένα αθλήματα;

βλέπω-μαθαίνω

ΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ

- Οι χρόνοι για το παρελθόν είναι τέσσερις: **α.** ο Αόριστος
β. ο Παρατατικός
γ. ο Παρακείμενος
δ. ο Υπερσυντέλικος

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΥ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	Φράσεις που δείχνουν διάρκεια και επανάληψη
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ο Αόριστος δείχνει μια πράξη που έγινε και τελείωσε στο παρελθόν. ▶ Η πράξη παρουσιάζεται σαν να ολοκληρώνεται σε μια στιγμή, συνοπτικά. ▶ Δεν τονίζεται η διάρκεια ή η επανάληψη της πράξης. <p>Το απόγευμα έπαιξα βόλεϊ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ο Παρατατικός δείχνει τη διάρκεια ή ▶ την επανάληψη μιας πράξης στο παρελθόν <p>Όλο το απόγευμα έπαιξα βόλεϊ.</p> <p>Κάθε Σάββατο έπαιξα βόλεϊ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> όλο το πρωί όλη μέρα όλο το καλοκαίρι τη στιγμή που ... την ώρα που ... ενώ... καθώς... κάθε ώρα κάθε μέρα κάθε μήνα κάθε χρόνο όταν ήμουν, ήσουν... πόσο συχνά; κάθε πόσο; πάντα συχνά κ.α.

- Σήμερα το πρωί **έπαιξα** στον υπολογιστή μου ένα καινούριο ηλεκτρονικό παιχνίδι.
- **Κολύμπησα** στην πισίνα σήμερα το απόγευμα.
- Χθες **είδα** στην τηλεόραση μία φανταστική ταινία.
- Όλο το πρωί ο Γιάννης **έπαιξε** στον υπολογιστή παιχνίδια.
- Την ώρα που **κάναμε** μάθημα, ήρθε ο Διευθυντής στην τάξη και μας είπε ότι θα σχολάσουμε νωρίτερα.
- Κάθε καλοκαίρι **κολυμπούσα** στη θάλασσα.
- Όταν ήμουν μικρός, δεν **έβλεπα** τηλεόραση πολύ.

2 ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ ΜΑΖΙ

Όταν **έφτασα** στο σπίτι, η Μαρίνα ακόμη **έγραφε**.

▲
πρώτη πράξη
(αόριστος)

▲
δεύτερη πράξη
(παρατατικός)

Ο **αόριστος** και ο **παρατατικός** χρησιμοποιούνται **μαζί**, όταν μια πράξη τελειώνει στο παρελθόν (έφτασα), ενώ μια άλλη εξακολουθεί (έγραφε).

- Ενώ **έτρεχα** στο γήπεδο, ξαφνικά **άρχισε** να βρέχει.
- Όταν **γύρισα** στο σπίτι, η μαμά μου **μαγείρευε**.
- Την ώρα που **κοιμόμουν**, **χτύπησε** το τηλέφωνο.

3 ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

Έχω **διαβάσει** πολλά παραμύθια.

- ▶ Ο **παρακείμενος** δείχνει μια πράξη που έγινε στο παρελθόν.
- ▶ Δείχνει περισσότερο το αποτέλεσμα της πράξης.

4 ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ Ή ΑΟΡΙΣΤΟΣ

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε **αόριστο** στη θέση του **παρακειμένου**, όταν δεν υπάρχει χρονικός προσδιορισμός

Αόριστος

- - Έχεις πάει στη Σαντορίνη;
- Ναι, **πήγα** **πέρσι το καλοκαίρι**.
- - Πεινάς;
- Όχι, **έφαγα** **πολύ το μεσημέρι**.

Παρακείμενος

- - Έχεις πάει στη Σαντορίνη;
- Ναι, **έχω πάει**.
- - Πεινάς;
- Όχι, **έχω φάει** ήδη.

5 ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ

Είχα παίξει μπάλα και μετά **διάβασα**.

▲
πρώτη πράξη
(υπερσυντέλικος)

▲
δεύτερη πράξη
(αόριστος)

Ο **Υπερσυντέλικος** δείχνει μια πράξη που τελείωσε πριν από μία άλλη.

- Όταν ο Πέτρος **έφτασε** στο σχολείο, το μάθημα **είχε ήδη αρχίσει**.
- **Είχα διαβάσει** όλα τα μαθήματά μου, όταν **ήρθε** η Άννα.
- **Αγόρασες** κι εσύ γάλα; **Είχα αγοράσει** το πρωί δύο μπουκάλια.

Επικοινωνία και νέες τεχνολογίες

Ακούω-κατανοώ

1 Ακούστε έξι κείμενα που μιλούν για μέσα μεταφοράς και για μέσα επικοινωνίας. Βρείτε σε τι αναφέρεται το καθένα από αυτά. Αντιστοιχίστε κάθε κείμενο με μία εικόνα. Θα περισσέψουν δύο εικόνες.

- Στο **πρώτο** κείμενο αντιστοιχεί η εικόνα ...
- Στο **δεύτερο** κείμενο αντιστοιχεί η εικόνα ...
- Στο **τρίτο** κείμενο αντιστοιχεί η εικόνα ...
- Στο **τέταρτο** κείμενο αντιστοιχεί η εικόνα ...
- Στο **πέμπτο** κείμενο αντιστοιχεί η εικόνα ...
- Στο **έκτο** κείμενο αντιστοιχεί η εικόνα ...

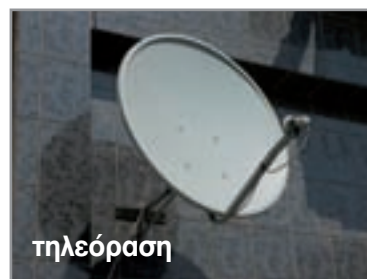
κινητό τηλέφωνο

φωτογραφική μηχανή

τηλέφωνο

τηλεόραση

ηλεκτρονικός υπολογιστής

ποδήλατο

λεωφορείο

τραμ

Επικοινωνία και νέες τεχνολογίες

1 ► Ακούστε ξανά τα κείμενα και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

- α. Το ποδήλατο τρέχει πάνω από 40 χιλιόμετρα την ώρα.
- β. Δεν ξοδεύεις πολλά χρήματα, όταν χρησιμοποιείς το ποδήλατο.
- γ. Μερικοί τηλεθεατές βλέπουν τηλεόραση πολλές ώρες.
- δ. Οι γονείς δεν αφήνουν τα παιδιά τους να βλέπουν τηλεόραση ως αργά το βράδυ.
- ε. Με τη φωτογραφική μηχανή βγάζεις μόνο φωτογραφίες.
- στ. Τις αγαπημένες φωτογραφίες σου τις αποθηκεύεις στο κομπιούτερ.
- ζ. Το τηλέφωνο μεταφέρει την ανθρώπινη φωνή και εικόνες.
- η. Όταν χτυπάει το τηλέφωνο, πρέπει να σηκώσεις το μικρόφωνο, για να μιλήσεις.
- θ. Το τραμ παίρνει περισσότερους επιβάτες από το λεωφορείο.
- ι. Δεν μπορείς να μεταφέρεις με το τραμ γάτες και σκυλάκια.
- κ. Το συγκεκριμένο κινητό τηλέφωνο μπορεί να έχει σύνδεση με το διαδίκτυο. ...
- λ. Με το κινητό μπορείς να βγάζεις φωτογραφίες και να ακούς ραδιόφωνο. ...

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

Β μιλάω

1 Δείτε το λεξιλόγιο.

ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ

σταθερό / ασύρματο / κινητό τηλέφωνο

η συσκευή του τηλεφώνου

το πληκτρολόγιο / το ακουστικό / το καλώδιο

ο αριθμός του τηλεφώνου

δίνω το τηλέφωνο μου σε κάποιον

(= δίνω τον αριθμό του τηλεφώνου)

τηλεφωνώ σε κάποιον =

παίρνω τηλέφωνο κάποιον

καλώ κάποιον (στο τηλέφωνο)

χτυπάει το τηλέφωνο

σηκώνω το τηλέφωνο ≠ κλείνω το τηλέφωνο

απαντώ στο τηλέφωνο

το τηλέφωνο καλεί

μιλάει το τηλέφωνο =

η γραμμή είναι κατειλημμένη

λεξιλόγιο

(ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ) ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΗΣ

= τηλεφωνική συσκευή που καταγράφει τις τηλεφωνικές κλήσεις και μεταδίδει μαγνητοφωνημένες απαντήσεις ή πληροφορίες αφήνω **μήνυμα** στον τηλεφωνητή

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ, Η, Ο

τηλεφωνικός θάλαμος / τηλεφωνικός κατάλογος τηλεφωνική κλήση / τηλεφωνική επικοινωνία

ΤΟ ΚΙΝΗΤΟ (ΤΗΛΕΦΩΝΟ)

τα πλήκτρα το πληκτρολόγιο η οθόνη αφής ο φορτιστής, φορτίζω το κινητό μου

Η ΚΛΗΣΗ

η αστική / υπεραστική κλήση η αναπάντητη κλήση / οι -ες κλήσεις οι ληφθείσες κλήσεις η εξερχόμενη κλήση / -ες κλήσεις

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ

(το)εισερχόμενο μήνυμα / εισερχόμενα μηνύματα (το) εξερχόμενο μήνυμα / εξερχόμενα μηνύματα στέλνω ≠ παίρνω μήνυμα (sms) η αποστολή μηνύματος η αποθήκευση ενός μηνύματος / αποθηκεύω ένα μήνυμα / μία επαφή η διαγραφή ενός μηνύματος / μίας επαφής / διαγράφω ένα μήνυμα έχω μήνυμα

Ο (ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ)ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ

= το κομπιούτερ σταθερός / φορητός υπολογιστής

ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

ανοίγω / κλείνω / αποθηκεύω / εκτυπώνω (=τυπώνω) / διαγράφω ένα έγγραφο το άνοιγμα / το κλείσιμο / η αποθήκευση / η εκτύπωση / η διαγραφή ενός εγγράφου η αντιγραφή / η επικόλληση ενός εγγράφου

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

= το ιντερνέτ συνδέομαι στο διαδίκτυο / η σύνδεση

ΣΕΡΦΑΡΩ = (μτφ.) αναζητώ πληροφορίες μέσα στο ίντερνετ καθώς μετακινούμαι από μια (ιστο)σελίδα σε μια άλλη.

η ιστοσελίδα = η σελίδα το ιστολόγιο = το μπλογκ ο εκτυπωτής / εκτυπώνω ένα έγγραφο το ηχείο / τα ηχεία

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

η δημιουργία ενός μηνύματος (e-mail) η αποστολή (προς) ≠ η παραλαβή (από) ενός μηνύματος

1 ➤ Ξέρετε το παιχνίδι «**σπασμένο τηλέφωνο**»; Κάντε ένα κύκλο. Ο πρώτος λέει στο αυτί του διπλανού του μία λέξη πολύ γρήγορα. Ο δεύτερος επαναλαμβάνει τη λέξη αυτή –ή όποια λέξη άκουσε ή κατάλαβε– στο αυτί του επόμενου. Ο τελευταίος μαθητής λέει δυνατά τη λέξη που του είπαν στο αυτί. Αν είναι η λέξη που είπε ο πρώτος μαθητής, τότε ο τελευταίος γίνεται πρώτος, διαλέγει μια άλλη λέξη και το σπασμένο τηλέφωνο ξαναρχίζει. Διαλέξτε μία από τις λέξεις του λεξιλογίου.

2 ➤ Δείτε τις παρακάτω εικόνες και περιγράψτε τις.

➤ Ποιους βλέπετε;

➤ Πού βρίσκονται;

➤ Τι κάνουν;

➤ Συμφωνείτε με αυτό που κάνουν;

3 ➤ Σχηματίστε ζευγάρια. Κάντε τις παρακάτω ερωτήσεις στον συμμαθητή / στη συμμαθήτριά σας και στη συνέχεια απαντήστε κι εσείς στις ίδιες ερωτήσεις. Παρουσιάστε τα αποτελέσματα στην τάξη.

➤ Εγώ και το κινητό μου

	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ		
	• Έχεις δικό σου κινητό;	Ναι.	Όχι.	
Αν δεν έχεις κινητό, απάντησε στις δύο επόμενες ερωτήσεις	• Δεν έχεις κινητό, γιατί	δεν το χρειάζεσαι.	δεν σου αγοράζουν οι δικοί σου.	Άλλο.
	• Θα ήθελες να αγοράσεις;	Ναι.	Όχι.	Δεν ξέρω.
Αν έχεις κινητό, απάντησε στις επόμενες ερωτήσεις	• Το κινητό το έχεις,	για να επικοινωνείς με τους φίλους σου/ τις φίλες σου.	για να σε βρίσκουν οι γονείς σου.	και για τα δύο.
	• Επικοινωνείς πιο συχνά	με μηνύματα.	με συνομιλίες.	και με τα δύο.

<ul style="list-style-type: none"> • Εκτός από την επικοινωνία, χρησιμοποιείς το κινητό σου, 	<ul style="list-style-type: none"> για να μπαίνεις στο διαδίκτυο. για να βγάζεις φωτογραφίες. για να τραβάς βίντεο. για να ακούς μουσική. για να στέλνεις και να παίρνεις μηνύματα. Άλλο. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Παίρνεις το κινητό στο σχολείο; 	<table border="1"> <tr> <td>Ναι.</td> <td>Όχι.</td> <td>Μερικές φορές.</td> </tr> </table>	Ναι.	Όχι.	Μερικές φορές.
Ναι.	Όχι.	Μερικές φορές.		
<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται να χρησιμοποιείς το κινητό σου στο σχολείο; 	<table border="1"> <tr> <td>Ναι.</td> <td>Όχι.</td> <td>Σε μερικές περιπτώσεις.</td> </tr> </table>	Ναι.	Όχι.	Σε μερικές περιπτώσεις.
Ναι.	Όχι.	Σε μερικές περιπτώσεις.		
<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται να χρησιμοποιείς το κινητό σου 	<table border="1"> <tr> <td>μέσα στην τάξη.</td> <td>στο διάλειμμα.</td> <td>πουθενά στο σχολείο.</td> </tr> </table>	μέσα στην τάξη.	στο διάλειμμα.	πουθενά στο σχολείο.
μέσα στην τάξη.	στο διάλειμμα.	πουθενά στο σχολείο.		

Το λεξιλόγιο των νέων τεχνολογιών

4 ➤ Όλοι χρησιμοποιούμε ή καταλαβαίνουμε τους παρακάτω αγγλικούς όρους. Βρείτε τι σημαίνουν στα ελληνικά και γράψτε τους δίπλα στη σωστή σημασία.

computer •	<ul style="list-style-type: none"> • Η κουβέντα, η συζήτηση που κάνουν οι χρήστες του διαδικτύου, που βρίσκονται την ίδια στιγμή στο ίδιο κανάλι επικοινωνίας (chat room). Η επικοινωνία είναι γραπτή και γίνεται με το πληκτρολόγιο.
internet •	<ul style="list-style-type: none"> • Μηνύματα που περιέχουν φωτογραφίες, βίντεο ή ήχο. Είναι τα αρχικά του αγγλικού όρου Multimedia Messaging Service.
surfing the internet •	<ul style="list-style-type: none"> • «Σερφάρω στο Διαδίκτυο». Η πλοήγηση στο διαδίκτυο. Δηλαδή επισκέπτομαι ιστοσελίδες και μεταφέρομαι από τον ένα ιστοχώρο στον άλλο, μέσα από συνδέσμους, που υπάρχουν στις ιστοσελίδες.
web site •	<ul style="list-style-type: none"> • Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο – το ηλεκτρονικό μήνυμα
chat •	<ul style="list-style-type: none"> • Το κομπιούτερ, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής
e-mail •	<ul style="list-style-type: none"> • Διαδίκτυο. Το παγκόσμιο δίκτυο που συνδέει εκατοντάδες εκατομμύρια υπολογιστές. Μεταξύ τους κυκλοφορούν δεδομένα, ειδήσεις, σχόλια κ.λπ.
sms •	<ul style="list-style-type: none"> • Το «κατέβασμα», η αντιγραφή ενός αρχείου στον υπολογιστή μας.
mms •	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστοσελίδα
download •	<ul style="list-style-type: none"> • Υπερσύνδεσμος. Μια λέξη ή φράση που έχει διαφορετικό χρώμα σε σχέση με το υπόλοιπο κείμενο και μας οδηγεί σε διαφορετική σελίδα ή κείμενο.
hyperlink •	<ul style="list-style-type: none"> • Σύντομα μηνύματα που περιέχουν κείμενο. Είναι τα αρχικά του αγγλικού όρου Short Message Service ή Short Message System.

- 5 ➤ Διαβάστε τα παρακάτω μηνύματα που αντάλλαξαν δύο φίλοι και ξαναγράψτε τα στα ελληνικά με σωστή ορθογραφία.

Greeklish = Τα ελληνικά που είναι γραμμένα με λατινικούς χαρακτήρες (με το λατινικό αλφάβητο).

Geia. Ti kaneis? Tha ertheis to vradi
stin giorti tis Marinas? Tis agorases
dwro? Tha einai oli h parea...

Geia, file. Eiha ksexasi to parti...
Trehu tora na tis paro ena doraki.
8a ta pume stis 7.

Μπορείτε να μπειτε σε αυτή την ιστοσελίδα
«**All greek to me**»
του **IEL** (Ινστιτούτο Επεξεργασίας λόγου):
<http://speech.ilsp.gr/greeklish/>
και να μετατρέψετε ένα σύντομο κείμενο
από *greeklish* σε ελληνικά.

Ηλεκτρονικό (ή ψηφιακό) βιβλίο, (αγγλικά: e-book) είναι ένα βιβλίο σε ψηφιακή μορφή. Εκδίδεται με σκοπό την ανάγνωσή του σε υπολογιστή ή άλλες ηλεκτρονικές φορητές συσκευές (ηλεκτρονικούς αναγνώστες = ebook readers).

- 6 ➤ Περιγράψτε τις εικόνες και συζητήστε στην τάξη:

- Ξέρετε τι είναι το ηλεκτρονικό βιβλίο;
- Έχετε διαβάσει κάποιο ηλεκτρονικό βιβλίο; Ποιο ήταν αυτό;
- Προτιμάτε να διαβάζετε ένα βιβλίο σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή; Γιατί;

Μπορείτε να πείτε
τι είναι αυτό;

1 Διαβάστε τους παρακάτω διαλόγους και αντιστοιχίστε τους με τις εικόνες.

- α** - Εμπρός.
 - Γεια σας, κυρία Ελένη. Είμαι ο Πέτρος.
 - Γεια σου, παιδί μου.
 - Μήπως είναι εκεί η Μαρίνα;
 - Ναι. Μια στιγμή να τη φωνάξω. Μαρίνα, έλα. Είναι ο Πέτρος στο τηλέφωνο.
 - Γεια σου, Πέτρο.
 - Γεια σου, Μαρίνα. Έμαθα ότι η ταινία, που θα δούμε σήμερα, έχει δύο προβολές. Στις 7.00 και στις 9.00. Πότε θες να πάμε;
 - Προτιμώ στις 7.00. Θέλω να γυρίσω νωρίς στο σπίτι, γιατί έχω διάβασμα.
 - Εντάξει, Μαρίνα. Ραντεβού, λοιπόν, έξω από το σινεμά στις 6.30. Θα στείλω μήνυμα και στην Άννα.
 - Τα λέμε στις 6.30, Πέτρο. Γεια.

- β** - Γεια σου, Μαρίνα. Πού είσαι;
 - Είμαι στο λεωφορείο. Έχει πολλή κίνηση και μάλλον θα αργήσω.
 - Θα είσαι εδώ σε ένα τέταρτο;
 - Ελπίζω να είμαι. Η Άννα έφτασε;
 - Όχι. Μου έστειλε μήνυμα και μου είπε ότι δεν θα έρθει. Είναι άρρωστη.
 - Καλά. Κόψε δύο εισιτήρια και περίμενε με στην είσοδο.

- γ** - Γεια σου, Άννα. Εδώ είσαι;
 - Ναι. Μπήκα για να περάσει η ώρα. Είμαι στο κρεβάτι και βαριέμαι.
 - Είσαι καλύτερα τώρα;
 - Ναι, λίγο καλύτερα. Αλλά αύριο μάλλον δεν θα έρθω στο σχολείο. Πώς ήταν η ταινία; Σου άρεσε;
 - Καταπληκτική! Πρέπει να τη δεις οπωσδήποτε!

- Στο κείμενο **α**.
ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο κείμενο **β**.
ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο κείμενο **γ**. ταιριάζει
η εικόνα ...

2 Διαβάστε τα δύο παρακάτω κείμενα και βρείτε ποιος τίτλος ταιριάζει στο καθένα.

α Έχουμε συνηθίσει πια να κάνουμε ένα σωρό πράγματα με έναν υπολογιστή που είναι συνδεδεμένος στο διαδίκτυο. Μπορούμε να στέλνουμε και να παίρνουμε μηνύματα από οποιοδήποτε μέρος του κόσμου σε ελάχιστο χρόνο. Μπορούμε να παίρνουμε ολόκληρα κείμενα από περιοδικά και εφημερίδες, με ή χωρίς εικόνες, να αντιγράφουμε παιχνίδια ή προγράμματα. Μπορούμε να επισκεπτόμαστε τα μεγαλύτερα μουσεία και να βλέπουμε στην οθόνη μας σπουδαίους πίνακες διάσημων ζωγράφων, κι αν θέλουμε, να τους τυπώνουμε. Μπορούμε να διαλέγουμε και να ακούμε μουσική κάθε είδους, να παίζουμε παιχνίδια με μακρινούς συμπαίκτες, ακόμα και να μιλάμε μεταξύ μας.

β Τα κινητά έχουν πάψει να είναι απλά τηλέφωνα. Σήμερα ένα κινητό τηλέφωνο μπορεί να συνδέεται με το διαδίκτυο. Έτσι με ένα κινητό κάνεις ό,τι και με έναν υπολογιστή. Μπορείς να σερφάρεις στο διαδίκτυο, να μπαίνεις στο facebook και να μιλάς με τους φίλους σου. Με το κινητό σου μπορείς να παίρνεις φωτογραφίες και να τραβάς βίντεο. Μπορείς να ακούς μουσική από το ραδιόφωνο. Μπορείς να στέλνεις διάφορα μηνύματα (SMS και MMS), να ανταλλάσσεις με τους φίλους σου βίντεο, μουσική και φωτογραφίες.

Ο τίτλος «**Κινητό και διαδίκτυο**» ταιριάζει με το κείμενο ...

Ο τίτλος «**Υπολογιστής και διαδίκτυο**» ταιριάζει με το κείμενο ...

1 Διαβάστε ξανά τα κείμενα. Στη συνέχεια διαβάστε τι λέει το κάθε παιδί και πείτε αν αυτό που λέει μπορεί να το κάνει

α. με τον υπολογιστή του

β. με το κινητό του

γ. και με τα δύο

Κατεβάζω τα παιχνίδια, που μου αρέσουν.

Χθες μπήκα στο «Κρατικό Μουσείο της Ρωσίας Hermitage» και στο «Εθνικό Μουσείο της Ισπανίας El Prado». Είδα εκπληκτικούς πίνακες από το σπίτι μου.

Το απόγευμα έπαιξα σκάκι με έναν παίκτη από την Κίνα. Με νίκησε.

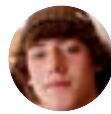
Τράβηξα βίντεο από τα γενέθλια της Αθηνάς. Θες να το δεις;

Κάθε βδομάδα μιλάω στο Skype με τα ξαδέλφια μου στο Βέλγιο.

Η καθηγήτριά μας είπε να ψάξουμε σε ηλεκτρονικές σελίδες εφημερίδων ειδήσεις για μετανάστες και να τις αντιγράψουμε σε ένα έγγραφο.

Πριν κοιμηθώ, βάζω τα ακουστικά και ακούω τον αγαπημένο μου σταθμό στο ραδιόφωνο.

Στέλνω κάθε μέρα μηνύματα και φωτογραφίες στη φίλη μου στην Ελλάδα. Το ίδιο κι αυτή.

2 Διαβάστε το παρακάτω κείμενο.

Παιδιά και κινητά τηλέφωνα: Πρέπει ή δεν πρέπει;

Τα χρώματα, οι ήχοι, η δυνατότητα να βγάλουν φωτογραφίες αλλά και τα παιχνίδια είναι αυτά που τραβούν την προσοχή των μικρών παιδιών.

Όμως πώς χρησιμοποιεί ένα παιδί το κινητό του;

Στη Βρετανία, τα παιδιά **πληκτρολογούν** δεκάδες μηνύματα στο κινητό μέχρι το μετρό να φτάσει στον επόμενο σταθμό. Στην Ιταλία, οι **πιτσιρικάδες** μπορεί να ξεχάσουν τα κλειδιά του σπιτιού πριν βγουν έξω, αλλά ποτέ το κινητό τους. Και οι μικροί Σκανδιναβοί κυκλοφορούν με τα ποδήλατα ή τα πατίνια έχοντας στο αυτί κάποια συσκευή τελευταίας τεχνολογίας. Αλλά και στη Ελλάδα, τα παιδιά κάτω των 15 ετών **παίζουν στα δάχτυλα** τις υπηρεσίες των κινητών τηλεφώνων και **βάζουν τα γυαλιά** ακόμη και στους πιο **ενημερωμένους** σε θέματα νέων τεχνολογιών.

Έρευνες δείχνουν ότι ένας στους τέσσερις μαθητές δημοτικού μιλάει από δικό του κινητό. Η αποστολή μηνυμάτων, η **ανταλλαγή** φωτογραφιών και η δυνατότητα να σερφάρουν στο διαδίκτυο από τη μικρή συσκευή είναι οι πιο δημοφιλείς υπηρεσίες που **κεντρίζουν** το ενδιαφέρον των παιδιών.

Πότε όμως οι γονείς θα πρέπει να αγοράζουν στο παιδί το δικό του κινητό;

Οι ειδικοί λένε ότι δεν είναι τόσο θέμα ηλικίας όσο ενημέρωσης των μικρών παιδιών από την οικογένεια και το σχολείο. Οι γονείς μένουν ήσυχοι, όταν μόνο με μία **κλήση** επικοινωνούν με το παιδί τους. Όμως οι επιστήμονες έχουν άλλη άποψη. Οι οικογένειες πρέπει να καταλάβουν ότι «όσο πιο αργά τόσο πιο καλά». Σύμφωνα με έρευνα, περίπου 7 στους 10 γονείς αγόρασαν στα παιδιά τους συσκευή, για να μπορούν να επικοινωνούν μαζί τους **ανά πάσα στιγμή**.

Τα ΝΕΑ (διασκευή)

http://9gym-peiraia.att.sch.gr/Paidia_kai_kinita.html

1 ► Βρείτε από πού είναι τα παιδιά στις εικόνες, σύμφωνα με το κείμενο. Ταιριάξτε τις εικόνες με τις εθνικότητες.

- Έλληνας • Αγγλίδα • Ιταλίδα • Σουηδός

- Η εικόνα **α.** ταιριάζει με την εθνικότητα ...
- Η εικόνα **β.** ταιριάζει με την εθνικότητα ...

- Η εικόνα **γ.** ταιριάζει με την εθνικότητα ...
- Η εικόνα **δ.** ταιριάζει με την εθνικότητα ...

2 ➤ Διαβάστε ξανά το κείμενο και βρείτε τη σωστή απάντηση.

- α.** Τα κινητά αρέσουν στα μικρά παιδιά, γιατί
- μπορούν να κάνουν πολλά πράγματα με αυτά.
 - μιλούν με τους γονείς τους.
 - μπορούν να αλλάζουν τα χρώματα τους, όποτε θέλουν.
- β.** Τα μικρά παιδιά σε όλη την Ευρώπη
- ξεχνούν συχνά τα κινητά τους στο σπίτι.
 - χρησιμοποιούν συχνά τα κινητά τους.
 - χαλάνε τα μάτια τους και φοράνε γυαλιά, επειδή χρησιμοποιούν πολύ τα κινητά τους.
- γ.** Αρκετοί μαθητές
- με το κινητό τους μόνο μιλούν αλλά δεν στέλνουν μηνύματα.
 - μπαίνουν στο ίντερνέτ από το κινητό των γονιών τους.
 - έχουν δικό τους κινητό.
- δ.** Οι ειδικοί πιστεύουν ότι οι γονείς πρέπει
- να αγοράζουν στα παιδιά τους κινητό, για να επικοινωνούν μαζί τους κάθε στιγμή.
 - να αγοράζουν στα παιδιά τους κινητό, μετά από σωστή ενημέρωση.
 - να μην αγοράζουν στα παιδιά τους κινητό.
- ε.** Οι περισσότεροι γονείς αγοράζουν στα παιδιά τους κινητό,
- για να τα καλούν, όταν αυτά είναι στο σχολείο.
 - για να τα βρίσκουν με ένα τηλεφώνημα.
 - για να μην γκρινιάζουν.

2 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι λέξεις και οι φράσεις του κειμένου.

πληκτρολογώ, είς

- α.** παίζω μουσική πιέζοντας τα πλήκτρα ενός πιάνου
β. γράφω πιέζοντας τα πλήκτρα μιας συσκευής (κομπιούτερ, κινητού, κ.α.)
γ. παίρνω τηλέφωνο

ο πιτσιρικάς

- α.** το αγόρι μικρής ηλικίας
β. ο άνδρας
γ. ο μαθητής

**παίζω κάτι
στα δάκτυλα**

- α.** το μαθαίνω
β. το χαλάω
γ. το ξέρω καλά

**βάζω τα γυαλιά
σε κάποιον**

- α.** φαίνομαι καλύτερος από κάποιον
β. φαίνομαι πιο άσχημος από κάποιον
γ. φαίνομαι πιο νέος από κάποιον

ενημερωμένος, η, ο

- α.** αυτός που δίνει πληροφορίες για κάτι
β. αυτός που έχει πληροφορίες για κάτι
γ. αυτός που θέλει πληροφορίες για κάτι.

η ανταλλαγή

- α. το να δίνω σε κάποιον κάτι
- β. το να δίνω σε κάποιον κάτι και να παίρνω από αυτόν κάτι άλλο
- γ. το να παίρνω από κάποιον κάτι

δημοφιλής, ής, ές

- α. που είναι αγαπητός σε πολλούς ανθρώπους
- β. που τον ξέρουν πολλοί άνθρωποι
- γ. που είναι αγαπητός σε λίγους ανθρώπους

η κλήση

- α. το μήνυμα
- β. η πρόσκληση
- γ. το τηλεφώνημα

ανά πάσα στιγμή

- α. (σε) κάθε στιγμή- πάντα
- β. (σε) μία στιγμή- μία φορά
- γ. καμία φορά

4 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι φράσεις με το ρήμα «τραβώ» και αντιστοιχίστε κάθε φράση με τον σωστό ορισμό.

<ul style="list-style-type: none">τραβώ μια φωτογραφία •τραβώ (μια) ταινία / (ένα) βίντεο •τραβώ τα βλέμματα, την προσοχή •τραβώ τις κουρτίνες •τραβώ τα μαλλιά μου •	<ul style="list-style-type: none">• βγάζω φωτογραφία - φωτογραφίζω• ανοίγω - κλείνω• γυρίζω μια ταινία - κινηματογραφώ• βρίσκομαι σε μεγάλη απελπισία, σε πολύ δύσκολη θέση• προκαλώ το ενδιαφέρον - ελκύω
---	--

Τώρα	Πριν	Μετά	Θέλω	Κάνε
τραβώ, άς, ά	τραβούσα τράβηξα	θα τραβώ θα τραβήξω	να τραβώ να τραβήξω	τράβα τράβηξε

5 ➤ Συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις με το ρήμα «τραβώ» στον σωστό τύπο.

- α. Μην ξεχάσεις ... βίντεο από τη συναυλία!
- β. Πέρσι το καλοκαίρι ... πολλές φωτογραφίες στις διακοπές μου στα ελληνικά νησιά.
- γ. ... τις κουρτίνες, σε παρακαλώ. Ο ήλιος είναι δυνατός και με θαμπώνει.
- δ. Όταν κατάλαβε το λάθος που έκανε, ... τα μαλλιά του. Αλλά ήταν πλέον πολύ αργά.
- ε. Η Χριστίνα είναι πολύ όμορφη και ντύνεται με προσωπικό στυλ. Όταν μπαίνει στο γραφείο ... τα βλέμματα όλων.

- 4 Διαβάστε τους στίχους του παρακάτω τραγουδιού. Μπείτε στο youtube (<http://www.youtube.com/watch?v=vPnLgnuvrgk>) και ακούστε το τραγούδι.

Αυτόματος τηλεφωνητής

Ακούτε τον αυτόματο τηλεφωνητή
Εγώ δεν είμαι εδώ. Απουσιάζω.
Και μη ρωτάς που βρίσκομαι, ούτε και γιατί
Αν μείνω πάλι μέσα, δεν **τη βγάζω**.

Αν δεν είναι εδώ **το τέρμα** του δρόμου
Αν δεν **έχει κοπεί το νήμα**
μίλησε μου μετά **το σήμα**, μωρό μου
πριν με πάρει μακριά το κύμα.

Και άσε στον αυτόματο τηλεφωνητή
μια λέξη απ' την καρδούλα σου βγαλμένη
Θα 'ναι ένα τριαντάφυλλο απ' την εποχή
που ήμασταν **τρελά** ερωτευμένοι.

Αν δεν είναι εδώ το τέρμα του δρόμου
Αν δεν έχει κοπεί το νήμα
μίλησε μου μετά το σήμα, μωρό μου
πριν με πάρει μακριά το κύμα.

Στίχοι: Μαριανίνα Κριεζή

Μουσική: Λάκης Παπαδόπουλος

Πρώτη εκτέλεση: Αρλέτα

- 1 ► Βρείτε τι σημαίνουν οι λέξεις και οι φράσεις του τραγουδιού.

δεν τη βγάζω

- α. δεν καταλαβαίνω
- β. δεν τα καταφέρνω με μια δύσκολη κατάσταση
- γ. δεν περνάω καλά

κόβεται το νήμα

- α. αρχίζει (μια σχέση)
- β. συνεχίζει (μια σχέση)
- γ. τελειώνει (μια σχέση)

το τέρμα

- α. το τέλος
- β. η αρχή
- γ. το μέσο

τρελά

- α. καθόλου
- β. πάρα πολύ
- γ. πολύ λίγο

το σήμα

- α. ένας ήχος στον αυτόματο τηλεφωνητή, για να γράψουμε μετά από αυτόν το μήνυμά μας.
- β. ο ήχος που κάνει το τηλέφωνο, όταν κάποιος μας τηλεφωνεί.
- γ. ο ήχος που κάνει το κινητό μας, όταν έρχεται ένα μήνυμα.

- 2 ➤ Στον τηλεφωνητή μας ηχογραφούμε ένα μήνυμα, για να το ακούνε όσοι μας τηλεφωνούν και δεν μας βρίσκουν. Συνήθως ηχογραφούμε την παρακάτω φράση:

Επειδή αυτή τη στιγμή απουσιάζω, αφήστε το μήνυμά σας μετά τον χαρακτηριστικό ήχο. (Μπιμπ)...

Φανταστείτε τι μήνυμα άφησε ο φίλος της κοπέλας του τραγουδιού στον αυτόματο τηλεφωνητή της και πείτε το στην τάξη.

- 3 ➤ Διαβάστε ξανά το τραγούδι και απαντήστε στις ερωτήσεις. Στη συνέχεια πείτε πώς νιώθει η κοπέλα του τραγουδιού.

- Η κοπέλα του τραγουδιού είναι στο σπίτι της;
- Η κοπέλα θέλει να τελειώσει η σχέση της;
- Η κοπέλα θέλει ο φίλος της να της αφήσει μια κουβέντα στον τηλεφωνητή της;

βλέπω-μαθαίνω

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Κανόνες

- Η συνεχής υποτακτική δείχνει τη **διάρκεια** ή την **επανάληψη** μιας πράξης. συνεχώς
- Η απλή υποτακτική δείχνει την **πράξη συνοπτικά**, σαν να ολοκληρώνεται σε μια στιγμή. μία φορά

Συνεχής υποτακτική

▶ να + θέμα ενεστώτα +	-ω
	-εις
	-ει
	-ουμε
	-ετε
	-ουν

- Θέλω **να μιλάω** με τη φίλη μου στο τηλέφωνο κάθε μέρα.

 άρνηση

- **Δεν** θέλω να μιλάω

Απλή υποτακτική

να + θέμα αορίστου +	-ω
	-εις
	-ει
	-ουμε
	-ετε
	-ουν

- Θέλω **να μιλήσω** με τον Πέτρο. Είναι εκεί, παρακαλώ;

- Θέλω **να + μη(ν) + μιλάω**

2

Υποτακτική έχουμε με ρήματα ή εκφράσεις που σημαίνουν:

- ▶ θέλω, μου αρέσει, εύχομαι, κ.α.
- ▶ μπορώ, είναι δυνατόν, είναι αδύνατον, κ.α.
- ▶ πρέπει, είναι απαραίτητο, κ.α.
- ▶ επιτρέπω, απαγορεύω, εμποδίζω, προτρέπω, αναγκάζω, κ.α.
- ▶ αποφασίζω, σκοπεύω, έχω σκοπό, προσέχω
- ▶ **εκφράσεις:** είναι καλό, είναι κακό, είναι εύκολο, είναι δύσκολο, είναι χρήσιμο, είναι βλαβερό, είναι πιθανό, είναι ώρα, κ.α.

3

Συνεχή υποτακτική έχουμε πάντα με τα παρακάτω ρήματα:

- Ρήματα που σημαίνουν: **αρχή-συνέχεια-τέλος:**

αρχίζω-ξεκινώ
συνεχίζω-εξακολουθώ
σταματώ-παύω κ.λπ.

- ▶ Φέτος **άρχισα** να μαθαίνω ελληνικά.
- ▶ **Συνέχισε** να μιλάει και να μην προσέχει στο μάθημα.
- ▶ **Σταμάτησα** να παίζω με τις κούκλες.

- Ρήματα που δηλώνουν **αισθήσεις:** (σημαίνει ότι το γεγονός αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη)

ακούω
βλέπω
αισθάνομαι-νιώθω

- ▶ Τον **είδα** να μπαίνει από το παράθυρο.
- ▶ Την **ακούω** να φωνάζει τον γιο της να πάει να φάει.

- Ρήματα που δηλώνουν **συναίσθημα.** Η υποτακτική εκφράζει το αίτιο, που προκαλεί ένα σταθερό συναίσθημα.

χαίρομαι
μου αρέσει-ευχαριστιέμαι
στεναχωριέμαι
φοβάμαι
σιχαίνομαι

- ▶ **Χαίρομαι** να βλέπω το παιδί μου ευτυχισμένο.
- ▶ **Μ' αρέσει** να ακούω μουσική πριν κοιμηθώ.
- ▶ **Φοβάμαι** να μένω μόνος μου (σταθερή ψυχική κατάσταση) αλλά
- ▶ **Φοβάμαι** να μείνω μόνος μου (φοβάμαι, αν μείνω μόνος μου)

- **Ρήματα που σημαίνουν συνήθεια** ή τη δυνατότητα να κάνουμε κάτι πολλές φορές

συνηθίζω
έχω τη συνήθεια
μαθαίνω

- ▶ **Συνηθίζει** να μπαίνει στο διαδίκτυο κάθε πρωί.
- ▶ **Έμαθε** να μιλά ισπανικά αρκετά εύκολα.

4 Απλή υποτακτική έχουμε πάντα με τα παρακάτω ρήματα και τις εκφράσεις

- Ρήματα και εκφράσεις που δηλώνουν ότι ένα γεγονός πλησιάζει να γίνει ή να μην γίνει

κοντεύω
παρά λίγο-παρά τρίχα

λίγο έλειψε
προλαβαίνω-προφταίνω

αργώ

περιμένω

είναι ώρα

χρειάζομαι καιρό-
χρειάζεται καιρός

είναι η σειρά σου

ακόμα

ποτέ δεν είναι αργά

είμαι έτοιμος

πριν-προτού

ώσπου

μέχρι

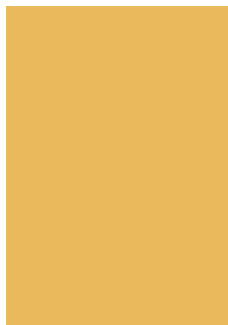
- ▶ **Κόντεψα** να χάσω το αεροπλάνο.
- ▶ **Παρά λίγο** να χάσω το αεροπλάνο.
- ▶ **Παρά τρίχα** να χάσω το αεροπλάνο.
- ▶ **Λίγο έλειψε** να χάσω το αεροπλάνο.
- ▶ Δεν **προλαβαίνεις** να τελειώσεις τις ασκήσεις σου;
- ▶ **Προφταίνεις** να γράψεις ένα e-mail;
- ▶ **Άργησε** να στείλει μήνυμα.
- ▶ **Περιμένω** να απαντήσει στο μήνυμά μου.
- ▶ **Είναι ώρα** να φύγω.
- ▶ **Χρειάστηκες καιρό** να μάθεις να γράφεις στον υπολογιστή;
- ▶ **Χρειάζεται καιρός** να συνηθίσεις τη ζέστη.
- ▶ **Είναι η σειρά σου** να καθαρίσεις το μπάνιο.
- ▶ **Ακόμα** να γυρίσουν τα παιδιά!
- ▶ **Ποτέ δεν είναι αργά** να αρχίσεις δίαιτα.
- ▶ **Είμαι έτοιμος** να σου πω όλη την αλήθεια
- ▶ Μπορώ να φύγω, **πριν** (να) τελειώσει το μάθημα;
- ▶ Μπορώ να φύγω, **προτού** (να) τελειώσει το μάθημα;
- ▶ Περίμενα, **ώσπου** να νυχτώσει.
- ▶ Περίμενα, **μέχρι** να νυχτώσει.

Έλα στην χώρα μου

Α ακούω-κατανού

1

2

3

4

Τίτλοι

- α. Το σχολείο που έπεσε από τον ουρανό (Ελλάδα)
- β. Ένα σπίτι ανάποδα! (Πολωνία)
- γ. Το καφέ των παιδιών (Ολλανδία)
- δ. Ξενοδοχείο από πάγο: έχει και σάουνα! (Σουηδία)

1 Ακούστε τέσσερα κείμενα που μιλούν για παράξενα αξιοθέατα.

Στη συνέχεια βρείτε:

- ποια εικόνα ταιριάζει σε κάθε κείμενο
- ποιος τίτλος από τους παρακάτω ταιριάζει με το καθένα από αυτά.

- Στο πρώτο κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο δεύτερο κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο τρίτο κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Στο τέταρτο κείμενο ταιριάζει η εικόνα ...
- Ο τίτλος α. ταιριάζει με το ... κείμενο
- Ο τίτλος β. ταιριάζει με το ... κείμενο
- Ο τίτλος γ. ταιριάζει με το ... κείμενο
- Ο τίτλος δ. ταιριάζει με το ... κείμενο

1 ► Ακούστε ξανά τα κείμενα και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- α. Στο καφέ-εστιατόριο της Ολλανδίας τρώνε μόνο παιδιά.
- β. Στο εστιατόριο αυτό μαγειρεύουν παιδιά από 5 έως 12 ετών.
- γ. Το στρογγυλό κτίριο από γυαλί στην Αθήνα είναι διαστημόπλοιο.
- δ. Το στρογγυλό σχολείο έγινε το 1974.
- ε. Το ξενοδοχείο από πάγο βρίσκεται στην Πολωνία.
- στ. Οι Σουηδοί φτιάχνουν το ξενοδοχείο από πάγο.
- ζ. Οι τουρίστες πληρώνουν, για να δουν το εσωτερικό του ξενοδοχείου. ...
- η. Το σπίτι στην Πολωνία έχει την σκεπή στο έδαφος και το πάτωμα στον αέρα. .
- θ. Στο ανάποδο σπίτι τα έπιπλα είναι στο ταβάνι.

B μιλάω

1 Δείτε το λεξιλόγιο.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

κάνω τουρισμό

Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ)

- ο τουρίστας- η τουρίστρια
ξένος / ντόπιος τουρίστας
- τουριστικός, ή, ό
τουριστικό γραφείο
τουριστικός οδηγός /πράκτορας
τουριστική περίοδος
τουριστικό συνάλλαγμα

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

- ταξιδεύω
με το αυτοκίνητο = οδικώς
με το αεροπλάνο = αεροπορικώς
με το πλοίο = ατμοπλοϊκώς
με το τρένο= σιδηροδρομικώς

ταξιδεύω από την/τον/ το ... στην/ στον/ στο ...

ταξιδεύω στο εξωτερικό/ στο εσωτερικό

ταξιδεύω σε όλο τον κόσμο

ταξιδεύω με τη φαντασία /
μέσα στο χρόνο / στο μέλλον

- το ταξίδι
ταξίδι για αναψυχή- ταξίδι αναψυχής
μακρινό/μεγάλο/ σύντομο ταξίδι
καλό ταξίδι!
κάνω ταξίδια
το ταξιδάκι (Θα κάνετε φέτος κανένα ταξιδάκι;)
το γραφείο ταξιδίων / το πρακτορείο ταξιδίων/
- ταξιδιωτικός, ή, ό
το ταξιδιωτικό γραφείο
οι ταξιδιωτικές εντυπώσεις / ταξιδιωτικές αναμνήσεις
ο ταξιδιωτικός σάκος
ο ταξιδιωτικός πράκτορας

- ο ταξιδιώτης, η ταξιδιώτισσα
ταξιδεμένος, η, ο
πολυταξιδεμένος, η, ο

ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

το εισιτήριο (αεροπορικό) - κόβω εισιτήριο
κάνω κράτηση σε μία πτήση
το διαβατήριο - ο έλεγχος διαβατηρίων
η βίζα - για χώρες έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση
το συνάλλαγμα - κάνω συνάλλαγμα
η βαλίτσα - η αποσκευή
ετοιμάζω/φτιάχνω τις βαλίτσες/ τις αποσκευές μου

ΟΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

καλοκαιρινές διακοπές/
διακοπές των Χριστουγέννων κ.α.
κάνω διακοπές σε..
πηγαίνω = πάω (για) διακοπές σε...
Καλές διακοπές!

ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

A', B', Γ' κατηγορίας
το ξενοδοχείο πολυτελείας
κλείνω δωμάτιο σε ξενοδοχείο
μονόκλινο / δίκλινο / τρίκλινο / τετράκλινο δωμάτιο
ο ξενοδόχος
η πανσιόν
το κάμπινγκ (ελεύθερο/οργανωμένο)
κάνω κάμπινγκ στην παραλία/ στο βουνό
η σκηνή / στήνω τη σκηνή μου

ΤΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

βλέπω / γυρίζω / επισκέπτομαι τα αξιοθέατα
μιας χώρας / μιας πόλης
ξεναγώ (μας ξενάγησαν/ ξεναγηθήκαμε
στα αξιοθέατα της πόλης)

ο/η ξεναγός
η ξενάγηση
κάνω μια ξενάγηση

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ιστορικό μουσείο
αρχαιολογικό μουσείο
βυζαντινό μουσείο
μουσείο Μοντέρνας τέχνης
μουσείο Λαογραφικής τέχνης
μουσείο Κινηματογράφου
μουσείο Φυσικής ιστορίας
το μουσείο της Ακρόπολης
το μουσείο του Λούβρου

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

τα αρχαία / βυζαντινά / ρωμαϊκά μνημεία
το αρχαίο θέατρο
ο αρχαιολογικός χώρος

ΦΥΣΙΚΕΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ

η θάλασσα - βαθιά - ρηχή θάλασσα
κολυμπώ στα βαθιά- στα ρηχά
καθαρά/ (κατά)γαλανά νερά
η παραλία = η ακρογιαλιά =
η ακτή = ο γιαλός
η αμμουδιά - η άμμος
παραλιακός, ή, ό
παραλιακή (οδός)- παραλιακή πόλη
κάνω μπάνιο/ βουτιές/ μακροβούτια
κολυμπώ / το κολύμπι / ξέρω κολύμπι
πνίγομαι
τα βουνά/καταπράσινα βουνά /ψηλά βουνά
κάνω ορειβασία/ πεζοπορία/ περίπατο
η λίμνη
το ποτάμι
οι όχθες του ποταμού / της λίμνης

1 ► Συμπληρώστε τα κενά με λέξεις από το παραπάνω λεξιλόγιο.

- α.** - Πού θα πάτε ... φέτος το καλοκαίρι;
- Δεν αποφασίσαμε ακόμη.
- β.** Φέτος το καλοκαίρι δεν θα πάμε διακοπές σε κάποιο νησί. Θα πάμε στο ... Στην Γαλλία ή στην Ισπανία.
- γ.** Η μαμά μου είναι Και πού δεν πήγε! Ευρώπη, Αμερική, Αυστραλία, Καναδά! Τα ταξίδια της ήταν επαγγελματικά αλλά καμιά φορά μας έπαιρνε κι εμάς μαζί της.
- δ.** Πρέπει να ... δωμάτιο σε ένα ξενοδοχείο από το Πάσχα. Τον Αύγουστο η Σαντορίνη έχει πολύ τουρισμό και δεν θα βρεις να μείνεις πουθενά.
- ε.** Σήμερα είδαμε τα πιο σπουδαία ... της Αθήνας: το πρωί επισκεφτήκαμε τον Παρθενώνα, το μουσείο της Ακρόπολης, την Αρχαία Αγορά. Το απόγευμα είδαμε τους Ευζώνους στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, ήπιαμε καφέ στον Εθνικό κήπο και περπατήσαμε στην Πλάκα.
- στ.** Η Τζένη δεν ξέρει καλό κολύμπι. Γι' αυτό πρέπει να κολυμπά πάντα στα ... και ποτέ στα βαθιά.
- ζ.** Το Σαββατοκύριακο κάναμε ... κοντά στις ... ενός ποταμού. Στήσαμε τη σκηνή μας κάτω από ένα δέντρο. Κάναμε βαρκάδα, ψαρέψαμε ψάρια και τα ψήσαμε στη φωτιά. Περάσαμε υπέροχα! Έπρεπε να έρθεις κι εσύ.

2 Εκφράζω επιθυμία

Θέλω να...
+ απλή υποτακτική

Πόσο θέλω να...
+ απλή υποτακτική

Πώς θέλω να ...
+ απλή υποτακτική

- **Θέλω να πάω** στο χωριό του Άη Βασίλη.
- **Θέλω να πάω** στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου, να δω τους δεινόσαυρους.
- **Πώς θέλω να δω** δελφίνια!
- **Πόσο θέλω να ανεβώ** σε ένα αεροπλάνο!
- **Θέλω να ταξιδέψω** σε όλον τον κόσμο! Έρχεσαι μαζί μου;
- **Θέλω να πάω** σε μια χώρα όπου δεν έχει κάθε μέρα σχολείο. Υπάρχει τέτοια χώρα;
- **Δεν θέλω να πάω πουθενά.** Θέλω να μείνω στο σπίτι μου.

► Τα ταξίδια των ονείρων σου-οι επιθυμίες σου.

- Πού θέλεις να πας; ...
- Τι θέλεις να δεις; ...

- Τι θέλεις να κάνεις εκεί; ...
- Σκέψου.
Κάνε το όνειρο σου πραγματικότητα. ...

► Δείτε τις φωτογραφίες. Καθεμία δείχνει και μία χώρα. Στη συνέχεια διαβάστε τις επιθυμίες των παιδιών. Τώρα χωριστείτε σε ζευγάρια. Ο ένας / η μία εκφράζει την επιθυμία του / της και ο άλλος / η άλλη του / της λέει σε ποια χώρα πρέπει να πάει, για να πραγματοποιήσει την επιθυμία του.

- Θέλω να πάω στη Ντίσνεϊλαντ.
- Πόσο θέλω να ανέβω στον πύργο του Άιφελ!
- Θέλω να επισκεφτώ το Μουσείο του Λούβρου.
- Θέλω να δοκιμάσω φρέσκα κρουασάν με σοκολάτα.

- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

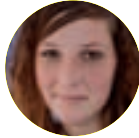

- Αχ, πώς θέλω να κολυμπήσω στην θάλασσα!
- Θέλω να φάω σουβλάκι με πίτα.
- Θέλω να δω ένα ηλιοβασίλεμα στη Σαντορίνη.
- Θέλω να επισκεφτώ την Ακρόπολη.

- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

- Θέλω να πάω στο Χόλιγουντ.
 - Θέλω να φάω χάμπουργκερ και να πιω κόκα κόλα.
 - Θέλω να ανέβω στο άγαλμα της Ελευθερίας.
- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

- Θέλω να δω το καρναβάλι της Βενετίας.
 - Θέλω να επισκεφτώ το Καπιτώλιο.
 - Πώς θέλω να φάω παγωτό!
- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

- Θέλω να περπατήσω στο Σινικό τείχος.
 - Θέλω να φάω ρύζι με τσοπ στικς.
 - Θέλω να αγοράσω ένα κιμονό.
- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

- Θέλω να δω τη γη από ψηλά.
- Πού πρέπει να πάω
- Πρέπει να πας στην ...

- Θέλω να δω την Κόκκινη Πλατεία.
 - Θέλω να φάω πιροσκή.
 - Θέλω να δω τις λευκές νύχτες.
- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

- Θέλω να δω ένα κοάλα.
 - Θέλω να δω την Όπερα στο Σίδνεϊ.
 - Θέλω να δω ένα κανγκουρό.
- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

- Θέλω να δω τις πυραμίδες.
 - Θέλω να κάνω βόλτα στον Νείλο με το καράβι.
 - Θέλω να πάω στην έρημο Σαχάρα.
 - Θέλω να κάνω σαφάρι.
- Σε ποια χώρα πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πας στην ...

3

Κάνω προτάσεις. Προτείνω σε κάποιον να πάει κάπου, να δει ή να κάνει κάτι

ΥΠΟΘΕΣΗ	ΑΠΟΔΟΣΗ
<p>Αν / Όταν + απλή υποτακτική</p> <p>Αν έρθεις στην Ελλάδα</p> <p>Όταν πας στην Ελλάδα</p>	<p>μπορείς + να δεις... πρέπει + να δεις...</p> <ul style="list-style-type: none"> • μπορείς να πας στην Κρήτη με πλοίο. • πρέπει να ανεβείς στην Ακρόπολη και να δεις τον Παρθενώνα. • μπορείς να φας μπουγάτσα με κρέμα για πρωινό. Είναι υπέροχη!
	<p>θα δεις... (μέλλοντας απλός)</p> <ul style="list-style-type: none"> • θα πάμε με το πλοίο στην Κρήτη. • θα δούμε θέατρο στην Επίδαυρο.
	<p>να δεις... (απλή υποτακτική)</p> <ul style="list-style-type: none"> • να πας σε ένα ελληνικό νησί. Υπάρχουν δεκάδες όμορφα νησιά στην χώρα! • να κολυμπήσεις στη θάλασσα και να χαρείς τον ήλιο. • να φας γύρο με πίτα.
	<p>δες... (απλή προστακτική)</p> <ul style="list-style-type: none"> • πήγαινε στην Ρόδο και περπάτησε στη μεσαιωνική πόλη. • πιάσε κουβέντα με τους Έλληνες. Είναι φιλικοί και ομιλητικοί.
	<p>μην ξεχάσεις να δεις.... αξίζει να δεις....</p> <ul style="list-style-type: none"> • μην ξεχάσεις να πάρεις μαζί σου μαγιό. • αξίζει να πας σε ένα θερινό σινεμά.

1 ➤ Ένας φίλος σου ή μία φίλη σου από την Ελλάδα θα έρθει στη χώρα σου, στην πόλη σου, στο χωριό σου. Μαζί με τον συμμαθητή/ τη συμμαθήτριά σου να του/ της προτείνετε:

- Πώς μπορεί να έρθει; (Με αεροπλάνο, τρένο, πλοίο, αυτοκίνητο, λεωφορείο κ.α.)
- Πού να πάει και τι να δει; (αξιοθέατα, φυσικές ομορφιές, μουσεία, κ.α.)
- Τι να κάνει; (κάποια εκδρομή, κάποιο σπορ, μία βόλτα κάπου ιδιαίτερα, κ.α.)
- Τι να φάει; (τοπική κουζίνα, χαρακτηριστικά φαγητά της χώρας σου, λιχουδιές, κ.α.)

Κρατήστε σημειώσεις και παρουσιάστε τις προτάσεις σας στην τάξη.

➤ Διαλέξτε ένα ελληνικό νησί της Ελλάδας (π.χ. την Ρόδο, την Κέρκυρα, την Κρήτη, την Μύκονο, την Χίο, την Σύρο, κλπ), στο οποίο θέλετε να πάτε για καλοκαιρινές διακοπές. Χωριστείτε σε ομάδες και ψάξτε στο διαδίκτυο:

- φωτογραφίες του νησιού (παραλίες, πόλεις, αξιοθέατα, φαγητά, μαγαζιά κ.α)
- πληροφορίες για το νησί αυτό: για την τοποθεσία του, το κλίμα του, την ιστορία του, τις φυσικές του ομορφιές, τις παραλίες του και ό,τι άλλο σας ενδιαφέρει.

Να παρουσιάσετε στην τάξη τις φωτογραφίες και τις πληροφορίες σας.

1 Διαβάστε το κείμενο και βάλτε τις παρακάτω εικόνες στη σωστή σειρά σύμφωνα με την ιστορία.

Λίγη μυθολογία: ο πολυτεξιδεμένος Οδυσσέας στη Σχερία (Κέρκυρα)

Η Κέρκυρα είναι το νησί που φιλοξένησε τον Οδυσσέα, τον πολυμήχανο ήρωα του Ομήρου. Στην «Οδύσσεια» του Ομήρου η Κέρκυρα ονομάζεται Σχερία. Την κατοικούσαν οι Φαίακες με βασιλιά τον Αλκίνοο.

Μετά την νίκη των Ελλήνων στην Τροία, ο βασιλιάς της Ιθάκης, ο Οδυσσέας, αποφάσισε να γυρίσει στην πατρίδα του. Αντιμέτωπος όμως την οργή του Ποσειδώνα και περιπλανήθηκε για δέκα ολόκληρα χρόνια στην θάλασσα και σε αφιλόξενες στεριές. Αφού πρώτα πάλεψε με τα άγρια κύματα για δύο μερόνυχτα, έφτασε στην Σχερία μισοπεθαμένος με την βοήθεια της θεάς Αθηνάς. Εκεί κοιμήθηκε κάτω από τα δέντρα σε ένα ήρεμο ακρογιάλι.

Το πρωί ξύπνησε από τις χαρούμενες φωνές των κοριτσιών. Ήταν η Ναυσικά, η κόρη του βασιλιά Αλκίνοου, με τις φίλες της που έπλεναν τα ρούχα τους στο ποτάμι και έπαιζαν μπάλα. Η Ναυσικά βοήθησε τον ξένο: του έδωσε λάδι για να λουστεί και ρούχα για να ντυθεί. Του πρόσφερε φαγητό και τον κάλεσε στο παλάτι.

Ο βασιλιάς Αλκίνοος και η βασίλισσα Αρήτη υποδέχτηκαν τον ξένο στο παλάτι τους και αποφάσισαν να τον στείλουν στην πατρίδα του. Προς τιμή του Οδυσσέα ο βασιλιάς οργάνωσε αθλητικούς αγώνες και ένα πλούσιο συμπόσιο. Όταν ο τραγουδιστής Δημόδοκος τραγούδησε τη δόξα των πολεμιστών στην Τροία, ο Οδυσσέας συγκινήθηκε και διηγήθηκε στον βασιλιά τις περιπέτειές του μετά τον πόλεμο της Τροίας. Οι άρχοντες του νησιού χάρισαν στον ήρωα πλούσια δώρα και την επόμενη μέρα ετοίμασαν ένα πλοίο για να γυρίσει ο Οδυσσέας στην Ιθάκη.

Οι Φαίακες κατάγονταν από τον ίδιο τον Ποσειδώνα και ήταν την εποχή εκείνη σπουδαίοι ναυτικοί. Είχαν τη συνήθεια να φιλοξενούν με αγάπη όλους τους περαστικούς, δηλαδή όλους τους ξένους που περνούν από το νησί τους. Πλήρωσαν όμως ακριβά την ευγενική τους χειρονομία. Ο Ποσειδώνας θύμωσε επειδή βοήθησαν τον Οδυσσέα. Έτσι πέτρωσε το καράβι τους την ώρα που γυρνούσε από την Ιθάκη.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Η σωστή σειρά είναι ...

2 ➤ Διαβάστε ξανά το κείμενο και βρείτε ποια απάντηση είναι η σωστή.

1 Στην μυθολογία η Κέρκυρα ονομάζεται:

- α. Σχερία.
- β. Οδύσσεια.
- γ. Ιθάκη.

2 Η πατρίδα του Οδυσσέα είναι:

- α. η Τροία.
- β. η Ιθάκη.
- γ. η Σχερία.

3 Ποιος βοηθά τον Οδυσσέα να φτάσει στη Σχερία;

- α. Ο θεός Ποσειδώνας.
- β. Η θεά Αθηνά.
- γ. Ο Όμηρος.

4 Ο Οδυσσέας ξυπνά,

- α. γιατί είδε στον ύπνο του τη Ναυσικά.
- β. γιατί πέφτει πάνω του ένα τόπι.
- γ. γιατί ακούει φωνές κοριτσιών.

5 Έδωσε ρούχα και φαγητό στον Οδυσσέα

- α. Η θεά Αθηνά.
- β. Ο βασιλιάς Αντίνοος.
- γ. Η Ναυσικά.

6 Ο Οδυσσέας συγκινήθηκε

- α. από την φιλοξενία του βασιλιά Αντίνοου.
- β. από την ομορφιά της Ναυσικάς.
- γ. από το τραγούδι του Δημόδοκου.

7 Πέτρωσε το καράβι των Φαίακων

- α. ο θεός Δίας.
- β. ο θεός Ποσειδώνας.
- γ. η θεά Αθηνά.

8 Οι Φαίακες συνηθίζουν να φιλοξενούν

- α. τους ξένους.
- β. τους θεούς.
- γ. τους φίλους τους.

3 ➤ Βρείτε στη γλώσσα σας πληροφορίες για την «Οδύσσεια» του Ομήρου. Βρείτε την «Οδύσσεια» στη γλώσσα σας. Βρείτε πληροφορίες και πείτε στην τάξη ποιος ήταν ο Οδυσσέας και ποιες οι περιπέτειες του.

2 Θέλετε να πάτε διακοπές σε ένα ελληνικό νησί. Ψάξτε στο διαδίκτυο και βρήκατε τις παρακάτω πληροφορίες για την Κέρκυρα. Λείπουν όμως οι τίτλοι από κάθε παράγραφο. Διαβάστε το κείμενο και βρείτε:

- Με ποιο ερώτημα ταιριάζει ο κάθε τίτλος.
- Ποιος από τους παρακάτω τίτλους ταιριάζει σε κάθε παράγραφο.

α. Η Κέρκυρα είναι ένα από τα Επτάνησα. Τα Επτάνησα βρίσκονται στη δυτική πλευρά της Ελλάδας, στο Ιόνιο πέλαγος. Η Κέρκυρα, οι Παξοί, οι Αντίπαξοι, η Λευκάδα, η Ιθάκη, η Κεφαλονιά, η Ζάκυνθος ξεχωρίζουν για τη φυσική τους ομορφιά. Η Κέρκυρα είναι το βορειότερο νησί του Ιονίου πελάγους.

Η Κέρκυρα είναι γνωστή για τις πανέμορφες και πεντακάθαρες παραλίες της, τις φυσικές ομορφιές της, τα μνημεία με τη μεγάλη ιστορία, και την φιλοξενία των κατοίκων της.

β. Περπατάς στα **πλακόστρωτα** δρομάκια με το ιταλικό στυλ και νιώθεις ότι ταξιδεύεις πίσω στον χρόνο. Η Κέρκυρα γνώρισε πολλούς **κατακτητές**: Ρωμαίους, Βυζαντινούς, Ενετούς, Άγγλους, Γάλλους και Ρώσους.

Το 1386 και για 411 χρόνια την **κατείχαν** οι Βενετοί. Στην περίοδο της Βενετοκρατίας χτίστηκαν 850 εκκλησίες και 23 μοναστήρια. Οι πλούσιοι Κερκυραίοι έστελναν τα παιδιά τους στα πανεπιστήμια της Ιταλίας και εκεί σπούδαζαν ιατρική και νομική.

Μετά τη γαλλική **Επανάσταση** (1789) το νησί πέρασε στα χέρια των Γάλλων και το 1799 στους Ρώσους. Οι Ρώσοι **ένωσαν** τα νησιά του Ιονίου και ίδρυσαν το πρώτο ανεξάρτητο Ελληνικό κράτος με το όνομα «Επτάνησος Πολιτεία». Το 1864 έγινε η Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα.

γ. Το κλίμα της Κέρκυρας είναι μεσογειακό. Το καλοκαίρι είναι ζεστό και ξηρό με καταγάλανο ουρανό. Έχει ανέμους **ιδανικούς** για σερφινγκ. Βροχές πέφτουν από τον Νοέμβριο ως τον Μάρτιο.

δ. **Επισκεφτείτε** το Παλιό **Φρούριο** της Κέρκυρας. Είναι ένα από τα διασημότερα αξιοθέατα του νησιού. Βρίσκεται στο λιμάνι της πόλης. Το φρούριο επικοινωνεί με την πόλη με μια σιδερένια γέφυρα.

Το φρούριο είναι όμορφη περιοχή για περιπάτους. Η θέα που προσφέρει είναι **μαγευτική**. **Θα δείτε** όλη τη παλιά πόλη και **θα βγάλετε** μερικές από τις ωραιότερες φωτογραφίες.

Η Εκκλησία του Άγιου Σπυρίδωνα

Ο Άγιος Σπυρίδωνας είναι **πολιούχος** του νησιού της Κέρκυρας. Χτίστηκε το 1589. **Ελάτε να θαυμάσετε** τις υπέροχες εικόνες. Χιλιάδες πιστοί έρχονται, για να προσευχηθούν στον **θαυματουργό** άγιο.

Η Σπιανάδα

Εάν θέλετε να ακούσετε μουσική σε ανοιχτό χώρο, **περπατήστε** στην Σπιανάδα. Η Σπιανάδα είναι η κεντρική πλατεία του νησιού.

Εκεί συναντιούνται οι κάτοικοι και οι επισκέπτες του νησιού. Είναι η μεγαλύτερη πλατεία των Βαλκανίων και μία από τις μεγαλύτερες της Ευρώπης.

Το Λιστόν

Θέλετε να απολαύσετε ένα αναψυκτικό ή ένα παγωτό δίπλα σε κτίρια ιταλικής και γαλλικής αρχιτεκτονικής; Δίπλα στην πλατεία Σπιανάδα βρίσκεται ο **πεζόδρομος** του Λιστόν.

Το Μουσείο του Δ. Σολωμού

Αν θέλετε να μάθετε για τον εθνικό ποιητή της Ελλάδας, **να πάτε** στο Μουσείο του Διονύσιου Σολωμού. Ο Διονύσιος Σολωμός κατάγονταν από τη Ζάκυνθο αλλά έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στη Κέρκυρα. Ο Σολωμός έγραψε τον «Ύμνο εις την Ελευθερίαν», από τον οποίο οι δύο πρώτες στροφές έγιναν ο εθνικός ύμνος της Ελλάδας. **Αξίζει επίσης να επισκεφτείτε** το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Βυζαντινό Μουσείο, το Μουσείο Θαλάσσης, το σέρβικο Μουσείο, το μουσείο ασιατικής τέχνης κ.α.

Η Παναγία των Βλαχερνών - το Ποντικονήσι

Είναι τα δυο διασημότερα αξιοθέατα της Κέρκυρας. Οι φωτογραφίες τους έχουν κάνει το γύρο του κόσμου. Το μοναστήρι της Παναγίας των Βλαχερνών είναι βυζαντινό. Από την Παναγία των Βλαχερνών ξεκινούν τα караβάκια που πηγαίνουν στο Ποντικονήσι. Είναι ένα καταπράσινο νησάκι, το οποίο πήρε αυτό το όνομα επειδή είναι μικρό.

ε. Η Κέρκυρα έχει μερικές από τις πιο όμορφες και εξωτικές παραλίες στην Ελλάδα. Παραλίες με χρυσή άμμο ή παραλίες με **βότσαλο**. Κάποιες έχουν **ρηγά** νερά για να κολυμπούν τα παιδιά και κάποιες βαθιά για **καταδύσεις**. **Διαλέξτε** μία από τις οργανωμένες παραλίες του νησιού, όπου μπορείτε να κάνετε διάφορα θαλάσσια σπορ. **Αν όμως θέλετε** ησυχία, **κολυπήστε** στα καταγάλανα νερά κάποιας μικρής ακρογιαλιάς.

Ερωτήματα	Ταιριάζει με την Παράγραφο	Τίτλοι	Παράγραφοι
α. Τι καιρό κάνει;	...	Το κλίμα του νησιού	...
β. Πού να κολυμπήσετε;	...	Η τοποθεσία του νησιού	...
γ. Πού βρίσκεται η Κέρκυρα;	...	Οι παραλίες του νησιού	...
δ. Τι να δείτε;	...	Τα αξιοθέατα του νησιού	...
ε. Τι πρέπει να ξέρετε για το παρελθόν του νησιού;	...	Λίγη ιστορία	...

1 ► Διαβάστε ξανά το κείμενο και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

- α. Η Κέρκυρα βρίσκεται στην ανατολική Ελλάδα.
- β. Για πάρα πολλά χρόνια η Κέρκυρα βρισκόταν στα χέρια των Βενετών. ...
- γ. Οι Γάλλοι ίδρυσαν το πρώτο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος στα Επτάνησα. ...
- δ. Στην Κέρκυρα βρέχει τον χειμώνα.
- ε. Μπορείτε να κάνετε βόλτα μέσα στο φρούριο και να βγάλετε φωτογραφίες. ...
- στ. Μπορείτε να ακούσετε μουσική στην εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα.
- ζ. Το Λιστόν είναι ένας πεζόδρομος με ιταλικά και γαλλικά κτίρια.
- η. Ο εθνικός ύμνος της Ελλάδας είναι ένα ποίημα του Διονύσιου Σολωμού. ...
- θ. Το Ποντικονήσι είναι ένα μεγάλο νησί κοντά στην Κέρκυρα.
- ι. Οι παραλίες της Κέρκυρας έχουν βαθιά και ρηχά νερά.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

2 ► Βρείτε ποια είναι η σωστή σημασία των λέξεων, που είναι με έντονα γράμματα στο κείμενο.

πλακόστρωτος-η-ο

- α. δρόμος στρωμένος με άσφαλο
- β. δρόμος στρωμένος με πλάκες
- γ. δρόμος στρωμένος με χώμα

κατέχω

- α. δίνω κάτι
- β. έχω κάτι για δικό μου
- γ. δανείζομαι κάτι

ο κατακτητής

- α. αυτός που παίρνει μία ξένη χώρα με τη βία (με όπλα και στρατό)
- β. αυτός που παίρνει μία ξένη χώρα χωρίς βία (χωρίς όπλα και στρατό)
- γ. αυτός που κατοικεί σε μία ξένη χώρα

η επανάσταση

- α. όταν ο κόσμος φεύγει από ένα μέρος και πάει να ζήσει σε ένα άλλο
- β. όταν ο κόσμος ζητά να μείνουν τα πράγματα όπως είναι
- γ. όταν ο κόσμος ξεσηκώνεται και ζητά αλλαγές πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές

ιδανικός, ή, ό

- α.** καλός, ή, ό **β.** τέλειος, α, ο **γ.** μέτριος, ια, ιο

ενώνω

- α.** συνδέω **β.** συναντώ **γ.** χωρίζω

ο επισκέπτης

- α.** αυτός που πάει σε έναν άλλο τόπο (πόλη, χώρα), για να μείνει εκεί για πάντα.
β. αυτός που πάει σε έναν άλλο τόπο (πόλη, χώρα), για να δουλέψει.
γ. αυτός που πάει σε έναν άλλο τόπο (πόλη, χώρα), για να τον γνωρίσει και να περάσει καλά.

μαγευτικός, ή, ό

- α.** ψεύτικος **β.** αληθινός **γ.** πολύ ωραίος

το φρούριο

- α.** μια πόλη με τείχη γύρω-γύρω, το κάστρο
β. το πιο ψηλό σημείο μιας πόλης
γ. το κέντρο μιας πόλης

πολιούχος

- α.** ο άγιος που προστατεύει μια χώρα
β. ο άγιος που προστατεύει μια πόλη
γ. ο άγιος που προστατεύει πολεμιστές

θαυματοργός, ή, ό

- α.** αυτός που μπορεί να κάνει θαύματα
β. αυτός που λέει θαυμάσιες ιστορίες
γ. αυτός που βλέπει θαύματα

απολαμβάνω

- α.** αγοράζω **β.** πίνω **γ.** ευχαριστιέμαι

ο περίπατος

- α.** η βόλτα με τα πόδια **β.** η εκδρομή **γ.** η διαδρομή

ο πεζόδρομος

- α.** δρόμος μόνο για αυτοκίνητα
β. δρόμος μόνο για πεζούς
γ. δρόμος και για πεζούς και για αυτοκίνητα

ο ρηχός, ή, ό

- α.** που δεν έχει πολύ βάθος
β. που δεν έχει πολύ νερό
γ. που δεν έχει πέτρες

το βότσαλο

- α.** μια μεγάλη πέτρα
β. μια μικρή πέτρα από τα βουνά
β. μια μικρή πέτρα κοντά στη θάλασσα

ο γύρος

- α.** μια διαδρομή ευθεία
β. μια διαδρομή κυκλική
γ. μια διαδρομή χωρίς επιστροφή

η κατάδυση

- α.** όταν κατεβαίνω βαθιά μέσα στο νερό
β. όταν ανεβαίνω από τον βυθό στην επιφάνεια του νερού
γ. όταν κολυμπώ στα βαθιά

- 3 ➤ Βρείτε τη σημασία των φράσεων με τη λέξη «**γύρος**» και αντιστοιχίστε τις με τις εικόνες
- Ο **γύρος** του κόσμου σε 80 ημέρες
 - Ο **γύρος** του θριάμβου
 - Ο **γύρος** με πίτα

...

...

...

- 4 ➤ Τι **απολαμβάνετε** σε ένα ταξίδι και τι **δεν απολαμβάνετε**; Δείτε τον πίνακα και συζητήστε στην τάξη.

Απολαμβάνω + αιτιατική
(τον/την/το/τους/τις/τα)

Μου αρέσει/ουν + ονομαστική
(ο/η/το/οι/τα)

Μου αρέσει + να...

Δεν απολαμβάνω + αιτιατική
(τον/την/το/τους/τις/τα)

Δεν μου αρέσει/ουν +
ονομαστική (ο/η/το/οι/τα)

Δεν μου αρέσει + να...

βαριέμαι + αιτιατική
βαριέμαι + να

- η/τη διαδρομή με το αεροπλάνο / το πλοίο / το τρένο.
- οι/τις πρωινές ξεναγήσεις στα αξιοθέατα
- οι/τις ανέσεις ενός ξενοδοχείου
- η/την αναμονή στο αεροδρόμιο / στον σταθμό
- το περπάτημα στα μαγαζιά
- τα μουσεία
- η/ την κουβέντα με τους ντόπιους
- η/την τοπική κουζίνα
- οι/τις φωτογραφήσεις
- οι τουριστικοί χάρτες / τους τουριστικούς χάρτες
- η/ την ιστορία ενός τόπου
- τα οργανωμένα ταξίδια με γκρουπ
- τα ταξίδια χωρίς πρόγραμμα

- να ταξιδεύω με το αεροπλάνο / το πλοίο / το τρένο.
- να βλέπω τα αξιοθέατα
- να μένω σε ένα πολυτελές ξενοδοχείο
- να περιμένω στο αεροδρόμιο / στον σταθμό.
- να κάνω βόλτα στην αγορά / στα μαγαζιά
- να βλέπω τα μουσεία
- να κουβεντιάζω / να συζητάω με τους ντόπιους
- να δοκιμάζω την τοπική κουζίνα
- να βγάζω φωτογραφίες μπροστά σε μνημεία
- να διαβάζω τουριστικούς χάρτες
- να μαθαίνω την ιστορία του τόπου
- να κάνω οργανωμένα ταξίδια
- να ταξιδεύω χωρίς πρόγραμμα

- 5 ➤ Δείτε τις σημασίες που έχει το ρήμα «κατακτώ». Στη συνέχεια βρείτε ποια από αυτές τις σημασίες έχει στις παρακάτω προτάσεις.

Κατακτώ

- α. Παίρνω μια χώρα με την βία.
- β. Παίρνω/ αποκτώ κάτι με πολύ κόπο / πολλή προσπάθεια.
- γ. Κερδίζω τα θετικά συναισθήματα (αγάπη, συμπάθεια) κάποιων.
- δ. Κερδίζω τον έρωτα κάποιου.

Κατέκτησε την πρώτη θέση στο Παγκόσμιο Κύπελλο. ...

Κατέκτησε από την πρώτη στιγμή την αγάπη των μαθητών του. ...

Οι Ισπανοί και οι Πορτογάλοι **κατέκτησαν** τη Νότια Αμερική. ...

Τον **κατέκτησε** με την ομορφιά της. ...

- 6 ➤ Δείτε τις εικόνες και πείτε ποιος από τους δύο είναι «μεγάλος κατακτητής» και ποιος «καρδιοκατακτητής»; Τι κατακτά ο ένας και τι ο άλλος;

7 ➤ Διαβάστε το ποίημα του Κ. Καβάφη, *Ιθάκη*.

Ιθάκη

Σα βγεις στον πηγαϊμό για την Ιθάκη,
να εύχεσαι **νάναι μακρύς ο δρόμος**,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.

Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μόν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
συγκίνησις το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.

Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,
αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεσαι νάναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωινά να είναι
που με τι ευχαρίστηση, με τι χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοειδωμένους.

Να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
και τες καλέςπραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κ' έβενους,
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά.

Σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές **να πας**,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.
Πάντα στον νου σου νάχεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.

Αλλά **μη βιάζεις το ταξίδι διόλου**.
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει.
Και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.
Χωρίς αυτήν δεν θάβγαίνες στον δρόμο.
Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.

Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν.

- Βρείτε στην ιστοσελίδα «Σπουδαστήριο του Νέου Ελληνισμού» (<http://www.snhell.gr/lections/writer.asp?id=60>) αναγνώσεις του ποιήματος (από τους Γ. Σαββίδη, Μ. Σουλιώτη, Γ. Μοσχίδη) και ακούστε τις.
- Βρείτε το ποίημα σε οπτικοποιημένη απόδοση στον ιστότοπο: <http://www.youtube.com/watch?v=9rhoxοJ1f6YU>, όπου το απαγγέλει στα αγγλικά ο ηθοποιός Σον Κόνερι με τη συνοδεία της μουσικής του Βαγγέλη Παπαθανασίου και δείτε το.
- Βρείτε το ποίημα **μεταφρασμένο στη γλώσσα σας** και αντιγράψτε το. Συζητήστε στην τάξη αν σας άρεσε και γιατί.
- Διαβάστε ξανά το ποίημα στα ελληνικά και στη γλώσσα σας και απαντήστε:
 - α.** Τι συμβουλεύει ο ποιητής τον Οδυσσέα/ τον κάθε ταξιδιώτη που πηγαίνει στην Ιθάκη του; Γιατί κατά τη γνώμη σας του δίνει αυτές τις συμβουλές;
Τον συμβουλεύει/ του προτείνει: • **«Να εύχεσαι να 'ναι μακρύς ο δρόμος»**
• ... • ... • ...
 - β.** Εσείς καταλάβατε «οι Ιθάκες τι σημαίνουν»;

3 Διάβασε τον τίτλο του παρακάτω κειμένου. Πιστεύετε ότι το κείμενο μιλάει για:

- ελληνική κουζίνα;
- διακοπές στην Ελλάδα;

Μια γεύση από την καλοκαιρινή Ελλάδα

Μαζί με τα **απαραίτητα**, **μετέφεραν** στις βαλίτσες τους όνειρα, **προσδοκίες** και τη λαχτάρα να δουν τη χώρα για την οποία τους μιλούσαν οι γονείς τους. Πολλά βράδια στο σπίτι **συζητούσαν** για τη «μητέρα πατρίδα» και στα σχολεία τους άκουγαν για τον πολιτισμό και την ιστορία αυτής της χώρας.

Και να που η ευκαιρία δόθηκε. Φέτος το καλοκαίρι η νομαρχία Θεσσαλονίκης **καλωσόρισε** στη Χαλκιδική περίπου 250 παιδιά από διάφορες χώρες της Μαύρης Θάλασσας.

Τελικά είναι η Ελλάδα αυτό που είχαν φτιάξει στο παιδικό τους **μυαλό**; Όχι, είναι κάτι παραπάνω. Είναι ο ήλιος, η θάλασσα, ο αέρας, τα τοπία, οι καινούργιοι φίλοι, οι χοροί, τα τραγούδια και τα παγωτά!

Η 11χρονη Χριστίνα Ταπάλαβα άφησε για λίγα μόνο λεπτά τη θάλασσα και λέει ότι **λατρεύει** τα καθαρά νερά και τον αέρα που αναπνέει. Ζει στη Μαριούπολη της Ουκρανίας. Είναι και οι δύο γονείς της Έλληνες αλλά δεν είχαν ποτέ πριν την **ευκαιρία** να έρθουν στην Ελλάδα, κυρίως για οικονομικούς **λόγους**. Τι θα πει στο μεγαλύτερο αδερφό της όταν επιστρέψει; «Η κατασκήνωση είναι φανταστική και μου άρεσε η πισίνα, τα παραδοσιακά φαγητά αλλά και η ευγενική **συμπεριφορά** των ανθρώπων».

Η μικρή Ντάρια Μπόκους που μαθαίνει ελληνικά στο Ντομσκ της Σιβηρίας, θέλησε να **εμπλουτίσει** τις **γνώσεις** της στην κατασκήνωση με βασικές φράσεις για ένα 11χρονο παιδί, όπως «πόσο κάνει το παγωτό;». Εκτός από μαθήματα ελληνικών, στην κατασκήνωση τα παιδιά μαθαίνουν ελληνικά τραγούδια, παραδοσιακούς χορούς, παίζουν θέατρο, **αθλούνται** και διασκεδάζουν.

Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία **να επισκεφτούν** την Ουρανούπολη και να κάνουν εκδρομή με το καράβι γύρω από το Άγιον Όρος. Είδαν ακόμη το Σείχ Σου και άναψαν κεράκι στον Άγιο Δημήτριο της Θεσσαλονίκης. Πήγαν επίσης, στα μαγαζιά της πόλης και πήραν μερικά δωράκια για τους γονείς τους. Τα περισσότερα αγόρασαν κονιάκ για το μπαμπά τους και μέλι ή ελιές για τη μαμά τους.

Τα τελευταία 11 χρόνια έχουν έρθει στην Ελλάδα περισσότερα από 5.000 παιδιά και νέοι συνολικά από διάφορες χώρες της Μαύρης Θάλασσας, όπως: Ουκρανία, Ρωσία, Γεωργία, Βουλγαρία και Ρουμανία. Σε λίγες μέρες θα **αποχαιρετήσουν** την Ελλάδα και θα φύγουν με νέες **αποσκευές**: λίγα παραπάνω ελληνικά, περισσότερους φίλους και την ελπίδα να ξανάρθουν.

από εφημερίδα (διασκευή)

1 ➤ Δείτε τις φωτογραφίες. Τι βλέπετε; Συζητήστε στην τάξη.

2 ➤ Διαβάστε το παραπάνω κείμενο και βρείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι προτάσεις.

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

α. Φέτος το καλοκαίρι 250 παιδιά από χώρες της Μαύρης Θάλασσας ήρθαν στην Κρήτη.	...
β. Η Ελλάδα ήταν καλύτερη από αυτό που είχαν στο μυαλό τους.	...
γ. Η Χριστίνα Ταπάλαβα από την Ουκρανία είναι 12 χρονών.	...
δ. Οι γονείς της δεν ήρθαν ποτέ στην Ελλάδα.	...
ε. Η μικρή Ντάρια Μπόκουκς δεν μαθαίνει ελληνικά στην χώρα της.	...
στ. Τα παιδιά στην κατασκήνωση κάνουν μόνο μαθήματα ελληνικών.	...
ζ. Τα παιδιά έκαναν εκδρομή στο Άγιο Όρος με λεωφορείο.	...
η. Τα παιδιά αγόρασαν δώρα για τους γονείς τους.	...
θ. Τα τελευταία χρόνια ήρθαν στην Ελλάδα πάνω από 5.000 παιδιά.	...
ι. Τα παιδιά ελπίζουν να ξανάρθουν στην Ελλάδα.	...

3 ➤ Βρες τι σημαίνουν τα παρακάτω ρήματα του κειμένου.

μεταφέρω •	• μιλάω με κάποιον, κουβεντιάζω
συζητώ •	• κάνω κάτι πιο πλούσιο, μεγαλώνω την ποσότητα
καλωσορίζω •	• κάνω γυμναστική, αθλητισμό
λατρεύω •	• παίρνω κάτι και το πηγαίνω από ένα μέρος σε ένα άλλο
εμπλουτίζω •	• πηγαίνω σε έναν καινούριο τόπο
αθλούμαι •	• χαιρετώ κάποιον, όταν φεύγω
επισκέπτομαι •	• λέω σε κάποιον «καλώς όρισες»
αποχαιρετώ •	• αγαπώ πάρα πολύ

4 ➤ Συμπληρώστε τα κενά με τα παραπάνω ρήματα του κειμένου.

- α. Η Χριστίνα έβαλε τα βιβλία της σε μεγάλες κούτες και τα ... στο καινούριο της δωμάτιο.
- β. Τα παιδιά ... στο αεροδρόμιο τους φίλους τους, που έφευγαν από την Ελλάδα.
- γ. Ο Πέτρος αγόρασε ελληνικά παραμύθια και κόμικς, για να ... τα ελληνικά του.
- δ. Στις κατασκηνώσεις τα παιδιά ... παίζοντας μπάσκετ και κάνοντας κολύμπι.
- ε. Όλοι οι τουρίστες ... την Ακρόπολη στην Αθήνα.
- στ. Η Ντάρια και ο Βλαδίμηρος ... στην τάξη για μία ελληνική ταινία, που είδαν χθες.
- ζ. Η μικρή Λύδια ... τα παγωτά. Τρώει κάθε μέρα δύο!
- η. «Παιδιά, ... στην Ελλάδα!» είπε η δασκάλα της κατασκήνωσης.

5 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι παρακάτω λέξεις του κειμένου

τα απαραίτητα •

η προσδοκία •

το μυαλό •

η ευκαιρία •

ο λόγος •

η συμπεριφορά •

η γνώση •

η αποσκευή •

• η κατάλληλη στιγμή

• ο τρόπος με τον οποίο μιλάω και φέρομαι σε κάποιον

• αυτά που χρειαζόμαστε κάθε μέρα

• το όργανο που έχουμε μέσα στο κεφάλι και με το οποίο σκεφτόμαστε

• η βαλίτσα, ο σάκος και ό,τι μεταφέρουμε μαζί μας στο ταξίδι

• το να περιμένεις κάτι με μεγάλη ελπίδα

• αυτό που μαθαίνω και γνωρίζω

• η αιτία, δικαιολογία

6 ➤ Συμπληρώστε τα κενά με τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

- α. Έχω μεγάλες ... από αυτό το ταξίδι στην Ελλάδα. Θέλω να δω πολλά μέρη, να γνωρίσω πολλά παιδιά και να μιλήσω μαζί τους ελληνικά.
- β. Ο παππούς κι η γιαγιά μου είχαν στο ... τους να γυρίσουν κάποτε στην Ελλάδα αλλά δεν το κατάφεραν.
- γ. Η καθηγήτρια έχει πολλές ... στην Τεχνολογία και στους υπολογιστές. Όλοι οι μαθητές κι όλες οι μαθήτριες τη θαυμάζουν.
- δ. Έχεις πολλούς ... να μάθεις αγγλικά. Μπορείς να σπουδάσεις στην Οξφόρδη, να διαβάζεις αγγλικά βιβλία και να σερφάρεις στο διαδίκτυο.
- ε. Η Ελένη στην τσάντα της έβαλε όλα τα ... για τη θάλασσα: το μαγιό της, μία πετσέτα, το αντηλιακό και ένα μπουκάλι νερό.
- στ. Ο θείος μου δεν είχε ποτέ την ... να ταξιδέψει στην Αμερική και τώρα θα ταξιδέψει με τη δουλειά του.
- ζ. Αυτός ο μαθητής δεν έχει καλήΜιλάει στην τάξη και δεν ακούει την δασκάλα του.
- η. Μαμά, έφτασα στην Ελλάδα αλλά οι ... μου χάθηκαν στο αεροδρόμιο. Τι να κάνω τώρα χωρίς τα πράγματά μου;

1ο είδος υποθετικού λόγου

Εκφράζει κάτι πραγματικό: μία σκέψη/ ένα σχέδιο/ μία πρόταση για το μέλλον.

Υπόθεση	Απόδοση
Αν + απλή υποτακτική	▶ Μέλλοντας
εάν (πιο επίσημο)	▶ Απλή υποτακτική
άμα/έτσι και (πιο καθημερινό)	▶ Προστακτική
όταν (χρονικοϋποθετικό)	▶ Ενεστώτας Οριστικής

- Αν έρθεις στη Θεσσαλονίκη, **θα ανεβούμε** στον Λευκό Πύργο.
- Αν έρθεις στη Θεσσαλονίκη, **να δεις** το Μουσείο Κινηματογράφου.
Είναι το μοναδικό στην Ελλάδα.
- Αν έρθεις στη Θεσσαλονίκη, **δοκίμασε** οπωσδήποτε μπουγάτσα με κρέμα.
Είναι υπέροχη!
- Αν έρθεις στη Θεσσαλονίκη, **μπορείς να/ αξίζει να** κάνεις μια βόλτα με το караβάκι στο λιμάνι.

Τα επίθετα

Σύγκριση με υπερθετικό βαθμό

	Θετικός	Υπερθετικός άρθρο + συγκριτικός	
ψηλός, ή, ό ωραίος, α, ο	▶ -ος, -η,-ο ▶ -ος, -α, -ο	ο -ότερος, η -ότερη, το -ότερο ο πιο -ος, η πιο -η, το πιο -ο	+ γενική + σε + αιτιατική
βαθύς, βαθιά, βαθύ	▶ -ύς,-ιά,-ύ	ο -ύτερος, η -ύτερη, το -ύτερο ο πιο -ύς, η πιο -ιά, το πιο -ύ	+ από όλους-ες-α
αχανής, ής, ές	▶ -ής,-ής,-ές	ο -έστερος, η -έστερη, το -έστερο ο πιο -ής, η πιο -ής, το πιο -ές	+ που...

- Δεν έχουν μονολεκτικά παραθετικά:
 - ▶ Τα επίθετα σε ης, α, ικο
 - ▶ Το επίθετο κρύος, α, ο
 - ▶ Τα επίθετα που δείχνουν χρώμα: π.χ. άσπρος, η, ο, πορτοκαλής, ιά, ί κτλ
 - ▶ Αυτά που έχουν περισσότερες από τρεις συλλαβές: περιέργος, η, ο παράξενος, η, ο
- Ο Όλυμπος είναι **το ψηλότερο** βουνό της Ελλάδας.
- Οι παραλίες της Μυκόνου είναι **οι ωραιότερες** παραλίες των Κυκλάδων.
- Ποιος είναι **ο βαθύτερος** ωκεανός της γης;
- Η Σαντορίνη έχει **τις βαθύτερες / τις πιο βαθιές θάλασσες** στην Ελλάδα.
- Οι πεδιάδες του Καναδά είναι **οι πιο αχανείς** πεδιάδες που είδα ποτέ μου.
- Η Σαχάρα είναι **η πιο αχανής** έρημος από όλες τις άλλες.
- Ο χειμώνας στην Πετρούπολη ήταν **ο πιο κρύος** χειμώνας που έζησα.
- Το απολιθωμένο δάσος της Λέσβου, που σκεπάστηκε από λάβα πριν από 20 εκατομμύρια χρόνια, είναι **το πιο παράξενο** δάσος της Ελλάδας.

3 Τα ανώμαλα παραθετικά

Θετικός	Υπερθετικός
καλός, ή, ό	ο καλύτερος, η -η, το -ο
μεγάλος, η, ο	ο μεγαλύτερος, η -η, το -ο
πολύς, πολλή, πολύ	ο περισσότερος, η -η, το -ο
κακός, ή, ό	ο χειρότερος, η -η, το -ο

4 Σχηματισμός σύνθετων επιθέτων

 που δηλώνουν κάτι σε υπερθετικό βαθμό («πέρα πολύ»)

παν-	κατά-	ολο-	πέντε-
πανέμορφος, η, ο	καταγάλανος, η, ο	ολόγυμνος, η, ο	πεντακάθαρος, η, ο
πανάκριβος, η, ο	κατακόκκινος, η, ο	ολοκαίνουριος, α, ο	πεντάμορφος, η, ο
πανέξυπνος, η, ο	κατάμαυρος, η, ο	ολομόναχος, η, ο	πεντανόστιμος, η, ο
πανευτυχής, ής, ές	κάτασπρος, η, ο	ολόασπρος, η, ο	πεντάρφανος, η, ο
πανοραμικός, ή, ό	κατακίτρινος, η, ο	ολόλαμπρος, η, ο	πενταώροφος, η, ο
	κατάμεστος, η, ο	ολόχρυσος, η, ο	

Η ακρογιαλιά είναι **πανέμορφη**. Ένας παράδεισος! Βρίσκεται ακριβώς δίπλα σε έναν **καταπράσινο** λόφο. Τα νερά είναι **πεντακάθαρα** και **καταγάλανα**. Κολυμπάμε μέρα-νύχτα, κάτω από έναν **ολόλαμπρο** ήλιο ή κάτω από το **ολόγεμο** φεγγάρι του Αυγούστου. Έλα κι εσύ. Χάνεις!

Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι

α

β

Α ακούω-κατανούώ

1 Ακούστε δύο αφηγήσεις μαθητών, που μιλούν για τους ξένους στην Αθήνα και βρείτε με ποια εικόνα ταιριάζει η καθεμιά.

- Η **πρώτη** αφήγηση ταιριάζει με την εικόνα ...
- Η **δεύτερη** αφήγηση ταιριάζει με την εικόνα ...

1 ➤ Ακούστε δύο φορές τη συνέχεια της δεύτερης ιστορίας και κρατήστε σημειώσεις.

Οι σημειώσεις μου:

- Οι μαθητές κάνουν μια έρευνα για ... στην Αθήνα.
- Ο Μήτσος ... αυτοκίνητα στο πρατήριο βενζίνης.
- Οι μαθητές έκαναν μερικές ... στον ξένο, για να τον γνωρίσουν.
- Ο ξένος ήταν από
- Το ελληνικό όνομα «Μήτσος» του το έδωσε ... του.
- Στο μικρό σπίτι του είχε γκαζάκι, ένα κρεβάτι, λίγα ... κι ένα μικρό
- Κάθε μέρα ο ξένος πλένεται, ... και το βράδυ ... το βενζινάδικο.
- Στο βενζινάδικο πλένει αυτοκίνητα συνήθως ... και
- Δεν είναι ... και έχει ... αδέρφια. Δεν θέλει να ... στην χώρα του.
- Πιστεύει ότι άλλοι Έλληνες είναι ... και άλλοι
- Το όνειρο του είναι να έχει μια σταθερή ... και νόμιμα ..., για να μπορεί να ζήσει σε αυτή την χώρα.

B μιλάω

1 Δείτε το λεξιλόγιο.

οδηγίες λεξιλόγιο οδηγίες λεξιλόγιο οδηγίες λεξιλόγιο

ΟΙ ΞΕΝΟΙ

ο/η ξένος, η = ο/η αλλοδαπός, ή
 ο μετανάστης / η μετανάστρια
 ο οικονομικός μετανάστης
 ο/η πρόσφυγας
 ο πολιτικός πρόσφυγας
 ο ξενιτεμένος, η
 ο απόδημος (ελληνισμός)

ΤΙ ΚΑΝΩ;

αφήνω / εγκαταλείπω την πατρίδα μου
 (=τη χώρα μου) και πηγαίνω σε μια άλλη χώρα
ξενιτεύομαι = πηγαίνω στα ξένα
μεταναστεύω
εκπατρίζομαι
αποδημώ/είς

Η ΠΡΑΞΗ

η ξενιτιά
 η μετανάστευση
 εξωτερική / εσωτερική μετανάστευση
 εκούσια / ακούσια μετανάστευση
 (με τη θέληση μου / χωρίς τη θέληση μου)
 η προσφυγιά ο εκπατρισμός
 η αποδημία

- αλλόγλωσσος, η
αλλόθρησκος, η
αλλοεθνής, ής
- η χώρα προέλευσης
η χώρα υποδοχής

ΠΡΙΝ ΦΥΓΩ

αισθάνομαι **τάση**, εις **φυγής**
αποχαιρετώ τους δικούς μου/
 ο αποχαιρετισμός
αποχωρίζομαι τους οικείους μου
 ο αποχωρισμός
αναχωρώ από την πατρίδα μου (=φεύγω)
 η αναχώρηση
 λιμάνια / αεροδρόμια/ σταθμοί

Η ΑΦΙΞΗ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΠΑΤΡΙΔΑ

εγκαθίσταμαι στην νέα χώρα / η εγκατάσταση
προσαρμόζομαι σε η προσαρμογή
 (ένα καινούριο περιβάλλον)
ενσωματώνομαι σε η ενσωμάτωση
αφομοιώνομαι σε η αφομοίωση
εντάσσομαι σε η ένταξη

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ / ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- προβλήματα επικοινωνίας / άγνωστη γλώσσα
- οικονομικά προβλήματα: η επιβίωση / η αναζήτηση εργασίας
νόμιμος ≠ παράνομος μετανάστης
(ο λαθρομετανάστης)
το άσυλο / ζητώ άσυλο
η άδεια διαμονής/ η πράσινη κάρτα
- ο ντόπιος ≠ ο ξένος
η πλειονότητα ≠ η μειονότητα
(εθνική, φυλετική, θρησκευτική κλπ)

Η ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ

- οι προκαταλήψεις / είμαι **προκατειλημμένος**
το στερεότυπο / έχω στερεότυπη εικόνα για τους άλλους
- ο ρατσισμός / η ρατσιστική συμπεριφορά**
οι διακρίσεις/κάνω διακρίσεις σε βάρος κάποιου
- η απόρριψη (η μη αποδοχή) του μετανάστη
η μοναξιά
η **νοσταλγία/νοσταλγώ** την πατρίδα μου / τους δικούς μου

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ 👍

επιστρέφω = γυρίζω
στην πατρίδα μου

επαναπατρίζομαι /
ο επαναπατρισμός

φιλόξενος, η
η ανοχή / ανεχτικός, ή, ό
δείχνω ανοχή = ανέχομαι
ανοιχτή κοινωνία

η πολυπολιτισμική κοινωνία
η συνύπαρξη / συνυπάρχω με
τους ξένους / τους διαφορετικούς

η κοινωνική αποδοχή
ο σεβασμός / σέβομαι
τις διαφορές των άλλων
η ισότητα

1 ➤ Συμπληρώστε τα κενά με λέξεις από το παραπάνω λεξιλόγιο.

- Η πατρίδα ενός μετανάστη ονομάζεται χώρα ... και η καινούρια πατρίδα χώρα
- Πολλοί Έλληνες μετανάστες ... στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα, γιατί πάντα ονειρεύονταν να γυρίσουν πίσω και να περάσουν στην πατρίδα τα τελευταία χρόνια της ζωής τους.
- Πολλοί πρόσφυγες ζητούν πολιτικό ... σε πολλές χώρες της δυτικής Ευρώπης.
- Στην Αμερική παλιότερα οι λευκοί έκαναν ... εναντίον των μαύρων. Οι μαύροι δεν είχαν τα ίδια δικαιώματα με τους λευκούς.
- Ο μετανάστης πολύ συχνά νιώθει ... για την πατρίδα του, το σπίτι και τους δικούς του ανθρώπους. Τους σκέφτεται συχνά και στεναχωριέται, γιατί είναι μακριά τους.
- Μια άλλη λέξη συνώνυμη της λέξης «ξένος» στα ελληνικά είναι η λέξη: «...» .
- Οι μετανάστες που περνούν παράνομα τα σύνορα της Ελλάδας από την ξηρά ή από την θάλασσα ονομάζονται «...» .

2 ➤ Ερωτήσεις για συζήτηση

- Ζουν πολλοί μετανάστες ή πρόσφυγες στην χώρα σου; Από ποιες χώρες προέρχονται; Ποια είναι η εθνικότητά τους;
- Για ποιους ξένους που ζουν στην χώρα σας η πλειοψηφία του κόσμου έχει αρνητική άποψη;
- Πώς τους χαρακτηρίζουν; Χρησιμοποιούν κάποιες λέξεις αρνητικές (υποτιμητικές) για αυτούς; Ποιες είναι αυτές;
- Είσαι μετανάστης στην χώρα που ζεις; (μετανάστης πρώτης, δεύτερης, τρίτης γενιάς)
- Είναι οι γονείς σου ή οι παπούδες σου μετανάστες από την Ελλάδα ή από άλλη χώρα; Μάθε για την ιστορία τους και παρουσίασε την στην τάξη. Θα σε βοηθήσει το λεξιλόγιο και το παρακάτω ερωτηματολόγιο.

Η ιστορία των γονιών μου/ των παππούδων μου

Πότε έφυγαν από την πατρίδα τους;
Γιατί έφυγαν;
Σε ποια χώρα πήγαν;
Τι έκαναν μόλις έφτασαν;
Ήξεραν την γλώσσα της χώρας υποδοχής;
Ποιες ήταν **οι δυσκολίες** που συνάντησαν;
Πώς τους φέρθηκαν **οι ντόπιοι**;

Άλλαξε η ζωή τους στην καινούρια πατρίδα;
Νοσταλγούν την πατρίδα τους;
Θέλουν να γυρίσουν πίσω;
Πηγαίνουν στην πατρίδα τους συχνά;
Αν ναι, **κάθε πότε**;
Πώς τους φαίνεται η πατρίδα τους τώρα;
Έχει αλλάξει;

1 Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και βρείτε τη σωστή απάντηση.

Το όνομά μου είναι Ντανιέλα και κατάγομαι από την Κένυα. Μας έδωξαν από την χώρα μας λόγω των πολιτικών **πεποιθήσεων** των γονιών μου. Ξεκινήσαμε για την Ελλάδα με μόνες αποσκευές την αγάπη και την ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον. Όταν φτάσαμε, οι συγγενείς μου από την Κένυα που μένουν στην Ελλάδα, μας **υποδέχτηκαν** θερμά. Η Ελλάδα είναι μια πανέμορφη χώρα με παραδεισένια τοπία αλλά πιο πολύ με ενθουσιάζει η γλώσσα της και ο πανάρχαιος πολιτισμός της.

Από την πρώτη κιόλας μέρα γράφτηκα στο σχολείο. Στην αρχή όλοι με υποδέχτηκαν με φιλικό τρόπο. Τη δεύτερη μέρα όμως, τα πράγματα άλλαξαν. Κανείς δεν ήθελε να καθίσει μαζί μου. Στο διάλειμμα τα παιδιά μου κολλούσαν χαρτάκια στην πλάτη, που έγραφαν «μαυράκι», «χαζή» και διάφορα άλλα επίθετα. Με έλεγαν «φτωχαδάκι», επειδή δεν είχα άλλα ρούχα και με απείλησαν πως αν μιλούσα στην κυρία, θα με χτυπούσαν. Προσπάθησα να τους **δικαιολογήσω**. Οι συμμαθητές μου δεν ήταν συνηθισμένοι στους ξένους και **επηρεάστηκαν** από τις ρατσιστικές αντιλήψεις των μεγάλων. Δηλαδή πίστευαν ότι οι μαύροι είναι βρώμικοι, μεταφέρουν ιούς και **δολοφονούν**. Οι ενήλικες δεν διδάσκουν στα παιδιά την **αλληλεγγύη**, αλλά αντίθετα τους διδάσκουν ένα άδικο μίσος για τους ξένους.

Τα παιδιά συνέχιζαν να με **κοροϊδεύουν** με χειρότερες **βρισιές** κάθε μέρα. Έβαλα τα δυνατό μου αλλά δεν κατάφερα να τους δικαιολογήσω αυτή την φορά. Στην ώρα του διαλείμματος συζήτησα το πρόβλημά μου με την δασκάλα και την ζήτησα να μην **μαλώσει** τους συμμαθητές μου. Με αγκάλιασε και μου είπε πως ήξερε τι ακριβώς έπρεπε να κάνει.

Το κουδούνι χτύπησε και οι μαθητές μπήκαν στην τάξη. Μόλις κάθισαν, η κυρία μοίρασε σε όλους ένα φυλλάδιο που έγραφε «Ρατσισμός και ξενοφοβία. Επικίνδυνα φαινόμενα για μια χώρα. Βρίσκω τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος.» Όλοι **σάσπισαν** και η κυρία μου έκλεισε το μάτι. Κάθε μαθητής έπρεπε να γράψει τις απόψεις του. Έπειτα η δασκάλα μου έδωσε τα κείμενα των παιδιών και μου ζήτησε να φτιάξω ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα.

Το άρθρο ήταν ωραίο και το ονόμασα «5 τρόποι για να βγάλεις το παραμικρό ίχνος ξενοφοβίας από πάνω σου.»

1ος τρόπος: Μην ξεχωρίζεις τους ανθρώπους από το χρώμα, την οικονομική κατάσταση και τη θρησκεία αλλά από την καρδιά και τον χαρακτήρα.

2ος τρόπος: Προσπάθησε να γνωρίσεις ένα ξένο και μάθε για τη ζωή του.

3ος τρόπος: Συζήτησε μαζί του τις διαφορές.

4ος τρόπος: Αλλάξτε ρόλους. Μπες στη θέση του για μια μέρα.

5ος τρόπος: Αφού αλλάξεις εσύ, δοκίμασε να αλλάξεις στάση και στους γύρω σου. Δεν θα σου άρεσε να ζεις σε έναν κόσμο χαράς, αγάπης και αλληλεγγύης;

Από την ημέρα που δημοσιεύτηκε το άρθρο **συμφιλώθηκα** με τους συμμαθητές μου. Αρχίσαμε όλοι να εφαρμόζουμε τους «5 τρόπους». Η ζωή μου πραγματικά έχει αλλάξει.

Η Ντανιέλα ήρθε στην Ελλάδα

- α.** μόνη.
- β.** με τους γονείς της.
- γ.** με συγγενείς της.

Της άρεσε η Ελλάδα, γιατί

- α.** ήξερε ελληνικά.
- β.** είναι ένας παράδεισος για τους ξένους.
- γ.** έχει έναν πανάρχαιο πολιτισμό.

Στο σχολείο οι συμμαθητές της

- α.** την κορόιδευαν.
- β.** την χτύπησαν.
- γ.** δεν την άφησαν να καθίσει σε ένα θρανίο.

*Η Ντανιέλα πιστεύει ότι για τις
ρατσιστικές απόψεις των
συμμαθητών της φταίνε*

- α.** οι ξένοι.
- β.** οι μεγάλοι.
- γ.** οι ίδιοι οι μαθητές.

Η Ντανιέλα είπε στη δασκάλα

- α.** να της αλλάξει τάξη.
- β.** να μαλώσει τους συμμαθητές της.
- γ.** το πρόβλημα της.

Τα παιδιά έπρεπε

- α.** να γράψουν ένα κείμενο για τον ρατσισμό και τη ξеноφοβία.
- β.** να διαβάσουν ένα κείμενο για τον ρατσισμό και τη ξеноφοβία.
- γ.** να γράψουν το καθένα ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα.

*Το άρθρο της Ντανιέλας περιέχει
πέντε τρόπους*

- α.** για να γνωρίσεις έναν ξένο.
- β.** για να αλλάξεις την αρνητική άποψη σου για τους ξένους.
- γ.** για να αλλάξεις τον κόσμο.

Η Ντανιέλα τώρα

- α.** έχει αλλάξει τάξη και συμμαθητές.
- β.** έχει καλές σχέσεις με τους συμμαθητές της.
- γ.** γράφει άρθρα μαζί με τους συμμαθητές της.

2 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι λέξεις του κειμένου, που είναι με έντονα γράμματα.

η πεποίθηση

- α. η βέβαιη γνώμη
- β. η εντύπωση
- γ. η κατάσταση

δικαιολογώ
κάποιον

- α. του εξηγώ
- β. του δίνω δίκαιο
- γ. του δίνω άδικο

υποδέχομαι

- α. πηγαίνω κάποιον στο σταθμό, στο αεροδρόμιο κ.λπ., για να φύγει
- β. πηγαίνω να συναντήσω κάποιον που έρχεται συνήθως από μακριά - καλωσορίζω
- γ. περιμένω κάποιον

επηρεάζω
κάποιον

- α. κάνω κάποιον να έχει ή να αλλάξει γνώμη ή συναισθήματα
- β. κάνω κάποιον να καταλάβει
- γ. κάνω κάποιον να έχει δική του γνώμη

δολοφονώ

- α. φωνάζω
- β. σκοτώνω
- γ. δέρνω

η αλληλεγγύη

- α. το να σέβεται ο ένας τον άλλον
- β. το να καταλαβαίνει ο ένας τον άλλον
- γ. το να βοηθάει ο ένας τον άλλον

κοροϊδεύω
κάποιον

- α. διασκεδάζω κάποιον
- β. γελάω σε βάρος του
- γ. τον κάνω να γελάσει

η βρισιά

- α. μια κακή λέξη ή φράση που κάνει τον άλλον να νιώθει άσχημα, τον μειώνει
- β. μια βίαιη κίνηση επάνω σε κάποιον- το χτύπημα
- γ. μια δυνατή φωνή, που τρομάζει κάποιον

βάζω τα
δυνατά μου

- α. βάζω πολλή δύναμη, για να νικήσω κάποιον
- β. κάνω κάθε προσπάθεια, για να πετύχω κάτι
- γ. προσπαθώ να γίνω πιο δυνατός

μαλώνω
κάποιον

- α. μιλάω αυστηρά σε κάποιον (κυρίως σε ένα παιδί) που έκανε κάποιο λάθος, για να τον διορθώσω
- β. θυμώνω με κάποιον, γιατί έκανε κάποιο λάθος
- γ. λέω σε κάποιον να φύγει, γιατί έκανε κάποιο λάθος

σαστίζω

- α. φοβάμαι
- β. χαίρομαι
- γ. παθαίνω σοκ, τα χάνω

συμφιλιώνω

- α. δημιουργώ φιλία ανάμεσα σε δύο άγνωστα άτομα
- β. ξαναφέρνω τη φιλία και την ηρεμία ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα άτομα
- γ. κάνω κάποιους να με αγαπήσουν

- 3 ➤ Ερωτήσεις για κατανόηση και συζήτηση:
- Με ποιες λέξεις κορόιδευαν τη Ντανιέλα οι συμμαθητές της;
 - Ποιες είναι οι ρατσιστικές αντιλήψεις για τους μαύρους, σύμφωνα με το κείμενο;
 - Πώς η δασκάλα βοήθησε την Ντανιέλα;
 - Ποιον από τους πέντε τρόπους της Ντανιέλας θεωρείς καλύτερο, για να μην είναι κανείς ξενόφοβος;

- 4 ➤ Πείτε σε ζευγάρια, τι θα κάνατε, αν ήσασταν στη θέση της Ντανιέλας. Δείτε το παράδειγμα.

Αν ήμουν στη θέση κάποιου... τι θα έκανα

Αν + παρατατικός

(είμαι στη θέση κάποιου)
 ► Αν ήμουν στη θέση σου,

θα + παρατατικός

(αλλάζω σχολείο)
 θα άλλαζα σχολείο.

προσοχή!

Αν ήμουν στη θέση της Ντανιέλας,...

α. το λέω στη δασκάλα μου	θα το έλεγα στη δασκάλα μου.
β. αλλάζω σχολείο	...
γ. το λέω στους γονείς μου	...
δ. κλαίω κάθε μέρα	...
ε. μαλώνω με τους συμμαθητές μου
κάθε μέρα.	...
στ. θυμώνω	...
ζ. είμαι λυπημένος, η	...
η. (άλλο)	...

- 2 Διαβάστε ή ακούστε τα δύο παρακάτω τραγούδια, που μιλούν για την ξενιτιά. Βρείτε ποιος μιλάει στο καθένα και τι εκφράζει.

Στη συνέχεια δείτε τις φωτογραφίες και περιγράψτε τις. Με ποια τραγούδια ταιριάζουν;

Ποιος μιλάει και τι εκφράζει;

Ένας μετανάστης μιλάει για τα προβλήματα που έχει στην ξενιτιά. ... τραγούδι

Μία γυναίκα αποχαιρετά τον αγαπημένο της, που μεταναστεύει.
(φεύγει στην ξενιτιά) ... τραγούδι

Το πλοίο θα σαλπάρει

Το πλοίο θα **σαλπάρει** για λιμάνια ξένα.
Μαζί του θα σε πάρει
αγάπη μου και σένα
μακριά από μένα.

Την καρδιά μου ο πόνος την **πληγώνει**
και στο κλάμα βραδιάζει και νυχτώνει

Φεύγεις αγάπη μου, φεύγεις χαρά μου,
πάρ' τις ελπίδες μου, τα όνειρά μου,
γρήγορα να 'ρθεις πάλι κοντά μου.

Το πλοίο θα σαλπάρει για λιμάνια ξένα.
Μαζί του θα σε πάρει
αγάπη μου και σένα
μακριά από μένα.

Κάθε ώρα για μένα θα 'ναι χρόνος.
Θα με **λιώνει** της ξενιτιάς ο πόνος.

Φεύγεις αγάπη μου, φεύγεις χαρά μου,
πάρ' τις ελπίδες μου, τα όνειρά μου,
γρήγορα να 'ρθεις πάλι κοντά μου.

Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης
Μουσική: Βασίλης Τσιτσάνης

Εδώ στην ξένη χώρα

Εδώ στην ξένη χώρα
Αχ, τι στεναχώρια.

Τι θα φάω, τι θα πιω,
τι θα στείλω στο χωριό;
Οι γυναίκες είναι **χύμα**,
καίγομαι σαν τις κοιτώ,
δεν με θέλουν κι είναι **κρίμα**.

Κάθε βράδυ στο σταθμό
τριγουρίζω για να πω
για **κουβέντα** σ' ένα φίλο.
Κι αν μια νύχτα δεν τον βρω
μοιάζω με χαμένο σκύλο.

Θα γυρίσω στο χωριό,
δεν αντέχω, δεν **βαστώ**,
τι κορμί βασανισμένο.
Ψάχνω να 'βρω αδελφό
κι όλοι με φωνάζουν ξένο.

Στίχοι: Γ. Σκούρτης
Μουσική: Γ.Μαρκόπουλος

- 1 ➤ Δείτε τις άγνωστες λέξεις του **πρώτου τραγουδιού** και στη συνέχεια απαντήστε στις ερωτήσεις με συγκεκριμένες λέξεις ή φράσεις από το τραγούδι.

σαλπάρω (για πλοίο)

αναχωρώ, φεύγω

πληγώνω κάποιον

προκαλώ (με λόγια ή με πράξεις) μεγάλη λύπη, πόνο ή στενοχώρια σε κάποιον

- Την πλήγωσες με τη συμπεριφορά σου.
- Δεν ήθελα να τον πληγώσω.

λιώνω (μεταφορικά)

υποφέρω σωματικά και ψυχικά

- Την έλιωνε ο πόνος για το θάνατο του γιου της.
- Έλιωνε από τη λύπη / τον καημό / την αρρώστια.
- (έκφρ.) Λιώνει σαν κερί.

➤ Για πού φεύγει ο αγαπημένος της;	Για
➤ Τι πληγώνει την καρδιά της;	Ο ...
➤ Τι ζητάει από τον αγαπημένο της να κάνει ;	Ν' ...
➤ Πώς τον φωνάζει (προσφωνεί);	... μου ... μου

- 2 ➤ Από την παρακάτω ιστορία του τραγουδιού λείπουν μερικά ρήματα. Να διαλέξετε για κάθε κενό το σωστό ρήμα από τον παρακάτω κατάλογο.

- να γυρίσει= να επιστρέψει • χάνει • αποχαιρετά
- υποφέρει= πονάει • σαλπάρει = φεύγει

Μια γυναίκα ... τον αγαπημένο της που ... με ένα πλοίο για τα ξένα. Η γυναίκα νιώθει ότι ... τα όνειρα και τις ελπίδες της. ... γιατί τον αποχωρίζεται και θα ζει πλέον μακριά του. Του ζητάει ... γρήγορα κοντά της.

- 3 ➤ Βρείτε τις λέξεις του **δεύτερου τραγουδιού** που έχουν παρόμοια σημασία με τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις:

γυρίζω εδώ και εκεί χωρίς σκοπό	...	επιστρέφω	...
αντέχω, υπομένω	...	έχω έντονα συναισθήματα,	...
τα λόγια, η συζήτηση	...	κυρίως ερωτικά (μεταφορικά)	...
η αδικία, η ατυχία	...		

- 4 ➤ «Οι γυναίκες είναι **χύμα**», λέει ο μετανάστης:
Δείτε την **κυριολεκτική σημασία** της λέξης «χύμα». Μπορείτε να μαντέψετε τη μεταφορική της σημασία μέσα στο τραγούδι;

Χύμα

για εμπόρευμα, που πουλιέται χωρίς συσκευασία και σε όση ποσότητα θέλει ο πελάτης
για μικρά πράγματα, που τα βάζουν κάπου χωρίς τάξη, όπως τύχει, ανάκατα,

- Στην ταβέρνα υπάρχει **χύμα** κρασί.
- Χύμα ρύζι, **χύμα** όσπρια.
- Έριξε στην βαλίτσα όλα τα πράγματα **χύμα**.
- Άφησα τα τρόφιμα **χύμα** στο ψυγείο.

Μεταφορικά για πρόσωπα:

Αυτός που δεν έχει τάξη και σύστημα στην εμφάνιση, στη συμπεριφορά του.
Δεν έχει κάποιο πρόγραμμα, είναι αδιάφορος

- 5 ➤ Χρησιμοποιήστε το παραπάνω λεξιλόγιο στις παρακάτω προτάσεις:
- ... η καρδιά σου να βλέπει μικρά παιδιά να πεθαίνουν από την πείνα!
 - Από το πρωί ως το βράδυ ... στους δρόμους, χωρίς να κάνει τίποτα.
 - Ο Πέτρος είναι πολύ ... άτομο. Δεν τακτοποιεί τα πράγματα του και ποτέ δεν βρίσκει αυτό που ψάχνει.
 - Τι ... να μην με θέλουν μαζί τους στο πάρτι!
 - Τι ώρα ... ο μπαμπάς σου από την δουλειά του;
 - Είχαμε μια ωραία ... με την Σοφία. Συζητήσαμε για τις καλοκαιρινές μας διακοπές.

- 6 ➤ Απαντήστε στις ερωτήσεις με συγκεκριμένες λέξεις ή φράσεις από το τραγούδι.

- Ποιες τρεις ερωτήσεις απασχολούν τον μετανάστη; α. Τι ... ;
β. Τι ... ;
γ. Τι ... ;
- Τι είναι κρίμα; Είναι κρίμα που οι γυναίκες ...
- Γιατί τριγυρίζει κάθε βράδυ στον σταθμό; Για να ...
- Τι θα κάνει, επειδή δεν αντέχει; Θα ...
- Πώς τον φωνάζουν όλοι; Τον φωνάζουν ...

- 7 ➤ Τι πιστεύετε, θέλει να στείλει στο χωριό του ο μετανάστης του τραγουδιού; Γιατί;
- Ένα γράμμα στην οικογένεια του.
 - Χρήματα στην οικογένεια του.
 - Μία φωτογραφία του.

8 ➤ Βρείτε τους στίχους του τραγουδιού, που εκφράζουν τα παρακάτω συναισθήματα του μετανάστη.

Τα συναισθήματα του μετανάστη

στους στίχους:

Ο μετανάστης
νιώθει...

- **άγχος** για την επιβίωσή του. ...
- **αγωνία** για την οικονομική κατάσταση των δικών του. ...
- **αδικία** που δεν τον θέλουν (απορρίπτουν) οι γυναίκες της ξένης χώρας. ...
- **ανάγκη** να επικοινωνήσει με κάποιον που μιλάει την ίδια γλώσσα. ...
- **μοναξιά**. ...
- **στεναχώρια** που δεν τον δέχονται οι ντόπιοι. ...

9 ➤ Κάντε μια έρευνα στο διαδίκτυο και βρείτε δημοτικά τραγούδια της ξενιτιάς ή τραγούδια που μιλούν για την ελληνική μετανάστευση. Παρουσιάστε στην τάξη ένα ή περισσότερα από τα τραγούδια που σας άρεσαν.

10 ➤ Βρείτε πληροφορίες για την ιστορία της ελληνικής διασποράς από τις παρακάτω ιστοσελίδες ή από άλλες πηγές και παρουσιάστε στην τάξη αυτές που μιλούν για τους Έλληνες μετανάστες στη δική σας χώρα. Κάντε μία έκθεση με φωτογραφικό υλικό στην τάξη ή στο σχολείο σας.

α. wikipedia:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%80%CF%8C%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82

β. Φρυκτωρίες: Ανακοίνωση της Ταλιγκάρου Αγγελικής με τίτλο “**Η Ιστορία της Ελληνικής Διασποράς**” που πραγματοποιήθηκε στο Ρέθυμνο της Κρήτης 4 -6 Ιουλίου 2003:

<http://www.komvos.edu.gr/fryktories/article/i-istoria-tis-ellinikis-diasporas>

γ. Hellenic Recourses Network:

<http://www.hri.org/forum/diaspora/diaspora/>

3 Διαβάστε την παρακάτω αφήγηση ενός Έλληνα μετανάστη. Στη συνέχεια βρείτε ποιος πλαγιότιτλος ταιριάζει σε κάθε παράγραφο.

1. Όταν έφυγα από την Ελλάδα για την Αυστραλία, ήμουν μόλις 19 χρονών. Δεν είχα κανένα συγγενή εκεί, μα έπρεπε **να αγωνιστώ** και **να τα βγάλω πέρα** μόνος μου. Είχα τελειώσει το Λύκειο με άριστα. Μα η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δεν ήταν καθόλου καλή. Από μικρός **ξενοδούλευα** για να τα βγάλουμε πέρα. Τώρα έπρεπε να φύγω στο εξωτερικό **ν' αναζητήσω** την τύχη μου. Ίσως έτσι τα κατάφερα και **βελτίωνα** τα πράγματα.
2. Υπέγραφα ένα **συμβόλαιο** με το οποίο **η μεταφορά, η διαμονή** και το φαγητό θα ήταν δωρεάν. Όμως θα έπρεπε να δουλεύω για τέσσερα χρόνια χωρίς να πληρώνομαι, όπως μου έλεγαν. Έτσι ξεκινήσαμε με το καλό για την Αυστραλία τον Απρίλιο του 1955. Το ταξίδι μας πάνω στο πλοίο **διήρκησε** σαράντα ημέρες. **Δεν ήξερα «γρι»** Εγγλέζικα. Ευτυχώς όμως που είχαν βάλει μια δασκάλα να μας μάθει μερικά, έτσι ώστε να μπορούμε να **συνεννοούμαστε κουτσά-στραβά**.
3. Όταν φτάσαμε ήταν αργά τη νύχτα. Μας μετέφεραν σε ένα παλιό **στρατόπεδο**, σε μια περιοχή που λεγόταν Μπονεκίλα. Εκεί βρίσκονταν μετανάστες από κάθε χώρα: Ιταλοί, Έλληνες, Γερμανοί και πολλοί άλλοι. Στη συνέχεια μας έβαλαν να κοιμηθούμε και νωρίς το πρωί μας ξύπνησαν για να πάμε στη δουλειά. Όταν γυρίσαμε, ήμασταν όλοι **πτώματα απ' την κούραση**. Και γω δεν ήξερα πόσες ώρες είχαμε δουλέψει! Αυτό γινόταν καθημερινά.
4. Δεν άντεξα άλλο. Ύστερα από τρεις ημέρες συνεννοήθηκα με τέσσερις ακόμα Έλληνες, μαζέψαμε όλοι τις οικονομίες μας και **το σκάσαμε**. Είχαμε συνεννοηθεί μ' έναν ταξιτζή, ο οποίος ήρθε και μας πήρε αργά τη νύχτα. Η κοντινότερη πόλη ήταν η Μελβούρνη. Εκεί θα μας άφηνε. Όταν φτάσαμε χωρίσαμε μεταξύ μας. Έμεινα μαζί μ' ένα παιδί, συνομήλικό μου, που είχα γνωρίσει πάνω στο πλοίο, τον Πέτρο Ιωάννου. Είχαμε πει στον ταξιτζή να μας αφήσει στην περιοχή που ζούσαν Έλληνες. Έτσι εκεί βρήκαμε μερικούς **πατριώτες**, οι οποίοι μας **φρόντισαν** και **με το παραπάνω**. Μας έδωσαν να φάμε και μας έβαλαν να κοιμηθούμε. Έτσι την επόμενη μέρα, αφού τους ευχαριστήσαμε θερμά, τα μαζέψαμε και φύγαμε.
5. Βρήκαμε παρακάτω ένα **παρτημένο**, μισογκρεμισμένο σπιτί. Δεν είχαμε άλλη επιλογή, γι' αυτό και **εγκαταστήκαμε** εκεί. Το βράδυ έκανε κρύο, τα ποντίκια έκαναν βόλτες πέρα-δώθε κι εμείς είχαμε ξαπλώσει κάτω στο πάτωμα. Αυτό συνέβαινε καθημερινά. Όμως δεν μας πείραζε το μισογκρεμισμένο σπιτί, ούτε τα ποντίκια, ούτε ότι δεν είχαμε στρώματα να ξαπλώσουμε. Εκείνο που πραγματικά μας **θέρριζε** ήταν η πείνα. Λεφτά δεν είχαμε. Όλες οι οικονομίες μας είχαν πάει στον ταξιτζή. Έτσι ένα βράδυ αναγκαστήκαμε και μπήκαμε σ' ένα εστιατόριο. Αφού φάγαμε καλά, καταφέραμε και το σκάσαμε από ένα παράθυρο της τουαλέτας χωρίς να πληρώσουμε. Αυτό συνέβαινε κάθε δύο με τρεις ημέρες για δέκα φορές περίπου.(...)

6. Ύστερα από δέκα μέρες που έψαχνα δουλειά, τελικά κατάφερα και βρήκα δουλειά σ' ένα εργοστάσιο. Ήταν βέβαια κάπως μακριά-γύρω στις δύο ώρες με τα πόδια-αλλά τι να κάνουμε. Δεν είχα άλλη επιλογή. (...) Πήγαινα καθημερινά στη δουλειά κι ύστερα γύριζα σπίτι. Έτσι ήρθε ο πρώτος μισθός, ύστερα κι ο δεύτερος κι ο τρίτος. Μόλις καταφέραμε και μαζέψαμε ένα **ικανοποιητικό** ποσό, που μπορούσε να καλύψει τις βασικές μας ανάγκες, πήγαμε σ' εκείνο το εστιατόριο στο οποίο είχαμε φάει τόσες φορές, αλλά χωρίς να πληρώσουμε. Τώρα όμως θα τρώγαμε και θα πληρώναμε. Εκεί εξηγήσαμε στον ιδιοκτήτη τι συνέβαινε. Αυτός είπε πως μας είχε καταλάβει, αλλά δεν ήθελε να μας **ντροπιάσει**. Μόλις άκουσε πως θέλαμε να τον πληρώσουμε **έγινε έξω φρενών** και δεν το δεχόταν με τίποτα. Έτσι φύγαμε με τα λεφτά στην τσέπη μας.

Συνηνεύξεις σε μαθητές του 1ου Γυμνασίου Μαλακοπής Θεσσαλονίκης από Έλληνες μετανάστες, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ» στο : Σχολείο χωρίς σύνορα, Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ,ΟΕΔΒ

Πλαγιότιτλοι

- Η εύρεση εργασίας και οι πρώτοι μισθοί
- Η άφιξη στην Αυστραλία και η σκληρή ζωή σε ένα στρατόπεδο
- Η πείνα και το δωρεάν φαγητό σε ένα εστιατόριο
- Η απόφαση του να φύγει στην Αυστραλία και οι λόγοι της μετανάστευσής του
- Η απόδραση από το στρατόπεδο και η άφιξη στη Μελβούρνη
- Το ταξίδι στην Αυστραλία

ταιριάζει με την παράγραφο

•••
•••
•••
•••
•••
•••

1 ► Βρείτε ποιες λέξεις ή φράσεις κάθε παραγράφου έχουν παρόμοια σημασία με τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις.

1η παράγραφος

τα καταφέρνω, ξεπερνώ τα προβλήματα

δουλεύω ως εργάτης ή υπάλληλος συνήθως περιστασιακά και πληρώνομαι με το μεροκάματο.

κάνω κάτι καλύτερο απ' ό,τι είναι

προσπαθώ πολύ

ψάχνω, γυρεύω

► •••
► •••
► •••
► •••
► •••

2η παράγραφος

δεν ξέρω τίποτα, ούτε κάτι λίγο

συνεχίζει να γίνεται, να υπάρχει κάτι (ένα γεγονός, ένα φαινόμενο κλπ)

με δυσκολία, όπως όπως

καταλαβαίνω κάποιον και με καταλαβαίνει, μπορώ να επικοινωνήσω με κάποιον

η μετακίνηση ενός αντικειμένου ή ενός ανθρώπου από ένα μέρος σε ένα άλλο

το να μένει, να κατοικεί κάποιος κάπου

η γραπτή συμφωνία ανάμεσα σε δύο πρόσωπα

► •••
► •••
► •••
► •••
► •••
► •••

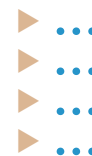
3η παράγραφος

πολύ κουρασμένος, πολύ ταλαιπωρημένος
μια περιοχή με κτίρια που ελέγχεται και μένουν προσωρινά πρόσφυγες

4η παράγραφος

αυτός που είναι από τον ίδιο τόπο (χώρα, πόλη, χωριό) με μένα, συμπατριώτης
δίνω τα απαραίτητα, δείχνω ενδιαφέρον, αγάπη
φεύγω μακριά, δραπετεύω
πάρα πολύ, περισσότερο από όσο έπρεπε

5η παράγραφος

μένω, κατοικώ
κάποιος ή κάτι που τον/το άφησαν, τον/το εγκατέλειψαν
με βασανίζει, μου προκαλεί ένα αίσθημα πολύ δυσάρεστο, π.χ. πόνο

6η παράγραφος

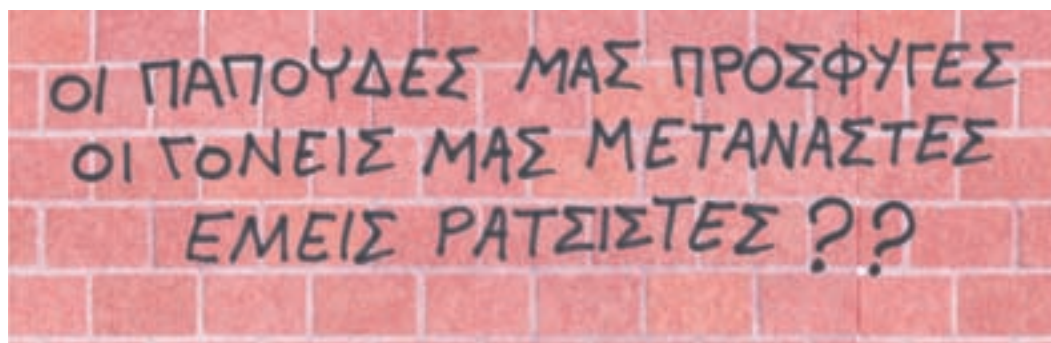
κάνω κάποιον να νιώσει ντροπή, τον προσβάλλω
αρκετά καλός, κάτι που με ικανοποιεί
θυμώνω πάρα πολύ, αγανακτώ

2 ➤ Ερωτήσεις για κατανόηση και συζήτηση:

- Για ποιο λόγο ο συγγραφέας μετανάστευσε στην Αυστραλία;
- Με ποιο μέσο ταξίδεψε; Γιατί; Μπορείς να φανταστείς πώς θα ήταν το ταξίδι αυτό;
- Πού έμεινε τις πρώτες μέρες στην Αυστραλία;
- Γιατί δραπέτευσε από το στρατόπεδο και πού πήγε;
- Πώς τα έβγαλε πέρα τις πρώτες μέρες στη Μελβούρνη; (στέγη, φαγητό, χρήματα)
- Τι έκαναν οι δύο μετανάστες στο εστιατόριο; Γιατί; Πώς κρίνετε την πράξη τους αυτή;
- Χαρακτηρίστε τον εστιατόρα.

Διαβάστε το παρακάτω σύνθημα. Το καταλαβαίνετε; Να το σχολιάσετε στην τάξη.

4 Διαβάστε το κείμενο και πείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι παρακάτω προτάσεις.

Μια... Βαβέλ που μαθαίνει ελληνικά

Βρισκόμαστε στο 2ο Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Το σχολείο φιλοξενεί φέτος 162 παιδιά από 39 χώρες του κόσμου: από τη Βουλγαρία, τη Μολδαβία, τη Βραζιλία και την Αίγυπτο ως την Αιθιοπία, την Ταϊλάνδη, τις Φιλιππίνες και την Αρμενία. Τριάντα διαφορετικές γλώσσες ακούγονται στα διαλείμματα, μπλέκονται μεταξύ τους, **διανθίζονται** με ελληνικά. Ένας Πύργος της Βαβέλ, στις ακτές του Σαρωνικού. Η **συντριπτική πλειονότητα** είναι παιδιά οικονομικών μεταναστών και πολιτικών προσφύγων. Τα παιδιά φθάνουν στο σχολείο από κάθε γωνιά της Αττικής με πούλμαν, που το πληρώνει η Νομαρχία.

«Η **αποστολή** μας είναι να μάθουμε σ' αυτά τα παιδιά γρήγορα ελληνικά και να τα βοηθήσουμε **να ενταχθούν** ευκολότερα στην ελληνική πραγματικότητα», λέει η διευθύντρια κ. Μάγδα Βελτσίστα. «Στην πραγματικότητα όμως κάνουμε πολλά περισσότερα. Τα παιδιά έρχονται σε μας θλιμμένα. Δεν είναι εύκολο να αφήνεις την πατρίδα σου, ειδικά σ' αυτή την ηλικία. Η δουλειά μας λοιπόν είναι μέσα από τη γνώση να τους γνωρίσουμε τις χαρές της ζωής». Γι' αυτό, στο σχολείο δεν υπάρχει... στιγμή ηρεμίας. Σχεδόν καθημερινά **διοργανώνονται** εκδηλώσεις και οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν σε κάθε είδους δραστηριότητες. Λειτουργεί λέσχη ανάγνωσης λογοτεχνίας, εργαστήριο φωτογραφίας, διοργανώνεται πρωτάθλημα σκάκι, θεατρικές παραστάσεις. Γίνονται επισκέψεις σε μουσεία, στο Μέγαρο Μουσικής, κυριακάτικες βόλτες στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας, κ.α.

«Μέσα από αυτά τα προγράμματα, τα παιδιά μαθαίνουν **να συνεργάζονται**, να εντάσσονται καλύτερα σε μια ομάδα», εξηγεί η φιλόλογος κ. Ελένη Εργά, που διδάσκει εκεί τα τελευταία πέντε χρόνια. Πώς είναι άραγε να έχεις μαθητές από τόσο διαφορετικούς πολιτισμούς; «Στην αρχή είναι δύσκολα. Αλλά το κλίμα είναι τόσο ζεστό που τελικά γίνεται εύκολο.

Σε κάθε τάξη του Γυμνασίου λειτουργούν Τάξεις Υποδοχής, τμήματα με ειδικό πρόγραμμα για παιδιά που δεν γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα. Εκτός από τα ελληνικά, στις τάξεις αυτές απαραίτητο είναι και το μάθημα ζωγραφικής. Με τη ζωγραφική τα παιδιά μπορούν να εκφραστούν. Αμέσως αισθάνονται πιο άνετα. «Οι στιγμές αυτές είναι πολύ συγκινητικές. Τους βάζουμε στην αρχή να σχεδιάσουν αυτό που τους λείπει περισσότερο απ' την πατρίδα τους. Τα παιδιά απ' τη Ρουμανία ζωγραφίζουν βουνά - τους λείπουν τα Καρπάθια. Στους Ρώσους λείπει το χιόνι, στα παιδιά από τον Άγιο Δομνίκο τα φρούτα. Μήνα με τον μήνα, τα παιδιά **λύνονται**, δημιουργούν φίλιες, **εξοικειώνονται** με τη γλώσσα. Έρχονται παιδιά που δεν ξέρουν λέξη ελληνικά και σε τέσσερις μήνες... **απαγγέλλουν**», λέει η κ. Βελτσίστα.

Πιο δίπλα, ένα Αλβανάκι με ένα αγόρι απ' τη Συρία παίζουν μπάλα, ενώ μια παρέα κοριτσιών από τις Φιλιππίνες κρατάει το σκορ. «Είναι ωραία που είμαστε όλοι διαφορετικοί», λέει η 14χρονη Σβετλάνα από τη Μολδαβία.

«Όλοι κάνουν παρέα με όλους», λέει η κ. Εργά. «Τα παιδιά δεν αισθάνονται ότι είναι **μειονότητα**. Το πρώτο πράγμα που μας λένε όταν έρχονται είναι ότι τους ενοχλεί πώς τους κοιτάζει ο κόσμος έξω. Εδώ δεν υπάρχει αυτό. Όλοι είναι διαφορετικοί και όλοι ίδιοι». Αυτό το μήνυμα προσπαθούν να μεταδίδουν στα παιδιά από τις πρώτες ημέρες στο σχολείο. «Μπορεί έξω να βιώνεις το ρατσισμό, αλλά εδώ σ' αγαπάμε. Έλληνες δεν είναι μόνο οι **εργοδότες** του πατέρα σου, είμαστε κι εμείς, είναι κι αυτό εδώ το σχολείο».

- α.** Οι μαθητές του σχολείου μαθαίνουν μαζί με τα ελληνικά και άλλες τριάντα γλώσσες.
- β.** Οι περισσότεροι μαθητές είναι μετανάστες και πρόσφυγες.
- γ.** Πηγαίνουν στο σχολείο με λεωφορείο χωρίς να πληρώνουν εισιτήριο.
- δ.** Οι καθηγητές δεν διδάσκουν μόνο τους μαθητές ελληνικά αλλά προσπαθούν να τους στηρίξουν ψυχολογικά.
- ε.** Τα παιδιά μπορούν να παίρνουν μέρος σε πολλές εξωσχολικές δραστηριότητες. ...
- στ.** Τα παιδιά που δεν γνωρίζουν καθόλου ελληνικά κάνουν μόνο ζωγραφική στις τάξεις υποδοχής.
- ε.** Τα παιδιά μέσα από τις ζωγραφιές τους εκφράζουν τη νοσταλγία για την πατρίδα τους.
- ζ.** Κάνουν παρέα μεταξύ τους μόνο παιδιά που είναι από την ίδια χώρα.
- ε.** Ο κόσμος έξω από το σχολείο κάνει τους μαθητές να νιώθουν άσχημα.
- θ.** Τα παιδιά μέσα στο σχολείο αισθάνονται καλύτερα απ' ό,τι έξω από αυτό.

1 ► Βρείτε τι σημαίνουν τα παρακάτω ρήματα του κειμένου.

- φιλοξενώ •
- διανθίζω •
- εντάσσομαι •
- διοργανώνω •
- συνεργάζομαι •
- εξοικειώνομαι •
- απαγγέλλω •
- «λύνομαι» •

- Συνηθίζω/ μαθαίνω κάτι καλά
- Οργανώνω, προετοιμάζω μια δραστηριότητα, μια εκδήλωση
- Διαβάζω δυνατά με ρυθμό και χρώμα στη φωνή ένα ποίημα
- (για λόγο) προσθέτω σε έναν λόγο διάφορα εκφραστικά στοιχεία, για να γίνει πιο ωραίος, πιο ευχάριστος
- Δίνω σε κάποιον δωρεάν στέγη, τροφή, περιποίηση σε άτομα που μένουν σε ένα ξένο σπίτι / μέρος
- Χαλαρώνω, αισθάνομαι άνετα
- Εργάζομαι μαζί με άλλους στην ίδια εργασία, στον ίδιο χώρο
- Μπαίνω / τοποθετούμαι μέσα σε ένα συγκεκριμένο σύνολο (μια ομάδα, ένα κόμμα, στην κοινωνία κ.λπ.)

2 ➤ Συμπληρώστε με τα παραπάνω ρήματα τα κενά των προτάσεων.

Τώρα

- απαγγέλλω
- εντάσσομαι
- εξοικειώνομαι

Πριν

- απήγγειλα-(θα απαγγείλω)
- εντάχθηκα
- εξοικειώθηκα

- Στη σχολική μας γιορτή οι μαθητές και οι μαθήτριες ... ποιήματα Ελλήνων ποιητών.
- Ένας νέος μετανάστης πρέπει να μάθει τη γλώσσα της χώρας που τον φιλοξενεί, για να μπορέσει ... στην χώρα αυτή.
- Η Ελένη από την Ελλάδα, όταν πήγε να δουλέψει στη Μόσχα, δεν μπόρεσε ... με τον βαρύ ρωσικό χειμώνα και έτσι μετά από ένα χρόνο γύρισε πίσω.
- Μετά από τις πρώτες δυο τρεις βδομάδες στο σχολείο ο Αλέξανδρος από τη Βουλγαρία ..., ένωσε ότι τον αγαπούν και άρχισε να μιλάει με τους συμμαθητές του και τη δασκάλα του.
- Ο δάσκαλος μας πολύ συχνά ... τον λόγο του με παροιμίες ή ανέκδοτα, για να τραβήξει την προσοχή μας.
- Η τάξη μας ... μια εκπαιδευτική εκδρομή στην Αθήνα, για να επισκεφτούμε την Ακρόπολη και το αρχαιολογικό μουσείο της πόλης.
- Όταν πηγαίνω στην Αθήνα, με ... ο θείος μου στο σπίτι του.
- Σε ένα σχολείο οι γονείς πρέπει ... με τους δασκάλους των παιδιών τους, για να μπορούν να τα βοηθούν και στο σπίτι, όταν έχουν δυσκολίες.

3 ➤ Βρείτε τι σημαίνουν οι παρακάτω λέξεις του κειμένου. Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων.

συντριπτικός, ή, ό •

η πλειονότητα •

η αποστολή •

η πρόοδος •

ο εργοδότης •

η μειονότητα •

- Η εξέλιξη προς το καλύτερο, η βελτίωση
- Αυτός που παίρνει κάποιον στη δουλειά του ως εργάτη ή υπάλληλο
- Ένα μικρό τμήμα του πληθυσμού ενός κράτους, του οποίου τα μέλη διαφέρουν από τον υπόλοιπο πληθυσμό σε κάτι (θρησκεία, γλώσσα κλπ)
- Το έργο που πρέπει να κάνει κάποιος, ο προορισμός που υπηρετεί με ευθύνη
- Αυτός που είναι τόσο μεγάλος και τόσο δυνατός ώστε προκαλεί την καταστροφή/ τη συντριβή του αντιπάλου
- Το μεγαλύτερο μέρος ενός αριθμού προσώπων / η πλειοψηφία

- Οι μετανάστες στην Ελλάδα είναι στην ... τους Αλβανοί.
- Η μουσουλμανική ... της Θράκης έχει τα δικά της δημοτικά σχολεία που λέγονται μειονοτικά.
- Ο δάσκαλος πρέπει να πιστεύει στην ... του και να προσπαθεί να διδάσκει και να εμπνέει τους μαθητές του.
- Πολλοί ... προσλαμβάνουν στη δουλειά τους μετανάστες, γιατί τους πληρώνουν λιγότερο από τη νόμιμη αμοιβή.
- Η ... πλειοψηφία των Ελλήνων πιστεύουν δυστυχώς ότι οι μετανάστες δημιούργησαν προβλήματα στην αγορά εργασίας.
- Κάθε τετράμηνο οι καθηγητές αξιολογούν τους μαθητές τους, τους δίνουν βαθμούς, για να δουν οι ίδιοι και οι γονείς τους ποια είναι η ... τους σε κάθε μάθημα.

βλέπω-μαθαίνω

Σχηματισμός Αορίστου των ρημάτων σε -ομαι

Δίνουμε πληροφορίες για το χθες με ρήματα παθητικής φωνής

Ενεστώτας	Αόριστος
νύν-ομαι	ντύθ-ηκα
νύν-εσαι	ντύθ-ηκες
νύν-εται	ντύθ-ηκε
νυν-όμαστε	ντυθ-ήκαμε
νύν-εστε	ντυθ-ήκατε
νύν-ονται	ντύθ-ηκαν

Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-σα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-θηκα	-μένος
-στηκα	-σμένος

Παραδείγματα

▶ ντύνω πληρώνω	έντυσα πληρώσα	ντύθηκα πληρώθηκα	ντυμένος, η, ο πληρωμένος, η, ο
▶ χτενίζω πιάνω	χτένισα έπιασα	χτενίστηκα πιάστηκα	χτενισμένος, η, ο πιασμένος, η, ο

Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-ξα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-χτηκα	-γμένος

Παραδείγματα

▶ παίζω	έπαιξα	παίχτηκα	παιγμένος, η, ο
▶ διώχνω	έδιωξα	διώχτηκα	διωγμένος, η, ο
▶ μπλέκω	έμπλεξα	μπλέχτηκα	μπλεγμένος, η, ο

 Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-ψα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-φθηκα ή -φθηκα	-μμένος

Παραδείγματα

- ▶ κρύβω έκριψα κρύφθηκα κρυμμένος, η, ο
- ▶ γράφω έγραψα γράφθηκα γραμμένος, η, ο
- ▶ εγκαταλείπω εγκατέλειψα εγκαταλείφθηκα εγκαταλειμμένος, η, ο
(εγκαταλελειμμένος, η, ο)

 Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-έψα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
εύθηκα	-εμένος

Παραδείγματα

- ▶ γιατρέυω γιάτρεψα γιατρεύτηκα γιατρεμένος, η, ο
- ▶ παντρεύω πάντρεψα παντρεύτηκα παντρεμένος, η, ο

Σχηματισμός Αορίστου των ρημάτων σε **-ιέμαι** και **-ούμαι**

 Δίνουμε πληροφορίες για το χθες με ρήματα παθητικής φωνής

α' τάξη

Ενεστώτας	Αόριστος
αγαπ-ιέμαι	αγαπήθ-ηκα
αγαπ-ιέσαι	αγαπήθ-ηκες
αγαπ-ιέται	αγαπήθ-ηκε
αγαπ-ιόμαστε	αγαπήθ-ήκαμε
αγαπ-ιέστε	αγαπήθ-ήκατε
αγαπ-ιούνται	αγαπήθ-ηκαν

γεννώ	γεννιέμαι
μιλώ	μιλιέμαι
κρατώ	κρατιέμαι
νικώ	νικιέμαι
πουλώ	πουλιέμαι
χτυπώ	χτυπιέμαι

β' τάξη

Ενεστώτας	Αόριστος
συγκιν-ούμαι	συγκινήθ-ηκα
συγκιν-είσαι	συγκινήθ-ηκες
συγκιν-είται	συγκινήθ-ηκε
συγκιν-ούμαστε	συγκινηθ-ήκαμε
συγκιν-είστε	συγκινήθ-ήκατε
συγκιν-ούνται	συγκινήθ-ηκαν

κατοικώ	κατοικούμαι
δημιουργώ	δημιουργούμαι
πληροφορώ	πληροφορούμαι
θεωρώ	θεωρούμαι
μετακινώ	μετακινούμαι
τιμωρώ	τιμωρούμαι
φιλοξενώ	φιλοξενούμαι
χρησιμοποιώ	χρησιμοποιούμαι
ωφελώ	ωφελοúμαι
---	αρνούμαι
---	ασχολούμαι
---	διηγούμαι

 Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-ησα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-ηθηκα	-ημένος

Παραδείγματα

▶ αγαπώ (-άς)	αγάπησα	αγαπήθηκα	αγαπημένος, η, ο
▶ χτυπώ (-άς)	χτύπησα	χτυπήθηκα	χτυπημένος, η, ο
▶ ωφελώ (-είς)	ωφέλησα	ωφελήθηκα	ωφελημένος, η, ο
▶ συγκινώ (-είς)	συγκίνησα	συγκινήθηκα	συγκινημένος, η, ο

 Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-ασα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-άστηκα	-ασμένος

Παραδείγματα

▶ γελώ	γέλασα	γελάστηκα	γελασμένος, η, ο

 Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-εσα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-έθηκα -έστηκα	-εμένος -εσμένος

Παραδείγματα

▶ βαριέμαι
παραπονιέμαι
αφαιρώ	αφαίρεσα	βαρέθηκα
παραπονέθηκα
αφαιρέθηκα	βαρεμένος, η, ο
παραπονεμένος, η, ο
αφαιρεμένος, η, ο
(αφηρημένος, η, ο)
συγχωρώ
στενοχωρώ	συγχώρεσα
στενοχώρεσα	συγχωρέθηκα
στεναχωρέθηκα	συγχωρεμένος, η, ο
στενοχωρημένος, η, ο
▶ καλώ	κάλεσα	καλέστηκα	καλεσμένος, η, ο

 Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-ηξα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-ήχτηκα	-ηγμένος

Παραδείγματα

▶ τραβώ τράβηξα τραβήχτηκα τραβηγμένος, η, ο

 Ρήματα που ο **αόριστος** της ενεργητικής φωνής λήγει σε: **-αξα**

Αόριστος της παθητικής φωνής σε:	Μετοχή παθητικού αορίστου σε:
-άχτηκα	-αγμένος

Παραδείγματα

▶ πετώ πέταξα πετάχτηκα πεταγμένος, η, ο

Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τη ζωή κάποιου με ερωτηματικές αντωνυμίες- επιρρήματα- προθετικά σύνολα

Ρωτώ για τον χρόνο

- ▶ Πότε...
- ▶ Ποια χρονιά/ποια εποχή/ποιο έτος...

Πότε έφυγες από την Ελλάδα;

- Το 1967 έφυγα από την Ελλάδα.
- Το 1977 έφτασα στη Νέα Υόρκη.

Ποια χρονιά έφτασες στην Αμερική;

- Τη δεκαετία του '60 ξενιτεύτηκαν πολλοί Έλληνες.
- Στις αρχές του 1960

Ποια περίοδο οι Έλληνες άρχισαν να μεταναστεύουν

- Στα τέλη του 1950
- Μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και τον Εμφύλιο.

Ρωτώ για την ηλικία

- ▶ Πόσων χρονών...
- ▶ Σε ποια ηλικία...

Πόσων χρονών ήσουν, όταν έφυγες από την Ελλάδα;

- Δεκαοχτώ ακριβώς.
- Είχα κλείσει τα 17.

Σε ποια ηλικία άρχισες να δουλεύεις;

- Όταν ήμουν / έγινα 18 χρονών έπιασα την πρώτη μου δουλειά

Ρωτώ για τη διάρκεια του χρόνου

- ▶ Πόσο...
- ▶ Πόσα χρόνια...

Πόσο έμειναν οι παππούδες σου στο Βέλγιο;

- Είκοσι χρόνια περίπου. Μετά γύρισαν στην Ελλάδα.
- Μια δεκαετία.

Πόσα χρόνια δούλεψε ο πατέρας σου στο εργοστάσιο της BMW;

- Πάνω από δέκα χρόνια. Μετά άνοιξε ένα εστιατόριο.

Ρωτώ για τον τόπο

- ▶ Πού...
- ▶ Σε ποια χώρα/ ποια ήπειρο/ ποια πόλη/ ποιο κράτος...

Πού μετανάστευσαν οι γονείς σου;

- Πήγαν στην Λατινική Αμερική.
- Στο Μόναχο.
- Στην Αδελαΐδα.

Σε ποια πόλη της Γερμανίας έζησες;

- Σε ένα χωριό κοντά στη Στουτγάρδη.

Ρωτώ για την αιτία

- ▶ Γιατί...
- ▶ Για ποιον λόγο...

Γιατί έφυγαν οι παππούδες σου από την Ελλάδα;

- Γιατί ήταν πολύ φτωχοί και στην Ελλάδα δεν υπήρχαν δουλειές.

Για ποιον λόγο αποφάσισες να φύγεις από την πατρίδα σου;

- Επειδή ήθελα να σπουδάσω.

Ρωτώ για τον τρόπο

- ▶ Πώς...
- ▶ Με τι...

Πώς έφτασαν οι παππούδες σου στην Αμερική;

- Με πλοίο.

Με τι (ποιο μεταφορικό μέσο) πήγαν στη Γερμανία.

- Πήραν από τον Πειραιά το πλοίο για την Ιταλία και μετά το τρένο για τη Γερμανία.

4

Μπαίνω στη θέση κάποιου - εκφράζω μια σκέψη. 2ο είδος υποθετικού λόγου

Μπαίνω στη θέση κάποιου άλλου

Εκφράζω κάτι απραγματοποίητο

Εκφράζω μια σκέψη στο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον.

Υπόθεση	Απόδοση
<p>Αν + παρατατικός εάν (πιο επίσημο) άμα/ έτσι και (πιο καθημερινό)</p>	<p>θα + παρατατικός</p>

- Αν ήμουν στη θέση σου, δεν θα γύριζα στην Ελλάδα. Θα έμεινα για πάντα στον Καναδά.
- Αν είχα συμμαθητή ένα παιδί από μια άλλη χώρα, θα τον έκανα φίλο μου.
- Αν ήσουν ξένη σε μια χώρα, τι θα έκανες, για να μάθεις τη γλώσσα;

Επαναληπτική Ενότητα

Α ακούω-καταννώ

α

β

γ

1 Ακούστε **τρία** παιδιά που μιλούν στο τηλέφωνο και βρείτε:

α. ποια εικόνα ταιριάζει στο κάθε κείμενο.

- Το **πρώτο** κείμενο ταιριάζει με την εικόνα ...
- Το **δεύτερο** κείμενο ταιριάζει με την εικόνα ...
- Το **τρίτο** κείμενο ταιριάζει με την εικόνα ...

β. για ποιο θέμα μιλάει το κάθε παιδί.

- ένα πάρτι
- ένα ταξίδι στην Ελλάδα
- ένα επεισόδιο στο σχολείο

- Το **πρώτο** κείμενο μιλάει για ...

- Το **δεύτερο** κείμενο μιλάει για ...

- Το **τρίτο** κείμενο μιλάει για ...

1 ➤ *Ακούστε ξανά τα κείμενα και βρείτε τη σωστή απάντηση.*

- 1 Το κορίτσι θα περιμένει τη φίλη της
- α. στο λιμάνι
 - β. στο αεροδρόμιο
 - γ. στο νησί
- 2 Η Λουίζα φτάνει
- α. στις 10 και τέταρτο
 - β. στις 10
 - γ. στις 11 και τέταρτο
- 3 Οι δυο τους θα πάνε στο λιμάνι
- α. με ταξί
 - β. με αυτοκίνητο
 - γ. με λεωφορείο
- 4 Στο νησί της Σκιάθου θα φτάσουν
- α. σε τέσσερις ώρες
 - β. σε δύο ώρες
 - γ. σε μία ώρα
- 5 Τα κορίτσια θα μείνουν
- α. σε πανσιόν
 - β. σε κάμπινγκ
 - γ. σε ξενοδοχείο
- 6 Το κορίτσι λέει στη Λουίζα να πάρει μαζί της
- α. μαγιό και αντηλιακή κρέμα
 - β. μαγιό και μία μάσκα
 - γ. μαγιό και καπέλο
- 1 Το πάρτι του Κώστα είναι
- α. στις 6 η ώρα
 - β. στις 7 η ώρα
 - γ. στις 4 η ώρα
- 2 Ο Αλέξης από τις 4 έως τις 6 η ώρα
- α. έχει ένα ματς
 - β. έχει προπόνηση
 - γ. έχει μάθημα στο Γυμνάσιο
- 3 Η ομάδα του Αλέξη στο παιχνίδι με το 2ο Γυμνάσιο
- α. κέρδισε 2-1
 - β. ήρθε ισόπαλη 1-1
 - γ. έχασε 2-1
- 4 Ο Αλέξης ρωτάει τον Πέτρο αν θα είναι στο πάρτι
- α. η Ζωή
 - β. η Μαρίνα
 - γ. η κολλητή φίλη του
- 5 Η Ζωή είναι
- α. φλύαρη
 - β. κοντή
 - γ. ντροπαλή
- 6 Ο Αλέξης θα πάει στο πάρτι
- α. στις 7
 - β. πριν από τις 7
 - γ. μετά τις 7
- 1 Η Ελένη χρησιμοποίησε το κινητό της τηλέφωνο
- α. μέσα στην τάξη
 - β. στην αυλή του σχολείου
 - γ. στο σπίτι της
- 2 Την έπιασε να χρησιμοποιεί το κινητό της
- α. μία καθηγήτρια
 - β. η μητέρα της
 - γ. ο διευθυντής του σχολείου
- 3 Η Ελένη είπε στον διευθυντή ότι
- α. η καθηγήτρια της πήρε το κινητό από την τσέπη
 - β. έπεσε το κινητό από την τσέπη της
 - γ. δεν είναι δικό της το κινητό

4 Η καθηγήτρια είδε την Ελένη, όταν αυτή

α. τραβούσε μια φωτογραφία.

β. έστειλε ένα μήνυμα στην ξαδέλφη της.

γ. έστειλε μηνύματα στις φίλες της.

5 Η Ελένη πρέπει να πει στους γονείς της την αλήθεια, γιατί

α. ο διευθυντής τους κάλεσε στο σχολείο.

β. ο διευθυντής είναι αυστηρός.

γ. οι γονείς της δεν ήξεραν ότι απαγορεύονται τα κινητά στο σχολείο.

B μιλάω

1 Δείτε τις παρακάτω φωτογραφίες και περιγράψτε τις στην τάξη

1 Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και πείτε αν είναι σωστές ή λάθος οι παρακάτω προτάσεις

Το πρόγραμμα «Ανοιχτές Αυλές» στο Μοσχάτο

Το πρόγραμμα «Ανοιχτές Αυλές» είναι ένα πρότυπο πρόγραμμα μαζικού αθλητισμού. Απευθύνεται δωρεάν σε παιδιά 6 ως 12 ετών. Δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές της πόλης να γνωρίσουν τα πιο δημοφιλή αθλήματα. Πρόκειται για τα αθλήματα του μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ και πιנגκ-πονγκ, τα οποία διδάσκονται στις σχολικές αυλές και στις αίθουσες των σχολείων του Μοσχάτου και του Ταύρου. Έμπειροι γυμναστές θα διδάσκουν τα αθλήματα αυτά στα παιδιά.

Τα σχολεία θα ανοίγουν τις αυλές και τις αίθουσές τους από τις 4.30 μέχρι τις 8.00 το βράδυ τις καθημερινές και από τις 9.00 το πρωί μέχρι τις 13.45 το μεσημέρι κάθε Σάββατο. Το πρόγραμμα υπάρχει στα σχολεία και έχει αναρτηθεί στην ηλεκτρονική σελίδα του Δήμου www.dimosmoschatou-tavrou.gr.

Το φετινό πρόγραμμα των «Ανοιχτών Αυλών» ξεκινά από τις 3 Δεκεμβρίου και λήγει στις 15 Ιουνίου. Στο Μοσχάτο το πρόγραμμα θα γίνεται στο 1ο, 3ο και 6ο δημοτικό και στον Ταύρο στο 1ο και το 4ο δημοτικό. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι μαθητές από όλα

τα δημοτικά σχολεία του Μοσχάτου και του Ταύρου.

Ο Δήμαρχος Μοσχάτου-Ταύρου, Ανδρέας Ευθυμίου, δήλωσε για το πρόγραμμα: «Το πρόγραμμα των «Ανοιχτών Αυλών» εφαρμόζεται για δεύτερη συνεχή χρονιά στην πόλη μας από τον Τομέα Αθλητισμού του Δήμου μας. Σκοπός μας είναι να κεντρίσουμε το ενδιαφέρον των μαθητών ώστε να ασχοληθούν πιο ενεργά με την άθληση και την άσκηση.»

<http://tvxs.gr/news/kala-nea/programma-anoixton-aylon-sto-mosxato> (διασκευή)

ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ

α. Το πρόγραμμα «Ανοιχτές Αυλές» είναι ένα αθλητικό πρόγραμμα.	...
β. Στο πρόγραμμα αυτό μπορούν να πάρουν μέρος αθλητές.	...
γ. Το πρόγραμμα αυτό θα γίνεται μέσα στα σχολεία του Μοσχάτου και του Ταύρου.	...
δ. Στο πρόγραμμα αυτό οι μαθητές δεν θα πληρώνουν.	...
ε. Τα παιδιά θα διδάσκουν τα αθλήματα αυτά στα άλλα παιδιά.	...
στ. Το πρόγραμμα αυτό θα γίνεται όλη την εβδομάδα.	...
ζ. Το πρόγραμμα θα διαρκέσει από τον χειμώνα ως το καλοκαίρι.	...
η. Το πρόγραμμα αυτό γίνεται για πρώτη φορά.	...
θ. Το πρόγραμμα θα βοηθήσει τα παιδιά να κάνουν αθλητισμό και να γυμνάζονται.	...

1 ► Βρείτε ποιες λέξεις του κειμένου έχουν τις παρακάτω σημασίες.

- χωρίς χρήματα ...
- ο ανοιχτός χώρος γύρω από ένα σχολείο. ...
- αυτός που είναι αγαπητός σε πολλούς ανθρώπους. ...
- αυτός που διδάσκει γυμναστική. ...
- ο κλειστός χώρος, όπου κάνουν μάθημα οι μαθητές. ...
- τελειώνει ...
- το να παίρνει κάποιος μέρος σε ένα γεγονός. ...

2 Διαβάστε την παρακάτω επιστολή που στέλνει μία συγγραφέας στα παιδιά.

<http://www.pkool.gr/2012/05/i-soti-pire-to-oplo-tis/>

Αγαπητά παιδιά,

Σας γράφω αυτό το γράμμα για να σας πω δυο-τρία πραγματάκια που έμαθα και που με έκαναν ευτυχισμένη. Σήμερα είμαι πολύ μεγάλη σε ηλικία: να φανταστείτε ότι ήμουν δέκα χρονών τον περασμένο αιώνα! Λοιπόν ακούστε:

Μερικοί άνθρωποι γίνονται ευτυχισμένοι, όταν κάνουν εκδρομές και όταν παίζουν παιχνίδια. Άλλοι χαίρονται με αγκαλιές και φιλάκια, με χορούς και με τραγούδια. Υπάρχουν αρκετοί που τους αρέσουν τα ωραία αντικείμενα. Όλα αυτά είναι σούπερ. Όμως, εμένα, τίποτα δεν μου αρέσει περισσότερο από το να διαβάζω βιβλία.

Τα βιβλία είναι σαν ταξίδια και σαν παιχνίδια: Όταν διαβάζουμε, πετάμε με μεγάλες φτερούγες σε τόπους μακρινούς, εξερευνάμε τις ζωές άλλων ανθρώπων, νιώθουμε αγαπούλες, συγκινήσεις μέσα στις σελίδες. Βρίσκουμε εμπειρίες που μοιάζουν με τις δικές μας, ή, ακόμα καλύτερα, δεν μοιάζουν με τις δικές μας. Είναι πιο καταπληκτικές!

Θυμάμαι πως όταν διάβασα την ιστορία του Ροβινσώνα Κρούσου, ένιωσα ανακούφιση: αν ναυαγούσα σε έρημο νησί, όχι μόνο θα επιζούσα αλλά θα περνούσα τέλεια. Τα βιβλία καθυσήχασαν τους φόβους μου: κατάλαβα ότι η ζωή είναι μια περιπέτεια κι ότι ποτέ δεν θα βαδίσω μόνη. Τα βιβλία θα με συνοδεύουν σαν ζωντανά πλάσματα. Θα με παρηγορούν και θα χαϊδεύουν την ψυχή μου.

Όμως, θυμάμαι επίσης πως, όταν ήμουν παιδί σαν εσάς, η καλύτερη ώρα της μέρας ήταν όταν διάβαζα τα βιβλία που τότε ονομάζαμε «εξωσχολικά». Τα εξωσχολικά ήταν πιο αστεία και πιο συγκινητικά από τα σχολικά. Το βιβλίο της γραμματικής δεν είναι αστείο και συγκινητικό. Αν, όμως, είμαστε τυχεροί κι έχουμε συμπαθητικούς και γλυκούληδες δασκάλους, η γραμματική, η αριθμητική, η ιστορία, η φυσική είναι κι αυτές σχεδόν αριστούργημα.

Επιστρέφω όμως στα μυθιστορήματα, στα διηγήματα, στους μύθους. Η χαρά της ανάγνωσης ήταν, κάπου κάπου, στενοχώρια. Τι παράξενο ε; Μερικές φορές, οι ιστορίες ήταν λυπητερές, στα παραμύθια οι ήρωες περνούσαν δύσκολα: ένα κοριτσάκι που πουλούσε σπίρτα πάγωσε μέσα στο χιόνι, ένα αγοράκι χάθηκε στο άγριο δάσος... Παρότι έκλαιγα γοερά, ήμουν ευχαριστημένη: ένιωθα «κάτι». Θέλω να πω, δεν μπορούμε να χαμογελάμε διαρκώς: οι άνθρωποι γίνονται σοφότεροι όταν νιώθουν, κάπου κάπου, λύπη, οίκτο, αγανάκτηση. Κυρίως όμως, γίνονται εκστατικά ευτυχισμένοι: δοκιμάστε να ζήσετε τη ζωή του αναγνώστη και θα με θυμηθείτε.

Σώτη Τριανταφύλλου

1 ► Βρείτε τη σωστή απάντηση με βάση το παραπάνω κείμενο.

Η συγγραφέας μιλάει για

- α. παιχνίδια.
- β. βιβλία.
- γ. το σχολείο.

Της αρέσει πιο πολύ

- α. να κάνει εκδρομές.
- β. να αγοράζει ωραία αντικείμενα.
- γ. να διαβάζει βιβλία.

Στα βιβλία βρίσκουμε εμπειρίες ζωής

- α. πιο ωραίες από τις δικές μας εμπειρίες.
- β. ίδιες με τις δικές μας εμπειρίες.
- γ. πιο άσχημες από τις δικές μας εμπειρίες.

Για τη συγγραφέα τα βιβλία μοιάζουν

- α. με τον Ροβινσώνα Κρούσο.
- β. με περιπέτεια.
- γ. με φίλους.

Η συγγραφέας, όταν ήταν παιδί,
ήθελε να διαβάζει πιο πολύ

- α. σχολικά βιβλία.
- β. εξωσχολικά βιβλία.
- γ. γραμματική.

Μερικές ιστορίες στα βιβλία είναι
λυπητερές, γιατί οι ήρωες

- α. υποφέρουν.
- β. κλαίνε.
- γ. δεν διαβάζουν.

Η συγγραφέας πιστεύει ότι είναι
χρήσιμο μερικές φορές

- α. να χαμογελάμε συνεχώς.
- β. να ζήσουμε σαν τους ήρωες των παραμυθιών.
- γ. να έχουμε αρνητικά συναισθήματα.

Η συγγραφέας συμβουλεύει
τα παιδιά

- α. να χαμογελάνε διαρκώς.
- β. να γίνουν αναγνώστες.
- γ. να είναι ευτυχισμένα.

2 ➤ Απαντήστε τις ερωτήσεις και συζητήστε στην τάξη.

- Σας αρέσει να διαβάζετε βιβλία; Αν ναι, ποια βιβλία σας αρέσουν; Παραμύθια, μυθιστορήματα, ιστορικά βιβλία, τα σχολικά βιβλία, κόμικς ή άλλα;
- Πείτε στην τάξη ποιο βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα και σας άρεσε. Πείτε για τι μιλάει το βιβλίο αυτό.
- Ξέρετε έλληνες συγγραφείς; Αν ναι, ποιους; Μπείτε στην ιστοσελίδα του «Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού- Νέα Ελληνική Λογοτεχνία και Πολιτισμός» (<http://www.snhell.gr/>) και βρείτε αλφαβητικά Έλληνες συγγραφείς (πεζογράφους και ποιητές) και μερικά από τα έργα τους (ποιήματα, διηγήματα). Διαβάστε και προσπαθήστε να μεταφράσετε κάποιο από αυτά στην γλώσσα σας.

ενότητα **1**

1. Δεν την αντέχω. Το δωμάτιο της είναι πάντα άνω κάτω. Πετάει τα ρούχα της εδώ κι εκεί... Αφήνει τα βιβλία της στο πάτωμα και το κρεβάτι άστρωτο. Δε συμμαζεύει τίποτα. Περιμένει να τα κάνω όλα εγώ. Μιλάει με τις ώρες στο κινητό. Συνέχεια μιλάει με κάποια φίλη της...! «Κλείσ' το το ρημάδι! Τι λέτε τόσες ώρες! Πότε θα διαβάσεις;».
2. Στο σχολείο που δουλεύω κάθε χρόνο έρχονται τα παιδιά της Α' Γυμνασίου. Όταν τα ρωτάω πώς νιώθουν που βρίσκονται στο καινούριο περιβάλλον, μου απαντούν «άγχος, αγωνία, χαρά, περιέργεια και φόβος». Οι καθηγητές και η διευθύντρια ξεναγούμε τα παιδιά στο κτίριο, τις αίθουσες και τα εργαστήρια του σχολείου. Οι πρώτες μέρες είναι δύσκολες αλλά σιγά σιγά συνηθίζουν στο καινούριο σχολείο.
3. Είναι μεγάλη αλλά οδηγεί αυτοκίνητο. Έχει ένα όμορφο σπίτι έξω από την πόλη. Ζει μαζί με τρεις γάτες και έναν ζωντανό σκύλο, τον αγαπημένο της Ρούμπι. Μαγειρεύει πεντανόστιμα αλλά δεν είναι μια γυναίκα που κάθεται όλη την ημέρα στο σπίτι και κάνει δουλειές. Είναι αθλητικός τύπος. Της αρέσει να περπατάει και να ανεβαίνει στα βουνά. Με έναν ορειβατικό σύλλογο πηγαίνει στον Όλυμπο και σε άλλα βουνά της Ελλάδας. Το περπάτημα δεν είναι το μοναδικό της χόμπι. Είναι και το τραγούδι. Τραγουδάει στη χορωδία του δήμου. Έχει πάρει μέρος σε πολλές συναυλίες. Τι άλλο να σας πω. Η μαμά της μαμάς μου είναι υπέροχη!
4. Η πρώτη μέρα στο σχολείο είναι μια ξεχωριστή εμπειρία για κάθε παιδί. Κάποια παιδιά δεν θέλουν να πάνε στο σχολείο. Κλαίει, γαντζώνονται από το πόδι της μαμάς τους και δεν μπαίνουν στο σχολείο. Πώς θα ξεκολλήσουμε αυτό το τρομαγμένο πιτσιρίκι από το πόδι της μαμάς; Φροντίστε την πρώτη μέρα να είστε στο σχολείο στην ώρα σας: Ούτε πολύ νωρίτερα ούτε πολύ αργότερα. Επίσης, δεν χρειάζεται να το αποχαιρετάτε με τις ώρες. Χαιρετήστε το με χαμόγελα και χαρές. Αν το παιδί σας δεν είναι ιδιαίτερα κοινωνικό, καλέστε τις μαμάδες των συμμαθητών του στο σπίτι σας μετά το σχολείο. Επίσης, πείτε στην δασκάλα ότι το παιδί σας είναι ντροπαλό για να το βοηθήσει.

ενότητα 2

1. Ήθελα να γίνω αρχαιολόγος, γι' αυτό σπούδασα αρχαιολογία. Δούλεψα σε αρκετές ανασκαφές τα καλοκαίρια. Η Αρχαιολογική Υπηρεσία όμως δεν προσλαμβάνει νέους αρχαιολόγους. Έτσι έγινα ξεναγός. Τα χρήματα είναι περισσότερα και η δουλειά μου αρέσει πολύ. Έρχομαι σε επαφή με ντόπιους και ξένους επισκέπτες της χώρας μου. Δουλεύω κυρίως στην Αθήνα. Τους ξεναγώ στην Ακρόπολη, στο Μουσείο της Ακρόπολης και σε άλλα αξιοθέατα της πόλης. Δουλεύω επίσης και έξω από την Αθήνα, σε αρχαιολογικούς χώρους, όπως είναι η Επίδαυρος, οι Μυκήνες και οι Δελφοί.
2. Στη δουλειά μου δεν έχω αφεντικό. Δουλεύω 10 με 12 ώρες πίσω από ένα τιμόνι. Μεταφέρω Έλληνες και αρκετούς ξένους τουρίστες. Τους παίρνω από το αεροδρόμιο και τους πηγαίνω σε διάφορα ξενοδοχεία της Αθήνας. Πολλούς τους μεταφέρω στο λιμάνι, για να πάρουν το πλοίο και να συνεχίσουν το ταξίδι τους σε κάποιο νησί. Οδηγώ πολλές ώρες μέσα στην πόλη κι έτσι στο ρεπό μου αρέσει να πηγαίνω εκδρομές στη φύση. Και φυσικά προτιμώ να μην οδηγώ εγώ.
3. Η δουλειά μου είναι δύσκολη αλλά την αγαπώ. Την έμαθα από μικρός δίπλα στον πατέρα μου. Με κρύο τον χειμώνα, με ζέστη το καλοκαίρι παίρνω το καΐκι μου κι βγαίνω στη θάλασσα. Ρίχνω δίχτυα ή παραγάδια και περιμένω για την καλή ψαριά. Η αμοιβή δεν είναι σίγουρη. Μπορεί να δουλεύεις για ώρες και να μην πιάσεις τίποτα. Ευτυχώς το καλοκαίρι τα πράγματα είναι καλύτερα. Το νησί γεμίζει τουρίστες και ο κόσμος ζητάει περισσότερο ψάρι.
4. Κάνω χιλιόμετρα μέσα στο μαγαζί και συχνά πονάνε τα πόδια μου. Υποδέχομαι τους πελάτες, τους τοποθετώ στο κατάλληλο τραπέζι και παίρνω παραγγελία. Πρέπει να σερβίρω τα πιάτα και τα ποτά στην ώρα τους. Φυσικά είμαι πάντα ευγενική και ευδιάθετη, ακόμα κι όταν οι πελάτες είναι δύσκολοι και αγενείς. Το εστιατόριο είναι ακριβό. Αλλά αρκετοί πελάτες αφήνουν καλό πουρμπουάρ.

ενότητα

Η εκδίκηση του σκύλου

Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε ένας χωρικός κι είχε έναν πιστό και έξυπνο σκύλο. Έναν πολύ προκομμένο σκύλο. Ήξερε να κυνηγάει, να οδηγεί το κοπάδι με τα πρόβατα στη βοσκή, να φυλάει άγρυπνα το σπίτι, για να μην πλησιάζουν οι κλέφτες και οι κακοί άνθρωποι.

Μα, όπως όλα τα πλάσματα στη γη, έτσι και ο σκύλος της ιστορίας μας ήλθε ο καιρός που γέρασε. Δεν μπορούσε πια να κυνηγήσει κι ούτε να οδηγήσει το κοπάδι στη βοσκή. Το μόνο που μπορούσε να κάνει ήταν να γαυγίζει, όταν πλησίαζε κανένας ξένος.

Ο χωρικός, όμως, ήταν κακός και αχάριστος άνθρωπος. Όταν είδε ότι ο σκύλος γέρασε, άρχισε να του φέρνεται άσχημα. Δεν του έδινε να φάει όπως πριν, του πετούσε κάπου κάπου κανένα ξεροκόμματο και πολλές φορές τον κλωτσούσε.

«Φύγε από μπροστά μου να μη σε βλέπω, παλιόσκυλο!» του έλεγε. «Δε μου χρειάζεσαι πια!» Πολλές φορές περνούσαν πολλές μέρες χωρίς να του δώσει ούτε ένα κομμάτι ψωμί να φάει. Και θα είχε πεθάνει το δυστυχισμένο σκυλί, αν δεν το λυπόνταν οι γείτονες και προπαντός τα παιδιά, που του έδιναν ένα κομμάτι από το ψωμί τους.

Ένα βράδυ πλησίασαν στο σπίτι του χωρικού μερικοί ληστές. Ο σκύλος τους πήρε είδηση μα δε γαύγισε. «Αφού μου φέρνεται άσχημα κι είναι τόσο αχάριστος,» σκέφτηκε, «θα του φερθώ κι εγώ άσχημα. Θ' αφήσω τους ληστές να τον κλέψουν, για να καταλάβει πόσο χρήσιμος είμαι ακόμα!»

Έτσι οι ληστές πήραν με την ησυχία τους όλα τα λεφτά του χωρικού. Όταν το πρωί ξύπνησε και είδε άδειο το σεντούκι του, από την πολλή στενοχώρια του πέθανε!

1. Του χρόνου θα στείλω τον μικρό να μάθει δεύτερη ξένη γλώσσα και σκέφτομαι ποια θα είναι αυτή: τα γαλλικά ή τα γερμανικά; Επειδή διδάχτηκα στην ηλικία του γαλλικά, νομίζω ότι στην εποχή μας δεν χρησιμεύουν και πολύ -εκτός κι αν θέλει να σπουδάσει στη Γαλλία. Αντιθέτως τα γερμανικά νομίζω ότι έχουν περισσότερες εφαρμογές και τα ζητούν περισσότερο στην αγορά εργασίας. Όμως, αν τον στείλω στα γαλλικά, θα μπορώ να τον βοηθάω και να ελέγχω την πρόοδό του καλύτερα. Εξάλλου θέλω να μάθει μία τουλάχιστον λατινογενή γλώσσα.

<http://www.philology.gr> (διασκευή)

2. Η ώρα ήταν 2.30 μ.μ. Το κουδούνι για μάθημα είχε χτυπήσει. Όλη η τάξη μαζί με τον κύριο, πήγαμε στη βιβλιοθήκη. Μόλις φτάσαμε, ο κύριος μάς είπε να πάρουμε ένα βιβλίο να διαβάσουμε. Εγώ δεν είχα στο μυαλό μου κάποιο βιβλίο, μα εντελώς τυχαία το βλέμμα μου έπεσε σ' ένα απ' τα νέα βιβλία που λεγόταν "Μεγάλα ναυάγια". Εγώ το μόνο μεγάλο ναυάγιο που ήξερα ήταν για ένα πλοίο που λεγόταν "Τιτανικός". Τελικά αποφάσισα να πάρω αυτό το βιβλίο, γιατί μου κίνησε την περιέργεια να μάθω και για άλλα ναυάγια.

<http://www.haef.gr/gre/libraries>(διασκευή)

3. Με λένε Αλί και είμαι από το Αφγανιστάν. Στο σχολείο ήρθα μέσω του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες. Δεν έχω γονείς. Ήρθα μόνος μου στην Ελλάδα με βάρκα από την Τουρκία. Εξακόσια δολάρια πλήρωσα. Πριν από την Τουρκία, έζησα για έξι χρόνια

στο Ιράν, όπου δούλευα σαν ράφτης. Στο Ιράν πήγα με τα πόδια, απ' τα βουνά. Χίλια ευρώ έκανε εκείνο το ταξίδι. Τώρα μένω σε έναν ξενώνα για πρόσφυγες. Πριν έμενα με φίλους. Πηγαίνω στο 2ο Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, στο Ελληνικό, μαζί με άλλους 160 πρόσφυγες και μετανάστες μαθητές από όλον τον κόσμο.

<http://news.kathimerini.gr>(διασκευή)

4. Η χειρότερη στιγμή μου στο σχολείο ήταν όταν ακυρώθηκε η τριήμερη εκδρομή που θα κάναμε στην Γ' Γυμνασίου. Δεν θυμάμαι πια τον λόγο που δεν έγινε η εκδρομή, αλλά θυμάμαι την πίκρα που μας άφησε. Εκείνη την εποχή οι μαθητές δεν είχαμε διεξόδους: ήμασταν σχολείο - σπίτι, σπίτι - σχολείο, και λίγος αθλητισμός. Και εκείνη την εκδρομή την περιμέναμε σαν μια μεγάλη γιορτή.

<http://www.e-patra.gr>(διασκευή)

5. Η Εστερίνα Κουπέ είναι μαθήτριά μου, αλβανικής καταγωγής. Είναι 12 χρόνων και είναι η σημαιοφόρος του 2ου Δημοτικού Σχολείου Μυτιλήνης στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου.

Το παιδί αυτό αξίζει να έχει τη σημαία. Δεν ξέρω πώς θα τα καταφέρει, έτσι μικρούλα που είναι, να σηκώσει το κοντάρι. Δεν είναι μόνο πολύ καλή μαθήτριά η Εστερίνα, είναι και άριστος χαρακτήρας. Είναι ένα παιδί με φιλότιμο, που πάντα προσπαθεί να βοηθάει τους άλλους, τους φίλους και συμμαθητές της.

<http://www.enet.gr>(διασκευή)

ενότητα

Το χάντμπολ (χειροσφαίριση)

1. Στο άθλημα αυτό παίζουν δύο ομάδες με 7 παίκτες η καθεμιά. Σε κάθε ομάδα ένας παίκτης είναι τερματοφύλακας. Ο τερματοφύλακας ακουμπάει την μπάλα και με τα χέρια και με τα πόδια. Οι άλλοι παίκτες παίζουν μόνο με τα χέρια. Κάθε παίκτης μπορεί να κρατάει την μπάλα χωρίς να κινείται μόνο για τρία δευτερόλεπτα. Μετά μπορεί να κάνει τρία βήματα, να την χτυπήσει στο έδαφος και να δώσει πάσα σε έναν συμπαίκτη του ή να σουτάρει.

Το μπάσκετ (καλαθοσφαίριση)

2. Σε κάθε αγώνα παίζουν δύο ομάδες με 5 παίκτες. Οι παίκτες παίζουν μόνο με τα χέρια. Κάθε ομάδα προσπαθεί να βάλει την μπάλα στο καλάθι του αντιπάλου. Κάθε καλάθι μετράει για δύο πόντους ή για τρεις πόντους. Ο παίκτης δεν επιτρέπεται να τρέχει κρατώντας την μπάλα αλλά πρέπει ή να τη χτυπάει στο έδαφος ή να σταματήσει και να δώσει πάσα.

Ο αγώνας αρχίζει όταν ο διαιτητής πετάξει την μπάλα ψηλά στον αέρα, στο κέντρο του γηπέδου.

Το ποδόσφαιρο

3. Σε κάθε αγώνα παίζουν δύο ομάδες με 11 παίκτες. Οι ομάδες προσπαθούν να βάλουν γκολ, δηλαδή να στείλουν την μπάλα στο αντίπαλο τέρμα, χτυπώντας την με τα πόδια. Κάθε ομάδα έχει ένα τερματοφύλακα που προστατεύει το τέρμα της ομάδας του. Οι παίκτες, εκτός από τους τερματοφύλακες, δεν πρέπει να πιάνουν την μπάλα με τα χέ-

ρια, αλλά με όποιο άλλο σημείο του σώματος θέλουν. Οι παίκτες χρησιμοποιούν τα χέρια όταν βγει η μπάλα έξω από το γήπεδο και πρέπει να την φέρουν μέσα από την γραμμή. Απαγορεύεται το σπρώξιμο, το χτύπημα, το τράβηγμα και ό,τι είναι επικίνδυνο για τον αντίπαλο. Ένα κανονικό παιχνίδι παίζεται σε δύο ημίχρονα των 45 λεπτών με διάλειμμα των 15 λεπτών.

Το βόλεϊ (πετοσφαίριση)

4. Αγωνίζονται δύο ομάδες με 12 παίκτες η καθεμιά. Μόνο οι έξι από κάθε ομάδα παίζουν μέσα στο γήπεδο και οι άλλοι είναι αναπληρωματικοί. Οι παίκτες παίζουν με τα χέρια τους. Η μπάλα πρέπει να περάσει πάνω από το φιλέ και να ακουμπήσει στο γήπεδο του αντιπάλου. Όταν μία ομάδα κερδίζει πόντο, οι παίκτες αλλάζουν θέσεις. Τον αγώνα κερδίζει η ομάδα που παίρνει τα τρία σετ από τα πέντε που μπορεί να παιχτούν. Τα τέσσερα πρώτα σετ τελειώνουν όταν κάποια ομάδα κερδίσει 25 πόντους και έχει τουλάχιστον δύο πόντους διαφορά από την άλλη ομάδα. Το πέμπτο σετ τελειώνει στους 15 πόντους, όμως, για να νικήσει μια ομάδα, πρέπει να είναι δύο πόντους μπροστά από την άλλη.

<http://53dim-patras.ach.sch.gr/SportsRules.htm> (διασκευή)

ενότητα 6

1. Έχει δύο ρόδες. Η μία ρόδα βρίσκεται πίσω από την άλλη. Κινείται με τα πόδια μας. Έχει τιμόνι, σέλα, πετάλια και φρένα. Μπορεί να μεταφέρει ένα άτομο ή και ένα δεύτερο για μικρές αποστάσεις. Τρέχει με ταχύτητα ως 30- 40 χιλιόμετρα την ώρα. Το παρκάρεις παντού. Με αυτό πηγαίνεις στο σχολείο, μια βόλτα ή για ψώνια. Είναι οικονομικό, καθαρό και υγιεινό μέσο μεταφοράς.
2. Μερικοί την ανοίγουν το πρωί και την κλείνουν το βράδυ. Υπάρχει σε κάθε σπίτι. Δείχνει κινούμενες εικόνες με ήχο. Στην αρχή ήταν ασπρόμαυρη και τώρα είναι έγχρωμη. Μέσα από τη μικρή της οθόνη παρακολουθούμε τα πάντα: ειδήσεις, σίριαλ, ταινίες, αθλητικές εκπομπές, ντοκιμαντέρ, κινούμενα σχέδια. Συνήθως οι γονείς δεν αφήνουν τα παιδιά τους να βλέπουν πολλές ώρες ή μέχρι αργά το βράδυ.
3. Την έχεις πάντα μαζί σου: στις βόλτες και στις εκδρομές. Είναι μικρή και ψηφιακή. Έχει φακό ζουμ και μπορείς να τραβήξεις και βίντεο. Μπορείς να φωτογραφίσεις την παρέα σου και καθημερινές εικόνες της πόλης: ανθρώπους, το ηλιοβασίλεμα στο λιμάνι, ένα αδέσποτο σκυλί που περνάει τον δρόμο. Όχι, δεν χρειάζεσαι άλμπουμ. Τις αγαπημένες σου φωτογραφίες μπορείς να τις περάσεις κατευθείαν στον υπολογιστή σου.
4. Πρώτος ο Αμερικανός φυσικός Γκράχαμ Μπελ το 1876 ανακάλυψε ένα μηχάνημα, που μεταφέρει ήχους και την ανθρώπινη φωνή. Υπάρχει σε κάθε σπίτι. Μπορεί να είναι σταθερό ή ασύρματο. Έχει ένα μικρόφωνο, ένα ακουστικό και πλήκτρα με αριθμούς. Όταν χτυπάει, πρέπει να σηκώσεις το ακουστικό και να απαντήσεις. «Εμπρός, ποιος είναι, παρακαλώ;»
5. Το βρίσκεις στην πόλη και κινείται με ηλεκτρισμό. Μεταφέρει πιο πολλούς επιβάτες από το τρόλεϊ και το λεωφορείο. Περνά μέσα από πάρκα, πλατείες, πεζόδρομους και αρχαιολογικούς χώρους. Μπορείς να μεταφέρεις με αυτό το ποδήλατο ή το ζωάκι σου.
6. Είναι το τελευταίο μοντέλο. Είναι μικρό και το παίρνεις μαζί σου παντού. Έχει οθόνη αφής ή πληκτρολόγιο. Δεν το έχεις μόνο για να μιλάς με τους φίλους σου. Μπορείς να στείλεις e-mail, να σερφάρεις στο ίντερνετ και να βγάζεις φωτογραφίες. Μπορείς ακόμα να ακούσεις την αγαπημένη σου μουσική από το ενσωματωμένο του ραδιόφωνο.

ενότητα

1. Στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας βρίσκεται ένα καφέ-εστιατόριο, όπου εργάζονται μόνο παιδιά! Μάγειρες από 5 έως 12 ετών ετοιμάζουν πιάτα από διάφορες κουζίνες του κόσμου: ομελέτες, απλές σουπές, καλοψημένες μπριζόλες και κουσκούσι.

Οι παράξενες καρέκλες του εστιατορίου έχουν τη μορφή τηγανιτού αυγού και στους τοίχους υπάρχουν έργα τέχνης από γλυκά και μακαρόνια.

Ανοικτά μόνο το σαββατοκύριακο. Μπορείτε να φάτε από τις 6 έως τις 8 το βράδυ του Σαββάτου και να πιείτε το τσάι σας από τις 5 έως τις 6 την Κυριακή..

Πηγή:
http://strangetravellergr.blogspot.com/2009/04/blog-post_30.html (διασκευή)

2. Ξέρετε ότι υπάρχει στην Αθήνα ένα σχολικό κτίριο που μοιάζει με... διαστημόπλοιο; Αν πάτε στα νότια προάστια της πρωτεύουσας και συγκεκριμένα στον Άγιο Δημήτριο, θα συναντήσετε ένα στρογγυλό κτίριο από γυαλί και τσιμέντο. Όχι, δεν είναι ένας ιππάμενος δίσκος αλλά ένα «απλό» σχολείο. Το έχτισε ο Τάκης Ζενέτος, ένας πρωτοπόρος αρχιτέκτονας από το 1969 έως το 1974. Ήθελε ένα σχολείο- πολιτιστικό κέντρο, που να έχει ηλεκτρονικούς υπολογιστές για κάθε μαθητή και σύνδεση με βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Πηγή:
<http://strangetravellergr.blogspot.com/2009/03/blog-post.html> (διασκευή)

3. Είναι ίσως το μοναδικό ξενοδοχείο σε όλο τον κόσμο που αλλάζει τοποθεσία χρόνο με το χρόνο. Οι κάτοικοι μιας μικρής πόλης στη Σουηδία το χτίζουν εκεί όπου υπάρχει αρκετό χιόνι!

Το χιονόκτιστο ξενοδοχείο ανοίγει τις πόρτες του τον Δεκέμβριο και κλείνει νωρίς την άνοιξη – συνήθως Μάρτιο – λίγο πριν... αρχίσει να λιώνει το χιόνι.

Με θερμοκρασία στους -3 βαθμούς Κελσίου υπάρχουν δωμάτια αλλά και θέατρο, κινηματογράφος, εκκλησία, δωμάτιο γκολφ, γκαλερί, μέχρι και σάουνα!

Η περιήγηση στο εσωτερικό του ξενοδοχείου είναι δωρεάν και οι τιμές διαμονής είναι ανάλογα με το δωμάτιο.

Πηγή:
<http://strangetravellergr.blogspot.com/2008/09/ice-hotel.html> (διασκευή)

4. Έχουμε δει σπίτια σε δέντρα, ξενοδοχεία από πάγο, διαμερίσματα μέσα σε σπηλιές. Όμως για πρώτη φορά βρήκαμε ένα σπίτι ... ανάποδα!

Τι εννοούμε; Μα είναι πολύ απλό: η σκεπή ακουμπάει στο έδαφος και το πάτωμα είναι στον αέρα. Όλα τα έπιπλα του σπιτιού είναι ανάποδα πάνω από τα κεφάλια σας, όταν περπατάτε στο ταβάνι! Το σπίτι βρίσκεται σε ένα χωριό στη βόρεια Πολωνία. Το σπίτι έγινε ένα από τα πιο γνωστά αξιοθέατα της χώρας για χιλιάδες τουρίστες. Για να το δείτε από κοντά, πρέπει να ταξιδέψετε με αεροπλάνο έως τη Βαρσοβία και από εκεί με αυτοκίνητο έως το χωριό.

Πηγή:
http://strangetravellergr.blogspot.com/2010/04/blog-post_30.html (διασκευή)

1. Εκείνο που πιστεύω είναι ότι μέσα από το σχολείο πρέπει να μάθουμε να ζούμε μαζί με άλλους διαφορετικούς ανθρώπους. Έτσι, για παράδειγμα, αν ένα παιδί στην τάξη μας είναι από μια άλλη χώρα, θα μπορούσε να μας φέρει να δοκιμάσουμε ένα δικό του φαγητό. Αν πιστεύει σε άλλη θρησκεία, να μάθουμε τον τρόπο με τον οποίο προσεύχεται και γενικά να τον γνωρίσουμε καλύτερα.

Προσωπικά εγώ μένω σε μια γειτονιά με πολλούς ξένους. Δίπλα στο σπίτι μου μένουν Μαροκινοί. Από κάτω ζει μια οικογένεια, που η μητέρα είναι από την Ρωσία. Απέναντι ζουν οικογένειες από την Αλβανία και παλιά ζούσε μια οικογένεια από την Αρμενία. Από όλους αυτούς τους ανθρώπους δεν έχω πάθει τίποτα. Αντιθέτως έχω μόνο κερδίσει: τα ωραία παραμύθια από τη μαμά της Βικτώριας, που είναι από την Ρωσία, τα πιο ωραία πιτάκια που έχω φάει από την Αρμενία, τις παράξενες αλλά όμορφες μουσικές που ακούω από τους Μαροκινούς και τόσα άλλα!

Γι' αυτό πιστεύω πως δεν πρέπει να χαρακτηρίζουμε τους άλλους με αρνητικά λόγια, προτού τους γνωρίσουμε.

Κείμενο της μαθήτριας της Στ' τάξης Δημοτικού Λυδίας Μανωλοπούλου.

Πηγή: «Ύπατη Αρχαιότητα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες UNHCR», στο: <http://www.unhcr.gr/ekpaideysi/mathitiko-diagonismo/mathitikos-diagonismos-2011.html>
http://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/mathitikosDiagonismos/2011/Elementary_school/Manolopoulou_Elem.pdf

2. α' μέρος

Κάθε πρωί στα φανάρια βρίσκεται ο «Μήτσος». Πανέτοιμος με το κουβαδάκι του γεμάτο νερό ζητά από τους οδηγούς να καθαρίσει τα παρμπρίζ των αυτοκινήτων τους.

Τον κοιτάμε μέσα από το σχολικό λεωφορείο. Παρόλο που μας φαίνεται πάντα βρώμικος και άπλυτος, συχνά δυσανασχετούμε με τη συμπεριφορά μερικών οδηγών. Κάποιοι οδηγοί ανοίγουν το παράθυρο του αυτοκινήτου τους και τον βρίζουν. Άλλοι κάνουν έντονες χειρονομίες, για να μην πλησιάσει το αυτοκίνητό τους. Υπάρχουν όμως και αρκετοί, που τον αφήνουν πρόθυμα να κάνει τη δουλειά του και του δίνουν μερικά σεντς.

β' μέρος

Αποφασίσαμε ότι ο ξένος αυτός ήταν μια καλή περίπτωση να αρχίσουμε την έρευνά μας για τους μετανάστες στην Αθήνα. Σάββατο πρωί πήγαμε να βρούμε τον Μήτσο στο στέκι του. Δεν ήταν εκεί. Τον βρήκαμε στο διπλανό πρατήριο βενζίνης να πλένει αυτοκίνητα. Ζητήσαμε τότε άδεια από τον υπεύθυνο και του είπαμε ότι θέλουμε να μιλήσουμε με τον Μήτσο. Εκείνος τον φώναξε και ξεκινήσαμε τις ερωτήσεις.

Μας είπε ότι ήρθε πριν από τρία χρόνια από το Μπαγκλαντές. Τον έλεγαν Χ.Τ. αλλά το αφεντικό του για ευκολία τον ονόμασε Μήτσο. Ο ιδιοκτήτης του πρατηρίου του είχε δώσει ένα μικρό χώρο, «το σπίτι του», όπως μας είπε. Έχει ένα μικρό γκαζάκι, ένα ράντσο για κρεβάτι, λίγα ρούχα κι ένα μικρό ραδιόφωνο. Πλένεται κάθε μέρα, μαγειρεύει μόνος του και το βράδυ φυλάει το βενζινάδικο. Όταν έχει δουλειά, πλένει αυτοκίνητα στο βενζινάδικο, συνήθως τις Παρασκευές και τα Σάββατα. Δεν είναι παντρεμένος, έχει όμως πέντε αδέρφια και δεν θέλει να γυρίσει πίσω. «Άλλοι κακοί άλλοι καλοί», είναι η απάντηση που μας δίνει με τα φτωχά ελληνικά του, όταν του ζητάμε να μας πει την άποψη του για τους Έλληνες. Το όνειρό του; Να αποκτήσει κάποτε μια σταθερή δουλειά και να του δώσουνε «χαρτιά», για να μπορεί να ζήσει σε αυτή την χώρα. Αλλιώς θα πάει στην Αγγλία.

Εργασία μαθητών από την Ελληνογερμανική Αγωγή- Σχολή.

Πηγή: «Ύπατη Αρχαιότητα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες UNHCR», στο: <http://www.unhcr.gr/ekpaideysi/mathitiko-diagonismo/mathitikos-diagonismos-2011.html>

ενότητα 9

- 1.** Μην ανησυχείς, Λουίζα. Θα είμαι στο αεροδρόμιο από τις 10 το πρωί. Τι ώρα ακριβώς φτάνει το αεροπλάνο σου; Α, στις 10 και τέταρτο.

Ναι, θα σε περιμένω με τη μητέρα μου. Σε μία ώρα περίπου θα είμαστε από το αεροδρόμιο στο λιμάνι. Όχι, δεν θα πάρουμε ταξί ούτε λεωφορείο. Θα μας πάει η μητέρα μου με το αυτοκίνητο της. Έχω ήδη κόψει δύο εισιτήρια για το πλοίο. Το πλοίο φεύγει στη 1 από τη Θεσσαλονίκη και φτάνει στην Σκιάθο σε πέντε ώρες περίπου.

Στο νησί θα μας περιμένει ο παππούς μου. Ναι, ο παππούς μου έχει μία πανσιόν κοντά στη θάλασσα. Καταπληκτική θέα! Θα έχουμε δικό δωμάτιο μας. Ξέρεις πόσο κοντά είναι η παραλία; Λίγα μέτρα μόνο από το δωμάτιο μας! Κοντά είναι και το κάμπινγκ. Ναι, εκεί μένουν οι φίλοι μου. Θα τους γνωρίσεις. Όλη μέρα θα 'μαστε στη θάλασσα. Θα χορτάσουμε κολύμπι.

Λουίζα, μ' ακούς; Μην ξεχάσεις το μαγιό σου. Έχω αγοράσει μάσκα και για σένα. Πάρε οπωσδήποτε και καπέλο για τον ήλιο. Αντηλιακή κρέμα θα αγοράσουμε από το νησί. Ναι, ναι ... ο ήλιος καίει. Κάνει πολλή ζέση. Καλό ταξίδι! Τα λέμε αύριο στην Ελλάδα.
- 2.** Γεια σου, Πέτρο. Τι κάνεις; Είμαι ο Αλέξης. Πήρα να σε ρωτήσω τι ώρα είναι το πάρτι του Κώστα Στις 6 το απόγευμα; Ωχ, τόσο νωρίς! Εγώ νόμιζα ότι είναι στις 7. Δεν ξέρω αν μπορώ να 'ρθω.

Έχω προπόνηση 4 με 6. Όχι, φυσικά! Δεν μπορώ να μην πάω στο γήπεδο. Την Κυριακή έχουμε ματς. Ξέχασες; Παίζει το σχολείο μας με την ομάδα του 2ου Γυμνασίου. Πρέπει να τους κερδίσουμε. Οπωσδήποτε. Ποιος περίμενε να χάσουμε στο προηγούμενο παιχνίδι; Δύο γκολ φάγαμε. Εμείς βάλαμε μόνο ένα γκολ στο πρώτο ημίχρονο. Το παιχνίδι θα έληγε 1-1, αν ο διαιτητής δεν σφύριζε πέναλτι. Ήταν πολύ άδικο!

Ποιοι θα είναι στο πάρτι; ... Α, μάλιστα. Θα 'ναι όλη η τάξη, δηλαδή.. Θα είναι και η Ζωή στο πάρτι; Ποια Ζωή; Η Ζωή από το Α2. Την ξέρεις σίγουρα. Εκείνο το ξανθό, ντροπαλό κορίτσι. Όχι, αυτή με τα κοντά μαλλιά. Αυτή είναι η Μαρίνα, η κολλητή φίλη της Ζωής. Το ξέρω είναι πολύ φλύαρη. Όχι, η Ζωή δεν μιλάει πολύ και στα διαλείμματα με κοιτάει συνέχεια.

Δεν πιστεύω ότι θα προλάβω να είμαι στο πάρτι πριν από τις 7. Αλλά θέλω να έρθω. Λοιπόν, πες στον Κώστα ότι θα έρθω. Μετά τις 7, όμως. Μην σβήσετε τα κεράκια, πριν έρθω. Να με περιμένετε. Εντάξει;
- 3.** Μαρία, γεια σου. Είμαι η Ελένη. Όχι, δεν είμαι καλά. Άκου τι έγινε στο σχολείο.

Η κυρία Πέρκα πήρε το κινητό μου τηλέφωνο. Ναι, δυστυχώς με έπιασε να το χρησιμοποιώ. Όχι βέβαια μέσα στην τάξη. Έξω στην αυλή... Το πήρε και με πήγε στον διευθυντή του σχολείου.

Φοβήθηκα και είπα στον διευθυντή ότι δεν μιλούσα στο κινητό. Είπα ότι μου έπεσε από την τσέπη... και το είδε η κυρία Πέρκα. Και μου το πήρε. Όχι, δεν μου έπεσε από την τσέπη. Είπα ψέματα, φυσικά.

Αχ, Μαρία, είμαι πολύ δειλή και χαζή! Έπρεπε να ήμουν ειλικρινής.

Ναι, το είχα ανοιχτό το κινητό. Είχα τραβήξει μία φωτογραφία όλη την παρέα.... Ξέρεις τα κορίτσια: την Άννα, την Μαρία και την Σοφία. Και ήθελα να στείλω τη φωτογραφία με μήνυμα στην ξαδέλφη μου στον Καναδά. Τότε με είδε η κυρία και μου το πήρε.

Τι να κάνω τώρα; Πρέπει να το πω στους γονείς μου. Ναι, ο διευθυντής τους κάλεσε στο σχολείο. Ξέρεις τι θα ακούσω από τη μαμά μου. Σίγουρα θα με μαλώσει. Είναι πιο αυστηρή από τον μπαμπά μου. Καλά να πάθω. Αφού ήξερα ότι απαγορεύονται τα κινητά στο σχολείο.

ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΜΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ	ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
<p>1. Γονείς και παιδιά</p>	<ul style="list-style-type: none"> Χαρακτηρισμός προσώπων: καλοσύνη/παρέα/συντροφικότητα/ελικρίνεια/εργατικότητα/υπευθυνότητα/δικαιοσύνη, κ.α. 	<ul style="list-style-type: none"> Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τον χαρακτήρα ενός ανθρώπου. Εκφράζω ποιότητες και ιδιότητες για ένα πρόσωπο. (π.χ. Είναι καλός, φλύαρος, ελικρινής.) Αιτιολογώ τις ποιότητες, ενός προσώπου (π.χ. Είναι κοινωνική, γιατί έχει πολλούς φίλους και όλοι θέλουν να της κάνουν παρέα) 	<ul style="list-style-type: none"> Επίθετα σε -ος, -η, -ο σε -ος, -α, -ο, σε -ης, -α, -ικο σε -ης, -ης, -ες Συμφωνία επιθέτου και ουσιαστικού Παραγωγή ουσιαστικών από επίθετα με παραγωγικές καταλήξεις: -οσύνη, -ότητα, -ία και -ιά, -εια, -εία και -ειά Η ορθογραφία των παραγωγικών καταλήξεων των θηλυκών ουσιαστικών
<p>2. Τι θα γίνω, όταν μεγαλώσω</p>	<ul style="list-style-type: none"> Η εργασία και ο εργαζόμενος Το επάγγελμα και η επιλογή ενός επαγγέλματος Οι επιστήμες και οι σπουδές τους 	<ul style="list-style-type: none"> Ζητώ και δίνω πληροφορίες για ένα επάγγελμα. (ωράριο, μισθός, καθήκοντα, κ.α.) Περιγράφω ένα επάγγελμα, μία εργασία (υποχρεώσεις, καθήκοντα, δεξιότητες, ικανότητες, κ.α.) Εκφράζω αρέσκεια και απαρέσκεια για δραστηριότητες, δεξιότητες και ενδιαφέροντα. Εκφράζω την επιθυμία να γίνω κάτι στο μέλλον. 	<ul style="list-style-type: none"> Ουσιαστικά που δηλώνουν επάγγελμα Διάκριση του γένους στα επαγγελματικά ουσιαστικά με παραγωγικές καταλήξεις -της/ -τρια, -ης/ -ισσα, -ίστας/ ίστρια, ο/η -ος (ο/ η δικηγόρος) ο/η -ας (π.χ. ο/η ταμίας)
<p>3. Φαντασία και πραγματικότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> Τα παραμύθια και οι μύθοι Το σύμπαν και η επιστημονική φαντασία 	<ul style="list-style-type: none"> Εκφράζω μία ευχή που μπορεί ή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί στο παρόν και το μέλλον (π.χ. Μακάρι να γίνω αστροναύτης, Ας μπορούσα να πετάξω) Εκφράζω συναισθήματα θαυμασμού, λύπης, απορίας κ.α. Κάνω μια απλή σκέψη (μία υπόθεση) για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. (π.χ. Αν ήμουν δυνατός σαν τον Ηρακλή, θα βοηθούσα τα αδύναμα παιδιά) 	<ul style="list-style-type: none"> Ευχετική: Μακάρι να, Θα ήθελα να, Αχ και να + υποτακτική Ας, Καλύτερα να + παρατατικός Β' είδος υποθετικού λόγου: Αν + παρατατικός απόδοσης θα + παρατατικός ή υπερσυντέλικος Ρήματα γνωστικά με ουσιαστικά σε αιτιατική (π.χ. Γνωρίζω τον μύθο του Ηρακλή) με ειδική πρόταση: ότι/ πως (π.χ. Γνωρίζω ότι η Περσεφόνη είναι η κόρη της

ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΜΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ	ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
<p>4. Οι μαθητές μιλούν</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Το σχολείο και το εκπαιδευτικό σύστημα • Ο δάσκαλος και ο μαθητής 	<ul style="list-style-type: none"> • Εκφράζω γνώση/ άγνοια • Ζητώ την άποψη κάποιου και δίνω την άποψη μου για κάποιον ή κάτι. • Εκφράζω βεβαιότητα/ αβεβαιότητα • Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τη σχολική ζωή και το εκπαιδευτικό σύστημα. • Εκφράζω θετικά και αρνητικά συναισθήματα: ευχαρίστηση, βαρεμάρα, τεμπελιά, κ.α. (π.χ. βαριέμαι να διαβάζω Ιστορία) • Εκφράζω υποχρέωση και απαγόρευση. (π.χ. Πρέπει να λύσεις τις ασκήσεις σου, Μη μιλάτε, σας παρακαλώ! • Ζητώ την άδεια από κάποιον και δεν δίνω την άδεια σε κάποιον. 	<p>Δήμητρας), με πλάγια ερώτηση (π.χ. Δεν γνωρίζω ποιος είναι ο δορυφόρος του Άρη)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα που δηλώνουν υποχρέωση + υποτακτική (π.χ. Πρέπει να διαβάσεις τα μαθήματά σου) • Η απαγόρευση με άρνηση + Υποτακτική (π.χ. Μη μιλάτε, σας παρακαλώ!) • Ζητώ την άδεια με ερωτηματική πρόταση: Υποτακτική (π.χ. Να δανειστώ το λεξικό σου;). Μπορώ + υποτακτική (π.χ. Μπορώ να δανειστώ το λεξικό σου;). Επιτρέπεται + υποτακτική (π.χ. Επιτρέπεται να δανειστώ το λεξικό σου;)
<p>5. Αθλητισμός και παιχνίδια</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αθλήματα και αθλητές • Ομαδικά παιχνίδια και οι κανόνες τους 	<ul style="list-style-type: none"> • Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τις δραστηριότητες και τα ενδιαφέροντα μου. • Περιγράφω τους κανόνες και τη διαδικασία ενός παιχνιδιού ή ενός αθλήματος. • Αφηγούμαι ένα παιχνίδι, μία δραστηριότητα στο χθες/ στο παρελθόν. 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χρόνοι του παρελθόντος: αόριστος, παρατατικός, παρακειμένος, υπερσυντέλικος • Ο σχηματισμός και η χρήση τους • Σύγκριση αορίστου και παρατατικού • Ο αόριστος και ο παρατατικός μαζί • Σύγκριση παρακειμένου και αορίστου • Ο υπερσυντέλικος και ο αόριστος μαζί

ΤΙΤΛΟΣ

ΘΕΜΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

6. Επικοινωνία και νέες τεχνολογίες

- Μέσα επικοινωνίας και νέες τεχνολογίες: τηλέφωνο, κινητό τηλέφωνο και ηλεκτρονικός υπολογιστής

- Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τον τρόπο χρήσης του κινητού μου.
- Εκφράζω μία δυνατότητα να κάνω κάτι (π.χ. Μπορώ να τραβάω βίντεο με το κινητό μου)

- Υποτακτική συνεχής και υποτακτική απλή:
- Ο σχηματισμός και η χρήση τους σε δευτερεύουσες προτάσεις
- Ρήματα που συντάσσονται με υποτακτική (μπορώ, πρέπει, θέλω, κ.α.)
- Ρήματα που συντάσσονται μόνο με συνεχή υποτακτική
- Ρήματα και εκφράσεις που συντάσσονται μόνο με απλή υποτακτική

7. Έλα στη χώρα μου

- Τουρισμός και ταξίδια
- Αξιοθέατα, μνημεία και φυσικές ομορφιές

- Εκφράζω επιθυμία να πάω κάπου ή να κάνω κάτι.
- Εκφράζω σε κάποιον μία πρόταση, ένα σχέδιο για το μέλλον (π.χ. να πάει κάπου ή να κάνει κάτι.)
- Ζητώ και δίνω πληροφορίες για ένα τόπο, έναν προορισμό. (μέσο μετάβασης, κλίμα, ιστορία, αξιοθέατα, τοπική κουζίνα, κ.α.)

- Α' είδος υποθετικού λόγου: εάν/ αν + απλή υποτακτική – απόδοση: Μέλλοντας ή προστακτική ή απλή υποτακτική ή ενεστώτας οριστικής (π.χ. Αν έρθεις στη Θεσσαλονίκη, θα ανεβούμε στον Λευκό Πύργο)
- Σύγκριση επιθέτων σε υπερθετικό βαθμό
- Σύνθετα επίθετα, που δηλώνουν κάτι σε υπερθετικό βαθμό (π.χ. πανέμορφος, καταγάλανος, ολόγυμνος, πεντανόστιμος, κ.α)

8. Όλοι διαφορετικοί όλοι ίσοι.

- Ξένοι, μετανάστες και πρόσφυγες
Ο αποχωρισμός, η νέα πατρίδα και ο γυρισμός

- Ζητώ και δίνω πληροφορίες για το χθες.
- Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τον χρόνο, τη διάρκεια του χρόνου, την ηλικία, τον τόπο, τον τρόπο.
- Εκφράζω μια υπόθεση, μπαίνοντας στη θέση κάποιου άλλου.

- Αόριστος παθητικής φωνής ρημάτων
α' συζυγίας σε -ομαι και β' συζυγίας σε -ιέμαι και -ούμαι
- Ερωτηματικές αντωνυμίες, ερωτηματικά επιρρήματα και προθετικά σύνολα
- Β' είδος υποθετικού λόγου

9. Επαναληπτική ενότητα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα

μαρχαριτα